

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ &
ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

**ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ**

**ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΩΣ ΤΗΝ
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ
ΜΙΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ**

Φοιτητής

Κορώνας Κ. Απόστολος

Καθηγητής

Νεγκάκης Ι. Χρήστος

Θεσσαλονίκη, 2009

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή.....	5
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγικές Έννοιες και Στοιχεία ΕΠΕ

1.1 Γενικά.....	6
1.2 Διοίκηση.....	6
1.2.1 Καταστατικό.....	6
1.2.1.1 Επωνυμία.....	7
1.2.1.2 Αντικείμενο Εργασιών.....	7
1.2.1.3 Εταιρικό Κεφάλαιο.....	7
1.2.1.4 Εταιρικά Μέρηδια Και Μέρηδες Συμμετοχής.....	8
1.2.1.5 Έδρα ΕΠΕ.....	8
1.2.2 Εταίροι ΕΠΕ.....	8
1.2.2.1 Φυσικά Πρόσωπα.....	9
1.2.2.2 Νομικά Πρόσωπα.....	9
1.2.3 Γενική συνέλευση.....	9
1.2.3.1 Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης.....	9
1.2.3.2 Λήψη Αποφάσεων ΓΣ.....	10
1.3 Διαχείριση ΕΠΕ.....	10
1.3.1 Διορισμός Διαχειριστών και Θητεία Αυτών.....	10
1.3.2 Εξουσία Διαχειριστών.....	11
1.3.3 Ανάκληση Διαχειριστών.....	11
1.4 Εκπροσώπηση ΕΠΕ.....	11
1.4.1 Συλλογική Εκπροσώπηση.....	12
1.4.2 Διορισμός Προσωρινών Εκπροσώπων.....	12
1.5 Οργάνωση ΕΠΕ.....	12
1.5.1 Τηρούμενα Βιβλία.....	12
1.5.1.1 Λογιστικά Βιβλία.....	13
1.5.1.2 Βιβλία Διαχείρισης.....	13
1.5.2 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.....	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Σύσταση και Ίδρυση Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης

2.1 Γενικά.....	15
2.2 Προϊδρυτικό στάδιο.....	15
2.3 Σύσταση ΕΠΕ.....	16
2.3.1 Σύναψη Καταστατικού.....	16
2.3.1.1 Επωνυμία ΕΠΕ.....	17
2.3.1.1.1 Κτήση Επωνυμίας.....	18
2.3.1.1.2 Προστασία της Επωνυμίας.....	18
2.3.1.1.3 Απώλεια Επωνυμίας.....	19

2.3.1.2 Αντικείμενο Εργασιών ΕΠΕ.....	19
2.3.1.2.1 Εμπορική Ιδιότητα.....	19
2.3.1.2.2 Απαγορευμένες Δραστηριότητες για ΕΠΕ.....	20
2.3.1.3 Εταιρικό Κεφάλαιο.....	20
2.3.1.3.1 Εισφορά Κεφαλαίου σε Χρήμα.....	21
2.3.1.3.2 Εισφορά Κεφαλαίου σε Είδος.....	21
2.3.1.3.3 Καταβολή Κεφαλαίου.....	22
2.4 Δημοσιότητα	22
2.4.1 Ενέργειες Δημοσιότητας.....	23
2.4.2 Υπολογισμός και Καταβολή Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου.....	23
2.4.3 Έξοδα Ίδρυσης και Δημοσίευσης.....	23
2.4.3.1 Καταχώρηση Καταστατικού στο Πρωτοδικείο.....	24
2.4.3.2 Δημοσίευση στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ.....	24
2.5 Έναρξη στη ΔΟΥ και Χορήγηση ΑΦΜ.....	25
2.5.1 Λογιστικά Βιβλία.....	27
2.5.2 Άλλα Βιβλία.....	27
2.5.3 Θεώρηση Βιβλίων & Στοιχείων	27
2.6 Ακυρότητα Σύστασης ΕΠΕ.....	27
2.6.1 Περιπτώσεις Ακυρότητας.....	28
2.6.2 Περιπτώσεις Ιάσιμη Ακυρότητας.....	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οργάνωση – Διοίκηση και Λειτουργία ΕΠΕ

3.1 Γενικά.....	29
3.2 Βασικά όργανα ΕΠΕ.....	29
3.2.1 Γενική Συνέλευση.....	30
3.2.1.1 Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης	30
3.2.1.2 Τόπος Γενικής Συνέλευσης.....	31
3.2.1.3 Χρόνος Σύγκλησης Της Γενικής Συνέλευσης.....	31
3.2.1.4 Αρμοδιότητες ΓΣ.....	31
3.2.1.5 Δικαίωμα Ψήφου.....	32
3.2.1.6 Λήψη Αποφάσεων ΓΣ	33
3.2.1.7 Λόγοι Ακυρότητας Αποφάσεων ΕΠΕ.....	33
3.3 Διαχειριστές.	34
3.3.1 Διορισμός Διαχειριστών.....	35
3.3.2 Εξουσία Διαχειριστών.....	36
3.3.3 Ευθύνες Διαχειριστών.....	36
3.3.4 Υπογραφή Διαχειριστών	39
3.3.5 Ανάκληση Διαχειριστών.....	40
3.3.6 Απαγόρευση Ανταγωνισμού	40
3.4 Ετήσιες Οικονομικές και Διαχειριστικές Καταστάσεις.....	41
3.4.1 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις.....	42
3.4.1.1 Κατάρτιση Οικονομικών Καταστάσεων	42
3.4.1.2 Έλεγχος και έγκριση οικονομικών καταστάσεων	44
3.4.1.3 Δημοσιότητα Οικονομικών Καταστάσεων.....	45
3.4.2 Έκθεση Διαχειρίσεως.....	46
3.4.3 Προσάρτημα Οικονομικών Καταστάσεων.....	46
3.4.4 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις με Βάση τα Διεθνή Πρότυπα. ...	
Χρηματοοικονομικής Αναφοράς.....	47

3.5 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Εταίρων	48
3.5.1 Εταιρικό Μεριδίο και Εταιρική Μεριδα.....	49
3.5.1.1 Κτήση και Απώλεια Εταιρικού Μεριδίου.....	50
3.5.1.2 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις που Απορρέουν από την Κατοχή του Εταιρικού Μεριδίου.....	51
3.5.1.3 Μεταβίβαση Εταιρικού Μεριδίου.....	52
3.5.1.4 Κατάσχεση Εταιρικού Μεριδίου.....	53
3.5.2 Εταίροι ΕΠΕ.....	53
3.5.2.1 Είσοδος Εταίρου σε ΕΠΕ.....	54
3.5.2.2 Ενημέρωση εταίρων	54
3.5.2.3 Συμμετοχή Εταίρου στα Κέρδη.....	55
3.5.2.4 Συμπληρωματικές Εισφορές.....	56
3.5.2.5 Αποκλεισμός και Έξοδος Εταίρου.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μεταβολές –Μετατροπές-Συγχωνεύεις

4.1 Γενικά.....	59
4.2 Τροποποίηση Εταιρικής Σύμβασης.....	59
4.2.1 Μεταβολή Αντικειμένου Εργασιών της Εταιρίας.....	60
4.2.2 Μεταβολή άλλων Στοιχείων του Καταστατικού	61
4.2.3 Αύξηση Εταιρικού Κεφαλαίου.....	62
4.2.4 Μείωση Εταιρικού Κεφαλαίου.....	63
4.2.5 Διατυπώσεις Δημοσιότητας του άρθρου 42.....	65
4.3 Μετασχηματισμός – Μετατροπή ΕΠΕ.....	66
4.3.1 Μετατροπή Βάσει Γενικών Διατάξεων των νόμων 2190/20 και 3190/55.....	66
4.3.1.1 Μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ.....	67
4.3.1.2 Μετατροπή ΑΕ σε ΕΠΕ.....	69
4.3.1.3 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης, Ομόρρυθμης Εταιρίας ή Ετερόρρυθμης Εταιρίας σε ΕΠΕ.....	71
4.3.2 Μετατροπή Βάσει Αναπτυξιακών Νόμων.....	72
4.3.2.1 Μετατροπή Βάσει του Νόμου 2166/1993.....	73
4.3.2.2 Μετατροπή Βάσει του Νομικού Διατάγματος 1297/1972.....	76
4.4 Συγχώνευση ΕΠΕ.....	78

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Λύση Και Εκκαθάριση

5.1 Γενικά.....	79
5.2 Λύση ΕΠΕ.....	79
5.2.1 Λύση Λόγω Καταστατικού.....	80
5.2.2 Λύση με Απόφαση Γενικής Συνέλευσης.....	80
5.2.3 Λύση για Άλλο Λόγο.....	80
5.2.4 Δημοσίευση Λύσης ΕΠΕ.....	81
5.3 Πτώχευση ΕΠΕ.....	81
5.4 Αναβίωση ΕΠΕ.....	81

5.5 Εκκαθάριση ΕΠΕ.....	82
5.5.1 Έναρξη Εκκαθάρισης.....	82
5.5.2 Διορισμός Εκκαθαριστών.....	82
5.5.3 Ευθύνη Εκκαθαριστών.....	83
5.5.4 Ανάκληση Εκκαθαριστών.....	83
5.5.5 Διαδικασία Εκκαθάρισης.....	84

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Μονοπρόσωπη ΕΠΕ

6.1 Γενικά.....	87
6.2 Σύσταση Μονοπρόσωπης ΕΠΕ.....	87
6.3 Όργανα Μονοπρόσωπης ΕΠΕ και Ευθύνες Εταίρου.....	88
6.4 Διατυπώσεις Δημοσιότητας Μονοπρόσωπης ΕΠΕ.....	88

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Φορολογία Εισοδήματος ΕΠΕ, Εταίρων ΕΠΕ και Γενικά Θεμάτων που Αφορούν την Φορολογία των ΕΠΕ

7.1 Γενικά.....	89
7.2 Φορολογία Εισοδήματος ΕΠΕ.....	89
7.2.1 Προσδιορισμός Καθαρών Κερδών ΕΠΕ.....	89
7.2.2 Λογιστικός προσδιορισμός Φορολογητέου Εισοδήματος ΕΠΕ.....	90
7.2.3 Εξωλογιστικός προσδιορισμός Φορολογητέου Εισοδήματος ΕΠΕ. .	92
7.2.4 Μοναδικός Συντελεστής Καθαρού Κέρδους.....	92
7.2.5 Εφαρμογή Εξωλογιστικού Προσδιορισμού των Καθαρών Κερδών της ΕΠΕ.	93
7.2.6 Φόρος Εισοδήματος Καθαρών Κερδών ΕΠΕ.....	93
7.2.7 Χρόνος και Τρόπος Υποβολής της Φορολογικής Δήλωσης ΕΠΕ.....	95
7.2.8 Διανομή Καθαρών Κερδών ΕΠΕ.....	96
7.3 Φορολογία Εταίρων ΕΠΕ.....	96
7.4 Φορολογία Μεταβίβασης Εταιρικών Μεριδίων ΕΠΕ	97
Συμπεράσματα.....	100
Βιβλιογραφία.....	101
Παράρτημα.....	106

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στον σύγχρονο κόσμο των επιχειρήσεων με το ασταθές χρηματοοικονομικό, φορολογικό και επενδυτικό περιβάλλον η απόφαση για την ίδρυση μιας εταιρίας, με σκοπό την άσκηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, είναι καίριας σημασίας. Ευρέως υποστηρίζεται ότι «η αρχή είναι το ήμισυ του παντός» έτσι και η επιλογή του κατάλληλου εταιρικού τύπου είναι το πρώτο βήμα για μια επιτυχημένη και κερδοφόρα τοποθέτηση κεφαλαίου. Το νομικό πλαίσιο της Ελλάδας έχει καθιερώσει δύο τύπους εταιρικών μορφών, τις προσωπικές και τις κεφαλαιουχικές. Ο διαχωρισμός γίνεται με βάση την έκθεση της προσωπικής περιουσίας στην κάλυψη των υποχρεώσεων της εταιρίας. Στις μεν προσωπικές, ο εταίρος ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της εταιρίας απεριόριστα και εις ολόκληρο με την προσωπική του περιουσία, ενώ στις κεφαλαιουχικές μόνο μέχρι του ποσού που έχει συνεισφέρει.

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης που εμφανίστηκε στον ελληνικό χώρο με τον νόμο 3190/1955, πρεσβεύει έναν ενδιάμεσο εταιρικό τύπο ανάμεσα στις κεφαλαιουχικές και στις προσωπικές εταιρίες. Το ποιο στοιχείο είναι αυτό που θα επικρατήσει, ο νομοθέτης το έχει αφήσει στους συντάκτες του καταστατικού και κατ' επέκταση στους εταίρους της ΕΠΕ.

Στην εργασία αυτή, θα γίνει μια εκτενής και λεπτομερής ανάλυση κάθε πτυχής μιας ΕΠΕ. Ξεκινώντας από την σύσταση και τελειώνοντας στην εκκαθάριση θα γίνει κατανοητό σε κάθε αναγνώστη ο τρόπος λειτουργίας, οργάνωσης και διοίκησης μιας ΕΠΕ μέσα από την σκοπιά του νόμου περί ΕΠΕ 3190/1955.

Η εργασία είναι χωρισμένη σε 7 κεφάλαια που διαρθρώνονται με τέτοιο τρόπο ώστε να υπάρχει μια λογική συνέχεια όσον αφορά την ζωή της εταιρίας. Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται μια εισαγωγή και μια συνοπτική αναφορά στα βασικά στοιχεία και τις έννοιες της ΕΠΕ. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύεται με κάθε λεπτομέρεια το στάδιο της σύστασης και ίδρυσης της εταιρίας ενώ στο τρίτο η οργάνωση, η διοίκηση και η διαχείρισή της. Στο τέταρτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις μετατροπές, συγχωνεύσεις και μεταβολές των ΕΠΕ σε άλλους ή με άλλους εταιρικούς τύπους. Το συγκεκριμένο κεφάλαιο είναι πολύ ενδιαφέρον γιατί μέσα από τις συγκεκριμένες διαδικασίες μια εταιρία πέραν των φορολογικών ελαφρύνσεων που απολαμβάνει, εδραιώνεται, αναπτύσσεται και παρατείνει την διάρκεια ζωής της μέσω της οικονομικής μεγέθυνσης. Στο πέμπτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στο τελικό στάδιο ζωής της εταιρίας, αυτό της λύσης και της εκκαθάρισης. Στο έκτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, ενός ιδιαίτερου εταιρικού τύπου που έχει τις ιδιότητες μιας ΕΠΕ, με την μόνη διαφορά ότι υπάρχει ένας και μοναδικός εταίρος. Στο τελευταίο κεφάλαιο γίνεται μια συνοπτική αναφορά στην φορολογία εισοδήματος της ΕΠΕ καθώς και σε άλλα φορολογικά θέματα που αφορούν την ΕΠΕ και τους εταίρους της.

Τέλος, κλείνοντας αυτή την εισαγωγή θα ήθελα να ευχαριστήσω, όλους όσους με τις συμβουλές, τις παρατηρήσεις και τα σχόλιά τους βοήθησαν στην ετοιμασία της παρούσας εργασίας. Ιδιαίτερος θα ήθελα να ευχαριστήσω τον καθηγητή μου κ. Νεγκάκη Χρήστο για την καθοδήγηση και τις πολύτιμες συμβουλές καθ' όλη την διάρκεια προετοιμασίας της εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Εισαγωγικές Έννοιες και Στοιχεία ΕΠΕ

1.1 Γενικά

Η ΕΠΕ είναι ένας ενδιάμεσος εταιρικός τύπος μεταξύ προσωπικών εταιριών, όπου ο εταίρος ευθύνεται με την προσωπική του περιουσία και κεφαλαιουχικών, όπου ο μέτοχος ευθύνεται μόνο εώς του ποσού που έχει επενδύσει. Έτσι ο νομοθέτης κάνει σαφές πως ο σκοπός ύπαρξης αυτού του είδους εταιρικού τύπου, είναι η δημιουργία μιας εταιρίας μεσαίου μεγέθους που θα μπορεί να καλύψει την διαφορά μεταξύ των δύο ακραίων τύπων (προσωπικών-κεφαλαιουχικών). Η ΕΠΕ διέπεται από τον νόμο 3190/1955 με όλες τις τροποποιήσεις από το 1955 έως και σήμερα. Επίσης ως εμπορική εταιρία διέπεται από τον εμπορικό κώδικα καθώς και από όλους τους νόμους που έχουν να κάνουν με φορολογία εισοδήματος, κώδικα βιβλίων και στοιχείων, Φ.Π.Α κλπ.

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλυθούν κάποιες γενικές έννοιες, οι οποίες θα βοηθήσουν τον αναγνώστη στην πληρέστερη κατανόηση των παρακάτω γεγραμμένων. Οι έννοιες αυτές αφορούν κάποια βασικά στοιχεία τα οποία είναι απαραίτητα και προαπαιτούμενα για την απρόσκοπτη και σωστή λειτουργία της εταιρείας. Αυτές οι έννοιες αφορούν το καταστατικό, τους εταίρους, τη γενική συνέλευση που έχουν να κάνουν με την διοίκηση της ΕΠΕ. Τους διαχειριστές, τους εκπροσώπους καθώς και τον τρόπο οργάνωσης της ΕΠΕ που αφορούν τα υπόλοιπα θέματα που εγγυώνται την σωστή λειτουργία και βιωσιμότητα της εταιρίας.

1.2 Διοίκηση

Η διοίκηση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης γίνεται συλλογικά από όλους τους εταίρους και το κορυφαίο όργανο είναι η Γενική Συνέλευση. Μια Γενική Συνέλευση στην οποία συμμετέχουν όλοι οι εταίροι και αποφασίζουν πλειοψηφικά, τόσο αριθμητικά όσο και ποσοστιαία. Η λειτουργία της εταιρίας διέπεται από τον ν. 3190/1955 αναγκαστικά και έπειτα από το καταστατικό της. Το καταστατικό είναι ο οδηγός και το πιο σημαντικό στοιχείο της εταιρίας.

1.2.1 Καταστατικό

Το καταστατικό της ΕΠΕ όπως και κάθε άλλης εταιρίας είναι ο οδηγός της. Στο καταστατικό, περιέχονται όλα εκείνα τα ρυθμιστικά στοιχεία που είναι απαραίτητα για την σωστή λειτουργία της εταιρίας, όπως η επωνυμία, το αντικείμενο εργασιών, το κεφάλαιο, τις σχέσεις μεταξύ των εταίρων, τον τρόπο λειτουργίας και οργάνωσης, τον τρόπο διανομής των κερδών, τις προϋποθέσεις λύσεις και εκκαθάρισης κλπ. Η κατάρτιση καταστατικού ή προσκόμιση του στο πρωτοδικείο προς καταχώρηση, η δημοσίευση του καθώς και η δημοσίευση κάθε τροποποίησης του είναι απαραίτητη για την έννομη απόκτηση και διατήρηση της νομικής προσωπικότητας της.

Στις ΕΠΕ το καταστατικό μπορεί να περιέχει οποιονδήποτε όρο θελήσουν οι συντάκτες του, χωρίς να μειώνουν ή να καταργούν τις ρητές διατάξεις του ν. 3190/1955 που είναι αναγκαστικού χαρακτήρα. Μπορούν για παράδειγμα να δηλώσουν κεφάλαιο 5.000 € για την ίδρυση της ΕΠΕ δεν μπορούν όμως 4.000 € γιατί

σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν 3190/1955 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 16 του Ν. 3661/2008 (ΦΕΚ Α' 89/19-5-2008) και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου νόμου ισχύει από 19/5/2008 και μετά.

1.2.1.1 Επωνυμία

Η επωνυμία της ΕΠΕ ρυθμίζεται από τις §1 και 2 του άρθρου 2 του ν. 3190/1955. Έτσι η επωνυμία αναφέρεται στο καταστατικό της επιχείρησης και πρέπει υποχρεωτικά στην κατάληξη της να αναφέρει τον εταιρικό τύπο της εταιρίας ολογράφως δηλαδή Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης ή αν πρόκειται για μονοπρόσωπη, Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, αλλά για οικονομία χώρου αρκεί η αναφορά των ακρωνυμίων, δηλ. ΕΠΕ.

Η επωνυμία της εταιρίας μπορεί να είναι οτιδήποτε αρκεί να τηρεί τρεις βασικές αρχές. Την αρχή της αληθείας, της διάρκειας και της αποκλειστικότητας¹. Συνήθως στην επωνυμία αναφέρονται τα ονόματα των εταίρων ή το αντικείμενο της εταιρίας² και αυτό για να μην υπάρχει παραπλάνηση των συναλλασσομένων με την επιχείρηση προσώπων. Ονομασία που δεν πληροί τις παραπάνω προϋποθέσεις καθιστά την εταιρία άκυρη³.

1.2.1.2 Αντικείμενο Εργασιών

Το αντικείμενο Εργασιών μιας εταιρίας περιορισμένης ευθύνης μπορεί να είναι οποιοδήποτε, όμως κάθε ΕΠΕ θεωρείται εμπορική εταιρία και διέπεται από τις διατάξεις του εμπορικού δικαίου. Επίσης μια ΕΠΕ απαγορεύεται να ασκήσει ορισμένες δραστηριότητες που ο νόμος ορίζει αποκλειστικό εταιρικό τύπο. Έτσι μια ΕΠΕ δεν μπορεί να ασκήσει τραπεζικές δραστηριότητες, ασφαλιστικές δραστηριότητες, αθλητικές δραστηριότητες, χρηματιστηριακές δραστηριότητες, δραστηριότητες διαχείρισης αμοιβαίων κεφαλαίων, διαχείρισης χαρτοφυλακίου αξιογράφων, χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing), πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και προώθησης και υλοποίησης επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας.

1.2.1.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Το εταιρικό κεφάλαιο της ΕΠΕ ορίζεται πλέον στα 4.500⁴ € και πρέπει να είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης. Από το ποσό αυτό, το μισό τουλάχιστον πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά. Ο νομοθέτης επιτρέπει την εισφορά σε μετρητά και σε είδος. Η εισφορά σε είδος μπορεί να είναι είτε κάποιο οικόπεδο, κτίριο, μηχανήματα κλπ η αξία των οποίων αποτιμάται από τριμελή επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/1920⁵. Στην κατηγορία αυτή δεν ανήκει η εργασία που κάποιος εταίρος μπορεί να επικαλεστεί ως εισφορά σε είδος γιατί αφενός δεν μπορεί να αποτιμηθεί και αφετέρου δεν μπορεί να απεικονιστεί στον

¹ Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 85.

² Παρ. 1 άρθρο 2 ν. 3190/1955.

³ Παρ. 2 άρθρο 2 ν. 3190/1955.

⁴ Όπως το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 4 αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 16 του Ν. 3661/2008 (ΦΕΚ Α' 89/19-5-2008) και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου νόμου ισχύει από 19/5/2008 και μετά.

⁵ Παρ. 2 άρθρο 5 ν. 3190/1955.

ισολογισμό ως στοιχείο του ενεργητικού. Τέλος το εταιρικό κεφάλαιο μπορεί να μεταβάλλεται κατά την διάρκεια ζωής της εταιρίας, αλλά δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να πέσει κάτω από το κατώτερο σημείο των 4.500 €.

1.2.1.4 Εταιρικά Μερίδια Και Μερίδες Συμμετοχής

Το εταιρικό κεφάλαιο παρίσταται σε εταιρικά μερίδια και τα εταιρικά μερίδια που κατέχει ο κάθε εταίρος συνιστούν την εταιρική μερίδα του. Για να είναι κάποιος εταίρος σε ΕΠΕ θα πρέπει να έχει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο η αξία του οποίου δεν δύναται να είναι κατώτερη των 30 €⁶. Ο κάθε εταίρος μπορεί να κατέχει περισσότερα του ενός εταιρικά μερίδια αλλά πάντοτε μια εταιρική μερίδα. Στην περίπτωση της μονοπρόσωπης ΕΠΕ ο ένας και μοναδικός εταίρος κατέχει όλα τα εταιρικά μερίδια μερίδα που αποτελούν μια και μοναδική εταιρική μερίδα. Η ονομαστική αξία καθώς και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων πρέπει να γράφονται στο καταστατικό. Η ΕΠΕ δεν δύναται να κατέχει ίδια εταιρικά μερίδια⁷. Τέλος πρέπει να αναφερθεί πως τα εταιρικά μερίδια δεν αποτελούν αξιόγραφα και δεν μεταβιβάζονται ως τέτοια και αυτό γιατί δεν παρίστανται σε μετοχές. Άρα δεν αποτελούν αντικείμενο εμπράγματος δικαίου και αυτό γιατί ο νομοθέτης θέλησε να διατηρήσει το προσωπικό στοιχείο στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης.

1.2.1.5 Έδρα ΕΠΕ

Ως έδρα μιας ΕΠΕ μπορεί να οριστεί ένα οποιαδήποτε μέρος της ελληνικής επικράτειας στο οποίο ασκείται η διοίκηση της εταιρίας και όχι η παραγωγική ή εμπορική δραστηριότητάς της. Αν η έδρα που θα δηλωθεί είναι εκτός ελληνικής επικράτειας τότε θεωρείται ως αλλοδαπή εταιρία.

1.2.2 Εταίροι ΕΠΕ

Εταίρος σε μια ΕΠΕ μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, είτε φυσικό είτε νομικό πρόσωπο. Οι εταίροι της ΕΠΕ δεν ευθύνονται απεριόριστα για τις εταιρικές υποχρεώσεις εκτός εάν αρθεί η νομική προσωπικότητα της εταιρίας. Αυτό γίνεται σε περιπτώσεις όπου αποδεικνύεται καταστρατήγηση του νόμου 3190/1955 ή η ενέργεια δόλιων μεθόδων προς εξαπάτηση των δανειστών της εταιρίας. Σε αυτή την περίπτωση άρετε η νομική προσωπικότητα της εταιρίας και οι εταίροι ευθύνονται εις ακέραιο έναντι των υποχρεώσεων της εταιρίας με την προσωπική τους περιουσία. Ένας τέτοιος λόγος θα μπορούσε να είναι η μη δημοσίευση μετατροπής του καταστατικού. Οι εταίροι σε μια ΕΠΕ απολαμβάνουν κάποια δικαιώματα και βαρύνονται με κάποιες υποχρεώσεις. Το εύρος τους διαφέρει ανάλογα με τα εταιρικά τους μερίδια και τους όρους του καταστατικού.

⁶ Παρ. 2 άρθρο 4 ν. 3190/1955 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2β του άρθρου 16 του Ν. 3661/2008 (ΦΕΚ Α' 89/19-5-2008) και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου νόμου ισχύει από 19/5/2008 και μετά.

⁷ Παρ. 4 άρθρο 28 ν. 3190/1955.

1.2.2.1 Φυσικά Πρόσωπα

Εταίρος σε ΕΠΕ μπορεί να γίνει κάθε φυσικό πρόσωπο εκτός των δημοσίων υπαλλήλων που υπάγονται στις διατάξεις του Κώδικα περί καταστάσεως δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων καθώς και καθηγητών ανώτατων σχολών⁸. Επίσης δεν μπορεί ο εταίρος μιας μον. ΕΠΕ να είναι ταυτόχρονα και μοναδικός εταίρος σε άλλη μον. ΕΠΕ. Η υπηκοότητα δεν παίζει κάποιο ρόλο αφού τόσο ημεδαποί όσο και αλλοδαποί μπορούν να είναι εταίροι μιας ΕΠΕ.

1.2.2.2 Νομικά Πρόσωπα

Κάθε νομικό πρόσωπο μπορεί να είναι εταίρος σε μια ΕΠΕ όμως και εδώ υπάρχουν κάποιοι περιορισμοί οι οποίοι έχουν να κάνουν με την μονοπρόσωπη ΕΠΕ. Δεν μπορεί δηλαδή μια μον. ΕΠΕ να είναι μοναδικός εταίρος σε μια άλλη μον. ΕΠΕ. Όταν σε μια ΕΠΕ είναι εταίροι Ομόρρυθμη, Ετερόρρυθμη ή Ανώνυμη Εταιρία τότε οι εκπροσώπηση γίνεται από διορισμένους εκπροσώπους οι οποίοι αναφέρονται ρητώς στο καταστατικό.

1.2.3 Γενική συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση είναι το κορυφαίο όργανο της ΕΠΕ και είναι επιφορτισμένη με την λήψη κάθε είδους απόφασης. Απόφαση η οποία δεν έχει την συγκατάθεση της ΓΣ θεωρείται άκυρη. Η ΓΣ καλείτε είτε καταστατικά μια φορά τον χρόνο εντός τριών μηνών από την λήξη της εταιρικής χρήσης⁹ είτε έκτακτα, από τους εταίρους, τους διαχειριστές ή κάποιον εταίρο μετά από άδεια του μονομελούς πρωτοδικείου, για σπουδαίο λόγο. Ο τόπος σύγκλησης της ΓΣ μπορεί να είναι οποιοσδήποτε εάν το καταστατικό δεν ορίζει κάποιον συγκεκριμένο. Συνήθως ο τόπος είναι τα γραφεία της έδρας της εταιρίας και οι εταίροι πρέπει να λάβουν ειδοποίηση τουλάχιστον 8 μέρες πριν την διεξαγωγή της. Για να γίνει η ΓΣ και οι αποφάσεις να είναι έγκυρες θα πρέπει να παρίστανται όλοι οι εταίροι¹⁰, όταν αυτό δεν είναι εφικτό αρκεί η πλειοψηφία κατ' αριθμό και κατ' εταιρικά μερίδια¹¹. Οι αποφάσεις της ΓΣ βαρύνουν και υποχρεώνουν στην τήρησή τους και τους απόντες εταίρους. Δικαίωμα ψήφου έχουν όλοι εταίροι και οι ψήφοι τους ισοδυναμούν με τον αριθμό των μεριδίων που κατέχουν¹².

1.2.3.1 Αρμοδιότητες Γενικής Συνέλευσης

Οι αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης διέπονται από το άρθρο 14 του ν. 3190/1955 και σύμφωνα με αυτό η ΓΣ είναι αρμόδια για την λήψη αποφάσεων όπως η τροποποίηση του καταστατικού¹³, ο διορισμός, η ανάκληση ή η απαλλαγή των διαχειριστών από τις ευθύνες που αυτοί φέρουν κατά την περίοδο ενάσκησης των καθηκόντων τους, η έγκριση των οικονομικών καταστάσεων, η έγερση αγωγής κατά των οργάνων της εταιρίας ή των εταίρων για αξιώσεις της εταιρίας για αποζημίωση, που απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις που έλαβαν χώρα κατά το στάδιο ίδρυσης της εταιρίας, η απόφαση για παράταση διάρκειας της ζωής ή διάλυσης της εταιρίας, η

⁸ Παρ. 4 άρθρο 17 ν. 3190/1955.

⁹ Παρ. 3 άρθρο 10 ν. 3190/1955.

¹⁰ Παρ. 4 άρθρο 10 ν. 3190/1955.

¹¹ Άρθρο 13 ν. 3190/1955.

¹² Παρ. 1 άρθρο 12 ν. 3190/1955

¹³ Παρ. 2 άρθρο 14 ν. 3190/1955

απόφαση για συγχώνευση και ο διορισμός ή ανάκληση εκκαθαριστών κατά το στάδιο λύσης και εκκαθάρισης. Τέλος η Γενική Συνέλευση μπορεί να συνεδριάζει και να αποφαινεται για κάθε είδους περίπτωση που χρήζει λύσεως.

1.2.3.2 Λήψη Αποφάσεων ΓΣ

Η Γενική συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια για την λήψη αποφάσεων. Σε αυτή συμμετέχουν ανεξαιρέτως όλοι οι εταίροι και αποφασίζουν πλειοψηφικά τόσο κατ' αριθμό όσο και κατ' αριθμό εταιρικών μεριδίων. Αυτό σημαίνει πως για την λήψη απόφασης δεν αρκεί μόνο η ψήφισή της από τον μεγαλύτερο αριθμό των εταίρων αλλά απαιτεί οι εταίροι αυτοί να εκπροσωπούν και το πάνω του 50% των εταιρικών μεριδίων και το αντίστροφο. Στην περίπτωση που η απόφαση της ΓΣ αφορά την απαλλαγή η την έγερση αγωγής εναντίον κάποιου εταίρου, ο εταίρος αυτός δεν έχει το δικαίωμα ψήφου. Η απόφαση Γενικής Συνέλευσης που έχει παρθεί σύμφωνα με την αρχή της διπλής πλειοψηφίας είναι έγκυρη, όμως μπορεί να αμφισβητηθεί από κάποιον εταίρο ή διαχειριστή¹⁴, ο οποίος μπορεί να προσφύγει στο Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και να αποδείξει ότι η απόφαση πάρθηκε κατά παράβαση του νόμου ή του καταστατικού¹⁵.

1.3 Διαχείριση ΕΠΕ

Η διαχείριση της ΕΠΕ γίνεται από το σύνολο των εταίρων¹⁶ εάν το καταστατικό δεν ορίζει κάτι άλλο. Σε μεγάλες ΕΠΕ όπου ο αριθμός των εταίρων είναι μεγάλος η διαχείριση δίνεται σε έναν ή και παραπάνω εταίρους. Όμως ακόμα πιο σύνηθες είναι η διαχείριση να δίνεται σε κάποιον τρίτο. Ο αριθμός των διαχειριστών δεν είναι περιοριστικός, έτσι μπορεί να είναι περισσότεροι του ενός. Ο διαχειριστής σε μια ΕΠΕ δεν είναι τίποτα άλλο από ένα εκτελεστικό όργανο. Κύριο μέλημα του είναι να φέρνει εις πέρας τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και να δρα πάντοτε προς όφελος της εταιρίας. Είναι ο κύριος υπεύθυνος για την διεκπεραίωση των υποθέσεων και βαρύνεται με την διαρκή παρακολούθηση των.

1.3.1 Διορισμός Διαχειριστών και Θητεία Αυτών

Ο διορισμός των διαχειριστών σύμφωνα με το άρθρο 17 του ν. 3190/1955 γίνεται είτε καταστατικά ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης. Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου εάν η διαχείριση έχει ανατεθεί σε περισσότερους από έναν διαχειριστή, τότε αυτοί δρουν συλλογικά και λαμβάνουν αποφάσεις πλειοψηφικά. Σε περίπτωση που η λήψη μιας απόφασης είναι απλή και δεν δύναται να συγκεντρωθούν όλοι οι διαχειριστές, τότε η απόφαση παίρνεται από τον συγκεκριμένο διαχειριστή αρκεί να μην εναντιώνεται στα συμφέροντα της εταιρίας. Διαχειριστής ΕΠΕ μπορεί να γίνει οποιοσδήποτε εκτός από τις περιπτώσεις που ισχύουν και για τους εταίρους¹⁷. Η θητεία των διαχειριστών δεν περιορίζεται χρονικά και έτσι μπορεί να είναι από μία μέρα έως κάποια χρόνια ανάλογα με το καταστατικό. Ο διορισμός και η θητεία των διαχειριστών υποβάλλονται υποχρεωτικά στις διατυπώσεις του άρθρου 8 του ν. 3190/1955.

¹⁴ Παρ. 1 άρθρο 15 ν. 3190/1955 .

¹⁵ Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 270.

¹⁶ Άρθρο 16 ν. 3190/1955 .

¹⁷ Διαχειριστής σε ΕΠΕ μπορεί να γίνει κάθε φυσικό πρόσωπο εκτός των δημοσίων υπαλλήλων που υπάρχουν στις διατάξεις του Κώδικα περί καταστάσεως δημοσίων διοικητικών υπαλλήλων καθώς και καθηγητών ανώτατων σχολών.

1.3.2 Εξουσία Διαχειριστών

Οι διαχειριστές από την στιγμή που αναλαμβάνουν καθήκοντα είναι υποκείμενοι στις διατάξεις του ν. 3190/1955 και στο καταστατικό της εταιρίας. Ο διαχειριστής ή οι διαχειριστές που διορίζονται από την γενική συνέλευση, είναι υπεύθυνοι για οποιαδήποτε νόμιμη πράξη καθώς εκπροσωπούν και δρουν για λογαριασμό της. Κάθε πράξη τους που καλύπτει το σκοπό της εταιρίας βαραίνει αυτή ενώ κάθε πράξη η οποία είναι εκτός σκοπού και αποδειχτεί πως ο τρίτος γνώριζε γι' αυτό βαραίνει τον διαχειριστή¹⁸.

Οι εξουσίες των διαχειριστών αυξήθηκαν με το π.δ 419/1986 που προσάρμοσε την παράγραφο 1 και 2 του άρθρου 9 της πρώτης κοινοτικής οδηγίας εναρμόνισης του κοινοτικού δικαίου των Κρατών μελών¹⁹. Τέλος το καταστατικό μπορεί να ορίζει πως για την διεκπεραίωση κάποιων υποθέσεων να αποκλείονται οι διαχειριστές όπως για παράδειγμα σε περίπτωση αγοραπωλησίας κλείσιμο συμφωνιών κ.α.

1.3.3 Ανάκληση Διαχειριστών

Η ανάκληση των διαχειριστών γίνεται σύμφωνα με το τροποποιημένο άρθρο 19²⁰ για τρεις κυρίως λόγους. Πρώτον, λόγω της λήξης της θητείας τους από το καταστατικό. Δεύτερον, μετά από απόφαση της γενικής συνέλευσης και τρίτον λόγω ύπαρξης σπουδαίου λόγου. Η περίπτωση που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η Τρίτη, και αυτό γιατί την ύπαρξη σπουδαίου λόγου μπορεί να την επικαλεστεί οποιοσδήποτε ακόμα και τρίτος. Δηλαδή μπορεί να προσφύγει στην δικαιοσύνη και μετά από εξέταση του αιτήματος ο δικαστής να αποφανθεί την ανάκληση του ή των διαχειριστών. Σπουδαίος λόγος θα μπορούσε να θεωρηθεί η μη τήρηση των καθηκόντων και η διενέργεια πράξεων που αντίκεινται στα συμφέροντα της εταιρίας.

1.4 Εκπροσώπηση ΕΠΕ

Η εκπροσώπηση της εταιρίας γίνεται από πρόσωπα που ορίζονται από το καταστατικό και συνήθως είναι οι διαχειριστές, χωρίς αυτό να σημαίνει πως δεν μπορεί κάποιος από τους εταίρους να εκπροσωπήσει την εταιρία, κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή, που κάποιος από τους εντεταλμένους εκπροσώπους δεν μπορεί να το πράξει, αρκεί μόνο να ενεργεί νόμιμα και με βάση το συμφέρον της εταιρίας. Εάν δεν ορίζεται από το καταστατικό εκπρόσωπος της εταιρίας τότε και εδώ λαμβάνει χώρα η συλλογική εκπροσώπηση από το σύνολο των εταίρων²¹.

1.4.1 Συλλογική Εκπροσώπηση

¹⁸ Παρ. 1 άρθρο 18 ν. 3190/1955

¹⁹ 1. Η εταιρία δεσμεύεται έναντι τρίτων από τις πράξεις των οργάνων της, έστω και αν οι εν λόγω πράξεις δεν επιπίπτουν στον εταιρικό σκοπό, εκτός αν οι πράξεις αυτές αποτελούν υπέρβαση των εξουσιών που ο νόμος παρέχει ή επιτρέπει να παρέχονται στα όργανα αυτά. Τα Κράτη μέλη δύνανται εντούτοις να προβλέπουν ότι η εταιρία δεν δεσμεύεται όταν οι εν λόγω πράξεις υπερβαίνουν τα όρια του εταιρικού σκοπού εφόσον η εταιρία αποδεικνύει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση ή δεν ηδύνατο, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, να την αγνοεί. Μόνη όμως η δημοσίευση του καταστατικού δεν αποτελεί επαρκή απόδειξη. 2. Οι εκ του καταστατικού ή εξ αποφάσεως των αρμοδίων οργάνων περιορισμοί της εξουσίας των οργάνων της εταιρίας, δεν δύνανται να αντιταχθούν κατά τρίτων, έστω και αν έχουν δημοσιευθεί.

²⁰ Οι παράγραφοι 1 και 4 αντικαταστάθηκαν από το άρθρο 28 του νόμου 2339/1995.

²¹ Άρθρο 16 ν. 3190/1955 .

Η συλλογική εκπροσώπηση λαμβάνει χώρα και μπαίνει σε εφαρμογή το άρθρο 16 του ν. 3190/1955, όταν το καταστατικό δεν ορίζει αλλιώς. Έτσι όλοι οι εταίροι και ο καθένας χωριστά μπορούν να εκπροσωπήσουν και να παραστούν οπουδήποτε, σαν νόμιμοι εκπρόσωποι της εταιρίας και να ενεργήσουν στο όνομά της. Εννοείται πάντα πως οι ενέργειες που πράττουν οι εκπρόσωποι έχουν την συμφωνία αν όχι όλων τουλάχιστον της απαραίτητης πλειοψηφίας²².

1.4.2 Διορισμός Προσωρινών Εκπροσώπων

Στην περίπτωση εκείνη κατά την οποία δεν έχει προβλεφτεί από το καταστατικό αναπληρωματικός εκπρόσωπος σε τυχόν κόλλημα των ήδη διορισμένων τότε το μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας ορίζει προσωρινό διαχειριστή και κατά' επέκταση και εκπρόσωπο. Με τον όρο κόλλημα μπορεί να εννοηθεί η περίπτωση θανάτου του εκπροσώπου ή αποδεδειγμένη αμέλεια των καθηκόντων του ή ακόμα και αγωγή εναντίον του από κάποιο εταίρο. Στην τελευταία περίπτωση και ως ότου τελειώσει η δίκη το δικαστήριο ορίζει προσωρινό διαχειριστή αν αυτό δεν προβλέπεται από τον καταστατικό της εταιρίας. Οι αρμοδιότητες των προσωρινών διαχειριστών και εκπροσώπων είναι περιορισμένη²³.

1.5 Οργάνωση ΕΠΕ

Με τον όρο οργάνωση εννοούμε την εσωτερική λειτουργία της ΕΠΕ όπως αυτή αποτυπώνεται στα βιβλία της εταιρίας. Η κάθε εταιρία ανεξάρτητα από το μέγεθος και την εταιρική μορφή, είναι αναγκασμένη να τηρεί ορισμένα βιβλία ώστε να είναι εύκολο τόσο γι' τον εσωτερικό όσο και τον εξωτερικό έλεγχο αυτής από τους άμεσα ενδιαφερομένους. Έτσι μια ΕΠΕ είναι αναγκασμένη από το νόμο να τηρεί λογιστικά βιβλία και βιβλία διαχείρισης. Όλα αυτά πρέπει να είναι συνεχώς ενημερωμένα και να απεικονίζουν επακριβώς και αληθώς όλα τα στοιχεία της εταιρίας, σε κάθε χρονική στιγμή. Επίσης πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ και άμεσα προσβάσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο.

1.5.1 Τηρούμενα Βιβλία

Η ΕΠΕ αναγκάζεται από τον νόμο να τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας²⁴ ανεξάρτητα από τον τζίρο ή το αντικείμενο δραστηριότητάς της. Τα λογιστικά βιβλία τρίτης κατηγορίας τηρούνται κατά την διπλογραφική μέθοδο και με βάση οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής²⁵. Πέραν των λογιστικών βιβλίων η ΕΠΕ πρέπει να τηρεί και βιβλία πρακτικών γενικών συνελεύσεων και διαχείρισης²⁶.

1.5.1.1 Λογιστικά Βιβλία

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης πρέπει να τηρεί τα εξής λογιστικά βιβλία: Βιβλίο αγορών, Βιβλίο Εσόδων –Εξόδων, Ισοζύγιο γενικού και αναλυτικού καθολικού, Ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμού, Βιβλίο απογραφών και ισολογισμού και το

²² Α. Τσιριντάνης, Στοιχεία Εμπορικού Δικαίου, Τεύχος Β', 6η Έκδοση, Αθήνα 1964, σελ. 219.

²³ Λυμπεροπούλου Κ., Η Νομική Θέση του Διαχειριστή της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, Ελληνικό Δίκαιο, 1992, σελ. 713.

²⁴ Παρ. 2 του άρθρου 4 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

²⁵ Π.Δ 1123/1980, ΦΕΚ Α' 283

²⁶ Άρθρο 25 ν. 3190/1955

Μητρώο πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Ανάλογα με το αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρίας υποχρεούται να τηρεί βιβλίο αποθήκης και βιβλίο κοστολογίου²⁷. Πέραν όμως των υποχρεωτικών αυτών βιβλίων η ΕΠΕ μπορεί να τηρεί και άλλα , πρόσθετα βιβλία²⁸ όπως βιβλίο ή διπλότυπο ποσοτικής παραλαβής, βιβλίο εξόδων πρώτης εγκατάστασης, βιβλίο επενδύσεων, βιβλίο κίνησης πελατών (πόρτας), μητρώο μαθητών, βιβλίο ασθενών, βιβλίο πελατών κ.α. Τα πρόσθετα αυτά βιβλία είναι εξωλογιστικά αλλά πάντοτε θεωρημένα και μπορούν να τηρούνται είτε χειρόγραφα ή μηχανογραφημένα²⁹.

1.5.1.2 Βιβλία Διαχείρισης

Τα βιβλία διαχείρισης δεν είναι τίποτα άλλο παρά βιβλία όπου καταγράφονται οι πράξεις μεταξύ των εταίρων και των διαχειριστών, έτσι ώστε να είναι εύκολη η απόδειξη των λεγομένων και πεπραγμένων εντός και εκτός της εταιρίας. Έτσι τα βιβλία που τηρούνται είναι το Βιβλίο των εταίρων, το Βιβλίο πρακτικών γενικών συνελεύσεων και το βιβλίο πρακτικών διαχείρισης. Όσον αφορά την Μονοπρόσωπη ΕΠΕ πρέπει και αυτή να τηρεί τα ίδια βιβλία άσχετα με το γεγονός ότι υπάρχει ένας εταίρος. Μάλιστα κατά την διάρκεια των γενικών συνελεύσεων θα πρέπει να παρίσταται συμβολαιογράφος, ο οποίος με την υπογραφή του θα επικυρώνει τις αποφάσεις αυτές. Πέραν όμως αυτών των βιβλίων το καταστατικό μπορεί να προβλέπει την τήρηση και άλλων βιβλίων για την παρακολούθηση κάποιων ιδιαίτερων συναλλαγών³⁰.

1.5.2 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Το άρθρο 22 του ν. 3190/1955 αναφέρει πως με το πέρας της διαχειριστικής περιόδου και εντός 2 μηνών από την λήξη της θα πρέπει οι διαχειριστές να συντάξουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις που περιλαμβάνουν τον Ισολογισμό, τα Αποτελέσματα Χρήσης , τον Πίνακα Διάθεσης Αποτελεσμάτων και το Προσάρτημα. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 22 του ν. 3190/1955 οι διαχειριστές υποχρεούνται να καταρτίσουν και έκθεση διαχείρισης, την οποία απευθύνουν προς την γενική συνέλευση των εταίρων και αφορά τα πεπραγμένα της διαχειριστικής περιόδου που έληξε.

Όλες οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις υπόκεινται σε έλεγχο από ορκωτό ελεγκτή εάν η εταιρία πληροί κάποια κριτήρια. Τα κριτήρια που πρέπει να πληροί η εταιρία είναι η υπέρβαση δυο εκ των τριών κατά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού, α) σύνολο ενεργητικού άνω του 1.500.000 €³¹, β) καθαρός κύκλος εργασιών άνω των 3.000.000 €, γ) μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης, 50 άτομα. Μετά τον έλεγχο του ορκωτού λογιστή οι οικονομικές καταστάσεις πρέπει να, τότε υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του ν. 3190/1955 με ευθύνη των διαχειριστών 20 μέρες πριν την συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης.

²⁷ Άρθρο 8 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων όπως διαμορφώθηκε με την παρ. 12 του άρθρου 28 του Ν. 3522/2006 και ισχύει για τις διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν μετά τη δημοσίευση του την 22/12/2006

²⁸ Παρ. 1 έως 5 του άρθρου 10 του ΚΒΣ σύμφωνα με το Π.Δ 186/1992.

²⁹ Παρ. 1 εδάφιο 2ο του άρθρου 21 του ΚΒΣ.

³⁰ Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 499.

³¹ Άθροιση των στοιχείων Α έως Ε του ενεργητικού στο υπόδειγμα του Ισολογισμού που παραπέμπει το άρθρο 42γ του Κ.Ν. 2190/1920

Τέλος πρέπει να εγκριθούν και από την Γενική Συνέλευση³². Με την ισχύ των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων ή Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) στην χώρα μας από 01/01/2005, πολλές εταιρίες καθιέρωσαν τα Πρότυπα στην σύνταξη και απεικόνιση των οικονομικών τους καταστάσεων³³. Έτσι οι οικονομικές καταστάσεις που θα πρέπει να συντάσσονται³⁴ είναι η Κατάσταση Οικονομικής Θέσης³⁵, η Κατάσταση Συνολικών εσόδων,³⁶ την Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, την Κατάσταση των Ταμειακών Ροών και τις Επεξηγηματικές Σημειώσεις. Η εταιρία όμως που συντάσσει τις οικονομικές της καταστάσεις σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ θα πρέπει υποχρεωτικά να συντάσσει και Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής Και Φορολογικής Βάσης, να τηρεί ιδιαίτερο Φορολογικό Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο Μητρώο Παγίων και να συντάσσει Πίνακες Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης, Σχηματισμού Φορολογικών Αποθεματικών και Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα Φορολογικών Αποθεματικών³⁷.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Σύσταση και Ίδρυση Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης

2.1 Γενικά

Για την σύσταση μιας Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης όπως και κάθε άλλου εταιρικού τύπου εκτός της μονοπρόσωπης ΕΠΕ χρειάζονται τουλάχιστον δύο άτομα.

³² Άρθρο 13 του ν. 3229/04, άρθρο 135 παρ. 2 κ.ν. 2190/1920.

³³ Άρθρο 1 του ν. 3487/2006.

³⁴ Άρθρο 1 του ν. 3487/06.

³⁵ Όπως μετονομάστηκε ο Ισολογισμός από την αναθεωρημένη έκδοση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1.

³⁶ Όπως μετονομάστηκε η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης από την αναθεωρημένη έκδοση του Διεθνούς Λογιστικού Προτύπου 1.

³⁷ Παρ. 1 Άρθρο 12 3301/2004.

Έτσι τα άτομα που θέλουν και μπορούν να είναι εταίροι σε μια ΕΠΕ, έρχονται σε συνεννόηση και ξεκινούν τις διαδικασίες σύστασης και ίδρυσης της εταιρίας. Στην Ελλάδα η ίδρυση μιας εταιρίας είναι μια χρονοβόρα διαδικασία και απαιτούνται τουλάχιστον τρεις μήνες μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας, από την λήψη της απόφασης για την ίδρυση μέχρι την θεώρηση των βιβλίων που αποτελούν το πρώτο και το τελευταίο στάδιο αντίστοιχα. Θεμελιώδες στάδιο για την ίδρυση μιας ΕΠΕ είναι η σύνταξη του καταστατικού.

Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλυθούν λεπτομερώς όλες οι διαδικασίες οι οποίες είναι απαραίτητες για την σωστή και νόμιμη ίδρυση της εταιρίας καθώς και οι παγίδες που κρύβονται και μπορούν να αποβούν καθοριστικές στην περαιτέρω πορεία της εταιρίας. Από πλευράς νομοθεσίας τα άρθρα που αφορούν την σύσταση της ΕΠΕ είναι τα άρθρα 6,³⁸ 7,³⁸ 8³⁹ και 9 του νόμου 3190/1955.

2.2 Προϊδρυτικό στάδιο

Η σύσταση της ΕΠΕ ξεκινά από την στιγμή που δύο ή και παραπάνω συμβαλλόμενοι (φυσικά, νομικά πρόσωπα) αποφασίσουν να ιδρύσουν μια εταιρίας της συγκεκριμένης εταιρικής μορφής. Βασική προϋπόθεση είναι να μπορούν να είναι εταίροι και να διαθέτουν το απαιτούμενο ελάχιστο κεφάλαιο των 4.500 € το μισό τουλάχιστον σε μετρητά.

Χρονικά προϊδρυτικό στάδιο θεωρείται όλο εκείνο το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί, από την στιγμή λήψης της απόφασης για ίδρυση της ΕΠΕ μέχρι την στιγμή που θα κατατεθεί το καταστατικό στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της ΕΠΕ. Αφού επέλθει η συμφωνία οι εταίροι προχωρούν στην σύνταξη προσύμφωνου, χωρίς αυτό να είναι απαραίτητο. Στο προσύμφωνο αυτό αναφέρονται οι εταίροι, τα θέματα που αφορούν τις μεταξύ τους σχέσεις, η επωνυμία της εταιρίας, το αντικείμενο, η έδρα, το κεφάλαιο, η διάρκεια αυτής κ.α. Από τα προηγούμενα το κυριότερο είναι η επωνυμία της εταιρίας η οποία θα πρέπει να λάβει την προέγκριση του οικείου επιμελητηρίου, γιατί όπως είναι κατανοητό στην ελληνική επικράτεια λειτουργούν χιλιάδες επιχειρήσεις και η επωνυμία καθεμιάς θα πρέπει να είναι μοναδική. Άρα η περίπτωση συνωνυμίας είναι πολύ πιθανή.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί, πως οι συμβολαιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να μην συντάσσουν το καταστατικό εάν προηγουμένως δεν τους έχει δοθεί προέγκριση για την οριστικότητα του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου από το επιμελητήριο. Επίσης κατά τη σύνταξη του προσυμφώνου το οποίο έχει τον τύπο συμβολαιογραφικού εγγράφου θα πρέπει να παρίσταται συμβολαιογράφος αλλιώς το έγγραφο θεωρείται άκυρο με ότι αυτό συνεπάγεται.

2.3 Σύσταση ΕΠΕ

Η σύσταση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης όπως έχει ήδη ειπωθεί γίνεται με την σύναψη ενός συμβολαιογραφικού εγγράφου, σε αντίθεση με τις προσωπικές που αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό. Το συμβολαιογραφικό αυτό έγγραφο αποτελεί την εταιρική σύμβαση ή το εταιρικό έγγραφο ή απλά το καταστατικό της εταιρίας. Σε αυτό αναφέρονται τα βασικά και αναγκαστικά στοιχεία που ορίζονται από τα άρθρα

³⁸ Όπως το άρθρο 7 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Π.Δ. 419/1986 (ΦΕΚ Α' 197/10-12-1986) και σύμφωνα με το άρθρο 19 του ίδιου διατάγματος ισχύει από 1/1/1987 και μετά.

³⁹ Όπως τα δυο τελευταία εδάφια της παρ. 2 του άρθρου 8 προστέθηκαν με την παρ. 2γ του άρθρου 16 του Ν. 3661/2008 (ΦΕΚ Α' 89/19-5-2008) και σύμφωνα με το άρθρο 17 του ίδιου νόμου ισχύουν από 19/5/2008 και μετά.

του ν. 3190/1955 καθώς και οτιδήποτε άλλο θελήσουν οι εταίροι για την καλύτερη λειτουργία της εταιρίας. Το έγγραφο αυτό θα πρέπει υποχρεωτικά να είναι υπογεγραμμένο από συμβολαιογράφο.

Πριν την σύναψη της συμβολαιογραφικής πράξης και την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 8 του ν. 3190/1955 η ΕΠΕ υφίσταται, όχι ως αστική εταιρία υπό ίδρυση αλλά ως προσωπική εταιρία, με τον τρόπο δράσης των μελών της να καθορίζει το είδος της. Ως προς το αντικείμενο εργασιών της η ΕΠΕ θεωρείται εμπορική εταιρία⁴⁰ ανεξάρτητα από την δραστηριότητα που αυτή ασκεί χωρίς να μεταδίδεται η ιδιότητα αυτή και στους εταίρους. Όσον αφορά το κεφάλαιο δεν πρέπει να είναι κατώτερο των 4.500 € ολοσχερώς καταβεβλημένο πριν την σύναψη του καταστατικού.

Τέλος για τη νόμιμη ίδρυση της ΕΠΕ σύνοψη του καταστατικού θα πρέπει να δημοσιευθεί με ευθύνη των εταίρων ή των διαχειριστών στο Τεύχος των Ανωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

2.3.1 Σύναψη Καταστατικού

Το καταστατικό σε μια εταιρία είναι το πιο σημαντικό κομμάτι της. Είναι αυτό που αποτελεί τον οδηγό και τον σύμβουλο σε κάθε στάδιο και στιγμή της ζωής της εταιρίας. Από την σύσταση και ίδρυση της έως την λύση και εκκαθάριση. Είναι αυτό που κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει αρκεί τα στοιχεία του να μην έρχονται σε αντίθεση με τις ρητές διατάξεις της νομολογίας. Ο νομοθέτης δίνει το δικαίωμα στους συντάκτες ενός καταστατικού το να προσδιορίσουν αυτοί τους κανόνες που θα διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των μελών, την κεφαλαιακή διάρθρωση, την επωνυμία, το σκοπό, τον διορισμό των οργάνων διαχείρισης και εκπροσώπησης, τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του νομικού προσώπου και μια σειρά άλλων στοιχείων για την ευκολότερη και χωρίς προβλήματα λειτουργία της εταιρίας.

Η ΕΠΕ όπως έχει ήδη ειπωθεί, είναι μια εταιρία που βρίσκεται ανάμεσα στις προσωπικές και τις κεφαλαιουχικές. Το καταστατικό είναι αυτό που θα ορίσει πιο στοιχείο θέλουν οι εταίροι να κυριαρχήσει. Έτσι μπορεί κανείς να δει καταστατικά στα οποία υπερισχύει το προσωπικό στοιχείο και καταστατικά που υπερισχύει το κεφαλαιουχικό στοιχείο. Το καταστατικό σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3190/1955 πρέπει να περιέχει κάποια απαραίτητα στοιχεία. Αυτά αριθμούνται στο άρθρο 6 του ν. 3190/1955 και έχουν να κάνουν με τα στοιχεία των εταίρων, την επωνυμία της εταιρίας, την έδρα της εταιρίας, τον σκοπό της, την ιδιότητά της ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης, το κεφάλαιο της καθώς και την βεβαίωση καταβολής αυτού, τα εταιρικά μερίδια και την εταιρική μερίδα κάθε εταίρου, το αντικείμενο των εις είδος εισφορών και την διάρκεια ζωής της εταιρίας.

Επίσης στην παράγραφο 3 του ίδιου άρθρου αναφέρονται κάποια προαιρετικά στοιχεία τα οποία μπορούν να συμπεριληφθούν στο καταστατικό της εταιρίας. Τα προαιρετικά αυτά στοιχεία είναι α) συμφωνίες μεταξύ των εταίρων περί συμπληρωματικών εισφορών ειδικού προορισμού, β) συμφωνίες μεταξύ των εταίρων περί άλλων παρεπόμενων παροχών που δεν αποτελούν εισφορές σε χρήμα ή σε είδος όπως για παράδειγμα η παροχή εργασίας ή η δανειοδότηση της εταιρίας που μπορεί να βαρύνει κάποιους και όχι όλους τους εταίρους, γ) συμφωνίες περί απαγορεύσεως ανταγωνισμού στους εταίρους ή τους διαχειριστές⁴¹, δ) συμφωνίες σχετικές με την απαγόρευση της μεταβίβασης ή την υπό ορισμένες προϋποθέσεις μεταβίβαση του

⁴⁰ Παρ. 1 άρθρο 3 του ν. 3190/1955.

⁴¹ Παρ 2 άρθρο 20 του ν. 3190/1955.

εταιρικού μεριδίου⁴², ε) συμφωνίες για έξοδο των εταίρων⁴³, στ) συμφωνίες περί λύσεως της εταιρίας για λόγους που δεν προβλέπονται από τον νόμο⁴⁴ και στ) διατάξεις σχετικές με τον έλεγχο της διαχείρισης⁴⁵. Πέραν όμως και αυτών των προαιρετικών στοιχείων στοιχείων στο καταστατικό μπορούν να περιληφθούν και άλλα στοιχεία ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες της εταιρίας.

Σε περιπτώσεις που παρουσιάζονται κάποια προβλήματα λόγω έλλειψης ή υπερευαισθησίας στις διατάξεις του καταστατικού οι εταίροι μπορούν να αποφασίσουν τροποποίηση του με την σύμφωνη γνώμη της πλειοψηφίας και χωρίς να θίγονται τα συμφέροντα της εταιρίας και κατ' επέκταση των εταίρων. Βέβαια και εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι οποιαδήποτε αλλαγή δεν θα πρέπει προσκρούει με τις διατάξεις του νόμου 3190/1955 και των τροποποιήσεων αυτού.

2.3.1.1 Επωνυμία ΕΠΕ

Η επωνυμία της ΕΠΕ είναι το στοιχείο που την κάνει να ξεχωριστή και της δίνει την μοναδικότητα σε ένα σύνολο χιλιάδων εταιριών στην ελληνική αλλά και αλλοδαπή επικράτεια. Καμιά εταιρία δεν μπορεί να έχει ίδια ονομασία με μια άλλη. Για τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης η ονομασία αποτελείται από δύο μέρη, το ουσιαστικό και τυπικό⁴⁶. Το ουσιαστικό μέρος της είναι αυτό που ορίζεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 2 του ν. 3190/1955 και αποτελείται από την επωνυμία ενός ή περισσότερων εταίρων ή από το αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρίας. Το τυπικό μέρος σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο του ίδιου άρθρου δηλώνει τον τύπο της εταιρίας και αποτελείται από τις λέξεις « Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης» και αν πρόκειται για μονοπρόσωπη «Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης». Με την επιείκεια όμως του νομοθέτη το μέρος αυτό γράφεται συντομογραφικά ως ΕΠΕ ή Μονοπρόσωπη ΕΠΕ . Η επωνυμία της κάθε εταιρίας διέπεται από τις αρχές της αλήθειας, της διάρκειας, της αποκλειστικότητας και της ενότητας. Σύμφωνα με την πρώτη αρχή η επωνυμία δεν πρέπει να είναι ούτε φανταστική ούτε παραπλανητική ως προς τα ονόματα των εταίρων ή προς την δραστηριότητα της εταιρίας⁴⁷. Η αρχή της διάρκειας υποδηλώνει την συνέχεια που πρέπει να έχει η ονομασία για να μην υπάρχει σύγχυση μεταξύ των συναλλασσομένων και της εταιρίας. Η διατήρηση βέβαια της επωνυμίας μπορεί να αλλάξει μετά από ένα σημαντικό γεγονός. Ένα τέτοιο γεγονός θα μπορούσε να είναι ο θάνατος ενός εκ των εταίρων, που το όνομά του είναι στην επωνυμία της εταιρίας. Η αλλαγή της επωνυμίας εδώ κρίνεται απαραίτητη και γίνεται με βάση την αρχή της διπλής πλειοψηφίας. Η αρχή της αποκλειστικότητας όπως γίνεται εύκολα κατανοητό προϋποθέτει την μοναδικότητα της επωνυμίας ώστε να αποφεύγεται η σύγχυση. Η αρχή της ενότητας τέλος, υποδηλώνει την ύπαρξη μιας και μοναδικής επωνυμίας.

Στην περίπτωση που η επωνυμία της εταιρίας αποτελείται από το αντικείμενο δραστηριότητας της και η εταιρία έχει περισσότερες από μία δραστηριότητες, στην επωνυμία αναγράφεται η κύρια δραστηριότητα, η οποία όμως θα πρέπει να ασκείται πραγματικά. Η επωνυμία της εταιρίας εκτός της ελληνικής αλφαβήτου μπορεί να χρησιμοποιήσει και ξενόγλωσσους χαρακτήρες αρκεί να αναφέρεται στο καταστατικό

⁴² Άρθρο 28 & 29 του ν. 3190/1955

⁴³ Παρ 1 άρθρο 33 του ν. 3190/1955

⁴⁴ Παρ 1 άρθρο 44 του ν. 3190/1955

⁴⁵ Άρθρο 23 & 38 του ν. 3190/1955

⁴⁶ Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 87.

⁴⁷ Σκαλίδης Λ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 1993, σελ.267.

της. Η ΕΠΕ χρησιμοποιεί την επωνυμία της σε κάθε συναλλαγή και αποτυπώνεται σε όλα τα έγγραφα της⁴⁸.

2.3.1.1.1 Κτήση Επωνυμίας

Η κτήση της επωνυμίας μπορεί να γίνει είτε πρωτογενώς ή δευτερογενώς αν πρόκειται για νεοϊδρυόμενη εταιρία ή εταιρία που προέρχεται από μετατροπή, συγχώνευση, διάσπαση κ.α. αντίστοιχα. Στην πρώτη περίπτωση για να καταγραφεί η επωνυμία στο καταστατικό της εταιρίας και να γίνει αποδεκτό από την Γραμματεία του οικείου Πρωτοδικείου⁴⁹ της έδρας ή του υποκαταστήματος της εταιρίας, θα πρέπει να λάβει την έγκριση του οικείου επιμελητηρίου. Η διαδικασία που ακολουθείται είναι η εξής. Μετά την απόφαση για την επωνυμία οι εταίροι με δική τους ευθύνη υποβάλλουν το σχέδιο του καταστατικού και μια αίτηση στο οικείο επιμελητήριο για προέγκριση της επωνυμίας και καταβάλουν παράβολο ύψους 30 €. Το επιμελητήριο αφού εξετάσει την επωνυμία και διαπιστώσει ότι δεν υπάρχει περίπτωση σύγχυσης με άλλη, παραδίδει πιστοποιητικό προέγκρισης της επωνυμίας το οποίο ισχύει για 2 μήνες. Σε αντίθετη περίπτωση οι εταίροι αναγκάζονται να τροποποιήσουν την επωνυμία. Το πιστοποιητικό προέγκρισης ισχύει για δύο μήνες και οι εταίροι θα πρέπει μέσα σ' αυτό το χρονικό διάστημα να κατοχυρώσουν το δικαίωμα χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου.

Στην δεύτερη περίπτωση κατά την οποία η εταιρία είναι αποτέλεσμα μετατροπής ή μεταβίβασης η εταιρία δεν χρειάζεται να αλλάξει επωνυμία. Αρκεί η πρόσθεση των λέξεων ΕΠΕ⁵⁰ στην περίπτωση που δεν έχει τον συγκεκριμένο εταιρικό τύπο και η αλλαγή στο καταστατικό. Τέλος πρέπει να σημειωθεί ότι για τις ΕΠΕ που ιδρύονται στην ελληνική επικράτεια η αναγραφή της επωνυμίας πρέπει να γίνεται στα ελληνικά. Αυτό όμως δεν εμποδίζει την χρησιμοποίηση της επωνυμίας σε ξενόγλωσση μετάφραση τόσο μέσα όσο και έξω από την Ελλάδα⁵¹.

2.3.1.1.2 Προστασία της Επωνυμίας

Η επωνυμία κάθε εταιρίας προστατεύεται νομικά από τα άρθρα 4-8 του νόμου 1089/1980. Από τη στιγμή που κάθε εταιρία πρέπει να εγγράφει την επωνυμία της στο Πρωτόκολλο Επωνυμιών του αρμόδιου Επιμελητηρίου, αμέσως προστατεύεται έναντι κάθε τρίτου. Επωνυμία η οποία δεν έχει εγκριθεί από το Επιμελητήριο θεωρείται άκυρη. Από την στιγμή που κάποια εταιρία χρησιμοποιήσει αυθαίρετα μια ήδη υπάρχουσα και κατοχυρωμένη επωνυμία εμπίπτει στις διατάξεις των άρθρων 13-15 του νόμου 146/1914 και 57-59 του Αστικού Κώδικα. Αποτέλεσμα είναι να διωχτεί αστικά και ποινικά. Αστικά ο νόμιμος χρήστης της επωνυμίας αξιώνει αποζημίωση από τυχόν ζημία που προκλήθηκε από την παράνομη χρήση της επωνυμίας και ποινικά την δίωξη και φυλάκιση αυτού.

2.3.1.1.3 Απώλεια Επωνυμίας

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης χάνει την επωνυμία σε τρεις περιπτώσεις. Πρώτη περίπτωση είναι η αλλαγή της επωνυμίας. Συμβαίνει πολλές φορές και ιδιαίτερα σε

⁴⁸ Παρ. 5 άρθρο 4 του ν. 3190/1955.

⁴⁹ Εδάφιο α του άρθρου 5α του ν. 1089/1980 όπως αυτό αντικαταστάθηκε από την παρ. 6 του άρθρου 1 του νόμου 2941/2001.

⁵⁰ Ρόκας Κ., Εμπορικών Δίκαιον, 1972, σελ. 86.

⁵¹ Γεωργακόπουλος Λ., Το Δίκαιον Των Εταιριών ΙΙ, 1972, σελ. 122.

ΕΠΕ οι οποίες λειτουργούν πολλά χρόνια να μεταβάλλονται τόσο οι εταίροι όσο και το αντικείμενο της κύριας δραστηριότητας της εταιρίας. Σε τέτοιες περιπτώσεις η αλλαγή της επωνυμίας είναι επιβεβλημένη. Έτσι μια εταιρία μεταβάλλει την εταιρική επωνυμία της μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης με απόφαση των 3/4 του συνόλου των εταίρων που κατέχουν τα 3/4 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου που είναι απαραίτητη για την τροποποίηση του καταστατικού⁵². Για να γίνει αλλαγή της επωνυμίας και να είναι έγκυρη πρέπει να ακολουθηθούν οι ίδιες διαδικασίες που περιγράφονται στην παράγραφο 2.3.1.1.1. Δεύτερη περίπτωση είναι η μεταβίβαση της επωνυμίας. Αυτό γίνεται σε περιπτώσεις όπου η επωνυμία της εταιρίας μεταβιβάζεται σε άλλη εταιρία⁵³. Μετά την μεταβίβαση η μεταβιβάζουσα εταιρία θα πρέπει να προβεί σε τροποποίηση του καταστατικού με την εύρεση νέας επωνυμίας ή σε λύση. Τρίτη και τελευταία περίπτωση απώλειας της επωνυμίας είναι η περίπτωση λύσης της εταιρίας με οποιονδήποτε τρόπο⁵⁴. Η απώλεια σε αυτή την περίπτωση επέρχεται με το πέρας της εκκαθάρισης και την προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών στο αρμόδιο Επιμελητήριο.

2.3.1.2 Αντικείμενο Εργασιών ΕΠΕ

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης είναι εμπορική και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση. Αυτό επιτάσσει η πρώτη παράγραφος του άρθρου 3 του ν. 3190/1955. Άρα εκ του νόμου το αντικείμενο της ΕΠΕ είναι εμπορική εταιρία κι αυτό σημαίνει πως διέπεται από το εμπορικό δίκαιο. Η διάταξη αυτή είναι ανάλογη με αυτή του άρθρου 1 του κ.ν 2190/1920. Η εμπορική ιδιότητα της ΕΠΕ δεν συνεπάγεται και εμπορική ιδιότητα για τους εταίρους ή διαχειριστές της. Η εμπορική ιδιότητα αποκτάται από την ΕΠΕ την στιγμή που θα ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 και την διατηρεί για όσο χρονικό διάστημα υπάρχει ως νομικό πρόσωπο. Έως την στιγμή που ολοκληρώνονται οι διατυπώσεις δημοσιότητας, θεωρείται προσωπική εταιρία και οποιαδήποτε συναλλαγή και πράξη βαρύνει τους εταίρους προσωπικά και απεριόριστα.

2.3.1.2.1 Εμπορική Ιδιότητα

Η ΕΠΕ εκ του νόμου θεωρείται εμπορική εταιρία και άρα διέπεται από τις διατάξεις του Εμπορικού Κώδικα. Αυτό σημαίνει πως η ΕΠΕ πρέπει να τηρεί βιβλία που τηρεί κάθε έμπορος. Η ιδιότητα αυτή δεν μεταφέρεται στους εταίρους και διαχειριστές της. Όμως επικρατεί και η άποψη ότι συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου ως εταίρου στην ΕΠΕ μπορεί να οδηγήσει στην απόκτηση της εμπορικής ιδιότητας εάν κάποιος εταίρος διαθέτει άνω του 50% των εταιρικών μεριδίων και αυτοσκοπός του είναι το κέρδος. Όμως η παραδοχή αυτή θα πρέπει να θεωρείται εσφαλμένη γιατί η συμμετοχή σε εταιρία δεν περιλαμβάνεται ανάμεσα στις πρωτότυπα εμπορικές πράξεις που αριθμούνται στο διάταγμα περί της αρμοδιότητας των εκλογοδικείων.

2.3.1.2.2 Απαγορευμένες Δραστηριότητες για ΕΠΕ

⁵² Παρ. 1 Άρθρο 38 του ν. 3190/1955.

⁵³ Άρθρο 8 του ν. 1089/1980.

⁵⁴ Με τον όρο αυτό νοείται ότι η λύση της εταιρίας μπορεί να επέλθει είτε καταστατικά, είτε λόγω πτώχευσης ή λόγω ακύρωσης της νομικής προσωπικότητας της ή με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Η ΕΠΕ μπορεί να ασκεί οποιαδήποτε δραστηριότητα εκτός ορισμένων για τις οποίες υπάρχει ειδικός εταιρικός τύπος και έχει τη μορφή Ανώνυμης Εταιρίας. Οι δραστηριότητες αυτές είναι α) τραπεζικές δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται την τραπεζική ανώνυμη εταιρία⁵⁵, β) ασφαλιστικές δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται από την ανώνυμη ασφαλιστική εταιρία⁵⁶, γ) χρηματοπιστηριακές δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται από την ανώνυμη χρηματοπιστηριακή εταιρία⁵⁷, δ) η διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιογράφων η οποία ασκείται από την ανώνυμη εταιρία επενδύσεων και χαρτοφυλακίου⁵⁸, ε) η διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, η οποία ασκείται από την ανώνυμη εταιρία αμοιβαίων κεφαλαίων⁵⁹, στ) η χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), η οποία ασκείται από την ανώνυμη εταιρία χρηματοδοτικής μίσθωσης⁶⁰, ζ) η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), η οποία ασκείται από την ανώνυμη εταιρία πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων⁶¹, η) η προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας (venture capital) η οποία ασκείται από την ανώνυμη εταιρία παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου⁶² και θ) αθλητικές δραστηριότητες οι οποίες ασκούνται από την ανώνυμη αθλητική εταιρία⁶³.

2.3.1.3 Εταιρικό Κεφάλαιο

Το εταιρικό κεφάλαιο της ΕΠΕ διέπεται από το άρθρο 4 του ν. 3190/1955. είναι το άρθρο που έχει υποστεί τις περισσότερες αλλαγές από οποιοδήποτε άλλο από την ψήφιση του συγκεκριμένου νόμου. Αρχικά κατώτατο κεφάλαιο οριζόταν οι 200.000 δρχ.. Έπειτα η παράγραφος 3 του άρθρου 38 του νόμου 2065/1992 ορίζει πως το κατώτατο όριο καταβεβλημένου κεφαλαίου είναι τα 3.000.000 δρχ.. Το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο για τη ΕΠΕ αλλάζει και πάλι και σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 11 του νόμου 2579/1998 ορίζεται στα 6.000.000 δρχ.. Με την αλλαγή νομίσματος το 2002, το εταιρικό κεφάλαιο μετατρέπεται σε ευρώ και ορίζεται στα 18.000 € σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 13 του νόμου 2842/2000. Η τελευταία μεταβολή για το ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο της ΕΠΕ ορίστηκε στα 4.500 € σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 16 του νόμου 3661/2008.

Το κεφάλαιο καταβάλλεται ολοσχερώς κατά τη κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης και δεν πρέπει να πέσει κάτω από αυτό το όριο σε καμία περίπτωση κατά την διάρκεια ζωής της εταιρίας. Μείωση του εταιρικού κεφαλαίου κάτω από το ελάχιστο όριο αποτελεί λόγο λύσης της εταιρίας. Στην ΕΠΕ όπου οι εταίροι δεν ευθύνονται με την ατομική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρίας, το κεφάλαιο της είναι αυτό που αποτελεί εγγύηση για τους δανειστές της. Το εταιρικό κεφάλαιο είναι εκφρασμένο σε χρήμα άσχετα με το αν οι εισφορές των εταίρων είναι σε είδος⁶⁴, αναγράφεται στο παθητικό του ισολογισμού και συγκεκριμένα στο λογαριασμό 40 του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου γιατί αποτελεί υποχρέωση της εταιρίας προς τους εταίρους και χωρίζεται σε εταιρικά μερίδια. Το εταιρικό κεφάλαιο διαφέρει από την εταιρική περιουσία. Η διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι το εταιρικό κεφάλαιο

⁵⁵ Διέπεται από τον νόμο 5076/1931 & τον νόμο 2076/1992.

⁵⁶ Διέπεται από τον νόμο 2190/1920 & τις διατάξεις του νομικού διατάγματος 400/1970 όπως έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα.

⁵⁷ Διέπεται από τον νόμο 1806/1988 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα.

⁵⁸ Διέπεται από τον νόμο 1969/1991.

⁵⁹ Διέπεται από τον νόμο 1969/1991.

⁶⁰ Διέπεται από τον νόμο 1665/1986.

⁶¹ Διέπεται από τον νόμο 1905/1990.

⁶² Διέπεται από τον νόμο 1785/1988.

⁶³ Διέπεται από τον νόμο 1958/1991.

⁶⁴ Παρ. 1,2 & 3 του άρθρου 4 του νόμου 3190/1955 όπως αυτό έχει τροποποιηθεί μέχρι σήμερα.

παραμένει σταθερό κατά την διάρκεια ζωής της εταιρίας εκτός των περιπτώσεων που απαιτείται ή αποφασίζεται η αύξηση ή μείωσή του, ενώ η εταιρική περιουσία μεταβάλλεται ανάλογα με τις απαιτήσεις και τις υποχρεώσεις της εταιρίας κάθε χρονική στιγμή. Εταιρικό κεφάλαιο και εταιρική περιουσία είναι ίσα κατά την ίδρυση της εταιρίας.

Το κεφάλαιο πρέπει να αναφέρεται σε κάθε έντυπό της ΕΠΕ⁶⁵ για την προστασία των συναλλασσομένων με την επιχείρηση προσώπων. Στην περίπτωση που ΕΠΕ προέρχεται από συγχώνευση ή μετατροπή σύμφωνα με το Ν.Δ 12971972 και το νόμο 2166/1993⁶⁶ το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο είναι 146.735,14 €.

2.3.1.3.1 Εισφορά Κεφαλαίου σε Χρήμα

Το κεφάλαιο της ΕΠΕ θα πρέπει να είναι τουλάχιστον το μισό καταβεβλημένο σε μετρητά⁶⁷. Με τον όρο αυτό ο νομοθέτης θέλησε να εξασφαλίσει την ρευστότητα της εταιρίας. Με το όρο μετρητά νοούνται μόνο τα τραπεζογραμμάτια και τα κέρματα. Επιταγές, συναλλαγματικές, απαιτήσεις, μετοχές και λοιπά χρεόγραφα δεν αποτελούν μετρητά και δεν γίνονται δεκτά ως τέτοια. Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί πως λέγοντας το μισό του καταβεβλημένου κεφαλαίου θα πρέπει να είναι σε μετρητά, νοείται του ελάχιστου κεφαλαίου και όχι του καταβεβλημένου. Δηλαδή το ποσοστό των μετρητών δεν υπολογίζεται στο συνολικό κεφάλαιο αλλά στο ελάχιστο. Για παράδειγμα αν το κεφάλαιο ίδρυσης μιας ΕΠΕ οριστεί στις 100.000 € τότε το ελάχιστο ποσό που πρέπει να καταβληθεί σε μετρητά είναι 2.250 € και όχι 50.000 €.

2.3.1.3.2 Εισφορά Κεφαλαίου σε Είδος

Οι εταίροι μιας ΕΠΕ έχουν το δικαίωμα να εισφέρουν σε χρήμα και είδος. Με τον όρο είδος νοείται κάθε αντικείμενο που δέχεται χρηματικής αποτίμησης και μπορεί να απεικονιστεί στον ισολογισμό⁶⁸. Έτσι μπορεί να είναι ένα οικόπεδο, ένα κτίριο, ένα διαμέρισμα, ένα μηχάνημα, χρεόγραφα κλπ. Η αποτίμηση των αντικειμένων που εισφέρονται στο εταιρικό κεφάλαιο αποτιμώνται από τριμελή επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/1920⁶⁹. Οι διαδικασίες μεταβίβασης του αντικειμένου από τον εταίρο στην εταιρία, θα πρέπει να έχουν ολοκληρωθεί πριν την σύνταξη του καταστατικού και αυτό για να καταγραφεί στο καταστατικό η ακριβής αξία του αντικειμένου και κατ' επέκταση του εταιρικού κεφαλαίου. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί πως η αξία του ακινήτου θα πρέπει να είναι πολλαπλάσιο των 30 € που αποτελεί την ελάχιστη αξία του εταιρικού μεριδίου ή πολλαπλάσιο αυτού⁷⁰ (60,90,120 κλπ). Αν η αξία δεν είναι πολλαπλάσιο των 30 € τότε η υπόλοιπη αξία θα πρέπει να καταβληθεί σε μετρητά. Για παράδειγμα εάν ένας εταίρος εισφέρει ένα μηχάνημα αξίας 10.000 € και το εταιρικό μερίδιο έχει οριστεί στα 90 €, τότε θα πρέπει να εισφέρει και άλλα 10 € ($90 \cdot 111 = 9.990 - 10.000 = 10$) σε μετρητά. Οι εισφορές σε είδος θα πρέπει να εγκρίνονται από το καταστατικό και δεν αποτελεί εισφορά εις είδος η προσφορά

⁶⁵ Παρ. 5 του άρθρου 4 του ν. 3190/1955.

⁶⁶ Όπως το ποσό της παρ. 5 του άρθρου 2 μετατράπηκε σε ευρώ με βάση την οριστική ισοτιμία 1 ευρώ = 340,750 δραχμές, που ορίζεται με την παρ. 4 του άρθρου 28 του Ν. 2948/2001 (ΦΕΚ Α' 242/19-10-2001) και σύμφωνα με την παρ. 3 του ίδιου άρθρου του ίδιου νόμου ισχύει από 1/1/2002 και μετά.

⁶⁷ Παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3190/1955.

⁶⁸ Παρ. 2 άρθρου 5 του ν. 3190/1955 & Μητρούλης Θ., Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, Νο Α, 1955, σελ. 914.

⁶⁹ Παρ. 2 άρθρου 5 του ν. 3190/1955.

⁷⁰ Παρ. 2 του ν. 3190/1955 όπως αυτή τροποποιήθηκε με το άρθρο 13 του νόμου 2842/2000.

εργασίας. Όσον αφορά την εκτίμηση αυτών από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/1920, η διαδικασία που ακολουθείται ξεκινά με την υποβολή σχετικής αίτησης στον νομάρχη της έδρας της ΕΠΕ από κάθε ενδιαφερόμενο και ο νομάρχης εντός 15 ημερών διορίζει την Τριμελή Γνωμοδοτική Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, που αποτελείται από έναν ή δύο δημοσίους υπαλλήλους ή από έναν ή δύο ορκωτούς ελεγκτές και από έναν εμπειρογνώμονα, εκπρόσωπο του αρμόδιου επιμελητηρίου. Η τριμελής αυτή επιτροπή αφού προβεί σε αποτίμηση των εισφερόμενων ειδών συντάσσει την έκθεση αποτίμησης την οποία υποβάλλει στον νομάρχη εντός δύο μηνών από το διορισμό της. Ο νομάρχης αποφαινεται για την αξία των εισφερόμενων ειδών συμβουλευόμενος την έκθεση. Η απόφαση του νομάρχη υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας⁷¹. Στην ίδια διαδικασία θα πρέπει να υποβληθούν και τυχόν αγορές της ΕΠΕ πάγιων περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες προέρχονται από εταίρους, διαχειριστές και συγγενείς αυτών, μέχρι δευτέρου βαθμού⁷². Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως η παράβαση κάποιων διατάξεων που αφορούν τις εισφορές σε είδος οδηγεί σε ακυρότητα της εταιρίας. Οι παραβάσεις είναι α) η εικονική εισφορά των ειδών, β) η μη υποβολή τους σε εκτιμητική επιτροπή, γ) η μη αναφορά στο καταστατικό για αποδοχή εισφορών σε είδος και δ) η μη επιδεκτικότητά τους ως εισφορές σε είδος.

2.3.1.3.3 Καταβολή Κεφαλαίου

Η καταβολή του κεφαλαίου, είτε αυτή είναι σε μετρητά είτε σε είδος, θα πρέπει να έχει ολοσχερώς καταβληθεί κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης και να έχει βεβαιωθεί από αυτή. Η καταβολή μπορεί να γίνει στο ταμείο της επιχείρησης, σε λογαριασμό τραπεζής που έχει ανοιχτεί στο όνομα της εταιρίας ή σε κάποιο τρίτο λογαριασμό που όμως έχει γίνει σαφές πως εξυπηρετεί τους σκοπούς της εταιρίας. Η μη ολοσχερής καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρίας.

2.4 Δημοσιότητα

Η ΕΠΕ ως μερικώς κεφαλαιουχική εταιρία, αναγκάζεται εκ του νόμου, να προβαίνει σε διατυπώσεις δημοσιότητας. Οι διατυπώσεις αυτές αφορούν σχεδόν κάθε στάδιο της ζωής της και σκοπό έχουν την ενημέρωση αλλά και την προφύλαξη των άμεσα συναλλασσόμενων με την επιχείρηση προσώπων. Σε διατυπώσεις δημοσιότητας υπόκεινται μια σειρά από ενέργειες όπως η σύσταση της εταιρίας, σύνοψη του καταστατικού, οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης για διορισμό και απαλλαγή διαχειριστών, διορισμό ελεγκτών, εκκαθαριστών, τροποποίηση καταστατικού, έγκριση ετήσιων οικονομικών καταστάσεων κ.α. Η δημοσίευση αυτή αφορά τόσο στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας Της Κυβερνήσεως όσο και στα έντυπα μέσα μαζικής ενημέρωσης και επικοινωνίας. Η δημοσιότητα των ενεργειών της ΕΠΕ χρησιμοποιείται από την εταιρία και ως ασφάλεια για τυχόν απαιτήσεις τρίτων. Από την στιγμή δηλαδή που κάτι είναι δημοσιευμένο μπορεί και χρησιμοποιείται σαν απόδειξη αλλά ακόμα περισσότερο καμιά απόφαση δεν μπορεί να τελεσιδικήσει εάν προηγουμένως δεν προβεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας. Τα δημοσιευμένα στοιχεία που υποβάλλονται στο ΤΑΕ & ΕΠΕ θα πρέπει να συμφωνούν απόλυτα με αυτά που δόθηκαν στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας προς καταχώρηση, αλλιώς κηρύσσονται άκυρα.

⁷¹ Παρ. 6 του άρθρου 9 του ν. 2190/1920.

⁷² Παρ. 3 του άρθρου 5 του ν. 3190/1955.

2.4.1 Ενέργειες Δημοσιότητας

Οι ενέργειες δημοσιότητας για μια ΕΠΕ γίνονται σε όλες εκείνες τις περιπτώσεις που ορίζονται από το άρθρο 8 και 8α του νόμου 3190/1955. Σύμφωνα με αυτό τα άρθρα αυτά και κατά το ιδρυτικό στάδιο της εταιρίας με ευθύνη των εταίρων ή των διαχειριστών αντίγραφο του καταστατικού προσκομίζεται στο αρμόδιο Πρωτοδικείο και μετά την καταχώρηση του στα οικεία μητρώα τν ΕΠΕ περίληψη αυτού κατατίθεται για δημοσίευση στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Όλα αυτά αναφέρονται λεπτομερώς παρακάτω.

2.4.2 Υπολογισμός και Καταβολή Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου

Όταν οριστικοποιηθεί η μορφή του καταστατικού και επικυρωθούν τα αντίγραφα λαμβάνονται 2 από αυτά και μαζί με τρία αντίτυπα της δήλωσης Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (ΦΣΚ) υποβάλλονται στην αρμόδια ΔΟΥ της έδρας της εταιρίας. Ο φόρος αυτός είναι 1% επί του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου⁷³ και καταβάλλεται εφάπαξ εντός 15 ημερών από την ημέρα σύνταξης και υπογραφής του καταστατικού. Σε περίπτωση καθυστέρησης επιβάλλονται προσαυξήσεις 1,5% για κάθε μήνα καθυστέρησης. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιστρέφεται στην εταιρία ένα αντίγραφο καταστατικού σφραγισμένο από την ΔΟΥ και ένα επικυρωμένο αντίγραφο της δήλωσης ΦΣΚ για τις περαιτέρω διαδικασίες. Στην περίπτωση που μεταβιβάζονται ακίνητα οφείλεται και φόρος μεταβίβασης ακινήτων εκτός και αν εμπίπτει στις ευεργετικές διατάξεις του ν.δ 1297/1972.

2.4.3 Έξοδα Ίδρυσης και Δημοσίευσης

Για να είναι έγκυρη η σύναψη του καταστατικού όπως έχει ήδη αναφερθεί πρέπει να υπογραφεί από δικηγόρο και συμβολαιογράφο. Ο συμβολαιογράφος για να προβεί στην υπογραφή της σύμβασης θα πρέπει να προσκομιστούν ορισμένα δικαιολογητικά. Αυτά τα δικαιολογητικά είναι α) επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης από τον Δικηγορικό Σύλλογο, β) βεβαίωση από το Επιμελητήριο προέγκρισης της επωνυμίας, γ) αποδεικτικά φορολογικής ενημερότητας των ιδρυτών της εταιρίας, αν εισφέρουν ακίνητα, δ) απόδειξη καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου και ε) απόδειξη είσπραξης της αμοιβής του δικηγόρου και του Δικηγορικού Συλλόγου σε δύο αντίτυπα. Έπειτα το σφραγισμένο από συμβολαιογράφο και ΔΟΥ αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης προσκομίζεται ξανά στο οικείο επιμελητήριο, για να οριστικοποιηθεί η επωνυμία και να εγγραφεί η εταιρία στα μητρώα αυτού⁷⁴. Το τελικό στάδιο πριν την προσκόμιση του στο Πρωτοδικείο περιλαμβάνει την παραλαβή του αντιγράφου από το Επιμελητήριο αφού έχει σφραγιστεί και την καταβολή των δικαιωμάτων στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων.

Ένα σημαντικό πρακτικό θέμα οικονομικού ενδιαφέροντος αφορά τον τρόπο καταχώρησης των εξόδων που διενεργεί η εταιρεία κατά το προϊδρυτικό στάδιο (ενδεικτικά δαπάνες πρώτης εγκατάστασης και αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων), αφού κατά τον χρόνο εκείνο δεν έχει ακόμα επέλθει η σύστασή της και κατά συνέπεια δεν υφίσταται ως νομικό πρόσωπο. Σε σχέση με τις συγκεκριμένες δαπάνες, το άρθρο 10 παρ. 2 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων παρέχει τη δυνατότητα καταχώρησής τους σε προσωρινά βιβλία, τα οποία θεωρούνται στο

⁷³ Άρθρο 18 του ν. 1676/1986 και Άρθρο 20 του ν. 1882/1990

⁷⁴ Άρθρο 7 του ν. 2981/1992

όνομα ενός από τους ιδρυτές της εταιρείας από τη Δ.Ο.Υ. της κατοικίας του, με μνεία της υπό σύστασης εταιρείας. Οι δε εγγραφές που καταχωρήθηκαν στα προσωρινά βιβλία μεταφέρονται στα οριστικά βιβλία, αναλυτικά ή συγκεντρωτικά, αμέσως μετά τη σύσταση του νομικού προσώπου ή την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης.

2.4.3.1 Καταχώρηση Καταστατικού στο Πρωτοδικείο

Η καταχώρηση του καταστατικού στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της ΕΠΕ του υποκαταστήματος πραγματοποιείται την στιγμή που το καταστατικό έχει πάρει την τελική του μορφή. Για να είναι έγκυρο το καταστατικό θα πρέπει να είναι συμβολαιογραφικό έγγραφο, κατά την επικαιροποίησή του να παρίσταται δικηγόρος και συμβολαιογράφος.

Οι εταίροι να έχουν λάβει έγκριση από το επιμελητήριο για την επωνυμία, να έχουν ορίσει και ολοκληρώσει την καταβολή του κεφαλαίου προσκομίζοντας το απαραίτητο πιστοποιητικό, να έχουν ορίσει το εταιρικό μερίδιο και τις εταιρικές μερίδες και γενικά να έχουν ακολουθηθεί οι ενέργειες που έχουν αναφερθεί πιο πάνω. Έτσι το σφραγισμένο από ΔΟΥ, Επιμελητήριο και Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων αντίγραφο του καταστατικού με δύο ή περισσότερα επικυρωμένα αντίγραφα υποβάλλονται στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας. Η Γραμματεία αφού σφραγίσει και πρωτοκολλήσει όλα τα αντίγραφα, κρατά ένα για το αρχείο της και τα υπόλοιπα τα επιστρέφει στην εταιρία. Η Γραμματεία του Πρωτοδικείου τηρεί Μητρώο ΕΠΕ όπου εκεί καταγράφονται κατά αύξουσα χρονολογική σειρά όλες οι ΕΠΕ. Με αυτή λοιπόν την πράξη ολοκληρώνεται η πρώτη φάση δημοσιότητας της ΕΠΕ.

2.4.3.2 Δημοσίευση στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ

Μετά την καταχώρηση του καταστατικού στο Πρωτοδικείο και την παραλαβή των επικυρωμένων αντιγράφων θα πρέπει ο διαχειριστής ή ο συμβολαιογράφος να καταθέσει περίληψη του καταστατικού στο ΦΕΚ προς δημοσίευση με έξοδα της εταιρίας. Για την καταχώρηση στο ΦΕΚ θα πρέπει να καταβληθούν στην ΔΟΥ παράβολα δημοσίευσης της περίληψης του καταστατικού της ΕΠΕ υπέρ του Εθνικού Τυπογραφείου. Το ποσό αυτό ανέρχεται στα 250 € και καταβάλλεται εφάπαξ. Η απόδειξη αυτή μαζί με την περίληψη του καταστατικού υποβάλλονται στο Εθνικό Τυπογραφείο το οποίο εντός τριών εργάσιμων ημερών αναρτά στην ιστοσελίδα του περίληψη του καταστατικού καθώς και την ημερομηνία του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο αυτή δημοσιεύεται⁷⁵. Με την δημοσίευση του καταστατικού στο ΦΕΚ ολοκληρώνεται η διαδικασία σύστασης και ίδρυσης της ΕΠΕ και αποκτά νομική προσωπικότητα. Αν τηρήθηκαν όλα τα παραπάνω στάδια τότε δεν υπάρχει σε καμία περίπτωση άρση της νομικής προσωπικότητας της εταιρίας και η ΕΠΕ δρα ως αυτόνομη νομική οντότητα όπως επιτάσσουν οι διατάξεις του νόμου 3190/1955 σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να εντοπιστούν τα λάθη και να εξετασθεί εάν επιδέχονται ίασης.

2.5 Έναρξη στη ΔΟΥ και Χορήγηση ΑΦΜ

Μετά την λήψη της νομικής προσωπικότητας της εταιρίας η εταιρία θα πρέπει να αποκτήσει και οικονομική υπόσταση. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 29 του ν.

⁷⁵ Παρ. 2 του άρθρου 8 του ν. 3190/1955 όπως αυτή τροποποιήθηκε από την παρ. 2γ του άρθρου 16 του ν. 3661/2000 (ΦΕΚ Α' 89/19/5/2008)

1642/1986⁷⁶, κάθε φυσικό και νομικό πρόσωπο (ημεδαπό ή αλλοδαπό) που ασκεί οικονομική δραστηριότητα στην Ελλάδα υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση έναρξης εργασιών πριν από την πραγματοποίηση οποιασδήποτε συναλλαγής στα πλαίσια της επαγγελματικής δραστηριότητας. Όσον αφορά τα νομικά πρόσωπα η υποβολή αυτή θα πρέπει να γίνεται εντός 30 ημερών από την νόμιμη σύσταση με την προϋπόθεση ότι δεν έχουν προβεί σε καμία συναλλαγή μέσα στο συγκεκριμένο χρονικό διάστημα. Για τη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων της εταιρείας από τη Δ.Ο.Υ. της έδρας της, πρέπει να ληφθεί πρώτα ο Α.Φ.Μ. και μετά να προσκομισθούν αυτά για θεώρηση ή για την ειδική σήμανση. Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για τη χορήγηση του Α.Φ.Μ. είναι.:

1. Αντίγραφο του Καταστατικού που σφραγίσθηκε από τη Γραμματεία του Πρωτοδικείου ή επικυρωμένο αντίγραφο αυτού.
2. Φύλλο του Φ.Ε.Κ. (Τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.) στο οποίο καταχωρήθηκε η περίληψη σύστασης του Καταστατικού, ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο του Τριπλοτύπου Είσπραξης του Τ.Α.Π.Ε.Τ. με την περίληψη του Καταστατικού που δόθηκε για δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. και υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 υπογεγραμμένη από τον εκπρόσωπο της εταιρείας στην οποία θα δηλώνεται ότι θα προσκομιστεί σε 2 αντίγραφα του Φ.Ε.Κ. αμέσως μετά την κυκλοφορία του.
3. Έντυπα υποβολής Δήλωσης Έναρξης Εργασιών. Οι διαχειριστές των Ε.Π.Ε. υποβάλουν υποχρεωτικά στη Δ.Ο.Υ. της έδρας τους, εντός 30 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης της περίληψης του Καταστατικού της στο Φ.Ε.Κ. τα εξής έντυπα:

M3. Δήλωση Έναρξης/Μεταβολής Εργασιών Μη Φυσικού προσώπου

M7 – Δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου

Δηλώνεται τουλάχιστον ο διαχειριστής καθώς και άλλες σχέσεις της Ε.Π.Ε. με άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων που απορρέουν υπό την επιχειρηματική της δραστηριότητα.

M8 – Δήλωση Μελών Μη Φυσικού Προσώπου

Δηλώνονται οι εταίροι της Ε.Π.Ε., το είδος και το ποσοστό συμμετοχής τους και κατά περίπτωση τις δηλώσεις: M6-M10-MII-M12, όπου:

M6 – Δήλωση δραστηριοτήτων επιχείρησης

Υποβάλλεται μόνον εφόσον δεν αρκεί ο χώρος του εντύπου M2 ή M3.

M9 – Δήλωση Στοιχείων έδρας Αλλοδαπής Επιχείρησης

Η δήλωση αυτή υποβάλλεται από Ν.Π. που λειτουργούν ως υποκαταστήματα ή γραφεία αλλοδαπών επιχειρήσεων στην Ελλάδα, καθώς και από φυσικά πρόσωπα και Νομ. Πρόσωπα που λειτουργούν ως εντολείς φορολογικού εκπροσώπου στην Ελλάδα.

M10 – Δήλωση Εγκατάστασης Εσωτερικού

Εφόσον δηλωθούν εγκαταστάσεις (υποκαταστήματα – αποθήκες) στο εσωτερικό της χώρας.

M11 – Δήλωση Εγκατάστασης Εξωτερικού

Εφόσον δηλωθούν εγκαταστάσεις εκτός Ελλάδας (υποκαταστήματα).

M12 – Δήλωση Πωλήσεων από Απόσταση

Εφόσον πραγματοποιούνται πωλήσεις από την Ελλάδα σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. και φορολογούνται στο άλλο κράτος-μέλος. Μέσα σε 3 ημέρες, η ΔΟΥ αφού ελέγξει τα δικαιολογητικά, τις δηλώσεις αλλά και την υπεύθυνη δήλωση για την

⁷⁶ Όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 4 του άρθρου 34 του νόμου 2648/1998 (ΦΕΚ 238/Α)

ύπαρξη του επαγγελματικού χώρου χορηγεί τη βεβαίωση έναρξης εργασιών της ΕΠΕ χωρίς την καταβολή των τελών χαρτοσήμου⁷⁷.

4. Μισθωτήριο συμβόλαιο, τίτλους κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 για δωρεάν παραχώρηση.

Μεταξύ των άλλων δικαιολογητικών θα πρέπει να προσκομισθεί και το μισθωτήριο συμβόλαιο για κάθε επαγγελματική εγκατάσταση (κεντρικό υποκατάστημα, αποθήκη κ.λπ.), όπου θα ασκεί τη δραστηριότητά της η εταιρεία, αν όμως το ακίνητο ανήκει στην εταιρεία, τότε υποβάλλεται σχετική υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986, από τον διαχειριστή ή τους νομίμους εκπροσώπους της εταιρείας.

5. Βεβαίωση Επιμελητηρίου.

Μετά την καταχώρηση της πράξης σύστασης της εταιρείας στα Βιβλία Εταιρειών του Πρωτοδικείου, θεωρημένο αντίγραφο της σύμβασης από το Πρωτοδικείο ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο αυτού από δικηγόρο με τον αριθμό του ΦΕΚ κατατίθεται στο Επιμελητήριο για την καταβολή της συνδρομής του έτους εγγραφής της, όπου και χορηγείται βεβαίωση η οποία προσκομίζεται στη ΔΟΥ για τη συμπλήρωση των απαιτούμενων για τη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων δικαιολογητικών.

6. Βεβαίωση εγγραφής εταιρών σε ασφαλιστικούς οργανισμούς ή απαλλαγή τους.

Επίσης άλλο δικαιολογητικό που πρέπει να προσκομισθεί είναι και οι βεβαιώσεις των εταιρών – μελών της ΕΠΕ ότι έχουν εγγραφεί σε ένα από τα ασφαλιστικά ταμεία ΟΑΕΕ ή άλλα ασφαλιστικά Ταμεία, ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών που θα ασκήσει η εταιρεία⁷⁸.

7. Οι αλλοδαποί που συμμετέχουν ως διαχειριστές σε ΕΠΕ εάν είναι υπήκοοι χωρών-μελών εκτός Ε.Ε. άδεια παραμονής και εργασίας διάρκειας τουλάχιστον ενός (1) έτους και διαβατήριο επίσημα μεταφρασμένο.

8. Εξουσιοδότηση του διαχειριστή, θεωρημένη με το γνήσιο της υπογραφής του σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τρίτο πρόσωπο.

9. Φορολογική ενημερότητα.

Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι, φορολογική ενημερότητα χρειάζεται μόνο στην περίπτωση που η ΕΠΕ. Προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση ατομικής επιχείρησης ή Ο.Ε. ή Ε.Ε., ή Κοινωνίας Αστικού Δικαίου και αφορά μόνο τα μετατραπέντα σε Ε.Π.Ε. πρόσωπα.

10. Εκκαθαριστική Φ.Π.Α. και Φ.Μ.Υ.

Η τελευταία εκκαθαριστική δήλωση του Φ.Π.Α. και του Φ.Μ.Υ., θα χρειαστεί να προσκομισθεί στη Δ.Ο.Υ., μόνο αν πρόκειται για Ε.Π.Ε. που προήλθε από μετατροπή ή συγχώνευση, όπως αναφέρθηκε και στην προηγούμενη παράγραφο.

11. Εξουσιοδότηση για τη λήψη του Α.Φ.Μ. και τη θεώρηση των βιβλίων και στοιχείων. Για τη διεκπεραίωση όλων των σχετικών με το θέμα αυτό εργασιών, αν δεν ασχοληθεί προσωπικώς ο νομικός εκπρόσωπος της εταιρείας, θα χρειαστεί ειδική για το θέμα αυτό εξουσιοδότηση του εκπροσώπου της εταιρείας, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του από δημόσια αρχή.

12. Ασφαλιστική ενημερότητα του ΙΚΑ, αν η Ε.Π.Ε. προέρχεται από μετατροπή συγχώνευση για το προσωπικό που απασχολούσε.

2.5.1 Λογιστικά Βιβλία

⁷⁷Η κατάργησή τους έγινε και ισχύει από 1/1/2002 (Εγκ. Υπ. Οικ. 1016459/267/Τ. και Ε.Φ. Πολ. 1069 18/2/2002)

⁷⁸Εγκ. Υπ. Οικ. 1060739/408/0015/Πολ. 1167/28.4.19931, 1114743/0015/Πολ. 1293/8/9/1993 και 1054940/403/0015/Πολ. 1206/31/8/ 1994) και 1026310/163/0015/99/1105/ 14-3-2007.

Η ΕΠΕ αναγκαστικά τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας. Αυτό σημαίνει πως ακολουθεί την διπλογραφική μέθοδο και εφαρμόζει το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Τα βιβλία που πρέπει να τηρεί⁷⁹ από λογιστικής πλευράς είναι : βιβλίο εσόδων-εξόδων, το βιβλίο αγορών, τα ημερολόγια πρωτογενών εγγραφών, περιλαμβανομένου και του ημερολογίου εγγραφών ισολογισμού, το γενικό καθολικό και το ημερήσιο διπλότυπο φύλλου συναλλαγών, το βιβλίο αποθήκης, ανάλογα με το αντικείμενο δραστηριότητας τα πρόσθετα βιβλία που ορίζονται στο άρθρο 10 και αυτά που προβλέπονται από τις υπουργικές αποφάσεις και το βιβλίο απογραφών με τις καταστάσεις της ποσοτικής καταχώρησης των αποθεμάτων. Στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης συντάσσονται η Απογραφή, ο Ισολογισμός, τα Αποτελέσματα Χρήσης και το Προσάρτημα.

2.5.2 Άλλα Βιβλία

Εκτός των λογιστικών βιβλίων θα πρέπει να τηρούνται από την ΕΠΕ και άλλα βιβλία τα οποία έχουν σχέση με την διοίκηση και την διαχείριση. Τα βιβλία αυτά είναι :το βιβλίο εταιρών, μέσα στο οποίο καταχωρούνται το όνομα του εταίρου, η ιθαγένεια και η διεύθυνση της κατοικίας αυτού, οι εισφορές του και σε πολλές περιπτώσεις ο ΑΦΜ του, το βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις των εταιρών στη γενική συνέλευση και το βιβλίο πρακτικών διαχείρισεως στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις των διαχειριστών.

2.5.3 Θεώρηση Βιβλίων & Στοιχείων

Για να είναι τα βιβλία και στοιχεία της ΕΠΕ νόμιμα είτε τηρούνται χειρόγραφα είτε μηχανογραφημένα θα πρέπει να είναι θεωρημένα από την αρμόδια ΔΟΥ. Για να θεωρήσει η ΔΟΥ τα βιβλία και στοιχεία της εταιρίας θα πρέπει αυτή να είναι φορολογικά, ασφαλιστικά και επαγγελματικά ενήμερη. Τα βιβλία της εταιρίας είναι αυτά που αναφέρθηκαν στις παραγράφους 2.5.1 και 2.5.2 ενώ τα στοιχεία είναι το δελτίο αποστολής, το τιμολόγιο δελτίο αποστολής, το δελτίο ποσοτικής παραλαβής, η απόδειξη λιανικής και χονδρικής πώλησης και η απόδειξη ή τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών. Όταν τα στοιχεία αυτά δεν τηρούνται χειρόγραφα τότε θα πρέπει κάθε χρόνο έως τις 30/6 οι διαχειριστές να προσκομίζουν στην ΔΟΥ όλες τις απαραίτητες ενημερότητες.

2.6 Ακυρότητα Σύστασης ΕΠΕ

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του ν. 3190/1955 η ΕΠΕ αποκτά την νομική της προσωπικότητα μόνο όταν ολοκληρωθούν και οι διατυπώσεις του άρθρου 8 του ίδιου νόμου. Πριν από το στάδιο αυτό η υπό σύσταση εταιρία λειτουργεί ως προσωπική με ότι αυτό συνεπάγεται. Δηλαδή λειτουργούν ως εταίροι σε προσωπική εταιρία και οι πράξεις τους βαρύνουν τους ίδιους. Κρατούσα άποψη σύμφωνα με τον κύριο Μιχαλόπουλο είναι ότι η υπό σύσταση ΕΠΕ είναι μια εταιρία του αστικού δικαίου που διέπεται από τις ΑΚ 741 τροποποιημένες από τη ρύθμιση που εισάγει η παρ. 5 του άρθρου 8 της οποίας ο σκοπός εξαντλείται στην σύσταση της ΕΠΕ. Σύμφωνα όμως με το άρθρο 7 του ίδιου νόμου η ΕΠΕ μπορεί να κηρυχτεί άκυρη με δικαστική απόφαση εάν συντρέχουν ορισμένοι λόγοι και οι εταίροι πλέον να ευθύνονται για συναλλαγές που έχουν πράξει με τρίτους, με το σύνολο της προσωπικής τους περιουσίας.

⁷⁹ Άρθρο 19 του ΚΒΣ.

2.6.1 Περιπτώσεις Ακυρότητας

Οι λόγοι που θα μπορούσαν να επιφέρουν την ακυρότητα της ΕΠΕ θα μπορούσαν να είναι οι παρακάτω: α) κατάρτιση του καταστατικού που δεν έχει την μορφή συμβολαιογραφικού εντύπου⁸⁰, β) έλλειψη δικαιοπρακτικής ικανότητας όλων ή ενός εκ των ιδρυτών κατά τον χρόνο υπογραφής της εταιρικής σύμβασης, γ) σύσταση της εταιρίας χωρίς να έχει γίνει καταβολή του κεφαλαίου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του νόμου 3190/1955, δ) παράλειψη της αναγραφής της εταιρικής επωνυμίας⁸¹, ε) η μη αποτίμηση των εισφορών σε είδος από τον νομάρχη⁸² και γενικά παράβαση όλων εκείνων των προϋποθέσεων που θέτονται από το άρθρο 6 του νόμου 3190/1955. Ακυρότητα λοιπόν της εταιρίας επέρχεται όταν συντρέχουν ένας ή περισσότεροι λόγοι από τους παραπάνω και δυστυχώς δεν επιδέχονται ίαση. Άπαξ και κάτι από τα προηγούμενα παραληφτεί ή παρουσιαστεί ψευδώς η εταιρία αυτόματα με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου κηρύσσεται άκυρη. Με την απόφαση αυτή ενεργοποιούνται οι διαδικασίες λύσης και εκκαθάρισης και το δικαστήριο ορίζει τους εκκαθαριστές.

2.6.2 Περιπτώσεις Ιάσιμη Ακυρότητας

Στο καταστατικό της ΕΠΕ δύναται να εμπεριέχονται παραλείψεις και λάθη τα οποία δεν είναι μείζονος σημασίας και δεν αποτελούν λόγους ακυρότητας της εταιρίας. Οι λόγοι αυτοί θα μπορούσαν να είναι ελλείψεις που αφορούν την ταυτότητα των εταίρων όπως η διεύθυνση κατοικίας η ιθαγένεια, παραλείψεις που έχουν να κάνουν με την έδρα της εταιρίας ή την παράλειψη αναγραφής των λέξεων «Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης», παράλειψη της διάρκειας ζωής της εταιρίας. Όλες οι παραπάνω περιπτώσεις αφορούν ιάσιμες περιπτώσεις και αυτό γιατί μερικές από αυτές ισχύουν αναγκαστικά μέσα από τις διατάξεις του νόμου 3190/1955 όπως για παράδειγμα εάν δεν αναφέρονται οι διαχειριστές στο καταστατικό τότε διαχειριστές είναι όλοι οι εταίροι. Επίσης με τις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 θεραπεύονται πολλές παρατυπίες και παραλείψεις όπως αυτές που αναφέρθηκαν παραπάνω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Οργάνωση – Διοίκηση και Λειτουργία ΕΠΕ

3.1 Γενικά

Η οργάνωση και διοίκηση της ΕΠΕ, σύμφωνα με τον νόμο 3190/1955 διέπεται από τα άρθρα 10-29. Στα άρθρα αυτά, ρυθμίζονται τόσο η εσωτερική δομή της εταιρίας

⁸⁰ Κατά παράβαση της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 3190/1955.

⁸¹ Κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3190/1955

⁸² Κατά παράβαση της παρ. 2 του άρθρου 5 του ν. 3190/1955

όσο και η λειτουργία αυτής. Ο νομοθέτης θέλοντας να βάλει έντονα το στοιχείο της κεφαλαιουχικής εταιρίας, έχει λάβει μια σειρά από μέτρα τα οποία οδηγούν προς αυτή την κατεύθυνση. Κυριότερο και ανώτερο όργανο σε μια ΕΠΕ είναι η Γενική Συνέλευση των Εταίρων της οποίας οι αποφάσεις είναι αναγκαστικές για την εταιρία, αρκεί να μην έρχονται σε αντίθεση με τους νόμους και το καταστατικό.

Όσον αφορά την διαχείριση η Γενική Συνέλευση είναι αυτή που ορίζει τους διαχειριστές, οι οποίοι δρουν με μόνο σκοπό την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού της εταιρίας. Η διαχείριση πρέπει να ασκείται σύμφωνα με τις επιταγές και τις κατευθύνσεις της ΓΣ για την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού. Στο κεφάλαιο αυτό θα αναλυθούν θέματα που έχουν να κάνουν με τη Γενική Συνέλευση των εταίρων όπως η σύγκλησή της, η αρμοδιότητες της, η λήψη αποφάσεων από αυτή, η εγκυρότητα των αποφάσεων και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Με την διαχείριση όπως ο διορισμός, οι αρμοδιότητες, η ανάκληση και η απαγόρευση ανταγωνισμού των διαχειριστών. Με τους εταίρους όπως η είσοδος εταίρου στην ΕΠΕ, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του, η συμμετοχή στα κέρδη και η έξοδος του από την εταιρία.

Τέλος θα αναλυθούν θέματα που αφορούν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις όπως η σύνταξη, ο έλεγχος και η έγκριση αυτών.

3.2 Βασικά όργανα ΕΠΕ

Τα βασικά όργανα τις ΕΠΕ είναι τρία, η Γενική Συνέλευση των Εταίρων, οι Διαχειριστές και οι Ελεγκτές αν πρόκειται για μεγάλη ΕΠΕ⁸³. Σε ορισμένες περιπτώσεις υπάρχει και ένα τέταρτο όργανο, το εποπτικό συμβούλιο⁸⁴. Ο τρόπος λειτουργίας των οργάνων αυτών ρυθμίζεται αναγκαστικά από τον νόμο 3190/1955 και συμπληρωματικά από το καταστατικό της εταιρίας. Το βασικότερο όλων είναι η ΓΣ και είναι αυτή που αποφασίζει και για τα άλλα τρία εφόσον υπάρχουν όλα. Με τον όρο αποφασίζει νοείται πως αυτή είναι αρμόδια να ορίσει τους διαχειριστές και τους ελεγκτές και μέσα από τις διατάξεις του καταστατικού να ορίσει το πλαίσιο λειτουργίας τους. Οι διαχειριστές από την άλλη πλευρά δρουν σύμφωνα με τις επιταγές της ΓΣ αλλά μπορούν και να αποκλίνουν από αυτές αν είναι για όφελος της εταιρίας. Όμως και στην περίπτωση αυτή θα πρέπει οι εταίροι να είναι ενήμεροι. Η ύπαρξη και η λειτουργία των οργάνων άρχονται με την σύσταση της εταιρίας αυτό που αποτελεί διαφορά είναι ο χρόνος κατά τον οποίο δρουν. Για παράδειγμα οι διαχειριστές δρουν συνέχεια από την στιγμή που διορίζονται μέχρι την στιγμή που ανακαλούνται ενώ η ΓΣ δρα μόνο ορισμένες φορές το χρόνο, το ίδιο και οι ελεγκτές.

3.2.1 Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των εταίρων, όπως έχει ήδη ειπωθεί πολλές φορές αποτελεί το κορυφαίο συλλογικό όργανο της ΕΠΕ και είναι το αντίστοιχο της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων για την ΑΕ. Άρα εδώ διαπιστώνεται το κεφαλαιακό στοιχείο της ΕΠΕ.

Η ΓΣ αποτελείται από όλους τους εταίρους ανεξαιρέτως και συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά κάθε έτος⁸⁵ πριν την πάροδο τριών μηνών από το πέρας της διαχειριστικής χρήσης⁸⁶. Η σύγκλησή της γίνεται με ευθύνη των διαχειριστών και οι εταίροι

⁸³ Μεγάλη ΕΠΕ θεωρείται η εταιρία που εκπληρώνει τους δύο από τους τρεις παρακάτω όρους :
α) σύνολο ενεργητικού άνω του 1.500.000 €, β) καθαρός κύκλος εργασιών άνω των 3.000.000 €, γ) μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά την διάρκεια της χρήσης, 50 άτομα.

⁸⁴ Το δικαίωμα της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Παράκλης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 176.

⁸⁵ Παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3190/1955.

⁸⁶ Η διαχειριστική χρήση κλείνει είτε 31/12 ή 30/6 ανάλογα με την επιθυμία της εταιρίας.

ειδοποιούνται τουλάχιστον 8 ημέρες πριν την ημερομηνία σύγκλησης⁸⁷. Τη σύγκληση της ΓΣ μπορούν να ζητήσουν και οι εταίροι που αποτελούν την μειοψηφία⁸⁸ σύμφωνα με το άρθρο 11 του νόμου 3190/1955. Σύμφωνα με το άρθρο 12 του ίδιου νόμου, στη ΓΣ έχουν δικαίωμα ψήφου όλοι οι εταίροι εκτός αυτών που η λήψη της απόφασης αφορά την απαλλαγή τους, ενώ οι ψήφοι του κάθε εταίρου ισούνται με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που αυτός έχει στην κατοχή του. Όσον αφορά τον τρόπο λήψης των αποφάσεων αυτές λαμβάνονται με την μέθοδο της διπλής πλειοψηφίας⁸⁹ και η ΓΣ είναι αρμόδια για την λήψη αποφάσεων που αφορούν κάθε εταιρική υπόθεση⁹⁰.

Τέλος οι αποφάσεις της ΓΣ μπορεί να προσβληθούν από τους διαχειριστές ή από κάποιον εταίρο⁹¹ εάν αυτές δεν εξυπηρετούν τον εταιρικό σκοπό αλλά ούτε το συμφέρον της εταιρίας.

3.2.1.1 Σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης

Η σύγκληση της ΓΣ γίνεται κυρίως από τους διαχειριστές όμως μπορεί να γίνει και από άλλα πρόσωπα τα οποία έχουν το δικαίωμα αυτό από τον νόμο ή το καταστατικό. Η σύγκληση της ΓΣ μπορεί ακόμα να γίνει από κάποιο εταίρο ή την μειοψηφία ύστερα από απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου μετά από απόρριψη σχετικής αίτησης των εταίρων από τον διαχειριστή. Η σύγκληση της γενικής συνέλευσης γίνεται με ευθύνη των διαχειριστών στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Έτσι οι διαχειριστές προβαίνουν στις απαραίτητες ενέργειες σύμφωνα με τον νόμο και το καταστατικό. Σύμφωνα με ρητή διάταξη του νόμου η πρόσκληση των εταίρων για την σύγκληση της ΓΣ πρέπει να είναι γραπτή. Στην πρόσκληση αυτή θα πρέπει να αναγράφονται τα στοιχεία της εταιρίας και να είναι υπογεγραμμένη από τον διαχειριστή⁹². Επίσης στην πρόσκληση θα πρέπει να αναφέρονται με σαφήνεια η ημέρα, η ώρα, η διεύθυνση καθώς και τα θέματα προς συζήτηση. Η πρόσκληση θα πρέπει να αποστέλλεται σε όλους ανεξαιρέτως τους εταίρους τουλάχιστον 8 μέρες πριν από την σύγκληση της ΓΣ. Εκτός από την πεπατημένη υπάρχει και η περίπτωση της αυτόκλητης ΓΣ⁹³ κατά την οποία συμμετέχουν όλοι οι εταίροι χωρίς να έχει ακολουθηθεί η διαδικασία πρόσκλησης. Η ΓΣ είναι καθόλα νόμιμη και οι αποφάσεις της έγκυρες.

Εκτός όμως των δύο αυτών περιπτώσεων υπάρχει και η περίπτωση σύγκλησης της ΓΣ από έναν εταίρο ή την μειοψηφία⁹⁴ των εταίρων που αποτελούν το 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου. Η σύγκληση σε αυτή την περίπτωση γίνεται όταν ο διαχειριστής δεν συγκαλεί την ΓΣ όταν συμβαίνουν σημαντικά γεγονότα στην εταιρία. Σε αυτή την περίπτωση η μειοψηφία κάνει γνωστό με αίτηση προς τον διαχειριστή, τον λόγο για τον οποίο θα πρέπει να συγκληθεί η ΓΣ και ο δεύτερος θα πρέπει να συγκαλέσει την ΓΣ εντός είκοσι ημερών. Εάν δεν πράξει τις απαραίτητες ενέργειες και δεν συγκληθεί η ΓΣ τότε η μειοψηφία των εταίρων προσφεύγει στο Μονομελές Πρωτοδικείο και με απόφαση του δικαστηρίου οι εταίροι που αποτελούν

⁸⁷ Παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3190/1955.

⁸⁸ Με τον όρο μειοψηφία νοείται το σύνολο των εταίρων που αποτελούν 1/20 του καταβεβλημένου κεφαλαίου.

⁸⁹ Άρθρο 13 του ν. 3190/1955.

⁹⁰ Παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 3190/1955.

⁹¹ Παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3190/1955.

⁹² Η εταιρία μπορεί να έχει περισσότερους από έναν διαχειριστές, όμως χάριν ευκολίας από δω και πέρα θα θεωρείται πως η εταιρία έχει ένα και μόνο διαχειριστή.

⁹³ Παρ. 4 του άρθρου 10 του ν. 3190/1955.

⁹⁴ Παρ. 1 του άρθρου 11 του ν. 3190/1955.

την μειοψηφία ενεργούν οι ίδιοι για την σύγκληση της ΓΣ. Ο διαχειριστής είναι υποχρεωμένος να τους διευκολύνει παρέχοντας τους κάθε βοήθεια. Αυτό σημαίνει πως ο διαχειριστής θα πρέπει να δώσει στους αιτούντες εταίρους τον κατάλογο με τα στοιχεία των εταίρων και τα έξοδα της πρόσκλησης βαρύνουν εφόσον είναι για το συμφέρον της εταιρίας την ίδια. Όταν η εταιρία βρίσκεται στο στάδιο λύσης και εκκαθάρισης η ΓΣ συγκαλείται με ευθύνη των εκκαθαριστών.

3.2.1.2 Τόπος Γενικής Συνέλευσης

Ο τόπος στον οποίο πραγματοποιούνται οι Γενικές Συνελεύσεις δεν είναι κάποιος συγκεκριμένος. Δηλαδή ο νόμος δεν αναφέρει πως θα πρέπει να υπάρχει κάποιος συγκεκριμένος χώρος στον οποίο θα πραγματοποιούνται οι ΓΣ. Έτσι αν δεν αναφέρεται και στο καταστατικό ο τόπος τότε είναι στην ευχέρεια των διαχειριστών να ορίσουν τον τόπο ο οποίος θα πρέπει να αναγράφεται στην πρόσκληση προς τους εταίρους. Συνήθως όμως ο τόπος στον οποίο γίνονται οι ΓΣ είναι η έδρα της εταιρίας.

3.2.1.3 Χρόνος Σύγκλησης Της Γενικής Συνέλευσης

Οι ΓΣ χωρίζονται χρονικά σε τακτικές και έκτακτες. Τακτικές είναι οι συνελεύσεις οι οποίες πραγματοποιούνται σε συγκεκριμένα χρονικά σημεία. Για παράδειγμα εντός του πρώτου δεκαημέρου κάθε εξάμηνου που σημαίνει ότι θα συγκαλείται η ΓΣ κάθε Ιανουάριο και Ιούλιο. Τις τακτικές συνελεύσεις τις ορίζει το καταστατικό και εάν δεν το κάνει τότε η ΓΣ θα πρέπει αναγκαστικά να συγκαλείται εντός τριμήνου από το πέρας της διαχειριστικής περιόδου⁹⁵. Στο παραπάνω παράδειγμα δηλαδή, εκτός των δύο αυτών ημερομηνιών, σύγκληση της ΓΣ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί και εντός του πρώτου τριμήνου του έτους εάν η διαχειριστική περίοδος λήγει στις 31/12 ή εντός του τρίτου τριμήνου εάν η διαχειριστική περίοδος λήγει στις 30/6 για να εγκρίνει τις ετήσιες καταστάσεις και να απαλλάξει τους διαχειριστές από τις ευθύνες τους εάν λήγει η θητεία αυτών. Έκτακτες είναι οι ΓΣ που καλούνται απρόοπτα και για σπουδαίο λόγο είτε από τους διαχειριστές είτε από την μειοψηφία.

3.2.1.4 Αρμοδιότητες ΓΣ

Οι αρμοδιότητες της ΓΣ είναι να αποφασίζει για οποιοδήποτε ζήτημα της εταιρίας προκύπτει και η απόφαση αυτής είναι δεσμευτική για τα όργανα της. Στις αρμοδιότητες της ΓΣ είναι να αποφασίζει για μια σειρά θεμάτων που εκ του νόμου⁹⁶ μόνο αυτή είναι ικανή, αλλά και για θέματα, τα οποία ορίζει το καταστατικό. Έτσι σύμφωνα με τον νόμο, η ΓΣ είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για την τροποποίηση του καταστατικού⁹⁷. Με την διάταξη αυτή γίνεται αντιληπτό πως το καταστατικό ως η πηγή εξουσίας μιας εταιρίας μπορεί μόνο να μετατραπεί με απόφαση της ΓΣ και απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία της τάξης των 3/4 του συνόλου των εταίρων, που εκπροσωπούν τα 3/4 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου⁹⁸. Η ΓΣ αποφασίζει για τον διορισμό, την ανάκληση και την απαλλαγή των διαχειριστών⁹⁹. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή η ΓΣ είναι αυτή που αποφασίζει για τον διορισμό και ανάκληση των διαχειριστών. Αυτό βέβαια εξαρτάται και από το

⁹⁵ Παρ. 3 του άρθρου 10 του ν. 3190/1955.

⁹⁶ Άρθρο 14 του ν. 3190/1955.

⁹⁷ Παρ. 2α του άρθρου 14 του ν. 3190/1955.

⁹⁸ Παρ. 1 του άρθρου 38 του ν. 3190/1955.

⁹⁹ Παρ. 2β του άρθρου 14 του ν. 3190/1955.

καταστατικό. Αν δηλαδή το καταστατικό ορίζει ότι οι διαχειριστές πρέπει να εκλέγονται ή να διορίζονται μέσω των διατάξεων του. Παράδειγμα τέτοιας ρύθμισης θα μπορούσε να ορίζει ότι διαχειριστής της εταιρίας θα είναι αυτός που κατέχει τα περισσότερα εταιρικά μερίδια κατά την έναρξη της διαχειριστικής περιόδου. Τις περισσότερες φορές και ειδικά στις μεγάλες ΕΠΕ η διαχείριση μεταβιβάζεται σε κάποιον τρίτον ο οποίος ορίζεται από την ΓΣ. Μια άλλη αρμοδιότητα της ΕΠΕ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 14 του νόμου 3190/1955 είναι η έγκριση των ετησίων οικονομικών καταστάσεων και η διάθεση των κερδών. Αυτή η απόφαση λαμβάνεται εντός τριών μηνών από την λήξη της διαχειριστικής χρήσης και αποτελεί απόφαση της τακτική ΓΣ και όχι των διαχειριστών όπως θα μπορούσε να είναι πολύ πιθανόν αφού αυτοί είναι υπεύθυνοι για την σύνταξή τους.

Μια άλλη αρμοδιότητα της ΓΣ είναι να αποφασίζει για τον αν θα εγείρει αγωγή και η εταιρία θα αξιώσει απαιτήσεις εναντίον των οργάνων της ίδιας ή των εταίρων, οι οποίες απορρέουν από πράξεις ή παραλείψεις κατά την σύσταση ή τη λειτουργία της εταιρίας. Αρμόδια για την παράταση της διάρκειας ζωής της εταιρίας είναι η ΓΣ αφού εμμέσως η παράταση διάρκειας ζωής της εταιρίας απαιτεί και μετατροπή του καταστατικού. Τέλος σύμφωνα με τον νόμο η ΓΣ είναι η μόνη αρμόδια να παίρνει αποφάσεις για οποιοδήποτε ζήτημα προκύπτει και δεν υπάρχουν σαφείς εντολές. Τέτοιες περιπτώσεις θα μπορούσαν να είναι η απόφαση για αποκλεισμό κάποιου εταίρου, η λύση της εταιρίας ή η αναβίωση. Εδώ θα πρέπει επίσης να σημειωθεί πως οι αρμοδιότητες της ΓΣ είναι αποκλειστικές και δεν επιδέχονται μεταβίβασης. Αντίθετη προς τα παραπάνω διάταξη του καταστατικού θεωρείται και είναι άκυρη.

3.2.1.5 Δικαίωμα Ψήφου

Δικαίωμα ψήφου στην ΓΣ έχουν ανεξαιρέτως όλοι οι εταίροι και ο αριθμός των ψήφων τους ισούται με τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που κατέχουν¹⁰⁰. Άρα δικαίωμα ψήφου δεν έχουν οι διαχειριστές στην περίπτωση που δεν είναι και εταίροι στην ΕΠΕ. Η ψήφος αποτελεί δικαίωμα του εταίρου αλλά και έκφραση της προσωπικής του βούλησης, συμμετέχοντας έτσι ενεργά στην διοίκηση της εταιρίας. Οι ψήφοι είναι τόσοι όσοι και τα εταιρικά μερίδια και μοιράζονται στους εταίρους ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους. Έτσι ένας εταίρος μπορεί να κατέχει από ένα εταιρικό μερίδιο έως όλα¹⁰¹ και να λάβει μέρος στην ΓΣ και κατ' επέκταση στην ψηφοφορία. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως ο εταίρος κατά την διαδικασία της ψηφοφορίας θα πρέπει να ασκήσει το δικαίωμα του συνολικά και ενιαία. Αυτό σημαίνει πως δεν μπορεί να ψηφίσει μόνο με μερικούς ψήφους ή με μερικούς ψήφους να ψηφίσει υπέρ μιας πρότασης και με τα υπόλοιπα κατά της ίδιας πρότασης. Η ψηφοφορία ανάλογα με το καταστατικό μπορεί να είναι μυστική ή ανοιχτή, πάντα όμως ίδια για όλα τα εταιρικά μερίδια. Σύμφωνα πάντα με το άρθρο 12 παράγραφος 2 δεν έχει δικαίωμα ψήφου εταίρος κατά του οποίου έχει ασκηθεί αγωγή και λαμβάνεται απόφαση για τον αποκλεισμό αυτού από την εταιρία. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η διάταξη αυτή είναι πολύ σημαντική και ενεργοποιείται σε περιπτώσεις που υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων μεταξύ της εταιρίας και ενός εταίρου. Έτσι στην προσπάθεια του ο νομοθέτης να προστατέψει την εταιρία αποκλείει από την άσκηση του δικαιώματος του ψήφου τον αντίδικο εταίρο ώστε η λήψη της απόφασης να είναι αμερόληπτη και γιατί δεν μπορεί κανένας να είναι δικαστής στον εαυτό του.

¹⁰⁰ Παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 3190/1955.

¹⁰¹ Περίπτωση της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ

Τέλος θα πρέπει να αναφερθεί η περίπτωση κατά την οποία για συγκεκριμένους και σοβαρούς λόγους ο εταίρος δεν μπορεί να παραστεί στην ΓΣ. Τότε σύμφωνα με το γενικό νομικό πλαίσιο περί αντιπροσώπευσης, το δικαίωμα αυτό μπορεί να ασκηθεί από νόμιμο αντιπρόσωπο που ενεργεί σύμφωνα με τις επιταγές του εταίρου. Συνήθως τα καταστατικά των εταιριών αναλύουν το θέμα αυτό και δεν υπάρχει κανένα κώλυμα.

3.2.1.6 Λήψη Αποφάσεων ΓΣ

Η λήψη των αποφάσεων στη ΕΠΕ γίνεται από την ΓΣ και για την αποδοχή της απαιτείται διπλή πλειοψηφία. Αυτό σημαίνει πως για να παρθεί η απόφαση χρειάζεται τόσο η αριθμητική πλειοψηφία όσο και η πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου. Με τον όρο αριθμητική πλειοψηφία νοείται το άνω του 50% του αριθμού των εταίρων και με τον όρο πλειοψηφία του εταιρικού κεφαλαίου νοείται το άνω του 50% του συνόλου των εταιρικών μεριδίων. Εδώ γίνεται σαφές πως ο νομοθέτης θέλησε να κρατήσει μια ισορροπία μεταξύ του προσωπικού και του κεφαλαιουχικού στοιχείου της εταιρίας. Έτσι δεν είναι αρκετό για την λήψη μιας απόφασης η πλειοψηφία του ποσοστού των μεριδίων, όπως είναι το ποσοστό των μετοχών σε μια ΑΕ, αλλά απαιτείται και η πλειοψηφία των εταίρων. Από δω και στο εξής όταν γίνεται αναφορά στην πλειοψηφία του άρθρου 13 θα εννοείται η διπλή αυτή πλειοψηφία που ισχύει από τις διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου 3190/1955.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως είναι στην ευχέρεια των συντακτών του καταστατικού αρχικά και των εταίρων αργότερα να θεσπίσουν διαφορετική πλειοψηφία για την λήψη ορισμένων ή όλων των αποφάσεων, αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη σε καμία από τις δύο προϋποθέσεις από αυτή του άρθρου 13. Για παράδειγμα μπορούν θέλοντας να αυξήσουν το προσωπικό στοιχείο της εταιρίας να ορίσουν πως το απαιτούμενο ποσοστό για την λήψη μιας απόφασης είναι η συγκέντρωση των 3/4 του συνόλου των εταίρων.

3.2.1.7 Λόγοι Ακυρότητας Αποφάσεων ΕΠΕ

Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να είναι άκυρη μια απόφαση είναι πολλοί και χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, αυτούς που έχουν να κάνουν με το διαδικαστικό κομμάτι και αυτούς που έχουν να κάνουν με το ουσιαστικό. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν λόγοι όπως μη συγκέντρωση της απαραίτητης πλειοψηφίας του άρθρου 13, η μη παράσταση όλων των εταίρων ή του ποσοστού που είναι απαραίτητο για τη σύγκληση της ΓΣ, η μη απαγόρευση απ[ο την διαδικασία της ψηφοφορίας κάποιου εταίρου ως έπρεπε σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού κ.α.

Όλοι οι παραπάνω λόγοι μπορούν να θεωρηθούν λόγοι ακυρότητας της απόφασης αλλά επιδέχονται ίασης με μια δεύτερη ψηφοφορία σωστή αυτή την φορά. Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν λόγοι που έχουν να κάνουν με την νομιμότητα των αποφάσεων. Στην κατηγορία αυτή η προσβολή των αποφάσεων επέρχεται εάν αυτές έρχονται σε αντίθεση με τον νομικό πλαίσιο ή το καταστατικό της εταιρίας. Αυτές οι περιπτώσεις δεν επιδέχονται ίασης και πρέπει να μην εφαρμοστούν. Σε προσβολή των αποφάσεων της ΓΣ έχουν δικαίωμα να προβούν μόνο οι διαχειριστές ή εταίροι της εταιρίας¹⁰². Η προσβολή γίνεται με την προσφυγή του ενάγοντος στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας, το οποίο είναι μόνο αρμόδιο να αποφασίσει για την νομιμότητα της απόφασης. Η προσφυγή στρέφεται εναντίον της εταιρίας και όχι

¹⁰² Παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3190/1955.

των εταίρων ή της ΓΣ¹⁰³. Στην περίπτωση που η αγωγή γίνεται από τον διαχειριστή της εταιρίας ο Πρόεδρος του Μονομελούς Πρωτοδικείου ορίζει προσωρινό εκπρόσωπο της εταιρίας¹⁰⁴ μέχρι να εκδοθεί η δικαστική απόφαση. Ο Πρόεδρος του Μον. Πρωτοδικείου αφού αναλύσει όλα τα στοιχεία και κυρίως τα αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκομίζει ο ενάγων¹⁰⁵ προβαίνει στην έκδοση της απόφασης η οποία είναι τελεσίδικη και υποχρεωτικώς εφαρμόσιμη από όλους, τόσο από τους διαχειριστές όσο και από τους εταίρους¹⁰⁶.

3.3 Διαχειριστές

Διαχειριστές σε μια ΕΠΕ μπορούν να γίνουν όλοι όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του νόμου 3190/1955. Οι διαχειριστές ορίζονται είτε αναγκαστικά¹⁰⁷ είτε καταστατικά ή με απόφαση της ΓΣ των εταίρων. Ο νόμος 3190/1955 στο άρθρο 16 αναφέρει ρητά πως εάν δεν συμφωνηθεί διαφορετικά η διαχείριση της εταιρίας ασκείται συνολικά και συλλογικά από τους εταίρους. Με τον όρο συλλογικά νοείται πως οι αποφάσεις σχετικά με την διαχείριση θα λαμβάνονται με την σύμφωνη γνώμη αν όχι όλων των διαχειριστών-εταίρων, τουλάχιστον της πλειοψηφίας κατ' αριθμό και όχι κατά ποσοστό συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο.

Όσον αφορά την δεύτερη περίπτωση θα πρέπει να αναφέρεται ρητά στο καταστατικό αλλιώς απαιτείται ομοφωνία των διαχειριστών. Αυτό όμως δεν σημαίνει πως οι διαχειριστές δεν μπορούν να λάβουν μια απόφαση χωρίς την έγκριση των υπολοίπων. Αυτό συνήθως γίνεται σε περιπτώσεις έκτακτων συμβάντων, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης και δεν δύναται να συγκεντρωθούν όλοι οι διαχειριστές. Θα πρέπει όμως οι αποφάσεις και οι ενέργειες αυτές να είναι σύμφωνες με την χρηστή διαχείριση και την επίτευξη του σκοπού της εταιρίας. Σε περίπτωση όμως που ένας εκ των διαχειριστών αδικαιολόγητα αρνείται να συμπράξει στην λήψη μιας απόφασης μπορεί η εταιρία να ασκήσει εναντίον¹⁰⁸ του αγωγή διότι η άσκηση της διαχείρισης αποτελεί γι' αυτόν υποχρέωση έναντι της εταιρίας.

Εκτός της συλλογικής διαχείρισης η διαχείριση μπορεί να ορίζεται και καταστατικά. Για παράδειγμα μπορεί το καταστατικό να ορίζει, πως διαχειριστής σε κάθε διαχειριστική χρήση θα είναι αυτός που κατέχει τα λιγότερα εταιρικά μερίδια στο τέλος της προηγούμενης. Τελευταία περίπτωση διαχείρισης που είναι και η πιο συνηθισμένη είναι αυτή που ορίζεται μετά από απόφαση της ΓΣ. Σύμφωνα με την περίπτωση αυτή οι διαχειριστές ορίζονται από την ΓΣ και ανακαλούνται πάλι μετά από απόφασή της. Το χρονικό διάστημα άσκησης των καθηκόντων τους από τους διαχειριστές ορίζεται είτε καταστατικά είτε με απόφαση της ΓΣ και μπορεί να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου, εκτός και αν συμβεί κάτι απρόοπτο και αναγκαστικά θα πρέπει να αντικατασταθεί ο διαχειριστής. Στις περιπτώσεις αυτές ορίζεται προσωρινός διαχειριστής εάν το καταστατικό δεν ορίζει αλλιώς μέχρι την στιγμή που η ΓΣ θα αποφασίσει εκ νέου τον διορισμό κάποιου άλλου. Σε καμία περίπτωση πάντως η εταιρία δεν μπορεί να λειτουργεί χωρίς διαχειριστή.

Η αμοιβή των διαχειριστών εάν δεν ορίζεται καταστατικά ορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση της ΓΣ. Η αμοιβή των διαχειριστών μπορεί να είναι είτε μισθός με την

¹⁰³ Παρ. 2 του άρθρου 15 του ν. 3190/1955.

¹⁰⁴ Παρ. 3 του άρθρου 15 του ν. 3190/1955.

¹⁰⁵ Ο ενάγων είναι αυτός που φέρει το βάρος των αποδείξεων όσων λέει. Ο δικαστής στα αποδεικτικά αυτά στοιχεία θα στηρίζει την απόφασή του.

¹⁰⁶ Παρ. 4 του άρθρου 15 του ν. 3190/1955.

¹⁰⁷ Άρθρο 16 του ν. 3190/1955.

¹⁰⁸ Μουμούρης Μ., Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, 2η Έκδοση, Αθήνα, 1960, σελ.299.

μορφή εξαρτημένης εργασίας ή συμμετοχή στα κέρδη. Αυτονόητο είναι πως στην δεύτερη περίπτωση εάν η εταιρία δεν έχει κέρδη οι διαχειριστές δεν αμείβονται. Η εξουσία τους είναι απεριόριστη σχετικά με την εκπροσώπηση και διαχείριση αλλά ουσιαστικά περιορισμένη γιατί λειτουργούν σύμφωνα με τις επιταγές του νόμου, των αποφάσεων της ΓΣ και την επίτευξη του εταιρικού σκοπού. Οι πράξεις τους βαρύνουν την εταιρία, όμως εάν αποδειχτεί πως οι διαχειριστές λειτουργούσαν πέραν του εταιρικού σκοπού και οι τρίτοι το γνώριζαν τότε η εταιρία δεν φέρει καμιά ευθύνη και οι πράξεις βαρύνουν αποκλειστικά και μόνο τους διαχειριστές. Οι πράξεις των διαχειριστών επικυρώνονται με την υπογραφή τους που τοποθετείται δίπλα ή πάνω στην εταιρική σφραγίδα. Από την στιγμή που ένα έγγραφο φέρει σφραγίδα της εταιρίας και υπογραφή του διαχειριστή δεν μπορεί να αμφισβητηθεί από κανέναν.

Οι διαχειριστές παύονται των καθηκόντων τους σε συγκεκριμένο χρονικό σημείο το οποίο ορίζεται είτε καταστατικά ή με απόφαση της ΓΣ ή μετά την ανάκυψη σπουδαίου λόγου. Οι λόγοι αυτοί αναφέρονται ρητά στο άρθρο 19 του νόμου 3190/1955. Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως για να προστατευθεί η εταιρία από τους διαχειριστές η τους εταίρους που φεύγουν από την εταιρία στο άρθρο 20 αναφέρει τις περιπτώσεις εκείνες και τις δικλίδες ασφαλείας που στόχο έχουν την θωράκιση της εταιρίας από κακόβουλες ενέργειες των διαχειριστών της, οι οποίοι γνωρίζουν την εσωτερική δομή και λειτουργία της εταιρίας.

3.3.1 Διορισμός Διαχειριστών

Ο διορισμός των διαχειριστών γίνεται με τρεις τρόπους. Ο πρώτος τρόπος επιβάλλεται από τον νόμο και ορίζει την συλλογική διαχείριση. Ο δεύτερος τρόπος είναι ο καταστατικός διορισμός και ο τρόπος διορισμού αλλάζει μόνο εάν μετατραπεί το καταστατικό. Ο τρίτος και συνηθέστερος τρόπος είναι ο διορισμός με απόφαση της ΓΣ των εταίρων. Για τους δύο πρώτους τρόπους έγινε αναφορά στην παραπάνω παράγραφο. Για τον μεν πρώτο ενεργοποιείται το άρθρο 16 του νόμου 3190/1955 και για τον δε δεύτερο οι διατάξεις του καταστατικού. Ο τρίτος τρόπος ορίζεται και αυτός στο καταστατικό αλλά δεν ορίζει το πρόσωπο που θα ασκεί την διαχείριση. Η αρμοδιότητα αυτή είναι της ΓΣ η οποία είναι η μόνη που μπορεί να διορίσει και να απαλλάξει τους διαχειριστές από τα καθήκοντά τους¹⁰⁹.

Διαχειριστής σε μια ΕΠΕ μπορεί να είναι οποιοσδήποτε, τόσο νομικό όσο και φυσικό πρόσωπο εκτός των περιπτώσεων της παραγράφου 4 του άρθρου 17 του νόμου 3190/1955. Σύμφωνα με την συγκεκριμένη παράγραφο δεν μπορεί να είναι διαχειριστής αλλά και εταίρος σε ΕΠΕ δημόσιος υπάλληλος που υπάγεται στις διατάξεις του Κώδικα περί καταστάσεως των Δημοσίων Διοικητικών υπαλλήλων καθώς και των τακτικών και έκτακτων καθηγητών των Ανώτατων Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων όλης της χώρας. Ο νόμος δεν διαχωρίζει τους διαχειριστές σε νομικά και φυσικά πρόσωπα αρκεί τα νομικά πρόσωπα να ορίσουν έναν εκπρόσωπο. Επίσης διαχειριστής μπορεί να είναι εταίρος ή κάποιος τρίτος και η διαδικασία επιλογής του να ορίζεται ή όχι στο καταστατικό. Όταν ο διορισμός γίνεται με απόφαση της ΓΣ, τότε αυτή αποφασίζει πλειοψηφικά σύμφωνα με την πλειοψηφία του άρθρου 13, εκτός και αν το καταστατικό ορίζει αυξημένη πλειοψηφία, τόσο κατ' αριθμό όσο και κατά ποσοστό. Όσον αφορά την εθνικότητα του διαχειριστή δεν τίθεται θέμα, αρκεί μόνο στην περίπτωση που είναι αλλοδαπός να του έχει χορηγηθεί άδεια παραμονής μεγαλύτερη του ενός χρόνου. Ο αριθμός των διαχειριστών δεν ορίζεται από τον νόμο και μπορεί να είναι περισσότεροι του ενός. Στην περίπτωση αυτή οι αποφάσεις λαμβάνονται ομόφωνα εάν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά.

¹⁰⁹ Παρ. 2β του άρθρου 14 του ν. 3190/1955.

Η θητεία των διαχειριστών μπορεί να είναι ορισμένου ή αορίστου χρόνου, ανάλογα με τις διατάξεις του καταστατικού και τις αποφάσεις της ΓΣ και η αμοιβή αυτών καθορίζεται είτε μηνιαία με την μορφή μισθού, είτε με συμμετοχή στα κέρδη ή σε συνδυασμό των δύο. Όταν οι διαχειριστές είναι και ταυτόχρονα εταίροι τότε ο τρόπος αμοιβής παραμένει ο ίδιος, το μόνο που αλλάζει είναι ο τρόπος δήλωσης και φορολόγησης των εισοδημάτων. Εάν ο εταίρος είναι ασφαλισμένος μόνο στο ΙΚΑ τότε θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, ενώ αν είναι ασφαλισμένος οπουδήποτε αλλού εκτός του ΙΚΑ τότε θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις¹¹⁰ και η εταιρία είναι υποχρεωμένη να παρακρατά και να αποδίδει στην εφορία το 25% της αμοιβής του. Η καταβολή γίνεται εφάπαξ στην ΔΟΥ της έδρας της εταιρίας μέχρι την 20ή ημέρα¹¹¹ των μηνών Μαρτίου, Μαΐου, Ιουλίου, Σεπτεμβρίου, Νοεμβρίου και Ιανουαρίου κάθε χρόνο με την υποβολή προσωρινής δήλωσης, η οποία περιλαμβάνει τα ακαθάριστα ποσά που έχουν καταβληθεί στο προηγούμενο ημερολογιακό δίμηνο, αφού προηγουμένως έχουν αφαιρεθεί από τα ποσά που εισέπραξε ο εταίρος, οι ασφαλιστικές εισφορές που κατέβαλε για την περίοδο αυτή, στον ασφαλιστικό φορέα.

Τέλος ο διορισμός των διαχειριστών θα πρέπει να δημοσιεύεται και να τηρούνται οι διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955. Στην περίπτωση που ο διορισμός γίνεται αναγκαστικά ή καταστατικά οι διατυπώσεις δημοσιότητας έχουν ήδη γίνει με την δημοσίευση του καταστατικού και δεν επαναλαμβάνονται εκτός αν υπάρξει μετατροπή του καταστατικού.

3.3.2 Εξουσία Διαχειριστών

Η ΕΠΕ είναι μια αμιγώς κεφαλαιουχική εταιρία. Οι πράξεις των συναλλαγών βαρύνουν την ίδια και όχι τους εταίρους. Σε περίπτωση δηλαδή που η εταιρία δεν είναι σε θέση να αποπληρώσει όλους τους δανειστές της, αυτοί θα στραφούν κατά της εταιρίας και όχι των εταίρων οι οποίοι ευθύνονται μόνο έως του ποσού που έχουν συνεισφέρει. Από τα παραπάνω εύκολα συμπεραίνεται ότι οι διαχειριστές που έχουν την ευθύνη για την ομαλή και αδιάκοπη λειτουργία της εταιρίας, βαρύνουν με τις πράξεις τους την εταιρία και όχι των εαυτό τους. Αυτό σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να αποβεί μοιραίο για τους δανειστές της εταιρίας καθώς και των τρίτων που συναλλάσσονται με αυτή.

Η εξουσία των διαχειριστών λοιπόν είναι ένα ζωτικής σημασίας κομμάτι της ΕΠΕ. Οι διαχειριστές σύμφωνα με το άρθρο 18¹¹² του νόμου 3190/1955 βαρύνουν με τις πράξεις τους την εταιρία. Αυτό σημαίνει πως όλες οι ενέργειες που πραγματοποιούνται από τους διαχειριστές για την επίτευξη του σκοπού της εταιρίας βαρύνουν την ίδια. Όμως ποιες πράξεις βοηθούν στην επίτευξη του σκοπού της εταιρίας και ποιές όχι; Το συγκεκριμένο ερώτημα είναι καίριας σημασίας γιατί η εταιρία μπορεί να αντιτάξει έναντι οποιοδήποτε τρίτου πως οι πράξεις του διαχειριστή είναι πέραν του εταιρικού σκοπού της εταιρίας και άρα δεν αναγνωρίζει καμιά υποχρέωση. Με την τροποποίηση του άρθρου 18 σύμφωνα με τις επιταγές του Ευρωπαϊκού Δικαίου¹¹³ όλες οι πράξεις του διαχειριστή βαρύνουν την εταιρία εκτός

¹¹⁰ Παρ. 3 περίπτωση στ' του άρθρου 28 του ΚΦΕ.

¹¹¹ Η υποβολή της δήλωσης πραγματοποιείται ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του ΑΦΜ της εταιρίας, με αρχή για το ψηφίο 1 την 20ή ημέρα των πιο πάνω μηνών και ολοκληρώνεται μέσα σε 11 εργάσιμες μέρες. Εάν η εταιρία απασχολεί πάνω από 500 άτομα υποχρεούται να καταβάλλει τα ποσά που παρακράτησε μέχρι την 20ή ημέρα του επόμενου από την παρακράτηση μήνα.

¹¹² Όπως αυτό τροποποιήθηκε από το άρθρο 8 του ΠΔ 419/1986.

¹¹³ Άρθρο 9: 1. Η εταιρία δεσμεύεται έναντι τρίτων από τις πράξεις των Οργάνων της, έστω και αν οι εν λόγω πράξεις δεν εμπίπτουν στον εταιρικό σκοπό, εκτός αν οι πράξεις αυτές αποτελούν υπέρβαση των

και αν η εταιρία αποδείξει ότι ο τρίτος το γνώριζε ή όφειλε να το γνωρίζει. Με τον όρο αυτό γίνεται κατανοητό πως το βάρος της απόδειξης το φέρει η εταιρία. Σε αντίθετη περίπτωση οι πράξεις των διαχειριστών βαρύνουν την ίδια. Η εταιρία μπορεί να επικαλεστεί διάφορους λόγους για τον εταιρικό σκοπό όμως δεν μπορεί να αντιτάξει περιορισμούς που αναφέρονται στο καταστατικό της ή αποφάσεις της ΓΣ ακόμα και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας¹¹⁴. Επίσης δεν μπορεί να ισχυριστεί πως ο διαχειριστής ενεργούσε σε βάρος του εταιρικού σκοπού όσο έντονη και αν είναι αυτή, προκειμένου να απαλλαγεί από τις υποχρεώσεις της. Όμως η εταιρία μπορεί να αντιτάξει έναντι τρίτων ότι οι ενέργειες του διαχειριστή δεν είναι σύννομες εάν αυτές είναι πέραν της δικαιοδοσίας του ή δεν ελήφθησαν σύμφωνα με το καταστατικό. Παράδειγμα της πρώτης περίπτωσης θα μπορούσε να είναι ένας περιορισμός που ισχύει στο καταστατικό και δεν επιτρέπει στον διαχειριστή την ενέργεια ορισμένων πράξεων, όπως τη αγορά ή πώληση πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Παράδειγμα της δεύτερης περίπτωσης θα μπορούσε να είναι όταν στην εταιρία υπάρχουν δύο διαχειριστές και για την λήψη μιας απόφασης θα πρέπει απαραίτητα να υπάρχει ομοφωνία και ο ένας εκ των δύο πράττει χωρίς τη συγκατάθεση του άλλου.

Στις δύο παραπάνω περιπτώσεις υπάρχει ένας περιορισμός της εξουσίας των διαχειριστών που σαν στόχο έχουν την προστασία τόσο της εταιρίας όσο και των τρίτων που συναλλάσσονται με αυτήν.

3.3.3 Ευθύνες Διαχειριστών

Η εξουσία των διαχειριστών αναπόφευκτά τους φέρνει αντιμέτωπους και με ευθύνες. Οι ευθύνες τους μπορεί να είναι τόσο αστικές όσο και ποινικές. Οι ευθύνες προκύπτουν από τις ενέργειες που πράττουν οι διαχειριστές και απορρέουν από την παράβαση τριών κυρίως τομέων. Οι ευθύνες απορρέουν μετά από παράβαση του νόμου 3190/1955 Περί ΕΠΕ, του καταστατικού ή την διάπραξη διαχειριστικών πταισμάτων.

Στην πρώτη περίπτωση ανήκουν όλες εκείνες οι ενέργειες που έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις ή το πνεύμα των διατάξεων του νόμου περί ΕΠΕ. Για παράδειγμα σύμφωνα με τις επιταγές του νόμου οι διαχειριστές θα πρέπει να ασκούν την διαχείριση με μόνο στόχο την επίτευξη του σκοπού της εταιρίας και να συνεργάζονται με όλα τα εταιρικά όργανα γι' αυτό. Παράβαση της υποχρέωσης διοίκησης και πίστης από τους διαχειριστές δεν συνιστά μόνο αθέτηση της συμβατικής τους υποχρέωσης έναντι της εταιρίας αλλά και μορφή παράνομης συμπεριφοράς¹¹⁵ αφού δεν ασκούν τα καθήκοντα για τα οποία έχουν δεσμευτεί.

Στο ίδιο πνεύμα κινούνται και οι περιπτώσεις που αφορούν παραβάσεις του καταστατικού. Στην τρίτη περίπτωση ανήκουν λάθη ακούσια ή εκούσια και παραλείψεις που έγιναν κατά την διαχείριση. Σε αυτή την κατηγορία ανήκουν οι περισσότερες περιπτώσεις που έχουν οδηγήσει πολλές εταιρίες στην άσκηση αγωγής εναντίον των διαχειριστών τους. Στις περιπτώσεις αυτές οι ευθύνες των διαχειριστών

εξουσιών που ο νόμος παρέχει ή επιτρέπει να παρέχονται στα όργανα αυτά. Τα Κράτη μέλη δύνανται εντούτοις να προβλέπουν ότι η εταιρία δεν δεσμεύεται όταν οι εν λόγω πράξεις υπερβαίνουν τα όρια του εταιρικού σκοπού εφ' όσον η εταιρία αποδεικνύει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση ή δεν ηδύνατο, λαμβανομένων υπ' όψη των περιστάσεων, να την αγνοεί. Μόνη όμως η δημοσίευση του καταστατικού δεν αποτελεί επαρκή απόδειξη. 2. Οι εκ του καταστατικού ή εξ αποφάσεως των αρμοδίων οργάνων Περιορισμοί της εξουσίας των οργάνων της εταιρίας, δεν δύνανται να αντιταχθούν κατά Τρίτων, έστω και αν έχουν δημοσιευθεί.

¹¹⁴Παρ. 1 του άρθρου 18 του ν. 3190/1955.

¹¹⁵ Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 522.

απορρέουν από την κακή διαχείριση η οποία δεν θα πρέπει αποκλειστικά να οφείλεται στους ίδιους. Ένα τέτοιο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι η περίπτωση εκείνη κατά την οποία ο διαχειριστής συμβουλευεται το νομικό τμήμα της εταιρίας και σύμφωνα με την γνωμοδότηση του τμήματος λαμβάνει λάθος απόφαση η οποία οδηγεί την εταιρία σε βαρύτατα πρόστιμα.

Γίνεται λοιπόν σαφές εδώ πως ο διαχειριστής δεν φέρει την ευθύνη της απόφασης αλλά την ευθύνη του αποτελέσματος. Όμως στην περίπτωση που ο διαχειριστής με τις πράξεις του λειτουργεί προς ίδιον όφελος και κατά της εταιρίας αλλά και των δανειστών της τότε είναι υπεύθυνος και θα πρέπει να αποζημιώσει την εταιρία αλλά και όλους τους υπολοίπους οι οποίοι ζημιώθηκαν από τις πράξεις τους¹¹⁶. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της περίπτωσης αυτής είναι η υπεξαίρεση αλλά και η πραγματοποίηση συναλλαγών με ασύμφορους όρους για την εταιρία. Σε πολλές περιπτώσεις πάλι συναντάται το φαινόμενο κατά το οποίο ο διαχειριστής δεν πληρώνει τους δανειστές και δεν εισπράττει από τους οφειλέτες αλλά στα βιβλία καταγράφονται οι συναλλαγές κανονικά. Αυτό έχει σαν συνέπεια την ταμειακή ανεπάρκεια της εταιρίας και την λανθασμένη απεικόνιση στα βιβλία. Ο διαχειριστής ευθύνεται και για τις πράξεις εκείνες που λαμβάνει χωρίς την συγκατάθεση των οργάνων της εταιρίας. Για παράδειγμα η εκποίηση της περιουσίας της εταιρίας χωρίς την συγκατάθεση των εταίρων αποτελεί αξιόποινη πράξη γιατί μειώνεται η εταιρική περιουσία με αποτέλεσμα να μειώνεται η περιουσία των εταίρων αλλά και να μην εξασφαλίζεται η αποπληρωμή των δανειστών της εταιρίας. Όμως σημαντικό στοιχείο της διαχείρισης αποτελούν και οι όροι των συμβάσεων τις οποίες πραγματοποιεί ο διαχειριστής. Αν δηλαδή είναι συμφέροντες για την εταιρία ή όχι. Γιατί στην περίπτωση που δεν είναι ζημιώνεται η εταιρία και ανάλογα με το μέγεθος απειλείται και η βιωσιμότητά της.

Εκτός των παραπάνω περιπτώσεων που ισχύουν για έναν διαχειριστή στην καθημερινότητα απαντώνται και περιπτώσεις στις οποίες τα διαχειριστικά καθήκοντα ασκούνται από περισσότερους διαχειριστές. Όταν υπάρχουν δύο ή περισσότεροι διαχειριστές τότε οι πράξεις βαρύνουν όλους εκτός και αν ο υπαίτιος ενεργούσε χωρίς την συγκατάθεση και την γνώση των υπολοίπων. Όμως σε περιπτώσεις κατά τις οποίες γνώριζαν χωρίς να επωφελούνται οι ίδιοι τότε και πάλι φέρουν ευθύνη. Παράδειγμα τέτοιο αποτελεί η περίπτωση εκείνη κατά την οποία, ο ένας διαχειριστής έπαιρνε κάποιο ποσό για την προμήθεια υλικών από κάποιο προμηθευτή που ήταν ακριβότερα από των υπολοίπων και ενώ οι άλλοι διαχειριστές το γνώριζαν αλλά δεν έπαιρναν προμήθεια δεν τον κατήγγειλαν. Άλλο παράδειγμα θα μπορούσε να είναι όταν ο ένας διαχειριστής υπεξαιρεί χρήματα από το ταμείο προσκομίζοντας διάφορα πλαστά παραστατικά και ο άλλος που έχει την ευθύνη του ταμείου δεν το καταλαβαίνει. Στην περίπτωση αυτή τον ένα τον βαρύνουν κατηγορίες υπεξαίρεσης και τον άλλον κακής διαχείρισης αφού δεν ήλεγχε το ποιόν αυτών των παραστατικών. Ακόμα ένα παράδειγμα μη χρηστής διαχείρισης είναι η άνιση μεταχείριση των εταίρων όταν σε κάποιους δανείζουν χρήματα με ιδιαίτερα χαμηλά επιτόκιο από το κεφάλαιο της εταιρίας και σε κάποιους όχι.

Τέλος αποτελεί αδίκημα η πράξη του διαχειριστή να μεταβιβάζει πληροφορίες για την εταιρία σε τρίτους ή ανταγωνιστές της. Στην σημερινή εποχή που ανταγωνισμός δεν είναι τέλειος και όλοι προσπαθούν με κάθε τρόπο να κατακτήσουν όλο και μεγαλύτερο μερίδιο στην αγορά και να αυξήσουν τα οικονομικά μεγέθη τους η πληροφορία για τον ανταγωνιστή τους είναι καίριας σημασίας. Έτσι ο διαχειριστής ακόμα δε περισσότερο στην περίπτωση που δεν είναι και εταίρος είναι ένας εύκολος στόχος γιατί γνωρίζει πάρα πολύ καλά την εταιρία εκ των έσω. Όταν λοιπόν

¹¹⁶ Παρ. 1 του άρθρου 26 του νόμου 3190/1955.

συντρέχουν όλοι οι παραπάνω λόγοι και η εταιρία κινηθεί νομικά εναντίων των διαχειριστών της τότε στην εκδίκαση της υπόθεσης διορίζεται από τον Πρόεδρο του δικαστηρίου προσωρινός διαχειριστής και εκπρόσωπος της εταιρίας. Τέλος σύμφωνα με το άρθρο 26 του νόμου 3190/1955 μετά το πέρας πέντε ετών από την διαχειριστική χρήση όλες οι πράξεις παραγράφονται. Όσον αφορά τις ποινικές ευθύνες το δικαστήριο επιβάλλει στον διαχειριστή προσωπική κράτηση, για οφειλές της εταιρίας προς το Δημόσιο.

3.3.4 Υπογραφή Διαχειριστών

Σύμφωνα με άρθρο 21 του νόμου 3190/1955 οι διαχειριστές της ΕΠΕ υπογράφουν για την εταιρία σε σημείο κάτω από την εταιρική επωνυμία. Αυτό σημαίνει πως για να είναι έγκυρο ένα έγγραφο θα πρέπει να φέρει τόσο την σφραγίδα της εταιρίας, όσο και την υπογραφή του διαχειριστή. Όταν υπάρχουν περισσότεροι του ενός διαχειριστές τότε κάτω από την εταιρική σφραγίδα μπαίνει η υπογραφή ενός, ανάλογα με το ποιος εκπροσωπεί την εταιρία στην συγκεκριμένη πράξη και σύμφωνα πάντα με τα όσα ορίζει το καταστατικό.

Η νομολογία κατά καιρούς έχει ασχοληθεί με το συγκεκριμένο θέμα και κλήθηκε να αντιμετωπίσει θέματα που είχαν να κάνουν με την εγκυρότητα ενός εγγράφου που φέρει μία εκ των δύο υπογραφών που ο νόμος ορίζει. Στις περισσότερες των περιπτώσεων αποφάνθηκε πως εάν ο διαχειριστής δρούσε με μόνο συμφέρον, την επίτευξη του εταιρικού σκοπού και ο τρίτος το γνώριζε τότε η πράξη θεωρείται έγκυρη. Προαπαιτούμενο φυσικά είναι ο διαχειριστής να είναι νόμιμος εκπρόσωπος κατά την διενέργεια της πράξης την συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Αυτό σημαίνει πως αν την συγκεκριμένη χρονική στιγμή κάποιος εμφανιζόταν με την εταιρική επωνυμία και την υπογραφή του χωρίς να είναι διαχειριστής της επικαλούμενης εταιρίας, τότε ο τρίτος δεν μπορεί να απαιτήσει τίποτα από την εταιρία. Στην περίπτωση πάλι που κάποιος είναι όντως διαχειριστής σε μια εταιρία αλλά η συναλλαγή δεν έχει καμιά σχέση με την δραστηριότητα της εταιρίας τότε πάλι δεν μπορεί να κινηθεί εναντίον της εταιρίας.

Τρίτη και τελευταία περίπτωση είναι εκείνη κατά την οποία ενώ ο διαχειριστής δρα στο όνομα της εταιρίας, εντούτοις παραμελεί να εγγράψει την επωνυμία της εταιρίας στα έγγραφα, στα οποία χρησιμοποιεί μόνο την υπογραφή του¹¹⁷. Εδώ ο τρίτος μπορεί να στραφεί κατά της εταιρίας γιατί είναι πασιφανές πως ο διαχειριστής ενεργούσε για την εταιρία και η εταιρία το γνώριζε. Τέλος όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα αναγράφεται η επωνυμία της εταιρίας ώστε να θεωρείται έγκυρη και να μην υπάρχουν συγχύσεις, η επωνυμία θα πρέπει να αναγράφεται όπως στο καταστατικό. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως μπορεί να χρησιμοποιείται και η τυχόν συντομογραφία τόσο του ονόματος όσο και του διακριτικού εταιρικού τύπου αρκεί να διατηρεί την μοναδικότητά του για την αποφυγή σύγχυσης.

3.3.5 Ανάκληση Διαχειριστών

Η ανάκληση των διαχειριστών γίνεται σε περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητο από την Γενική Συνέλευση των εταίρων. Ο διαχωρισμός που κάνει ο νόμος 3190/1955 στο άρθρο 19¹¹⁸, έγκειται στο αν οι διαχειριστές είναι εταίροι ή τρίτοι. Στην πρώτη περίπτωση η ΓΣ των εταίρων θα πρέπει να αποφασίσει την ανάκληση των

¹¹⁷ Σκαλίδης Λ., Το Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών, Δ' Έκδοση, 1993, σελ 196.

¹¹⁸ Όπως η παρ. 1 και 4 του άρθρου 19 αντικαταστάθηκαν με το άρθρο 28 του Ν. 2339/1995 (ΦΕΚ Α' 204/25-9-1995) και σύμφωνα με το άρθρο 31 του ίδιου νόμου ισχύουν από 25/9/1995 και μετά.

διαχειριστών όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Μετά η απόφαση αυτή κατατίθεται στο Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας που αποφαίνεται για την ανάκληση ή όχι των διαχειριστών¹¹⁹. Η απόφαση της ΓΣ λαμβάνεται με πλειοψηφία του άρθρου 13 εκτός και αν το καταστατικό ορίζει μεγαλύτερη. Επίσης στην ψηφοφορία δεν λαμβάνει μέρος ο υπό ανάκληση διαχειριστής οι ψήφοι του δεν προσμετρούνται στην διαδικασία εύρεσης του ποσοστού της πλειοψηφίας.

Όσον αφορά την ύπαρξη σπουδαίου λόγου, αυτός έχει να κάνει με την ορθή διαχείριση. Συμπεριφορές και πράξεις οι οποίες βλάπτουν την εταιρία και δεν έχουν ως στόχο την επίτευξη του εταιρικού σκοπού κρίνονται ως σπουδαίος λόγος για την ανάκληση του διαχειριστή. Στην δεύτερη περίπτωση η ανάκληση του διαχειριστή γίνεται μόνο με απόφαση της ΓΣ και όχι του Μονομελούς Πρωτοδικείου. Η ΓΣ είναι αυτή που αποφαίνεται για την αντικατάσταση του διαχειριστή και δεν είναι ανάγκη να υπάρχει σπουδαίος λόγος. Εδώ όμως θα πρέπει να διερευνηθεί εάν η εταιρία θα πρέπει να αποζημιώσει τον διαχειριστή. Αποζημίωση αξιώνει ο απερχόμενος διαχειριστής εάν έχει υπογράψει κάποιο συμβόλαιο και η εταιρία αθετήσει τις υποχρεώσεις της σε βάρος του διαχειριστή. Για παράδειγμα εάν ο διαχειριστής έχει υπογράψει με την εταιρία συμβόλαιο το οποίο αναφέρει πως θα πρέπει να ασκεί την διαχείριση για δύο έτη με ετήσιες απολαβές 50.000 € και η ΓΣ ανακαλέσει με απόφασή της τον διαχειριστή στον ενάμιση χρόνο χωρίς την ύπαρξη σπουδαίου λόγου, τότε ο διαχειριστής μπορεί να κινηθεί εναντίον της εταιρίας και να αξιώσει αποζημίωση. Τέλος σε όλες αυτές τις μεταβολές στην διαχείριση θα πρέπει να τηρούνται οι διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

3.3.6 Απαγόρευση Ανταγωνισμού

Ο διαχειριστής σε μια ΕΠΕ είτε είναι εταίρος είτε όχι κατέχει μια πολύ σημαντική θέση η οποία του παρέχει πολύ καλή πληροφόρηση για την εταιρία. Θέλοντας και μη ο διαχειριστής γνωρίζει όλες τις λεπτομέρειες σχετικά με την δομή, την οργάνωση, την λειτουργία και γενικά του κυκλώματος της επιχείρησης. Η θέση του είναι πολύ λεπτή και ο νομοθέτης θέλοντας να προφυλάξει την εταιρία από τυχόν αδυναμίες του διαχειριστή να διατηρήσει την απαιτούμενη συμπεριφορά και μυστικότητα απαγορεύει ορισμένες ενέργειες στον διαχειριστή. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο 20 του νόμου Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης ο διαχειριστής της ΕΠΕ δεν μπορεί να είναι εταίρος σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία και δεν δικαιούται να ενεργεί για λογαριασμό τρίτου που έχει αντικείμενο εργασιών ίδιο με της εταιρίας που διαχειρίζεται.

Όπως γίνεται σαφές υπάρχει μια πρόβλεψη του νόμου έτσι ώστε να προφυλάσσεται η εταιρία από τους διαχειριστές εκείνους οι οποίοι γνωρίζοντας την εταιρία εκ των έσω να δρουν ανταγωνιστικά προς αυτή. Όμως προκύπτουν πολλά προβλήματα στην ερμηνεία του νόμου. Για παράδειγμα αναφέρει πως ο διαχειριστής δεν μπορεί να είναι ταυτόχρονα ομόρρυθμος εταίρος σε εταιρία που έχει το ίδιο αντικείμενο εργασιών. Όμως ποιο είναι το πραγματικό αντικείμενο εργασιών μιας εταιρίας; Γιατί μπορεί στο καταστατικό να αναφέρονται πολλές δραστηριότητες ενώ στην πραγματικότητα να ασκούνται λιγότερες ή μια από αυτές. Είναι λοιπόν ο διαχειριστής υποχρεωμένος να μην εμπλακεί σε εταιρίες οι οποίες ασκούν το ίδιο αντικείμενο με αυτά του καταστατικού ή του πραγματικού; Πέραν όμως αυτού, ανταγωνισμό προς την εταιρία αποτελεί και η μη ίση μεταχείριση των δανειστών της εταιρίας ή ακόμα

¹¹⁹ Παρ. 1 του άρθρου 19 του νόμου 3190/1955 όπως αυτή αντικαταστάθηκε από το άρθρο 28 του Ν. 2339/1995 (ΦΕΚ Α' 204/25-9-1995) και σύμφωνα με το άρθρο 31 του ίδιου νόμου ισχύουν από 25/9/1995 και μετά.

και την ανάθεση κάποιου έργου σε εταιρία η οποία ανήκει σε ανταγωνίστρια εταιρία. Για παράδειγμα μια ΕΠΕ θέλησε να κάνει μια έρευνα, για την ανταπόκριση που θα έχουν τα νέα της προϊόντα στο καταναλωτικό κοινό με ανάθεση του έργου σε μια εταιρία marketing. Όμως ο διαχειριστής εν γνώσει του αναθέτει το έργο σε μια εταιρία η οποία είναι θυγατρική της κύριας ανταγωνίστριας της ΕΠΕ. Εδώ είναι εμφανές πως μπορεί ο διαχειριστής να μην έχει καμιά σχέση με την εταιρία, στην πραγματικότητα όμως ζημιώνει την εταιρία του αφού τώρα οι ανταγωνιστές της γνωρίζουν τα νέα προϊόντα. Η απαγόρευση αυτή ως στόχο έχει την αποτροπή του διαχειριστή από την κακόβουλη συμπεριφορά που σαν αποτέλεσμα έχει να ζημιωθεί η εταιρία.

Αν τώρα ανακαλυφθεί μια τέτοια ανταγωνιστική συμπεριφορά η εταιρία μπορεί να ζητήσει αποζημίωση¹²⁰ από τον διαχειριστή η οποία υπολογίζεται ως διαφυγόν κέρδος. Τέλος εάν περάσουν 5 χρόνια από την τέλεση του αδικήματος οι πράξεις παραγράφονται¹²¹.

3.4 Ετήσιες Οικονομικές και Διαχειριστικές Καταστάσεις

Στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ανήκουν οι λογαριασμοί, τα αποτελέσματα και οι εκθέσεις οι οποίες συντάσσονται στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης με ευθύνη των διαχειριστών. Οι καταστάσεις αυτές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν οι οικονομικές καταστάσεις ενώ στην δεύτερη οι διαχειριστικές εκθέσεις. Η κατάρτιση των καταστάσεων αυτών ορίζεται από τον ν 3190/1955, από τον νόμο 2190/1920, από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων και από τον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος. Από αυτές τις καταστάσεις σε διατυπώσεις δημοσιότητας υποβάλλονται μόνο ο Ισολογισμός, τα Αποτελέσματα Χρήσης, ο Πίνακας Διαθέσεως Αποτελεσμάτων, το Προσάρτημα, οι διαχειριστικές εκθέσεις και οι εκθέσεις των ελεγκτών ενώ στις διατυπώσεις αυτές δεν υποβάλλονται η κατάσταση λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης και οι εκθέσεις ελεγκτών και διαχειριστών όταν αυτές δεν καταρτίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου¹²².

3.4.1 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις

Η ΕΠΕ όντας από τον νόμο υποχρεωμένη να τηρεί βιβλία τρίτης κατηγορίας, στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης πρέπει να συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Οι καταστάσεις αυτές αποτελούνται από την απογραφή και τους ετήσιους λογαριασμούς οι οποίοι είναι ο ισολογισμός, τα αποτελέσματα χρήσης, η κατάσταση λογαριασμού γενικής εκμετάλλευσης, ο πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων και το προσάρτημα¹²³.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου 3190/1955¹²⁴ και του Κ.Β.Σ¹²⁵ η εταιρία διενεργεί φυσική απογραφή. Αυτό σημαίνει πως στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης η εταιρία καταγράφει κατά ποσότητα και τιμή όλα τα στοιχεία που έχει στην κατοχή της. Η απογραφή γίνεται με ευθύνη των διαχειριστών και η αποτίμηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού, σύμφωνα με τις επιταγές των διατάξεων του Κ.Β.Σ και του νόμου 2190/1920. Τα αποτελέσματα της απογραφής, θα

¹²⁰ Παρ. 3 του άρθρου 20 του νόμου 3190/1955.

¹²¹ Παρ. 4 του άρθρου 20 του νόμου 3190/1955.

¹²² Ο έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές δεν πραγματοποιούνται όταν η εταιρία δεν υπερβαίνει τα δύο από τα κριτήρια της παραγράφου 6 του άρθρου 42α του Κ.Ν 2190/1920.

¹²³ Άρθρο 31 του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων.

¹²⁴ Άρθρο 22.

¹²⁵ Τροποποιημένο άρθρο 27 & 28.

πρέπει να συμφωνούν με τα υπόλοιπα των λογαριασμών των βιβλίων που τηρούνται από την εταιρία, κατά τη διάρκεια της χρήσης. Όμως επειδή συχνά κατά την διάρκεια ενημέρωσης των βιβλίων γίνονται λάθη και παραλείψεις η απογραφή λειτουργεί και ως επαλήθευση των εγγραφών στα βιβλία. Με την καταγραφή της απογραφής σε ειδικό βιβλίο απογραφών το οποίο τηρείται από την εταιρία και είναι θεωρημένο από την αρμόδια ΔΟΥ ολοκληρώνεται το πρώτο στάδιο κλεισίματος της διαχειριστικής χρήσης.

Έπειτα με τα στοιχεία της απογραφής και τις κατάλληλες διορθωτικές εγγραφές στην περίπτωση που παρατηρηθήκαν αποκλίσεις με τα υπόλοιπα των βιβλίων συντάσσεται ο Ισολογισμός. Ο ισολογισμός δεν τίποτα άλλο από μια φωτογραφική απεικόνιση της οικονομικής κατάστασης της εταιρίας σε μια χρονική στιγμή. Τα στοιχεία του ισολογισμού χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, στο ενεργητικό και στο παθητικό. Στο ενεργητικό ανήκουν όλα εκείνα τα στοιχεία που αποτελούν την περιουσία και τις απαιτήσεις της εταιρίας ενώ στο παθητικό αποτυπώνονται οι υποχρεώσεις της. Στο ενεργητικό ανήκουν οι ομάδες α) οφειλόμενο κεφάλαιο, β) έξοδα εγκατάστασης, γ) πάγιο ενεργητικό, δ) κυκλοφορούν ενεργητικό, ε) μεταβατικοί λογ/σμοί ενεργητικού και στ) λογ/σμοί τάξης χρεωστικοί, ενώ στο παθητικό ανήκουν οι ομάδες α) ίδια κεφάλαια, β) προβλέψεις για κινδύνους έξοδα, γ) υποχρεώσεις, δ) μεταβατικοί λογ/σμοί παθητικού και ε) λογ/σμοί τάξης παθητικοί. Η κάθε εταιρία ανάλογα με το αντικείμενο αλλά και το εύρος των εργασιών της μπορεί να χρησιμοποιεί όλους ή μερικούς από τους παραπάνω λογαριασμούς, όμως σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να αποκρύπτει τα στοιχεία της.

Ο λογαριασμός Αποτελεσμάτων Χρήσης αποτελείται από τα οργανικά και ανόργανα έσοδα και έξοδα της εταιρίας. Στα Αποτελέσματα Χρήσης εμφανίζονται τα έσοδα της ομάδας 7 του Ε.Γ.Λ.Σ και τα έξοδα της ομάδας 6 Η αφαίρεση των εξόδων από τα έσοδα μας δίνει το καθαρό αποτέλεσμα (κέρδη ή ζημίες) της εταιρίας. Στην κατάσταση του λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης απεικονίζονται οι λογαριασμοί της ομάδας 8 του Ε.Γ.Λ.Σ και προσδιορίζουν τα αποτελέσματα της εκμετάλλευσης, δηλαδή τα μικτά και καθαρά κέρδη ή ζημίες από τα οργανικά και έκτακτα έσοδα και έξοδα. Στον πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων απεικονίζεται η διάθεση των κερδών. Σύμφωνα με το άρθρο 24 του νόμου 3190/1955 η ΕΠΕ θα πρέπει πριν την διανομή των κερδών, να παρακρατείται το 1/20 των κερδών για το σχηματισμό αποθεματικού. Αυτή η υποχρέωση παύει να ισχύει όταν το αποθεματικό φτάσει στο 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Έτσι στον πίνακα αυτό αναφέρεται πως μοιράζονται τα καθαρά κέρδη. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα κέρδη διατίθεται στο σχηματισμό αποθεματικού, στην καταβολή μερισμάτων και στην καταβολή αμοιβών των διοικητικών υπαλλήλων.

Τέλος στο προσάρτημα αναφέρονται όλες εκείνες οι πληροφορίες και οι διευκρινίσεις που θα κάνουν ευκολότερη την κατανόηση των οικονομικών μεγεθών που απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Σε γενικές γραμμές στο προσάρτημα θα πρέπει να αναφέρονται ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων και η ονομαστική τους αξία, αν έγινε αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, τα επενδυτικά σχέδια της εταιρίας, το ύψος και την μορφή των δανείων, το ύψος των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων και γενικά οτιδήποτε μπορεί να πληροφορήσει καλύτερα τον ενδιαφερόμενο για την οικονομική κατάσταση της εταιρίας και αναγράφονται σύμφωνα με τις επιταγές των παραγράφων του άρθρου 42 και 43 του κ.ν 2190/1920.

3.4.1.1 Κατάρτιση Οικονομικών Καταστάσεων

Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων γίνεται με αποκλειστική ευθύνη του διαχειριστή. Αυτό σημαίνει πως είναι υπεύθυνος ώστε να καταρτιστούν όχι ότι πρέπει να είναι αυτός που θα τα καταγράψει. Συνήθως αυτό γίνεται από το λογιστήριο της εταιρίας ή από κάποιον εξωτερικό λογιστή όταν η εταιρία δεν τηρεί αυτόνομο λογιστήριο. Στην περίπτωση που ο διαχειριστής είναι και λογιστής τότε όλη την ευθύνη την φέρει αυτός.

Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων γίνεται μια φορά κάθε έτος, εντός 2 μηνών από το τέλος της διαχειριστικής χρήσης για να μπορούν οι εκλεκτές να επαληθεύσουν την συνέπεια τους, τουλάχιστον 30 μέρες πριν από την ΓΣ των εταίρων σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 22 του νόμου 3190/1955¹²⁶. Στην περίπτωση που δεν απαιτείται έλεγχος από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές τότε η σύνταξη μπορεί να παραταθεί για 8 μέρες ακόμα. Έλεγχος δεν απαιτείται όταν η εταιρία δεν ξεπερνά τα δύο από τα τρία κριτήρια της παραγράφου 6 του άρθρου 42α του νόμου 2190/1920¹²⁷ για δύο συνεχόμενα έτη.

Ο ισολογισμός και οι άλλες καταστάσεις θα πρέπει να καταρτίζονται σύμφωνα με τα υποδείγματα του άρθρου 42γ του κ.ν 2190/1920. Όσον αφορά την διαχειριστική χρήση, σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη του έτους, δηλαδή των 12 μηνών. Συνήθως αυτό συμβαίνει κατά την έναρξη ή διακοπή των εργασιών της εταιρίας. Επίσης η διαχειριστική χρήση μπορεί να λήγει είτε στις 31/12 είτε στις 30/6 κάθε έτους κατ' επιλογή της εταιρίας. Επίσης κάθε εταιρία και μετά από απόφαση της ΓΣ μπορεί να μεταβάλλει την ημερομηνία τέλους της διαχειριστικής χρήσης με μια δήλωση στη αρμόδια ΔΟΥ και επιβάλλεται να διατηρήσει για τουλάχιστον 5 έτη. Τέλος οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει να φέρουν την υπογραφή του διαχειριστή, του Γενικού Διευθυντή και του υπεύθυνου του λογιστηρίου της εταιρίας.

Σε περιπτώσεις δε που δεν καταρτιστούν οικονομικές καταστάσεις ο διαχειριστής φέρει ποινικές ευθύνες και η εταιρία μπορεί να κινηθεί νομικά εναντίον του ασκώντας του αγωγή για αμέλεια των διαχειριστικών καθηκόντων του. Σε περίπτωση που καταρτιστούν οικονομικές καταστάσεις, αλλά δεν είναι συνεπείς και αληθείς ως προς τα οικονομικά στοιχεία και την παρουσίαση τους σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο και έχουν εγκριθεί από την ΓΣ, τότε με απόφαση του Πρόεδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας η απόφαση της ΓΣ κηρύσσεται άκυρη και δίνει εντολή να ανασυνταχθούν οι οικονομικές καταστάσεις.

3.4.1.2 Έλεγχος και έγκριση οικονομικών καταστάσεων

Αφού καταρτιστούν οι οικονομικές καταστάσεις και υπογραφούν από τον διαχειριστή τον γενικό διευθυντή και τον λογιστή, θα πρέπει να ελεγχτούν και από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές αν υπερβαίνουν τα δύο από τα τρία κριτήρια που έχουν αναφερθεί παραπάνω, εκτός και αν το καταστατικό ορίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις θα πρέπει υποχρεωτικά να ελέγχονται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές. Οι ορκωτοί ελεγκτές διορίζονται με απόφαση της ΓΣ και επιλέγονται από τον πίνακα που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του άρθρου 13 του π.δ 226/1992. Οι αμοιβές των ελεγκτών ορίζονται από το Σ.Ο.Ε.Λ¹²⁸ για την αποφυγή του αθέμιτου ανταγωνισμού. Οι ορκωτοί ελεγκτές οφείλουν κατά την διάρκεια της χρήσεως να παρακολουθεί τη

¹²⁶ Η παράγραφος αυτή παραπέμπει στην παράγραφο 3γ του άρθρου 43α του κ.ν 2190/1920.

¹²⁷ Σύνολο ενεργητικού 1.500.000 €, Καθαρός Κύκλος Εργασιών 3.000.000 € και μέσος όρος προσωπικού που απασχολήθηκε κατά τη διάρκεια της χρήσης, 50 άτομα.

¹²⁸ Οι Αμοιβές Ελεγκτών των Α.Ε. είναι διαμορφωμένες ως εξής:

- Ποσοστό 0,40% επί του κύκλου εργασιών και μέχρι του ποσού των 586.940 ευρώ,

λογιστική και διαχειριστική κατάσταση της εταιρίας. Η εταιρία είναι υποχρεωμένη να διευκολύνει τον ελεγκτή στο έργο του παρέχοντάς του πρόσβαση σε όλα τα βιβλία και στοιχεία της εταιρίας. Μετά την κατάρτιση των καταστάσεων ο ελεγκτής πρέπει να τις ελέγξει και να εκθέσει το πόρισμά του στην ΓΣ των εταίρων στην οποία οφείλει να είναι παρών για να παράσχει κάθε πληροφορία που θα του ζητηθεί σχετικά με τον έλεγχο που διενήργησε. Επίσης ο ελεγκτής ευθύνεται αστικά και ποινικά για τυχόν παραποιήσεις και λάθη που δεν βρέθηκαν στον έλεγχο σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 36 του κ.ν 3190/1920 και του άρθρου 19 του προεδρικού διατάγματος 226/1992. Μετά την διενέργεια του ελέγχου και την δημοσίευση των καταστάσεων θα πρέπει να εγκριθούν από την ΓΣ.

Η απόφαση της έγκρισης ή απόρριψης των οικονομικών καταστάσεων μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση και ο εταίρος που θα την αμφισβητήσει θα πρέπει να κάνει αίτηση στο Πρωτοδικείο και να φέρει στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν την αληθότητα των στοιχείων του. Η απόφαση από και πέρα είναι του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου και είναι τελεσίδικη.

3.4.1.3 Δημοσιότητα Οικονομικών Καταστάσεων

Η ΕΠΕ είναι υποχρεωμένη να δημοσιεύει κάποιες οικονομικές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955. Με τον όρο δημοσίευση εννοείται η καταχώρηση στα Μητρώα του Πρωτοδικείου, στο τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ (ΦΕΚ) και στον πολιτικό και οικονομικό τύπο. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως δεν δημοσιεύονται όλες οι καταστάσεις στον τύπο. Όλες οι οικονομικές καταστάσεις δημοσιεύονται στο Πρωτοδικείο και Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ ολόκληρες ενώ στον τύπο δημοσιεύονται ο ισολογισμός, τα αποτελέσματα χρήσεως, ο πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων και η έκθεση ελέγχου. Όταν όμως δεν πληρούν τα δύο από τα κριτήρια θα πρέπει να δημοσιεύεται συνοπτικός και όχι αναλυτικός ισολογισμός. Με τον όρο συνοπτικός ισολογισμός νοείται η απεικόνιση μόνο του ισολογισμού του διαχειριστικού έτους που έληξε και όχι του προηγούμενου.

Η δημοσίευση γίνεται με ευθύνη των διαχειριστών και έξοδα της εταιρίας 20 ημέρες πριν από την σύγκληση της τακτικής ΓΣ των εταίρων. Η δημοσίευση στον τύπο γίνεται στις εξής εφημερίδες:

-
- Ποσοστό 0,30% επί του κύκλου εργασιών για το ποσό από 586.941 ευρώ μέχρι 880.410 ευρώ,
 - Ποσοστό 0,25% επί του κύκλου εργασιών για το ποσό από 880.411 ευρώ μέχρι 1.760.821 ευρώ,
 - Ποσοστό 0,20% επί του κύκλου εργασιών για το ποσό πέραν των 1.760.822 ευρώ.

Η αμοιβή για το καθένα από τους ελεγκτές δεν μπορεί να είναι κατώτερη του ποσού των 147 ευρώ. Η υπέρ του Οικονομικού Επιμελητηρίου της Ελλάδος παρακράτηση επί της αμοιβής των ελεγκτών καθορίζεται σε ποσοστό 10%. Οι εταιρίες υποχρεούνται να παρακρατήσουν και να αποδώσουν στο ΟΕΕ το οριζόμενο ποσοστό παρακράτησης επί της αμοιβής των ελεγκτών. Η απόδοση στο ΟΕΕ γίνεται από την κατάθεση από τις εταιρίες του ποσοστού παρακράτησης σε ειδικό λογαριασμό παρακρατήσεων του ΟΕΕ, στην Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και συγκεκριμένα στο λογαριασμό 546183-94. Στο καταθετήριο θα πρέπει να μνημονεύεται, εκτός του ποσού, η επωνυμία της υπόχρεου εταιρίας και τα ονοματεπώνυμα των ελεγκτών. Η απόδοση του γίνεται μέχρι το τέλος του επόμενου από την παρακράτηση μηνός.

α) Στο Τεύχος Αωνόμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδος Κυβερνήσεως¹²⁹.

β) Σε μια ημερήσια πολιτική εφημερίδα, η οποία εκδίδεται στην περιοχή Αθηνών και η οποία κατά την κρίση των διαχειριστών της εταιρείας έχει ευρύτατη κυκλοφορία σε όλη τη χώρα.¹³⁰

γ) Σε μια ημερήσια οικονομική εφημερίδα από εκείνες που:

ι) εκδίδονται ανελλιπώς. Κάθε μέρα τουλάχιστον επί τρία έτη και

ii) έχουν κυκλοφορία τουλάχιστον 5.000 φύλλων τη μέρα¹³¹.

δ) Σε μία ημερήσια ή ελλείψει της σε εβδομαδιαία ή δεκαπενθήμερη εφημερίδα από εκείνες που εκδίδονται στην περιοχή της έδρας της, αν η εταιρεία δεν εδρεύει στην περιοχή του Δήμου Αθηναίων. Άρα οι εκτός Δήμου Αθηναίων επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν αυξημένη δαπάνη έναντι των υπολοίπων.

ε) Σε μια εφημερίδα στην οποία έχουν τις βιομηχανικές εγκαταστάσεις τους ή ανέπτυξαν κατά κύριο λόγο τις δραστηριότητές των, εφ' όσον φυσικά ο συγκεκριμένος τόπος διαφέρει από την έδρα τους.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η δημοσίευση ακόμη και συνοπτικών ισολογισμών στον τύπο αποτελεί υπολογίσιμη μη παραγωγική δαπάνη για τις ΕΠΕ. Δεν εξυπηρετεί καμία απολύτως πραγματική ανάγκη, αλλά απλώς διασφαλίζει ικανό εισόδημα για τον τύπο και το Δημόσιο. Τέλος η μη τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας, όπως αυτές ορίζονται από το νόμο, γεννά ακυρότητα της αποφάσεως εγκρίσεως του ισολογισμού, είτε προταθεί κατ' ένσταση από εταίρο είτε όχι. Οι σχετικές διατάξεις πρέπει να θεωρηθούν ως δημοσίας τάξεως και επομένως κάθε ένας που έχει έννομο συμφέρον μπορεί να τις επικαλεσθεί.

3.4.2 Έκθεση Διαχειρίσεως

Η έκθεση διαχειρίσεως συντάσσεται από τους διαχειριστές με το τέλος της διαχειριστικής περιόδου. Στην έκθεση αυτή αναφέρονται όλα τα σημαντικά γεγονότα που συνέβησαν στην εταιρία, την πορεία που ακολούθησε το προηγούμενο έτος, τους στόχους που πέτυχε αλλά και αυτούς που δεν πέτυχε. Τους λόγους για τους οποίους δεν στάθηκε αυτό δυνατόν. Τα μελλοντικά σχέδια και στόχους της εταιρίας, τις προβλέψεις για το μέλλον και γενικά ένα σχέδιο δράσης για το βραχυχρόνιο αλλά και μακροχρόνιο μέλλον της εταιρίας. Στην έκθεση αυτή αναφέρεται επίσης και η οικονομική θέση της εταιρίας με την χρησιμοποίηση αριθμοδεικτών, στατιστικών στοιχείων, οικονομικών μοντέλων κ.α. καθώς και τα χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία έχει στην κατοχή της, όπως συνάλλαγμα, αξιόγραφα, μετρητά, ακίνητα κ.α.

Η έκθεση διαχειρίσεως υποβάλλεται στην ΓΣ κατά την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της εταιρίας. Στην περίπτωση που ΕΠΕ υπόκειται σε έλεγχο από ορκωτούς ελεγκτές η έκθεση αυτή πρέπει να συνταχτεί και να αποδοθεί σε αυτούς 30 μέρες πριν την ΓΣ. Εάν δεν συνταχτεί η έκθεση αυτή τότε οι διαχειριστές φέρουν αστική και όχι ποινική ευθύνη και η εταιρία μπορεί να ασκήσει εναντίον τους αγωγή αποζημίωσης για αμέλεια τέλεσης των καθηκόντων τους. Η έκθεση αυτή

¹²⁹ Σύμφωνα και με την παρ. 2 του άρθρου 8.

¹³⁰ Σύμφωνα με το άρθρ. 3 του Ν.Δ. 3757/195761, ως ημερήσιες εφημερίδες Αθηνών που κυκλοφορούν ευρέως σε όλη τη χώρα θεωρούνται οι εκδιδόμενες στην Αθήνα καθημερινά και ανελλιπώς επί ένα τουλάχιστον έτος και έχουν ημερήσια κυκλοφορία 5.000 φύλλα.

¹³¹ Η ιδιότητα της εφημερίδας ως οικονομολογικής και η συνδρομή των ανωτέρω προϋποθέσεων επιβεβαιώνεται με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου, που εκδίδεται στην αρχή κάθε έτους έπειτα από έγγραφη βεβαίωση του Υπουργείου Προεδρίας της Κυβερνήσεως.

υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955 μαζί με τις άλλες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις.

3.4.3 Προσάρτημα Οικονομικών Καταστάσεων

Στο προσάρτημα των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται όλες εκείνες οι διευκρινίσεις που θα επιτρέψουν στον αναγνώστη των οικονομικών καταστάσεων να κατανοήσει τι κρύβεται πίσω από τα νούμερα των καταστάσεων. Έτσι στο προσάρτημα θα πρέπει να αναφέρεται κάθε παρέκκλιση που έγινε στις διατάξεις των άρθρων 42α, 42β, 42γ, 42δ, 42ε, 43 και 43α, ώστε να αποδοθεί και παρουσιαστεί η πραγματική εικόνα της περιουσιακής διάρθρωσης, της χρηματοοικονομικής θέσεως και των αποτελεσμάτων χρήσεως της εταιρίας. Η παρέκκλιση πρέπει να αιτιολογείται στο προσάρτημα, στο οποίο πρέπει να αναφέρονται επίσης και οι επιδράσεις της παρεκκλίσεως πάνω στην περιουσιακή διάρθρωση, τη χρηματοοικονομική θέση και τα αποτελέσματα της εταιρίας¹³². Κάθε παρέκκλιση στη δομή του ισολογισμού και του λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσεως» και στη μορφή εμφανίσεως των οικονομικών καταστάσεων που καθιερώνονται από το νόμο. Παρέκκλιση επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και πρέπει να αιτιολογείται επαρκώς στο προσάρτημα¹³³. Όταν ένα στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού σχετίζεται με περισσότερους από έναν υποχρεωτικούς λογαριασμούς, το στοιχείο αυτό καταχωρείται στο λογαριασμό στον οποίο προσιδιάζει περισσότερο, αλλά η σχέση του με τους άλλους λογαριασμούς αναφέρεται στο προσάρτημα, εφόσον αυτό χρειάζεται για την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων¹³⁴.

Κάθε προσαρμογή που έγινε στη δομή και στους τίτλους των λογαριασμών, που έχουν αραβική αρίθμηση στα υποδείγματα ισολογισμού και λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσεως» του Ε.Γ.ΛΣ λόγω της ειδικής φύσεως της επιχειρήσεως, ώστε οι χρησιμοποιούμενοι τίτλοι λογαριασμών να υποδηλώνουν με σαφήνεια τα απεικονιζόμενα στοιχεία¹³⁵. Κάθε αναμόρφωση που έγινε στα ποσά της προηγούμενης χρήσεως των λογαριασμών του ισολογισμού και του λογαριασμού «αποτελέσματα χρήσεως» αλλά, νομίζουμε, και του πίνακα διαθέσεως αποτελεσμάτων, ώστε τα ποσά να γίνουν ομοειδή και συγκρίσιμα με τα αντίστοιχα της κλειόμενης χρήσεως¹³⁶, καθώς και τις σχέσεις κονδυλίων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού¹³⁷.

Τέλος αναφέρονται εντελώς περιληπτικά τα στοιχεία που θα πρέπει να αναφέρονται στο προσάρτημα και αυτά είναι πληροφορίες σχετικές με καταβολές στα όργανα διοικήσεως, πληροφορίες σχετικές με τα αποθέματα, πληροφορίες σχετικές με τα έξοδα εγκαταστάσεως, πληροφορίες σχετικές με την αποτίμηση περιουσιακών στοιχείων, πληροφορίες σχετικές με τις εγγυήσεις και τις εμπράγματα ασφάλειες, πληροφορίες σχετικές με τις συμμετοχές, πληροφορίες σχετικές με τις υποχρεώσεις και τις προβλέψεις, πληροφορίες σχετικές με το μετοχικό κεφάλαιο και τέλος πληροφορίες σχετικές με το πάγιο ενεργητικό.

3.4.4 Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις με Βάση τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς

¹³² Άρθρο 42α § 3 του κ.ν 2190/1920.

¹³³ Άρθρο 42β § 1 του κ.ν 2190/1920.

¹³⁴ Άρθρο 42β § 2 περ. γ' του κ.ν 2190/1920.

¹³⁵ Άρθρο 42β § 3 του κ.ν 2190/1920.

¹³⁶ Άρθρο 42β § 5 του κ.ν 2190/1920.

¹³⁷ Ε.Γ.ΛΣ § 4.5.501 περ. 30.

Με την υιοθέτηση των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς από την Ελλάδα το 2002 και πρώτη εφαρμογή τους το 2005, η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων άλλαξε ριζικά για τις εταιρίες. Οι εταιρίες που είναι υποχρεωμένες σήμερα να καταρτίζουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α είναι οι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών. Οι υπόλοιπες εταιρίες, κυρίως ΑΕ και ΕΠΕ μπορούν προαιρετικά να το κάνουν δηλώνοντάς το στην αρμόδια ΔΟΥ.

Σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α οι εταιρίες είναι υποχρεωμένες να συντάσσουν στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης ορισμένες οικονομικές καταστάσεις. Οι καταστάσεις αυτές είναι η Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (Ισολογισμός), η Κατάσταση Συνολικών Εσόδων (Συνένωση Κατάστασης Αποτελεσμάτων και Κατάστασης Αναγνωρισμένων Εσόδων Εξόδων), την Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων, την Κατάσταση Ταμειακών Ροών και τις Επεξηγηματικές Σημειώσεις (Προσάρτημα). Σύμφωνα με το άρθρο 13 του νόμου 3229/2004 οι εταιρίες που συντάσσουν τις οικονομικές τους καταστάσεις σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α θα πρέπει υποχρεωτικά να ελέγχονται από ορκωτούς ελεγκτές λογιστές και να υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955. Η υιοθέτηση των Δ.Π.Χ.Α έχει επιφέρει σημαντικές αλλαγές στον τρόπο υπολογισμού και απεικόνισης των λογαριασμών στις οικονομικές καταστάσεις αλλά αυτό το θέμα είναι πέραν των ορίων της παρούσης εργασίας. Όμως θα πρέπει να σημειωθεί πως παρόλο που να έχει αλλάξει ο τρόπος που παρουσιάζονται οι οικονομικές καταστάσεις, οι φορολογικές υποχρεώσεις και η κατάρτιση των φορολογικών δηλώσεων παραμένουν αμετάβλητα. Αυτό σημαίνει πως η εταιρία πρέπει να τηρεί ταυτόχρονα δύο κατηγορίες βιβλίων, σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α και σύμφωνα με τις ισχύουσες αρχές και τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας¹³⁸. Όποια λοιπόν εταιρία τηρεί τα βιβλία της με βάση τα Δ.Π.Χ.Α θα πρέπει :

α) Να συντάσσει Πίνακα Συμφωνίας Λογιστικής – Φορολογικής Βάσης (Π.Σ.Λ.Φ.Β.). Ο Πίνακας αυτός καταχωρείται στο βιβλίο απογραφών και καταχωρούνται σε αυτόν, εξωλογιστικά σε χωριστές στήλες, μόνο για κάθε πρωτοβάθμιο διαφοροποιημένο λογαριασμό σε χρέωση ή πίστωση τα δεδομένα του φορολογικού μητρώου παγίων και του πίνακα φορολογικών αποτελεσμάτων χρήσης :
ι) η αξία όπως προκύπτει από τα τηρούμενα βιβλία (Λογιστική βάση). Ιι) η αξία όπως προσδιορίζεται με βάση τους κανόνες της φορολογικής νομοθεσίας (Φορολογική βάση) και ιιι) η διαφορά μεταξύ Λογιστικής και Φορολογικής βάσης.

β) Να τηρεί ιδιαίτερο Φορολογικό Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων, το οποίο μπορεί να είναι ενσωματωμένο στο κύριο Μητρώο Πάγιων Περιουσιακών Στοιχείων της εταιρίας, και χρησιμοποιείται ως βάση για τον προσδιορισμό της διαφοράς μεταξύ Λογιστικής και Φορολογικής βάσης στην περίπτωση που υπάρχει διαφορά στην αποτίμηση των πάγιων στοιχείων είτε λόγω της διαφοροποίησης της προ των αποσβέσεων αξίας τους, είτε λόγω της διαφοροποίησης των συσσωρευμένων αποσβέσεων. Το βιβλίο αυτό είναι αθεώρητο και συντάσσεται μέχρι το κλείσιμο του ισολογισμού και

γ) Να συντάσσει πίνακες, Φορολογικών Αποτελεσμάτων Χρήσης, Σχηματισμού Φορολογικών Αποθεματικών και Ανακεφαλαιωτικό Πίνακα –Φορολογικών Αποθεματικών, τα δεδομένα των οποίων προκύπτουν από λογαριασμούς που τηρούνται με την διπλογραφική μέθοδο. Η ενημέρωση μπορεί να γίνεται είτε

¹³⁸ Παράγραφοι 6 & 7 του άρθρου 7 του Κ.Β.Σ όπως αυτές προστέθηκαν με τις διατάξεις του άρθρου 14 του νόμου 3299/2004 και αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 1 του άρθρου 12 του νόμου 3301/2004.

παράλληλα με την ενημέρωση των βιβλίων που τηρούνται με βάση τα Δ.Π.Χ.Α είτε στο τέλος κάθε χρήσης σύμφωνα με τα δεδομένα των οριστικών ισοζυγίων.

3.5 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις των Εταίρων

Ο νόμος περί ΕΠΕ στις διατάξεις των άρθρων 27-37 αναφέρεται στις υποχρεώσεις και στα δικαιώματα των εταίρων που απορρέουν από την κατοχή των εταιρικών μεριδίων. Οι διατάξεις αυτές αναφέρονται στις σχέσεις που διέπουν την εταιρία με τους εταίρους αλλά και των εταίρων μεταξύ τους. Τα εταιρικά μερίδια που κατέχουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα σε μια ΕΠΕ είναι εκείνα που προσδιορίζουν την δύναμη τους στην λήψη μιας απόφασης, χωρίς αυτό να σημαίνει όποιος κατέχει τα περισσότερα έχει και τον απόλυτο έλεγχο της εταιρίας αφού ο νομοθέτης προασπίζει τόσο τα δικαιώματα της μειοψηφίας όσο και το ατομικό δικαίωμα κάθε εταίρου να προσφύγει στο Μονομελές Πρωτοδικείο.

Η κατοχή των εταιρικών μεριδίων δίνει στους εταίρους το δικαίωμα να συμμετέχουν στην λήψη μιας απόφασης, στην διανομή των κερδών, στη διοίκηση της εταιρίας αλλά και στην εκποίηση της εταιρικής περιουσίας κατά το στάδιο της εκκαθάρισης. Όμως πέραν των δικαιωμάτων η κατοχή των εταιρικών μεριδίων επιβάλλει και κάποιες υποχρεώσεις. Οι υποχρεώσεις είναι η ενεργός συμμετοχή στα δρώμενα της εταιρίας, η παράσταση στις ΓΣ και η τήρηση των αποφάσεων που ελήφθησαν νόμιμα ακόμα και στην περίπτωση που δεν βρίσκουν σύμφωνο τον εταίρο, η καταβολή των εισφορών τόσο κατά το ιδρυτικό στάδιο όσο και κατά την απόφαση μεταγενέστερης εισφοράς που ορίζεται από το καταστατικό ή επιβάλλεται μετά από απόφαση της ΓΣ, της παρακολούθησης των εταιρικών υποθέσεων και γενικά μια σειρά από υποχρεώσεις οι οποίες είναι αναγκαστικού δικαίου από τις διατάξεις του νόμου 3190/1955 ή του καταστατικού. όσον αφορά τα εταιρικά μερίδια γίνεται μια αναφορά στον τρόπο απόκτησης τους, στον τρόπο κατοχής τους αλλά και στον τρόπο μεταβίβασης τους. Στην συνέχεια θα αναλυθούν διεξοδικά οι διατάξεις που αφορούν τα εταιρικά μερίδια και τους εταίρους.

3.5.1 Εταιρικό Μεριδίο και Εταιρική Μεριδα

Το εταιρικό κεφάλαιο μιας ΕΠΕ διαιρείται σε εταιρικά μερίδια. Τα μερίδια αυτά εκφράζουν το ελάχιστο ποσό κεφαλαίου που μπορεί να εισφέρει ένας εταίρος, ώστε να αποκτήσει την ιδιότητα αυτή. Η ελάχιστη αξία τους ορίζεται στα 30 € ενώ η μέγιστη δεν έχει όριο αρκεί να είναι ακέραιο πολλαπλάσιο των 30 €. Για παράδειγμα μπορεί να είναι 60, 1200, 30000 € αλλά δεν μπορεί να είναι 35, 1201, 30101 €. Στην περίπτωση που η εισφορά του εταίρου είναι σε είδος και η αποτίμηση του δεν είναι πολλαπλάσιο του ελάχιστου ποσού εταιρικού μεριδίου, ο εταίρος θα πρέπει να συμπληρώσει το ποσό με μετρητά. Έτσι σύμφωνα με τα παραπάνω μπορεί να αντιληφθεί κανείς πως ο όρος εταιρικό μερίδιο έχει διπλή έννοια γιατί αφενός παριστάνει τμήμα του εταιρικού κεφαλαίου και αφετέρου υποδηλώνει την εταιρική ιδιότητα του εταίρου από την οποία προκύπτουν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του απέναντι στην εταιρία¹³⁹.

Το εταιρικό μερίδιο δεν αποτελεί αξιόγραφο και δεν μπορεί να διαπραγματευτεί σε οργανωμένες αγορές όπως οι μετοχές. Όμως μπορεί να εκδοθεί από την εταιρία έγγραφο το οποίο βεβαιώνει την κατοχή των εταιρικών μεριδίων, αρκεί να εκδίδεται για ολόκληρη την εταιρική μερίδα και να έχει τον χαρακτήρα αποδεικτικού εγγράφου. Θα πρέπει επίσης να αναφέρεται ρητώς ότι είναι απόδειξη που δεν φέρει

¹³⁹ Σκαλίδης Λ., Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών, 1993, σελ. 330.

χαρακτήρα αξιόγραφου. Έτσι τα δικαιώματα πάνω στο εταιρικό μερίδιο περιορίζονται αρκετά αφού δεν ενσωματώνεται σε τίτλο και δεν αποτελεί πράγμα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 947 του Αστικού Κώδικα όπως συμβαίνει με τον τίτλο της μετοχής. Οι μόνες πράξεις που μπορούν να γίνουν πάνω στο εταιρικό μερίδιο είναι η επικαρπία, η ενεχυρίαση και η κατάσχεση. Ο νομοθέτης με αυτές τις διατάξεις θέλησε να προασπίσει το προσωπικό στοιχείο της εταιρίας αλλά και να διαφυλάξει τα συμφέροντα των τρίτων. Η ονομαστική αξία του εταιρικού μεριδίου αναφέρεται στο καταστατικό, όπως και ο αριθμός των μεριδίων που κατέχουν οι εταίροι. Η ονομαστική αξία διαφέρει από την πραγματική κατά την διάρκεια ζωής της εταιρίας και η μόνη χρονική στιγμή που είναι ίσες είναι κατά το ιδρυτικό στάδιο. Για την εύρεση της πραγματικής αξίας του μεριδίου λαμβάνεται υπόψιν η καθαρή θέση της εταιρίας και ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων.

Οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα που απορρέουν από τα εταιρικά μερίδια είναι ίσα για όλους τους εταίρους εκτός και αν στο καταστατικό παρέχει σε ορισμένα εταιρικά μερίδια κάποια προνόμια ή κάποιες υποχρεώσεις. Τα προνόμια αυτά μπορεί να δίνονται στα μερίδια των ιδρυτών της εταιρίας ως ένδειξη αναγνώρισης και να αφορούν την διανομή πρώτου μερίσματος ή την διανομή πρώτα σε αυτά του προϊόντος της εκκαθάρισης. Σε καμία περίπτωση όμως δεν μπορούν να δοθούν ή να αφαιρεθούν προνόμια τα οποία έρχονται σε αντίθεση με τις νομικές διατάξεις. Για παράδειγμα δεν δύναται να αφαιρεθεί το δικαίωμα ψήφου ή της διανομής μερίσματος σε κάποιο μερίδιο. Το εταιρικό μερίδιο είναι αδιαίρετο. Αυτό σημαίνει πως τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από το μερίδιο αποτελούν αδιάσπαστο σύνολο και δεν μπορούν να ασκηθούν με διαφορετικό τρόπο. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως στην περίπτωση που ένα εταιρικό μερίδιο κατέχεται από περισσότερους του ενός εταίρου¹⁴⁰ δεν μπορεί να διαιρεθεί αλλά και ούτε να εκφράσει σε περίπτωση λήψης απόφασης περισσότερες από μια γνώμη. Η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου στην περίπτωση της ΕΠΕ δεν είναι και τόσο εύκολη όπως στις ΑΕ. Ο νομοθέτης δίνει την δυνατότητα με σχετική διάταξη στο καταστατικό να αποκλειστεί η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου σε κάθε περίπτωση εκτός αυτής του θανάτου. Επίσης μπορεί να περιορίσει την μεταβίβαση θέτοντας όρο μεταβίβασης μόνο σε εταίρους.

Τέλος εκτός της περίπτωσης ύπαρξης προνομιούχων εταιρικών μεριδίων, μπορεί να υπάρχουν και εταιρικά μερίδια επικαρπίας. Τα μερίδια αυτά έχουν αποσβεστεί¹⁴¹ και δεν έχουν το δικαίωμα συμμετοχής στην διανομή πρώτου μερίσματος και στο προϊόν της εκκαθάρισης. Μεριδα συμμετοχής είναι το σύνολο των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ο εταίρος. Αυτό σημαίνει πως ο κάθε εταίρος έχει υποχρεωτικά μία τουλάχιστον μερίδα συμμετοχής και η εταιρική μερίδα ταυτίζεται με το εταιρικό μερίδιο στην περίπτωση εκείνη που ο εταίρος κατέχει μόνο ένα εταιρικό μερίδιο. Οι μερίδες συμμετοχής ισούνται με τον αριθμό των εταίρων. Τέλος η μερίδα αυτή αυξομειώνεται όταν ο εταίρος πωλεί ή αγοράζει εταιρικά μερίδια και στην περίπτωση που εισέλθει στην εταιρία νέος εταίρος τότε δημιουργείται νέα εταιρική μερίδα.

3.5.1.1 Κτήση και Απώλεια Εταιρικού Μεριδίου

¹⁴⁰ Αυτό συμβαίνει συνήθως σε περιπτώσεις που κληρονομείται ή ενεχυριάζεται ή περιέρχεται στα χέρια δανειστών του υπόχρεου εταίρου.

¹⁴¹ Με το όρο αυτό εννοείται πως επιστρέφεται στους εταίρους η ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων.

Το εταιρικό μερίδιο κτάται είτε πρωτότυπα είτε παραγωγικά¹⁴². Πρωτότυπη απόκτηση υπάρχει κατά την σύσταση της εταιρίας και κατά την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου¹⁴³. Και στις δύο περιπτώσεις ο εταίρος αποκτά το εταιρικό μερίδιο με την ολοκλήρωση της διαδικασίας σύστασης ή της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου και των διατυπώσεων δημοσιότητας. Παράγωγη κτήση υπάρχει όταν το εταιρικό μερίδιο κτάται με την μεταβίβαση του με πράξη εν ζωή ή αιτία θανάτου¹⁴⁴. Μεταβίβαση εν ζωή νοείται η πράξη της πώλησης, της δωρεάν παραχώρησης και της μεταβίβασης λόγω αποκλεισμού από την εταιρία. Για τις πιο πάνω περιπτώσεις μεταβίβασης απαιτείται η σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου, η μετατροπή του καταστατικού, η εγγραφή του ονόματος, του επαγγέλματος, της κατοικίας και της ιθαγένειας του νέου εταίρου στο βιβλίο εταίρων της εταιρίας¹⁴⁵ και τέλος η υποβολή των μετατροπών στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955. η μεταβίβαση θεωρείται ότι ολοκληρώνεται για την μεν εταιρία με την εγγραφή των στοιχείων του νέου εταίρου στο βιβλίο εταίρων και τους δε τρίτους με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας. Στην περίπτωση μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου λόγω θανάτου δεν απαιτείται σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου πρέπει όμως να τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας. Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 28 του νόμου περί ΕΠΕ απαγορεύεται από την εταιρία η κτήση ιδίων εταιρικών μεριδίων για την αποφυγή κερδοσκοπικής συμπεριφοράς και μείωσης της εταιρικής περιουσίας. Από την άλλη πλευρά απώλεια του εταιρικού μεριδίου παρατηρείται στις περιπτώσεις λύσης, συγχώνευσης ή μετατροπής της ΕΠΕ, μεταβίβασης με τους τρόπους που αναλύθηκαν πιο πάνω, με έξοδο του εταίρου, με αποκλεισμό του από την εταιρία και λόγω θανάτου.

3.5.1.2 Δικαιώματα και Υποχρεώσεις που Απορρέουν από την Κατοχή του Εταιρικού Μεριδίου

Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή ενός ή περισσότερων εταιρικών μεριδίων διακρίνονται σε προσωπικά, σε περιουσιακά και σε δικαιώματα μειοψηφίας. Σε προσωπικό επίπεδο οι υποχρεώσεις του κάθε εταίρου είναι αρχικά να καταβάλει την εταιρική εισφορά για την απόκτηση του εταιρικού μεριδίου και μετέπειτα την καταβολή οποιοδήποτε ποσού επιβληθεί μετά από απόφαση της ΓΣ για συμπληρωματική εισφορά. Τα προσωπικά δικαιώματα του εταίρου είναι το δικαίωμα συμμετοχής στην συνέλευση των εταίρων, το δικαίωμα ψήφου, το δικαίωμα εξόδου από την εταιρία, το δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας, το δικαίωμα μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου, το δικαίωμα γνώσης της πορείας των εταιρικών υποθέσεων, το δικαίωμα σύγκλησης της ΓΣ, το δικαίωμα άρσης αγωγής κατά των διαχειριστών και των αποφάσεων της ΓΣ. Το δικαίωμα συμμετοχής στην συνέλευση των εταίρων ασκείται με την παράσταση του εταίρου στον τόπο και στον χρόνο που λαμβάνει χώρα η ΓΣ, την λήψη του λόγου για τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως και την καταγραφή των απόψεων του στα πρακτικά της ΓΣ. Το δικαίωμα της ψήφου ασκείται κατά την διαδικασία ψηφοφορίας της ΓΣ και ο κάθε εταίρος έχει τόσες ψήφους όσα είναι και τα εταιρικά μερίδια που έχει στην κατοχή του. Αποκλεισμός από αυτό το δικαίωμα υπάρχει όταν η λήψη της

¹⁴² Νισυραίος Ε., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009 σελ. 608.

¹⁴³ Παμπούκη Κ., Δίκαιον Εμπορικών Εταιριών, 1970, σελ. 214.

¹⁴⁴ Άρθρο 28 & 29 του νόμου 3190/1955 και Δάφνη Α., Βασικά έννοια και ειδικά κληρονομικά θέματα ΕΠΕ, 1970, σελ. 801.

¹⁴⁵ Παρ. 4 του άρθρου 28 του νόμου 3190/1955.

απόφασης αφορά την απαλλαγή του συγκεκριμένου εταίρου από την ευθύνη ή την έγερση εταιρικής αγωγής κατ' αυτού.

Το δικαίωμα εξόδου από την εταιρία ενεργοποιείται στην περίπτωση ύπαρξης σπουδαίου λόγου και μετά από απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να προβλεφθεί στο καταστατικό της εταιρίας ώστε να διευκολυνθεί η έξοδος του εταίρου. Το δικαίωμα μεταβίβασης του εταιρικού μεριδίου, το δικαίωμα διαχείρισης και εκπροσώπησης της εταιρίας καθώς και το δικαίωμα σύγκλησης της ΓΣ έχουν αναλυθεί λεπτομερώς στις παραπάνω παραγράφους. Εδώ θα γίνει αναφορά στο δικαίωμα γνώσης της πορείας των εταιρικών υποθέσεων όπου ο κάθε εταίρος μετά από αίτηση του πρέπει να ενημερωθεί ή να διευκολυνθεί από τους διαχειριστές στην ενημέρωση του για τις εταιρικές υποθέσεις. Έτσι οι διαχειριστές είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρίας στον ενδιαφερόμενο εταίρο και να του παρέχουν κάθε πληροφορία. Το δικαίωμα αυτό είναι αναγκαστικού χαρακτήρα και δεν μπορεί να αφαιρεθεί με διάταξη του καταστατικού. Τα περιουσιακά δικαιώματα του εταίρου είναι το δικαίωμα στα κέρδη και το δικαίωμα στο προϊόν εκκαθάρισης. Πιο συγκεκριμένα ο κάθε εταίρος έχει δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της εταιρίας που απομένουν μετά την αφαίρεση της φορολογίας και των κρατήσεων για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού κατά τον λόγο εισφοράς τους στην εταιρία. Όσον αφορά το δικαίωμα στο προϊόν της εκκαθάρισης μετά την λύση της εταιρίας και το πέρας της εκκαθάρισης ο εταίρος έχει δικαίωμα στο προϊόν αυτό κατά τον λόγο της εισφοράς του.

Τέλος τα δικαιώματα της μειοψηφίας ασκούνται από ορισμένους εταίρους οι οποίοι εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου και είναι το δικαίωμα σύγκλησης της ΓΣ των εταίρων η οποία θα πρέπει να συγκληθεί εντός 20 ημερών από την κατάθεση της σχετικής αίτησης στους διαχειριστές και αν αυτό δεν συμβεί η μειοψηφία συγκαλεί την ΓΣ από μόνη της μετά από απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας, το δικαίωμα δικαστικής επίλυσης της ΕΠΕ μετά την απόφαση τουλάχιστον ενός αριθμού εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 του καταβεβλημένου κεφαλαίου και την ύπαρξη σπουδαίου λόγου και τέλος το δικαίωμα ανάκλησης των εκκαθαριστών με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου μετά από σχετική αίτηση του 1/10 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

3.5.1.3 Μεταβίβαση Εταιρικού Μεριδίου

Για την μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων ο νόμος 3190/1955 κάνει λόγο στις παραγράφους των άρθρων 28 και 29. Σύμφωνα λοιπόν με τις παραγράφους αυτές οι διατάξεις του καταστατικού είναι αυτές που καθορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινούνται οι μεταβιβάσεις των εταιρικών μεριδίων. Ο νόμος αναφέρει πως οι μεταβιβάσεις των μεριδίων είναι ελεύθερες εκτός και αν το καταστατικό ορίζει αλλιώς¹⁴⁶. Αυτό αυτόματα μας οδηγεί στο συμπέρασμα πως είναι στην κρίση των εταίρων η ενδυνάμωση του προσωπικού ή κεφαλαιουχικού στοιχείου της εταιρίας. Εάν οι εταίροι θέλουν μια περισσότερο κεφαλαιουχική εταιρία τότε θα επιτρέψουν μια ελεύθερη μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων. Εάν θέλουν μια περισσότερο προσωπική εταιρία τότε θα συμπεριλάβουν στο καταστατικό διατάξεις που θα περιορίζουν και θα θέτουν δικλίδες ασφαλείας στην μεταβίβαση τους. Οι περιορισμοί αυτοί θα μπορούσαν να είναι η απαγόρευση μεταβίβασης εκτός περίπτωσης θανάτου, απαγόρευση μεταβίβασης σε μη εταίρους ή ακόμα και η μεταβίβαση σε κάποιον συγκεκριμένο εταίρο. Συνήθως όταν υπάρχει μια τέτοια

¹⁴⁶ Παρ. 1 του άρθρου 28 του νόμου 3190/1955.

ρήτρα, στο καταστατικό αναφέρεται πως η μεταβίβαση δεν μπορεί να γίνει σε μη εταίρους και οι εταίροι θα προτιμηθούν επίσης όροι σύμφωνα με την καλύτερη προσφορά όπως επίσης η μεταβίβαση θα πρέπει να γίνεται σε πρόσωπο το οποίο εγκρίνει η ΓΣ των εταίρων .

Όσον αφορά τα διαδικαστικά, για την μεταβίβαση θα πρέπει να συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο και ως σκοπό έχει να προστατεύσει τον εταίρο από γρήγορες και απερίσκεπτες αποφάσεις. Σε περίπτωση που δεν συνταχθεί συμβολαιογραφικό έγγραφο η μεταβίβαση θεωρείται άκυρη. Το συμβολαιογραφικό έγγραφο θα πρέπει σύμφωνα με τον νόμο να περιλαμβάνει το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα, την κατοικία και την ιθαγένεια αυτού που αποκτά το εταιρικό μερίδιο, τα αντίστοιχα στοιχεία του πωλητή, τον αριθμό των μεταβιβαζομένων μεριδίων και την τιμή που συμφωνήθηκε. Μετά από αυτό, με απόφαση της ΓΣ γίνεται μετατροπή των σχετικών διατάξεων του καταστατικού και η μεταβίβαση του μεριδίου θεωρείται ότι ολοκληρώθηκε με την σχετική καταχώρηση στο βιβλίο εταίρων η οποία πραγματοποιείται μόλις προσκομιστεί το Φ.Ε.Κ στο οποίο δημοσιεύτηκε η σχετική πράξη μεταβίβασης. Πριν όμως καταλήξουν στο Πρωτοδικείο οι εταίροι μεταβαίνουν στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρείας και καταθέτουν αντίγραφο της σχετικής πράξης και τη σχετική δήλωση σε τρία αντίγραφα και στην περίπτωση που προκύπτει υπεραξία υπολογίζεται και καταβάλλεται από τον μεταβιβάζοντα τα εταιρικά μερίδια. Στη συνέχεια η θεωρηθείσα από τη Δ.Ο.Υ. πράξη, θεωρείται από το Ταμείο Σύνταξης Νομικών και Προνοίας Δικηγόρων και τελικά καταλήγει στο Επιμελητήριο για τη λήψη της σχετικής βεβαίωσης.

Μετά την εν λόγω διαδικασία η πράξη αυτή με την περίληψη για το Φ.Ε.Κ. προσκομίζεται στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου για την καταχώρηση της στα βιβλία των εταιρειών όπου και κατατίθεται αντίγραφο αυτής με την περίληψή της, θεωρούνται από τη Γραμματεία και παραλαμβάνονται από τον διαχειριστή προκειμένου στη συνέχεια να σταλεί η περίληψη αυτή στο Φ.Ε.Κ. με το παράβολο πλέον τέλος χαρτοσήμου και ΟΓΑ μετά του σχετικού Τ.Α.Π.Ε.Τ για δημοσίευση στο Τεύχος Ανωμόνων Εταιρειών και Ε.Π.Ε., οπότε ύστερα από όλες αυτές τις διαδικασίες και τη δημοσίευση της περίληψης στο Φ.Ε.Κ. η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων της εταιρείας ολοκληρώνεται από τη στιγμή που θα γίνει και η σχετική καταχώρηση στο βιβλίο των εταίρων, η οποία πραγματοποιείται μόλις προσκομισθεί το Φ.Ε.Κ., στο οποίο δημοσιεύθηκε η σχετική πράξη μεταβίβασης.

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων αφήνει ουδέτερους τόσο την εταιρία όσο και τους τρίτους ή δανειστές της εταιρίας. Με την μεταβίβαση των μεριδίων αλλάζει η αναλογία των ποσοστών και άρα της δύναμης των εταίρων σε περίπτωση που τα μερίδια αυτά μεταβιβαστούν σε κάποιον εταίρο αλλά και οι σχέσεις μεταξύ των εταίρων αν μεταβιβαστούν σε κάποιον τρίτο. Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων πρέπει να γίνεται πάντα με σωστή επιλογή ώστε να προφυλάσσεται το συμφέρον της εταιρίας.

3.5.1.4 Κατάσχεση Εταιρικού Μεριδίου

Το εταιρικό μερίδιο δεν αποτελεί πράγμα ούτε απαίτηση έναντι της εταιρίας αλλά ένα ιδιόρρυθμο περιουσιακό στοιχείο και σαν τέτοιο αντιμετωπίζεται. Από νομικής σκοπιάς εμπίπτει στο άρθρο 1022 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και έτσι σύμφωνα με τις διατάξεις του κώδικα αλλά και του νόμου 3190/1955 μπορεί να κατασχεθεί. Η κατάσχεση του εταιρικού μεριδίου γίνεται μετά από απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου¹⁴⁷. Σύμφωνα με την δεύτερη παράγραφο

¹⁴⁷ Παρ. 1 του άρθρου 30 του νόμου 3190/1955.

του νόμου 3190/1955 η κατάσχεση θα γίνει ακόμα και αν κάτι τέτοιο αντιτίθεται στις διατάξεις του καταστατικού. Μετά την κατάσχεση του εταιρικού μεριδίου αυτό μπορεί να εκποιηθεί είτε μέσω πλειστηριασμού είτε με απευθείας μεταβίβαση σε κάποιον εταίρο.

Στην δεύτερη περίπτωση μπορεί να μεταβιβαστεί σε όλους τους εταίρους ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους. Η αξία του εταιρικού μεριδίου δεν είναι η ονομαστική αλλά η πραγματική και το τίμημα για την απόκτηση του μπορεί να είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο της ονομαστικής αξίας ανάλογα με την αποτίμηση και τον τρόπο διάθεσης του. Οι συνέπειες της κατάσχεσης του εταιρικού μεριδίου είναι ίδιες με αυτές της απλής μεταβίβασης και αυτές που αναφέρονται στο άρθρο 31 του νόμου περί ΕΠΕ. Αν δηλαδή τα εταιρικά μερίδια περιέλθουν σε εταίρο αυξάνει αναλόγως ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων που κατέχει ενώ εάν περιέλθουν σε τρίτο που δεν μετείχε στην εταιρία μέχρι τώρα, αυτός αποκτά την εταιρική ιδιότητα και δημιουργείται υπέρ αυτού νέα μερίδα συμμετοχής.

Όσον αφορά τον εταίρο από τον οποίο κατάσχονται τα εταιρικά μερίδια τότε αυτός είτε χάνει την εταιρική του ιδιότητα σε περίπτωση που κατασχεθούν όλα του τα εταιρικά μερίδια, είτε μειώνεται η εταιρική του μερίδα.

3.5.2 Εταίροι ΕΠΕ

Εταίροι σε μια ΕΠΕ μπορούν να γίνουν όλοι φυσικά και νομικά πρόσωπα εκτός αυτών που αναφέρονται στην παράγραφο 4 του άρθρου 17 του νόμου 3190/1955. Για να γίνει κάποιος εταίρος το μόνο που πρέπει να κάνει είναι να αποκτήσει τουλάχιστον ένα εταιρικό μερίδιο με την καταβολή του ανάλογου ποσού ως εισφορά κεφαλαίου. Από την στιγμή που θα το πράξει λαμβάνει την εταιρική ιδιότητα με ότι αυτό συνεπάγεται. Η ΕΠΕ εκ του νόμου χαρακτηρίζεται ως εμπορική εταιρία χωρίς αυτό να σημαίνει πως η ιδιότητα αυτή μεταβιβάζεται και στους εταίρους. Ένας εταίρος έχει ορισμένα δικαιώματα και ορισμένες υποχρεώσεις που απορρέουν από τους νόμους και τις διατάξεις του καταστατικού. Κύριο μέλημα κάθε εταίρου είναι να ενεργεί πάντα με μόνο σκοπό το συμφέρον της εταιρίας και την επίτευξη τόσο των στόχων όσο και του σκοπού της εταιρίας. Η σημαντικότερη υποχρέωση ενός εταίρου είναι η καταβολή της εισφοράς του κατά την σύσταση της εταιρίας ενώ τα δικαιώματα του έχουν εξηγηθεί αναλυτικά πιο πάνω, αφού απορρέουν από την κατοχή των εταιρικών μεριδίων.

Οι εταίροι σε μια ΕΠΕ δεν ευθύνονται για τα χρέη της εταιρίας με την προσωπική τους περιουσία αλλά μόνο εώς του ποσού που έχουν εισφέρει. Σε περιπτώσεις όμως που άρετε η νομική προσωπικότητα της εταιρίας, οι εταίροι ευθύνονται αποκλειστικά και εξολοκλήρου για τις υποχρεώσεις της. Κατά την διάρκεια ζωής μιας ΕΠΕ οι εταίροι μπορεί να αλλάζουν είτε από επιλογή είτε λόγω απρόοπτων γεγονότων, ειδικά σε περιπτώσεις όπου η διάρκεια ζωής της εταιρίας είναι μεγάλη. Κάθε τέτοιου είδους μεταβολή συνεπάγεται και μετατροπή του καταστατικού και υποβολή στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

3.5.2.1 Είσοδος Εταίρου σε ΕΠΕ

Η είσοδος του εταίρου στην ΕΠΕ γίνεται με την απόκτηση τουλάχιστον ενός εταιρικού μεριδίου. Η απόκτηση αυτή μπορεί να γίνει είτε πρωτότυπα είτε παραγωγικά. Πρωτότυπη κτήση νοείται όταν αποκτιέται το μερίδιο κατά την σύσταση της εταιρίας ή κατά την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου ενώ παραγωγή κτήση νοείται όταν το μερίδιο αποκτιέται με πράξη μεταβίβασης. Το εισφερόμενο

κεφάλαιο για την είσοδο του εταίρου μπορεί να είναι σε μετρητά ή σε είδος. Αφού γίνει η εισφορά του κεφαλαίου με καταβολή του ποσού, τα στοιχεία του εταίρου αναγράφονται στο καταστατικό. Τα στοιχεία που αναφέρονται στο καταστατικό είναι το ονοματεπώνυμο, η κατοικία, η ιθαγένεια, ο αριθμός ταυτότητας και ο ΑΦΜ, ενώ αν πρόκειται για εταίρο που είναι νομικό πρόσωπο, στο καταστατικό πρέπει να αναγράφεται η πλήρης επωνυμία, ο ΑΦΜ και η έδρα του.

Όσον αφορά την αναγραφή του πατρώνυμου και την ημερομηνία γέννησης, θα πρέπει να γίνεται για την ασφαλέστερη αναγνώριση της ταυτότητας του συμβαλλομένου εταίρου και για την διαπίστωση της δικαιοπρακτικής ικανότητας αυτού. Μετά και την ολοκλήρωση του σταδίου αυτού η είσοδος του εταίρου ή των εταίρων υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 και έπειτα καταγράφονται στο βιβλίο των εταίρων. Με το πέρας του τελικού σταδίου το πρόσωπο αποκτά την εταιρική ιδιότητα και πλέον δρα ως μέλος μιας εταιρίας που έχει στόχο την επίτευξη του εταιρικού σκοπού.

3.5.2.2 Ενημέρωση εταίρων

Κάθε εταίρος πρέπει και μπορεί να έχει πλήρη και σαφή ενημέρωση για την εξέλιξη των εταιρικών υποθέσεων. Στο άρθρο 34 αναφέρεται πως ο κάθε εταίρος δικαιούται να λάβει γνώση των εταιρικών υποθέσεων κατά το πρώτο δεκαήμερο από την λήξη κάθε τριμήνου αυτοπροσώπως ή μέσω αντιπροσώπου. Το χρονικό περιθώριο είναι φυσικά ενδεικτικό και αναφέρεται γιατί συνήθως σε εκείνο το διάστημα η εταιρία έχει περατώσει τις υποχρεώσεις της σε θέματα ΦΠΑ, μισθοδοσίας, ΚΒΣ, φορολογίας εισοδήματος κ.α. και η πληροφόρηση είναι ορθότερη και ακριβέστερη.

Το δικαίωμα πληροφόρησης κάθε εταίρου είναι προϋπόθεση και εγγύηση για την λήψη σωστών αποφάσεων αλλά και την άσκηση ελέγχου γιατί σε περίπτωση που εταίρος δεν είναι και διαχειριστής χρειάζεται πληροφορίες για την περιουσιακή κατάσταση και την ευθύνη της εταιρίας γιατί παρόλο τον διαχωρισμό των ευθυνών μεταξύ εταίρου και εταιρίας, επιδρά στην περιουσιακή αξία των εταιρικών μεριδίων του και στα περιουσιακά του δικαιώματα. Χωρίς την σωστή ενημέρωση που αποτελεί και πρώτη ύλη για την λήψη ορθών αποφάσεων ο εταίρος δεν είναι σε θέση να σχηματίσει δική του γνώμη για την λήψη μιας απόφασης που κρίνει το μέλλον της εταιρίας αλλά και το δικό του. Οι διατάξεις του άρθρου 34 είναι αναγκαστικού δικαίου και δεν καταργούνται καταστατικά, αλλά ούτε μπορεί ο διαχειριστής να του αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών και των στοιχείων που ζητήθηκαν. Γι αυτό το θέμα έχουν ειπωθεί πολλά και έχει γίνει πεδίο σημαντικών αντιδράσεων. Οι υποστηρικτές του άρθρου πιστεύουν πως είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε εταίρου όντας κομμάτι της εταιρίας να γνωρίζει τις εταιρικές υποθέσεις και την εξέλιξη αυτών.

Από την άλλη πολλοί υποστηρίζουν πως μπορεί να γίνει κατάχρηση του δικαιώματος από κακόβουλα πρόσωπα και επισημαίνουν την περίπτωση εκείνη κατά την οποία ο εταίρος δρα ανταγωνιστικά και όχι υπέρ της εταιρίας. Ο εντοπισμός ενός τέτοιου εταίρου είναι πολύ δύσκολος και οι πληροφορίες που παρέχει είναι ζωτικής σημασίας για την επιβίωση της εταιρίας. Παρόλα αυτά η πληροφόρηση και η ενημέρωση είναι πολύ σημαντικά στοιχεία για την εύρυθμη λειτουργία της εταιρίας και κάθε εταίρος θα πρέπει να δρα καλόπιστα και με σκοπό το συμφέρον της εταιρίας. Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως οι διατάξεις του νόμου 3190/1955 που αφορούν την απαγόρευση ανταγωνισμού για τους διαχειριστές ισχύει και για τους εταίρους.

3.5.2.3 Συμμετοχή Εταίρου στα Κέρδη

Η ΕΠΕ από τον νόμο θεωρείται εμπορική εταιρία ανεξαρτήτως αντικειμένου δραστηριότητας. Αυτό σημαίνει πως αυτοσκοπός είναι η επίτευξη κέρδους. Ωστόσο αυτό δεν είναι πάντα δυνατόν ιδιαίτερα κατά τα πρώτα χρόνια λειτουργίας της εταιρίας. Η επίτευξη κέρδους είναι αποτέλεσμα πολλών παραγόντων με κυριότερο αυτόν της παραγωγικής δραστηριότητας που αποτελεί και τον κινητήριο μοχλό μιας ΕΠΕ. Όταν λοιπόν προκύπτει κέρδος αυτό θα πρέπει να διανέμεται στους εταίρους σύμφωνα με το ποσοστό συμμετοχής τους αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά¹⁴⁸.

Το καθαρό κέρδος προκύπτει μετά από την αφαίρεση του φόρου και διανέμεται υποχρεωτικά στους εταίρους εάν δεν υπάρχει κάποια σχετική διάταξη στο καταστατικό. Από νομικής πλευράς το μόνο που πρέπει να γίνει είναι να παρακρατηθεί τουλάχιστον το 1/20 από τα καθαρά κέρδη για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού στην περίπτωση που δεν ξεπερνά το 1/3 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου. Πέραν όμως του τακτικού αποθεματικού στο καταστατικό μπορεί να εμπεριέχεται διάταξη για το σχηματισμό έκτακτου αποθεματικού ή διανομή ενός ποσοστού στους εργαζομένους. Για να γίνουν όμως όλα αυτά θα πρέπει η ΓΣ των εταίρων να εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις και την διάθεση των κερδών. Με την ολοκλήρωση και της έγκρισης τα κέρδη διανέμονται σύμφωνα με το καταστατικό και αν δεν υπάρχει σχετική διάταξη, στους εταίρους σύμφωνα με το ποσοστό συμμετοχής τους μετά την παρακράτηση για την δημιουργία τακτικού αποθεματικού.

Τέλος αξίζει να σημειωθεί πως η διανομή γίνεται στους εταίρους εκείνους που είναι γραμμένοι στο βιβλίο των εταίρων μέχρι την ημερομηνία κλεισίματος της διαχειριστικής χρήσης.

3.5.2.4 Συμπληρωματικές Εισφορές

Η συμμετοχή ενός εταίρου σε ΕΠΕ τον βαρύνει με κάποιες υποχρεώσεις. Μέσα στις υποχρεώσεις αυτές είναι και η καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο για την επιβίωση της εταιρίας. Η υποχρέωση για την καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς γεννάται όταν συντρέχουν οι τρεις εξής λόγοι: ρήτρα στο καταστατικό, ζημία βεβαιωμένη στον ισολογισμό και απόφαση της ΓΣ για ενεργοποίηση της ρήτρας¹⁴⁹. Η ΓΣ επιβάλλοντας τις συμπληρωματικές εισφορές, υποχρεούται να τηρήσει το νόμο και το καταστατικό. Οι συμπληρωματικές εισφορές δεν αποτελούν δάνειο προς την εταιρία και άρα δεν επιστρέφονται σε αυτούς όταν η εταιρία καταγράψει κέρδη, τουλάχιστον με την μορφή απόσβεσης δανείου. Μπορεί όμως αργότερα οι εταίροι να αποφασίσουν την επιστροφή του ποσού της συμπληρωματικής εισφοράς χωρίς πάντα να θίγεται το εταιρικό κεφάλαιο και το τακτικό αποθεματικό. Η επιστροφή μπορεί να γίνει από συσσωρευμένα κέρδη ή τακτικά αποθεματικά.

Η καταβολή γίνεται για αποφύγει η εταιρία την πτώχευση, να ενισχυθεί η ταμιακή και οικονομική της θέση και για να αυξήσει το κύρος της. Η καταβολή γίνεται από τους εταίρους σύμφωνα με το ποσοστό συμμετοχής τους εάν το καταστατικό δεν ορίζει αλλιώς ώστε να μην αλλάξει η αναλογία των εταίρων. Σε περίπτωση όμως που κάποιος εταίρος δεν έχει την οικονομική δυνατότητα να συμμετέχει στην καταβολή συμπληρωματικής εισφοράς τότε ενεργοποιούνται οι διατάξεις του άρθρου 37 του

¹⁴⁸ Παρ. 1 του άρθρου 35 του νόμου 3190/1955.

¹⁴⁹ Αντωνόπουλος Β., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 812.

νόμου 3190/1955. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, όποιος εταίρος δεν καταβάλλει το ποσό της εισφοράς μέχρι την ημερομηνία που έχει οριστεί από την ΓΣ τότε με απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας αποκλείει τον εταίρο από την εταιρία και εκποιεί το εταιρικό του μερίδιο. Η ημερομηνία καταβολής της εισφοράς ανάγεται σε ένα μήνα από την επίδοση της σχετικής πρόσκλησης¹⁵⁰.

Η διαδικασία που ακολουθείται όταν κάποιος εταίρος δεν καταβάλλει την εισφορά είναι ο διαχειριστής ή κάποιος εταίρος να κάνει αίτηση στο Πρωτοδικείο για αποκλεισμό του εταίρου. Αφού ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου λάβει γνώση των γεγονότων εκδίδει την απόφαση διαπλαστικού χαρακτήρα για αποκλεισμό του εταίρου και εκποίηση του εταιρικού μεριδίου. Η εκποίηση ενεργείται από την εταιρία για λογαριασμό του αποκλειόμενου εταίρου και διενεργείται, μετά την πάροδο δέκα ημερών από την κοινοποίηση στον εταίρο της απόφασης με την οποία αποκλείεται από την εταιρία και διατάσσεται η εκποίηση του εταιρικού μεριδίου. Ο εταίρος ωστόσο να ματαιώσει τα αποτελέσματα του αποκλεισμού και της εκποίησης καταβάλλοντας το ποσό της εισφοράς του μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία εκποίησης των εταιρικών μεριδίων του. Εάν δεν το πράξει ξεκινά η διαδικασία πλειστηριασμού με την συμμετοχή τόσο των εταίρων όσο και τρίτων¹⁵¹. Εάν η εκποίηση δεν καλύψει την εισφορά τότε η υποχρέωση συνεχίζει να βαραίνει τον εταίρο. Σε αντίθετη περίπτωση το όφελος μένει στον εταίρο.

3.5.2.5 Αποκλεισμός και Έξοδος Εταίρου

Η έξοδος εταίρου σε μια ΕΠΕ είναι πολύ λεπτή και δύσκολη υπόθεση για πολλούς λόγους με κυριότερο αυτόν της λύσης της εταιρίας. Οι διατάξεις του καταστατικού που αναφέρονται στο γεγονός αυτό θα πρέπει αρχικά να υπάρχουν και έπειτα να είναι πολύ προσεκτικές. Ο νόμος επιτρέπει την έξοδο του εταίρου από την εταιρία μόνο για σπουδαίο λόγο και μετά από σχετική απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας¹⁵². Άρα λοιπόν και σ' αυτή την περίπτωση παρατηρείται η διάθεση του νομοθέτη να αφήσει στους εταίρους την επιλογή του στοιχείου (προσωπικό-κεφαλαιουχικό) που θα επικρατήσει. Το καταστατικό με τις διατάξεις είναι πλέον το μόνο αρμόδιο να διευκολύνει ή να δυσκολέψει την έξοδο του εταίρου.

Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να αποχωρήσει ένας εταίρος είναι πολλοί αλλά οι τρόποι δύο. Ο πρώτος τρόπος είναι με μεταβίβαση όλων των εταιρικών μεριδίων και ο δεύτερος συμφωνία εξόδου μέσω του καταστατικού. Στην πρώτη περίπτωση την αξία της μερίδας συμμετοχής αναλαμβάνει να την καλύψει ο αποκτών τα μερίδια ενώ στην δεύτερη η εταιρία. Το ποσό για την καταβολή της αξίας των μεριδίων η εταιρία το αφαιρεί είτε από τα αποθεματικά της είτε από μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Και στις δυο περιπτώσεις επέρχεται μείωση του εταιρικού κεφαλαίου και αυτό είναι το άκρως επικίνδυνο για την εταιρία. Σε περίπτωση δηλαδή που η μείωση του κεφαλαίου οδηγήσει κάτω από το ελάχιστο επιτρεπτό όριο των 18.000 € τότε η εταιρία είναι αναγκασμένη είτε να προβεί σε ισόποση αύξηση είτε να λυθεί. Όσον αφορά την ύπαρξη σπουδαίου λόγου αυτοί μπορούν χωριστούν σε αντικειμενικούς και υποκειμενικούς. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν λόγοι όπως μη αποδοτικότητα της εταιρίας, αδυναμία επίτευξης εταιρικού σκοπού, κακή διοίκηση ή κακή πορεία των εταιρικών υποθέσεων, άσκηση ανταγωνισμού από άλλον ή άλλους εταίρους,

¹⁵⁰ Παρ. 4 του άρθρου 36 του νόμου 3190/1955.

¹⁵¹ Αντωνόπουλος Β., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 821.

¹⁵² Παρ. 2 του άρθρου 33 του νόμου 3190/1955.

συνεχιζόμενη εκμετάλλευση της μειωρηφίας, μη σύγκληση της ΓΣ για μεγάλο χρονικό διάστημα, μη ενημέρωση των εταίρων για την εξέλιξη των εταιρικών υποθέσεων, κ.α.

Υποκειμενικοί λόγοι θα μπορούσαν να είναι η μη άσκηση των εταιρικών καθηκόντων λόγω μακράς ασθένειας ή αδυναμίας παρακολούθησης των εταιρικών δρώμενων λόγω διαμονής σε άλλη χώρα κ.α. Για να γίνει όμως αποδεκτή η έξοδος του εταίρου θα πρέπει να κάνει σχετική αίτηση στο αρμόδιο Πρωτοδικείο και αφού συνεκτιμηθούν όλα τα γεγονότα μπορεί να αποφασιστεί η έξοδος του εταίρου. Πέραν όμως της οικειοθελούς αποχώρησης από την εταιρία υπάρχει και ο αποκλεισμός του εταίρου. Αποκλεισμός εταίρου επέρχεται με την ύπαρξη σπουδαίου λόγου. Σπουδαίος λόγος δεν εννοείται μόνο αυτός που επιφέρει οικονομική ζημία για την εταιρία αλλά και αυτός που διαταράσσει τις σχέσεις των εταίρων. Εδώ όμως κρύβεται ένα επικίνδυνο σημείο γιατί μπορεί οι εταίροι να συνωμοτήσουν εναντίον ενός και με την δικαιολογία ύπαρξης σπουδαίου λόγου να τον αποκλείσουν από την εταιρία και άρα από τα κέρδη.

Η απόφαση για αποκλεισμό του εταίρου λαμβάνεται από την ΓΣ και μετά από σχετική αίτηση που κατατίθεται στο Πρωτοδικείο με ευθύνη των διαχειριστών ή των εταίρων ο Δικαστής συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία λαμβάνει την απόφαση, η οποία έχει τελεσίδικο χαρακτήρα. Το βάρος της αποδείξεως των ισχυρισμών τους το έχουν οι διαχειριστές ή οι εταίροι ανάλογα με το ποιος έκανε την αίτηση. Σπουδαίος λόγος εδώ θα μπορούσε να είναι η μη τήρηση των υποχρεώσεων λόγω της εταιρικής του ιδιότητας, η ανταγωνιστική συμπεριφορά, η κατάχρηση της εμπιστοσύνης κ.α. Τέλος η διαδικασία αποκλεισμού ή εξόδου ολοκληρώνεται με την καταβολή στον εξερχόμενο εταίρο της αξίας των εταιρικών του μεριδίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μεταβολές –Μετατροπές-Συγχωνεύσεις

4.1 Γενικά

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να θεωρηθεί ως ένας ζωντανός οργανισμός αφού γεννιέται, αναπτύσσεται, ωριμάζει και πεθαίνει. Αποτελεί ένα ζωντανό κύτταρο της κοινωνίας και έχει κάποιο σκοπό, τον οποίο προσπαθεί να επιτύχει κατά την διάρκεια ζωής της. Το κρισιμότερο στάδιο για μια εταιρία είναι το αρχικό στάδιο και συγκεκριμένα τα 5 πρώτα χρόνια ζωής. Σύμφωνα με τα δεδομένα 3 στις 5 εταιρίες κλείνουν στην διάρκεια των 5 πρώτων ετών από την ίδρυσή τους. Περνώντας αυτό το στάδιο η εταιρία σημαίνει πως έχει θέσει τις σωστές βάσεις για την επίτευξη του σκοπού της.

Στο σύγχρονο κόσμο των επιχειρήσεων όπου ο ανταγωνισμός είναι μεγάλος και η επίτευξη όσο το δυνατόν μεγαλύτερου κέρδους αυτοσκοπός η εξέλιξη και η μετατροπή είναι ένα στοιχείο συνυφασμένο με την επιβίωση. Η ΕΠΕ μέσα από τις δυνατότητες που της δίνει το νομικό και οικονομικό περιβάλλον ενεργεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί να επιβιώνει και να πετυχαίνει τους στόχους της. Η εξέλιξη αυτή για την ΕΠΕ επιτυγχάνεται με την τροποποίηση του καταστατικού, την μεταβολή του κεφαλαίου της, την συγχώνευσή της με άλλες εταιρίες, ίδιου ή διαφορετικού εταιρικού τύπου ή μεγέθους, την μετατροπή τους σε διαφορετικό τύπο κ.α. Το κράτος στην προσπάθειά του να δημιουργήσει μεγάλες και υγιείς επιχειρήσεις έχει θεσπίσει νόμους οι οποίοι παρέχουν κίνητρα για την δημιουργία μεγαλύτερων εταιριών ώστε να εισπράξει μεγαλύτερους φόρους.

Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει αναφορά στην τροποποίηση του καταστατικού, στην αύξηση και μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, στην συγχώνευση ΕΠΕ με εταιρίες όλων των εταιρικών τύπων τόσο μέσω του νόμου 3190/1955 και 2190/1920 όσο και μέσω των αναπτυξιακών¹⁵³.

4.2 Τροποποίηση Εταιρικής Σύμβασης

Το καταστατικό αν και αποτελεί το στοιχείο εκείνο από το οποίο απορρέουν όλες οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των εταίρων, ο τρόπος διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας της εταιρίας και γενικά ρυθμιστής όλων των οργανωτικών και κανονιστικών θεμάτων μπορεί να τροποποιηθεί είτε λόγω αναγκαστικών συνθηκών είτε λόγω βελτίωσης και εκσυγχρονισμού των διατάξεων. Ως τροποποίηση νοείται η μεταβολή, η αφαίρεση, η πρόσθεση, η συγχώνευση και γενικά κάθε μετατροπή που γίνεται στις διατάξεις του καταστατικού αρκεί να μην αντιτίθεται στις αναγκαστικές διατάξεις του νόμου περί ΕΠΕ.

Η τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης γίνεται μόνο από την ΓΣ των εταίρων¹⁵⁴ και δεν δύναται να εκχωρήσει την αρμοδιότητα σε κανένα άλλο όργανο της εταιρίας. Η απόφαση λαμβάνεται με διαφορετική πλειοψηφία από αυτή του άρθρου 13 και απαιτεί πλειοψηφία τουλάχιστον των 3/4 του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν το 3/4 του όλου εταιρικού κεφαλαίου¹⁵⁵. Ωστόσο η απόφαση για αλλαγή της εθνικότητας της εταιρίας ή για αύξηση των εταιρικών υποχρεώσεων ή μείωση των εταιρικών δικαιωμάτων απαιτεί ομοφωνία της ΓΣ¹⁵⁶. Ομοφωνία όμως μπορεί να απαιτεί και η λήψη αποφάσεων που ορίζονται μέσα από τις διατάξεις του καταστατικού, όπως ο διορισμός ή η ανάκληση των διαχειριστών, η διανομή των κερδών, η άσκηση αγωγής κατά ενός εταίρου ή διαχειριστή κ.α. Για την τροποποίηση του καταστατικού επιβάλλεται να συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο¹⁵⁷ ενώ παράλειψη του καθιστά την απόφαση άκυρη.

Όσον αφορά τις διατυπώσεις δημοσιότητας κάθε τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης μαζί με ολόκληρο το κείμενο της σύμβασης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Πέραν όμως των διατυπώσεων αυτών που καθιστούν νόμιμη την απόφαση, ανάλογα με την τροποποίηση ενδέχεται να υπάρξει ανάγκη τήρησης πρόσθετων διατυπώσεων. Για παράδειγμα εάν πρόκειται για αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να καταβληθεί ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων 1%. Αν πρόκειται για μείωση πρέπει να τηρηθούν οι διατάξεις του άρθρου 42. Αν παραταθεί ο χρόνος λήξης της διαχειριστικής περιόδου πρέπει να υπάρξει έγκριση του Προϊσταμένου της αρμόδιας ΔΟΥ¹⁵⁸. Αν μεταβληθεί η έδρα της εταιρίας σε περιοχή άλλης εφορίας πρέπει να υπάρξει σχετική γνωστοποίηση¹⁵⁹. Αν αλλάξει η επωνυμία πρέπει η τροποποίηση να θεωρηθεί για τον έλεγχο του δικαιώματος χρήσης της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου” από το οικείο επιμελητήριο. Στην περίπτωση που δεν τηρηθεί κάτι από τα παραπάνω η τροποποίηση θεωρείται άκυρη με ότι αυτό συνεπάγεται.

4.2.1 Μεταβολή Αντικειμένου Εργασιών της Εταιρίας

¹⁵³ Νόμος 2166/93, Νομικό Διάταγμα 1297/72, άρθρο 18 του Νόμου 3296/2004.

¹⁵⁴ Παρ. 2 εδάφιο α’ του άρθρου 14 του νόμου 3190/1955.

¹⁵⁵ Παρ. 1 του άρθρου 38 του νόμου 3190/1955

¹⁵⁶ Παρ. 3 του άρθρου 38 του νόμου 3190/1955.

¹⁵⁷ Παρ. 2 του άρθρου 38 του νόμου 3190/1955.

¹⁵⁸ Άρθρο 26 3 ΚΒΣ, π.δ. 186/1992.

¹⁵⁹ Άρθρα 14 ν. 3323/1955 & 29 ν. 1642/1986.

Η απόφαση της ΓΣ των εταίρων για μεταβολή του αντικειμένου εργασιών της ΕΠΕ και τελικά η μεταβολή αυτού αποτελεί σπουδαίο λόγο εξόδου εταίρου από την εταιρία¹⁶⁰. Μεταβολή του αντικειμένου εργασιών δεν είναι μόνο η ολοκληρωτική αλλαγή αυτού. Μεταβολή θεωρείται η επέκταση ή ο περιορισμός του ήδη υπάρχοντος και σε περίπτωση που δεν βρίσκει σύμφωνους κάποιους εταίρους τότε αυτοί μπορούν να αποχωρήσουν και η εταιρία είναι υποχρεωμένη να τους αποζημιώσει καταβάλλοντας την αξία των εταιρικών τους μεριδίων.

Η έξοδος των εταίρων νομιμοποιείται όταν γίνει εντός τριών μηνών από την δημοσίευση της σχετικής απόφασης. Η απόφαση για να είναι έγκυρη θα πρέπει να έχει ληφθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού και η διαφωνία του εταίρου να είναι καταγεγραμμένη τόσο κατά την ψηφοφορία όσο και πριν από αυτή. Για παράδειγμα δεν είναι δυνατόν ένας εταίρος να συγκαλεί την ΓΣ με θέμα την αλλαγή αντικειμένου την οποία προτείνει, να ψηφίζει κατά αυτής και μετά να ζητά την έξοδό του από την εταιρία. Με αφορμή την ύπαρξη τέτοιων γεγονότων ο Πρόεδρος του Μονομελούς Πρωτοδικείου, στον οποίο κατατίθεται η αίτηση για έξοδο¹⁶¹, θα πρέπει να ελέγξει την άσκηση του δικαιώματος αυτού, ώστε να μην ασκείται καταχρηστικά. Σύμφωνα με τον Περάκη Ευάγγελο¹⁶² καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος εξόδου από την ΕΠΕ λόγω μεταβολής του αντικειμένου εργασιών παρατηρείται α) εάν, πριν ληφθεί η απόφαση της συνέλευσης, στην οποία διαφώνησε, ο εταίρος είχε συγκατατεθεί στη συγκεκριμένη μεταβολή, ή, ακόμη περισσότερο, αν την είχε ο ίδιος εισηγηθεί, β) εάν η μεταβολή του αντικειμένου είναι τόσο επουσιώδης, ώστε ο εταίρος να μην έχει στην πραγματικότητα συμφέρον εξόδου (ή και ωφελείται), γ) εάν ο εταίρος ασκεί το δικαίωμά του σε δύσκολη για την εταιρία στιγμή, ο ίδιος δε δεν πρόκειται να ωφεληθεί ουσιαστικά από την έξοδό του (π.χ. η αξία της μερίδας συμμετοχής του που θα του αποδοθεί είναι εξαιρετικά χαμηλή), δ) εάν η δήλωση εξόδου υποκρύπτει πρόθεση του εταίρου να απαλλαγεί από υποχρεώσεις του απέναντι στην εταιρία. ε) εάν ο μεν εταίρος δεν έχει ειδικό συμφέρον εξόδου, από την άλλη δε μεριά η εταιρία, προκειμένου να του καταβάλει την αξία της μερίδας συμμετοχής του, θα αναγκασθεί να εκποιήσει σημαντικά για την εκμετάλλευση περιουσιακά της στοιχεία, στ) εάν η μεταβολή του αντικειμένου της εταιρικής επιχείρησης, όπως αποφασίζεται με την τροποποίηση του καταστατικού, αποτελεί επισημοποίηση κάποιας ήδη ισχύουσας στα πράγματα πρακτικής της εταιρίας, την οποία ο συγκεκριμένος εταίρος γνώριζε και είχε ανεχθεί ή, ακόμη περισσότερο, είχε εγκρίνει και γενικότερα η άσκηση του δικαιώματος εξόδου θα είναι καταχρηστική αν αντιτίθεται στην αρχή της αναγκαιότητας ή αν αποτελεί απλό πρόσχημα για να εξέλθει εταίρος της εταιρίας. Όταν η απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου είναι θετική, ακολουθείται η διαδικασία που αναλύθηκε παραπάνω και αφορά την έξοδο του εταίρου από την εταιρία.

4.2.2 Μεταβολή άλλων Στοιχείων του Καταστατικού

Στο καταστατικό εκτός των κανονιστικών διατάξεων αναφέρονται και στοιχεία που αφορούν τους εταίρους, την επωνυμία της εταιρίας, την έδρα της, το εταιρικό κεφάλαιο, τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων και την αξία τους και γενικά των στοιχείων που αφορούν την ταυτότητά της.

¹⁶⁰ Παρ. 1 του άρθρου 39 του νόμου 3190/1955.

¹⁶¹ Παρ. 1 του άρθρου 39 του νόμου 3190/1955.

¹⁶² Περάκης Ε., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 842.

Η μεταβολή των στοιχείων αυτών γίνεται συνήθως λόγω των συνθηκών που επικρατούν κάθε φορά. Για παράδειγμα η νόμιμη έξοδος ενός εταίρου μπορεί να λειτουργήσει σαν ντόμινο και να αλλάξει μια σειρά από στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να είναι η επωνυμία (αν σε αυτήν αναγράφεται το όνομα του εταίρου), το εταιρικό κεφάλαιο (αν η καταβολή του γίνεται από το κεφάλαιο της εταιρίας), ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων (αν υπάρξει διαγραφή αυτών) ή ακόμα και ο αριθμός των εταίρων (αν τα μερίδια αυτά αγοραστούν από περισσότερους του ενός προσώπου που δεν είναι ήδη εταίρος) και γενικά εκείνων των στοιχείων, ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν και τον τρόπο που συμβαίνουν κάθε φορά. Όταν παρατηρείται μεταβολή ενός ή παραπάνω στοιχείων τότε υπάρχει και μεταβολή του καταστατικού. Η λήψη μιας τέτοιας απόφασης απαιτεί και την ανάλογη πλειοψηφία η οποία καθορίζεται είτε αναγκαστικά είτε καταστατικά.

Στην περίπτωση της καταστατικής πλειοψηφίας σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται από τον νόμο. Για παράδειγμα δεν μπορεί το καταστατικό να ορίζει πλειοψηφία για την απόφαση αλλαγής της εθνικότητας της εταιρίας μικρότερη της ομοφωνίας όπως απαιτεί ο νόμος 3190/1955 με την διάταξή του στην παράγραφο 3 του άρθρου 38. Επίσης για κάθε μεταβολή στο καταστατικό θα πρέπει να συντάσσεται συμβολαιογραφικό έγγραφο. Συνήθως η σύνταξή του γίνεται μετά την σύγκληση της ΓΣ με επανάληψη της απόφασης ενώπιον συμβολαιογράφου. Επιπροσθέτως κάθε τροποποίηση του καταστατικού θα πρέπει να υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 ενώ θα πρέπει να σημειωθεί πως η μη τήρηση κάποιων από τα παραπάνω καθιστά την ενέργεια άκυρη και δεν αποτελεί αποδεικτικό στοιχείο ώστε να αντιταχτεί σε οποιονδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

4.2.3 Αύξηση Εταιρικού Κεφαλαίου

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου αποφασίζεται από την Γενική Συνέλευση των εταίρων με πλειοψηφία των 3/4 του αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου εάν το καταστατικό δεν ορίζει αλλιώς¹⁶³. Ο λόγος για τον οποίο μπορεί να γίνει μια αύξηση κεφαλαίου είναι κυρίως η ανάγκη για την εισροή νέων κεφαλαίων, η οποία θα χρησιμοποιηθεί για την υλοποίηση νέων επενδύσεων, την βελτίωση της κεφαλαιουχικής βάσης, την κάλυψη ζημιών, την αντιστάθμιση από μείωση του κεφαλαίου και γενικά την ταμειακή ευρωστία της εταιρίας.

Οι τρόποι με τους οποίους μπορεί να γίνει η αύξηση είναι με την έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων ονομαστικής αξίας ίσης με των παλαιών, με την αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλαιών εταιρικών μεριδίων, με την κεφαλαιοποίηση αδιανέμητων αποθεματικών ή κερδών, με την συγχώνευση ή απορρόφηση εταιριών και τέλος με την κεφαλαιοποίηση της πιστωτικής διαφοράς αναπροσαρμογής των πάγιων στοιχείων του ισολογισμού. Στην περίπτωση της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου με την έκδοση νέων εταιρικών μεριδίων νόμος 3190/1955 δίνει την δυνατότητα στους εταίρους με διάταξη στο καταστατικό να ορίσουν τα πρόσωπα που μπορούν να συμμετέχουν στην κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου. Είναι δηλαδή στην ευχέρεια των εταίρων να επιλέξουν εάν η κάλυψη θα γίνει μόνο από τους εταίρους από τρίτους ή και από τους δύο και με τι ποσοστό. Αν οι εταίροι θέλουν μια προσωποκεντρική εταιρία τότε η αύξηση θα γίνει αποκλειστικά από αυτούς ενώ σε διαφορετική περίπτωση και από τρίτους. Στην περίπτωση όμως που η κάλυψη γίνει από τρίτους οι παλαιοί εταίροι ζημιώνονται αν υπάρχουν αδιανέμητα κέρδη και

¹⁶³ Παρ. 1 του άρθρου 40 του νόμου 3190/1955.

αποθεματικά. Για παράδειγμα εάν μια ΕΠΕ έχει δύο εταίρους με 10.000 € κεφάλαιο διαιρεμένο σε 100 μερίδια με 50% συμμετοχή ο καθένας και 21.000 € αδιανέμητα κέρδη και αποφασίσει αύξηση εταιρικού κεφαλαίου κατά 5.000 € με την κάλυψη από τρίτον τότε το ποσοστό τους στα αδιανέμητα κέρδη πέφτει στο 33% ενώ ο τρίτος αποκομίζει αυτόματα όφελος 33%. Σύμφωνα όμως με την πρακτική που ακολουθείται για να μπορέσει ο τρίτος να γίνει εταίρος με ίσα δικαιώματα πρέπει είτε να καταβάλλει στην εταιρία εκείνο το ποσό που καλύπτει την εσωτερική και όχι την ονομαστική αξία των εταιρικών μεριδίων, στο παράδειγμά μας το ποσό των 7.000 € είτε να καταβάλλει σε καθέναν από τους παλαιούς μετόχους αποζημίωση για την μείωση της περιουσίας του, στο παράδειγμά μας 3.500 € στον καθένα.

Η διαδικασία που ακολουθείται για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου είναι αρχικά η σύγκληση της ΓΣ των εταίρων από τους διαχειριστές με την διαδικασία του άρθρου 10 με θέμα ημερησίας διατάξεως την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου. Η ΓΣ αποφασίζει με την πλειοψηφία των 3/4 η απόφαση αφορά το ποσό, τον τρόπο και τα πρόσωπα της αύξησης. Εάν στις διατάξεις του καταστατικού δεν αναφέρεται κάτι σχετικό τότε οι εταίροι έχουν δικαίωμα προτίμησης με βάση το ποσοστό τους¹⁶⁴ ενώ τρίτοι μπορούν να συμμετάσχουν μόνο στις περιπτώσεις εκείνες που με διάταξη του καταστατικού έχει αποκλειστεί το δικαίωμα προτίμησης των εταίρων, με απόφαση της ΓΣ αποκλείονται οι εταίροι και με εκχώρηση του δικαιώματος προτίμησης από τον εταίρο σε τρίτο εφόσον το καταστατικό δεν αποκλείει την συμμετοχή τρίτων. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η εταιρία δεν μπορεί να αποκτήσει δικά της εταιρικά μερίδια. Μετά την λήψη της απόφασης η οποία συντάσσεται σε συμβολαιογραφικό έντυπο με ευθύνη του διαχειριστή ή κάποιου εταίρου υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Εντός είκοσι ημερών από την ημέρα δημοσίευσης της αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου,¹⁶⁵ οι ενδιαφερόμενοι με αίτηση τους προς την εταιρία γνωστοποιούν την πρόθεσή τους. Στην αίτηση αυτή αναφέρονται η απόφαση της ΓΣ για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου, η επωνυμία και η έδρα της εταιρίας, το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και η ιθαγένεια του αναλαμβάνοντος τα νέα εταιρικά μερίδια, τον αριθμό των εταιρικών μεριδίων που επιθυμεί να αναλάβει, μια δήλωση ότι αποδέχεται όλους τους όρους που έθεσε η ΓΣ και τέλος μια δήλωση θα καταβάλει το πόσο του κεφαλαίου στο ταμείο της εταιρίας ή όπου αλλού του ζητηθεί πριν την σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου. Η αίτηση αυτή δεσμεύει τον δηλώσαντα μέχρι την σύνταξη του εγγράφου ενώ η καταβολή μπορεί να είναι και σε είδος η αποτίμηση του οποίου γίνεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/1920. το τελικό στάδιο είναι η σύνταξη του συμβολαιογραφικού εγγράφου για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου η οποία θα πρέπει να γίνει εντός 10 ημερών από την λήξη της προθεσμίας των 20 ημερών.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως στην αύξηση ισχύει ότι ισχύει και κατά την σύσταση της εταιρίας. Δηλαδή θα πρέπει να καταβληθεί ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου, παράβολα δημοσίευσης κλπ.

4.2.4 Μείωση Εταιρικού Κεφαλαίου

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης όπως έχει ήδη ειπωθεί ευθύνεται αποκλειστικά και εξολοκλήρου για τον σύνολο των υποχρεώσεων της. Μόνη εγγύηση προς τους τρίτους και ιδιαίτερα προς τους πιστωτές της αποτελεί το εταιρικό της κεφάλαιο. Ο νόμος υποχρεώνει την ΕΠΕ να διατηρεί ένα ελάχιστο ποσό κεφαλαίου και να

¹⁶⁴ Παρ. 3 του άρθρου 40 του νόμου 3190/1955.

¹⁶⁵ Πολλοί τηρώντας κατά γράμμα το νόμου μετρούν τις είκοσι ημέρες από την ημέρα λήξης της απόφασης από την Γενική Συνέλευση και όχι της δημοσίευσης, όπως έχει καθιερωθεί.

παρακρατά ένα ποσό από τα καθαρά κέρδη για τον σχηματισμό τακτικού αποθεματικού. Η υποχρέωση αυτή παύει να υπάρχει όταν το ποσό αυτό καλύψει το 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου, αλλά με διάταξη του καταστατικού ή απόφαση της ΓΣ μπορεί να συνεχιστεί η παρακράτησή του.

Όσον αφορά τους εταίρους, αυτοί έχουν δικαίωμα στα εναπομείναντα καθαρά κέρδη όταν οι χρήσεις είναι κερδοφόρες, στα αποθεματικά εφόσον υπάρχει πλεόνασμα και στο εταιρικό κεφάλαιο τόσο κατά την εκκαθάριση της εταιρίας όσο και κατά την διάρκεια ζωής της. Σε όλους τους παραπάνω τρόπους παρατηρείται μια μείωση του κεφαλαίου, άλλες φορές προαιρετική και άλλες υποχρεωτική. Προαιρετική είναι όταν παρατηρείται μια ευρωστία της οικονομικής θέσης και ταμειακή άνεση της εταιρίας ενώ υποχρεωτική όταν εμφανίζονται ζημίες, υποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων και μια σειρά άλλων γεγονότων που απαιτούν την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου όπως η έξοδος του εταίρου ή ο αποκλεισμός του.

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου κυρίως όταν προκαλείται από δυσμενή γεγονότα θα πρέπει να γίνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζονται οι πιστωτές και να μην κινδυνεύει η επιβίωση της εταιρίας γιατί μια μείωση του κεφαλαίου οδηγεί σε περιουσιακή αποδυνάμωση της εταιρίας. Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να είναι πραγματική ή ονομαστική (λογιστική), ανάλογα με το αν διανεμήθηκαν χρηματικά ποσά, πραγματικά, στους εταίρους ή όχι. Ο σκοπός μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να είναι η κάλυψη ζημιών, η καταβολή της αξίας των μεριδίων ενός ή περισσοτέρων νομίμως εξερχόμενων εταίρων, η επιστροφή πλεονάζοντος εταιρικού κεφαλαίου, η δημιουργία ή αύξηση του αποθεματικού. Στην πρώτη περίπτωση η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου είναι υποχρεωτική αν οι εταίροι δεν εισφέρουν επιπλέον ποσά για την κάλυψη αυτών των ζημιών, είτε λόγω ανυπαρξίας σχετικής διατάξεως στο καταστατικό, είτε μη λήψης σχετικής απόφασης της ΓΣ για ενεργοποίηση της σχετικής διάταξης. Για να καλυφτούν αυτές οι ζημίες λοιπόν και να ισοσκελιστεί ο ισολογισμός θα πρέπει να γίνει μείωση είτε των αποθεματικών είτε του κεφαλαίου.

Μονόδρομο αποτελεί η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου όταν δεν υπάρχουν ή δεν επαρκούν τα αποθεματικά για την κάλυψη των ζημιών ενώ αν η ζημία αυτές ξεπερνούν το 1/2 του εταιρικού κεφαλαίου τότε με απόφαση των διαχειριστών είτε μειώνεται το κεφάλαιο ώστε να φανεί η πραγματική κατάσταση της εταιρίας προς τους τρίτους, είτε λύεται η εταιρία¹⁶⁶. Στην δεύτερη περίπτωση, όπου σκοπός μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου είναι η αποζημίωση του εταίρου που αποκλείεται ή εξέρχεται της εταιρίας χωρίς την μεταβίβαση των εταιρικών του μεριδίων, η εταιρία είναι υποχρεωμένη να καταβάλει στον εξερχόμενο εταίρο, ποσό ίσο με την πραγματική αξία των μεριδίων και να προβεί σε ταυτόχρονη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου¹⁶⁷.

Στην τρίτη περίπτωση το εταιρικό κεφάλαιο μειώνεται λόγω πλεονασματικού κεφαλαίου και αυτό συμβαίνει γιατί οι εταίροι αποφασίζουν πως το κεφάλαιο είναι υπεραρκετό για τις ανάγκες της εταιρίας και την επίτευξη του εταιρικού σκοπού. Παράδειγμα μιας τέτοιας περίπτωσης θα μπορούσε να είναι η μεταβολή του αντικειμένου εργασιών της εταιρίας, με το νέο αντικείμενο να απαιτεί πολύ λιγότερο κεφάλαιο από το προηγούμενο. Έτσι το πλεονάζων κεφάλαιο επιστρέφεται στους εταίρους. Τέλος μια ιδιαίτερα έξυπνη στρατηγική, αφορά την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου για την δημιουργία αποθεματικών. Η διαδικασία αυτή είναι μια καθαρά λογιστική τεχνική η οποία μεταφέρει ένα ποσό από το εταιρικό κεφάλαιο στα αποθεματικά δηλαδή σε μια πιο εύχρηστη μορφή. Με αυτό τον τρόπο μειώνεται το

¹⁶⁶ Παρ. 1 του άρθρου 45 του νόμου 3190/1955.

¹⁶⁷ Παρ. 3 του άρθρου 33 & παρ. 1 του άρθρου 43 του νόμου 3190/1955.

κεφάλαιο αυξάνονται τα αποθεματικά και η εταιρία δεν παρακρατά ποσά από τα καθαρά κέρδη για τον σχηματισμό αποθεματικών ενώ η διάθεση τους στους εταίρους γίνεται χωρίς κανέναν περιορισμό γιατί είναι πολύ πιο εύκολο να διανεμηθούν τα αποθεματικά παρά το εταιρικό κεφάλαιο.

Οι τρόποι με τους οποίους επιτυγχάνεται η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου είναι με μείωση της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων, με καταστροφή ή απόσυρση εταιρικών μεριδίων και με συγχώνευση εταιρικών μεριδίων. Για τον τρόπο που θα ακολουθηθεί θα πρέπει να εξεταστεί αν θίγει όλους ή μερικούς από τους εταίρους. Αυτό ρυθμίζεται είτε με διάταξη του καταστατικού είτε με απόφαση της ΓΣ που δεν αντιτίθεται στις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού. Μείωση του εταιρικού κεφαλαίου με μείωση της ονομαστικής αξίας των εταιρικών μεριδίων παρατηρείται όταν η αξία των εταιρικών μεριδίων μειώνεται εξίσου για όλα τα εταιρικά μερίδια. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να προσεχτεί ιδιαίτερα η αξία τους να μην πέσει κάτω από το ελάχιστο όριο των 30 €¹⁶⁸ ενώ η διανομή του μπορεί να γίνει πραγματικά με την καταβολή χρηματικών ποσών ή εικονικά με μεταφορά του ποσού στα αποθεματικά. Όταν η μείωση του κεφαλαίου γίνεται με καταστροφή εταιρικών μεριδίων θα πρέπει να αποφασιστεί αν θα γίνει με την αρχή της αναλογικότητας ή βάση ενός σταθερού αριθμού.

Στην δεύτερη περίπτωση ενέχει ο κίνδυνος απώλειας όλων των μεριδίων για έναν εταίρο. Για παράδειγμα εάν αποφασιστεί πως θα γίνει διαγραφή 100 εταιρικών μεριδίων από κάθε εταίρο και ένας εταίρος κατέχει 50 τότε αυτόματα χάνει την εταιρική του ιδιότητα και για να ληφθεί μια τέτοια απόφαση απαιτείται ομοφωνία¹⁶⁹. Τέλος η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με συγχώνευση εταιρικών μεριδίων και είναι ουσιαστικά μια συνένωση των δύο προηγούμενων τρόπων αφού μειώνεται ο αριθμός των εταιρικών μεριδίων και αυξάνεται η ονομαστική τους αξίας. Η διαδικασία που ακολουθείται διέπεται από τα άρθρα 41 έως 43 του νόμου 3190/1955. Έτσι η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου απαιτεί πρώτα απ' όλα την ύπαρξη του σκοπού. Αφού οριστεί ο σκοπός της μείωσης θα πρέπει να συγκληθεί η Γενική Συνέλευση των εταίρων με θέμα ημερησίας διατάξεως την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Η απόφαση θα πρέπει να παρθεί σύμφωνα με το άρθρο 38 του νόμου περί ΕΠΕ με πλειοψηφία 3/4 του αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου εκτός και αν το καταστατικό ορίζει μεγαλύτερη. Στην απόφαση της ΓΣ θα πρέπει να αναφέρονται ο σκοπός της μείωσης, το ποσό της καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί.

Η απόφαση για να είναι έγκυρη θα πρέπει να υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας που αναφέρονται στο άρθρο 42 του νόμου 3190/1955 και αναλύονται αμέσως στην παρακάτω ενότητα. Με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας και εφόσον δεν υπάρχουν αντιρρήσεις συντάσσεται το συμβολαιογραφικό έγγραφο και ολοκληρώνεται η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως το εταιρικό κεφάλαιο δεν θα πρέπει να πέσει κάτω από το ελάχιστο όριο των 4.500 €.

4.2.5 Διατυπώσεις Δημοσιότητας του άρθρου 42

Για την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου ο νόμος περί ΕΠΕ ορίζει διαφορετική διαδικασία από αυτή των άλλων πράξεων που ενεργούνται κατά την σύσταση και λειτουργία της εταιρίας. Σύμφωνα με τις παραγράφους του άρθρου 42, περίληψη της

¹⁶⁸ Παρ. 2 του άρθρου 4 του νόμου 3190/1955 όπως έχει τροποποιηθεί από τν **παρ. 2β του άρθρου 16 του Ν. 3661/2008**.

¹⁶⁹ Παρ. 3 του άρθρου 38 του νόμου 3190/1955.

απόφασης της ΓΣ των εταίρων που αφορά την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου θα πρέπει να δημοσιευθεί στο Τεύχος ΑΕ και ΕΠΕ μία φορά ενώ δύο φορές σε μία τουλάχιστον ημερήσια που εκδίδεται στην έδρα της εταιρίας. Αυτό γίνεται ώστε να ενημερωθούν οι πιστωτές της εταιρίας και να προβάλλουν ένσταση στην περίπτωση που θίγονται τα συμφέροντά τους. Το δικαίωμα της άσκησης ένστασης το έχουν οι πιστωτές για δύο μήνες από την δημοσίευση της απόφασης στον τύπο. Εάν μέσα στο διάστημα αυτό δεν εγερθεί καμία ένσταση τότε η εταιρία προχωρά στην μείωση του εταιρικού κεφαλαίου συνάπτοντας συμβολαιογραφικό έγγραφο και τροποποιώντας ανάλογα το καταστατικό. Στην περίπτωση όμως που κάποιος πιστωτής εγείρει ένσταση τότε το θέμα λύνετε είτε με την παροχή εγγυήσεων από την εταιρία και απόσυρση της ένστασης είτε με δικαστική επίλυση¹⁷⁰. Το δικαστήριο είναι αρμόδιο για την λήψη της απόφασης για την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Αν το δικαστήριο συνεκτιμώντας όλα τα στοιχεία αποφασίσει πως η διατύπωση αντιρρήσεων από τον πιστωτή είναι αβάσιμες και το εταιρικό κεφάλαιο μετά την μείωση είναι επαρκές για την κάλυψη των απαιτήσεων, επιτρέπει στην εταιρία την μείωση του, ενώ σε διαφορετική περίπτωση σταματά την διαδικασία και θεωρεί τις μέχρι εκείνη την στιγμή πράξεις ως μη γενόμενες.

Για την εκτίμηση της επάρκειας της εταιρικής περιουσίας που θα απομείνει μετά τη μείωση του εταιρικού κεφαλαίου δεν θα υπολογισθούν μόνον οι απαιτήσεις των δανειστών που προέβαλαν αντιρρήσεις, αλλά το σύνολο των υποχρεώσεων της εταιρίας. Και αυτό γιατί η ικανοποίηση των δανειστών που διετύπωσαν αντιρρήσεις εξαρτάται από το σύνολο των απαιτήσεων που υπάρχουν κατά της εταιρίας, ανεξαρτήτως του αν όλοι οι δανειστές προέβαλαν ή όχι αντιρρήσεις κατά της μειώσεως του κεφαλαίου¹⁷¹.

4.3 Μετασχηματισμός – Μετατροπή ΕΠΕ

Η μετατροπή ή ο μετασχηματισμός μιας επιχείρησης από ατομική, προσωπική, ΕΠΕ και ΑΕ σε ΑΕ, ΕΠΕ, προσωπική ή ατομική μπορεί να επιτευχθεί είτε μέσω του νόμου περί ΑΕ και του νόμου περί ΕΠΕ είτε μέσω των αναπτυξιακών νόμων. Οι εταιρίες που μετασχηματίζονται βάσει των νόμων 2190/1920 και 3190/1955 δεν αλλάζουν νομικό πρόσωπο αλλά εταιρικό τύπο, ενώ στην περίπτωση που μετασχηματιστούν βάσει των αναπτυξιακών νόμων 2166/1993 και του Ν.Δ 1297/1972 δημιουργείται νέο νομικό πρόσωπο που έχει την μορφή ΑΕ ή ΕΠΕ αλλά πάντοτε μεγαλύτερου ή ίδιου εταιρικού τύπου και παρέχονται σε αυτό κάποιες φορολογικές ελαφρύνσεις.

Η απόφαση της μετατροπής μιας επιχείρησης ενός εταιρικού τύπου σε άλλον σύμφωνα με κάποιον από τους προτεινόμενους νόμους είναι πολύ σημαντική, καθώς μια λάθος απόφαση θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις στην εταιρία. Στην περίπτωση των αναπτυξιακών, αν η εταιρία πληροί τα κριτήρια που ορίζουν και οι δύο νόμοι τότε θα επιλέξει με βάση τα πάγια περιουσιακά της στοιχεία. Αν η εταιρία είναι εντάσεως παγίων κεφαλαίων με μεγάλο πάγιο εξοπλισμό και έχει διενεργήσει ελάχιστες αποσβέσεις τότε θα προτιμήσει το Ν.Δ 1297/72 ενώ αν συμβαίνει το αντίθετο τον νόμο 2166/93¹⁷². Στην περίπτωση που δεν θέλει να αλλάξει νομικό πρόσωπο ή θέλει να μετατραπεί σε εταιρία μικρότερου τύπου (από ΑΕ σε ΟΕ) τότε

¹⁷⁰ Παρ. 2 του άρθρου 42 του νόμου 3190/1955.

¹⁷¹ Τσιμπανούλης Δ., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 899.

¹⁷² Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 70.

αναγκαστικά θα ακολουθήσει την μετατροπή σύμφωνα με τους νόμους 2190/20 ή 3190/55.

Όσον αφορά τις ΕΠΕ αυτές μπορούν να μετασχηματιστούν σε ΑΕ με βάσει όλους τους νόμους ενώ σε ΟΕ, ΕΕ ή ατομική επιχείρηση μόνο βάσει του 3190/1955¹⁷³.

4.3.1 Μετατροπή Βάσει Γενικών Διατάξεων των νόμων 2190/20 και 3190/55

Όπως έχει ήδη αναφερθεί η μετατροπή μιας ΕΠΕ σε άλλου είδους εταιρικό τύπο με τις γενικές διατάξεις των νόμων περί ΑΕ και ΕΠΕ, δεν παρέχει στην εταιρία φορολογικές ελαφρύνσεις αλλά ούτε υποχρεώνει την εταιρία να αλλάξει νομικό πρόσωπο. Οι διατάξεις που αναφέρονται στην μετατροπή των ΕΠΕ είναι τα άρθρα 51, 53 και 54 του Ν. 3190/1955 και το άρθρο 67 του κ.ν 2190/1920. Με βάση λοιπόν τις εν λόγω διατάξεις οι μετασχηματιζόμενες εταιρείες δεν μπορούν να έχουν τα φορολογικά πλεονεκτήματα που προβλέπουν οι νόμοι 1297/72 και 2166/93, αλλά όμως έχουν χαμηλό εταιρικό κεφάλαιο σε σύγκριση με τους νόμους αυτούς, δηλαδή για μεν τις ΕΠΕ το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο που απαιτείται ανέρχεται στα 4.500 € και για τις ΑΕ στα 60.000 ευρώ. Στη μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ¹⁷⁴ δεν έχουμε νέο νομικό πρόσωπο, καθώς επίσης και στην περίπτωση μετατροπής ΑΕ σε ΕΠΕ¹⁷⁵. Επομένως στις περιπτώσεις αυτές έχουμε τον ίδιο ΑΦΜ. Δεν συντάσσεται ισολογισμός μετασχηματισμού, δεν υποβάλλεται δήλωση φορολογίας εισοδήματος για τα εισοδήματα του μεσοδιαστήματος καθώς για την τυχούσα υπεραξία των πάγιων στοιχείων από την ΕΠΕ. Συντάσσεται όμως ισολογισμός κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που ορίζει το καταστατικό της μετατραπέυσας εταιρείας ΕΠΕ και περιλαμβάνει τόσο τα εισοδήματα του μεσοδιαστήματος όσο και την τυχούσα προκύψασα υπεραξία των παγίων μετά των εισοδημάτων της ΑΕ από τη σύστασή της μέχρι τη λήξη της χρήσης.

Οι αποσβέσεις από φορολογικής πλευράς υπολογίζονται επί της αρχικής αξίας των πάγιων στοιχείων που εμφανίζονταν στα βιβλία της ΕΠΕ, δεδομένου ότι πρόκειται για το ίδιο νομικό πρόσωπο. Όλες οι άλλες καταστάσεις συμπληρώνονται κανονικά με τα στοιχεία όμως της νέας εταιρίας. Στην μετατροπή ΕΠΕ σε ΟΕ ή ΕΕ, έχουμε νέο νομικό πρόσωπο καθ' ότι η περίπτωση αυτή δεν προβλέπεται από καμιά διάταξη νόμου, όπως στις προηγούμενες περιπτώσεις, κατά συνέπεια, δεν έχουμε μετασχηματισμό, αλλά ίδρυση νέου νομικού προσώπου με. Εισφορά των περιουσιακών στοιχείων της ΕΠΕ στη νέα προσωπική εταιρεία. Άρα θα έχουμε διάλυση της ΕΠΕ και φορολογία αυτής για τα εισοδήματά της από την έναρξη της διαχειριστικής της χρήσης μέχρι την μετατροπή της. Επίσης θα πρέπει να αναφερθεί ότι, στα φορολογητέα εισοδήματά της θα συμπεριληφθούν πέραν αυτών από τη συναλλακτική της δραστηριότητα και η επιπλέον διαφορά που ενδέχεται να προκύψει μεταξύ του πράγματι καταβληθέντος κεφαλαίου από τους εταίρους της με το τελικό επιστραφέν σε αυτούς κεφάλαιο. Επίσης στα καθαρά κέρδη της υποπεριόδου θα πρέπει να προστεθεί και η ενδεχόμενη υπάρχουσα υπεραξία από την διανομή ή πώληση των ακινήτων της εταιρείας. Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά τη μετατροπή, αν η ΕΠΕ έχει δημιουργήσει αφορολόγητα αποθεματικά, αυτά διανεμόμενα στους εταίρους της, σύμφωνα με το άρθ. 107 του ΚΦΕ υπόκεινται σε φορολογία.

Για τα εισοδήματα αυτά υποβάλλεται χωριστή φορολογική δήλωση μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα που λαμβάνεται η απόφαση της διανομής και ο

¹⁷³ Παρ. 7 του άρθρου 51 του νόμου 3190/1955.

¹⁷⁴ Παρ. 1 παρ. του άρθρου 67 του κ.ν 2190/20.

¹⁷⁵ Παρ. 7 του άρθρου 51 του νόμου 3190/1955

σχετικός φόρος καταβάλλεται σε 3 ισόποσες μηνιαίες δόσεις εκ των οποίων η πρώτη με την υποβολή της δήλωσης και οι υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων μηνών.

4.3.1.1 Μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ

Για τη μετατροπή της ΕΠΕ σε ΑΕ, θα πρέπει πρώτα να αποφασίσει η γενική συνέλευση των εταίρων και αντίγραφο του πρακτικού ή φωτοτυπία του πρακτικού από το βιβλίο πρακτικών συνελεύσεων των εταίρων της ΕΠΕ, παραδίνεται στο συμβολαιογράφο για την σύνταξη συμβολαιογραφικού εγγράφου που περιλαμβάνει την απόφαση της ΓΣ, τους όρους του καταστατικού καθώς και την σύνθεση του πρώτου διοικητικού συμβουλίου. Στη συνέχεια, υποβάλλεται αίτηση από την ενδιαφερόμενη εταιρία στη διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου με συνημμένο πρόσφατο ισολογισμό της επιχείρησης και με αναλυτική κατάσταση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Ο νομάρχης δίνει εντολή για σύσταση της επιτροπής του άρθρου 9 του ν. 2190/20 η οποία ελέγχει τα βιβλία της επιχείρησης που μετατρέπεται και συντάσσει σχετική έκθεση που την κοινοποιεί στην ενδιαφέρουσα εταιρία. Με βάση την παραπάνω έκθεση, ο συμβολαιογράφος συντάσσει το συμβόλαιο ίδρυσης της ΑΕ, που προέρχεται από μετατροπή. Το κατώτερο κεφάλαιο της ΑΕ είναι σήμερα 60.000 €.

Έπειτα ένα επικυρωμένο αντίγραφο του συμβολαίου ίδρυσης της ΑΕ προσκομίζεται στη ΔΟΥ, όπου καταβάλλεται με συμπληρωμένη εις τριπλούν τη σχετική έντυπη δήλωση, ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%¹⁷⁶, μέσα σε προθεσμία 15 ημερών από την υπογραφή του συμβολαίου. Δύο επικυρωμένα αντίγραφα από το συμβόλαιο ίδρυσης της ΑΕ υποβάλλονται με διαβιβαστικό έγγραφο στη διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου, για να εκδοθεί έτσι η άδεια σύστασης της ΑΕ και να γίνει η έγκριση του καταστατικού της. Ένα αντίγραφο του συμβολαίου ίδρυσης της ΑΕ θεωρείται και από το οικείο επιμελητήριο, όπου γίνεται και η σχετική εγγραφή της ΑΕ. Η Νομαρχία εκδίδει εγκριτική απόφαση για την ίδρυση της ΑΕ, ενώ η απόφαση αυτή μαζί με τη σχετική ανακοίνωση (δηλαδή μαζί με την περίληψη της εγκριτικής απόφασης) δημοσιεύονται μέσω της Νομαρχίας στο ΦΕΚ αφού έχει καταβληθεί το ανάλογο παράβολο.

Η ΑΕ παίρνει νομική προσωπικότητα από την ημέρα που παραχωρείται η εγκριτική απόφαση στο μητρώο ανωνύμων εταιριών¹⁷⁷. Έπειτα ένα έγγραφο από το καταστατικό ίδρυσης της ΑΕ υποβάλλεται στην αρμόδια ΔΟΥ, μέσα σε 30 μέρες από τη νόμιμη σύσταση της ΑΕ¹⁷⁸ όπου υποβάλλεται και η δήλωση έναρξης εργασιών του εντύπου Μ3, καθώς και το έντυπο Μ7 για τα μέλη του ΔΣ. Συγχρόνως υποβάλλονται στη ΔΟΥ και τα εξής δικαιολογητικά: α) Αντίγραφο της εγκριτικής απόφασης της Νομαρχίας που αφορά την ίδρυση της Α.Ε, β) Αντίγραφο ανακοίνωσης της Νομαρχίας, γ) Τ.Α.Π.Ε.Τ. δ) Μισθωτήριο συμβόλαια ή τίτλο κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/ 86 όταν πρόκειται για δωρεάν παραχώρηση του χώρου της επαγγελματικής εγκατάστασης, ε) Υπεύθυνη δήλωση από τον εκπρόσωπο της Α.Ε. με την οποία να δηλώνεται ότι θα προσκομισθεί σε 2 αντίτυπα το ΦΕΚ στα οποία καταχωρήθηκε η σύσταση της Α.Ε. αμέσως μετά τη δημοσίευση, στ) Το καταστατικό ίδρυσης της ΑΕ, ζ) Βεβαίωση εγγραφής ή απαλλαγής των μελών της ΑΕ από ασφαλιστικό φορέα και η) Απόφαση της ΓΣ για τη σύνθεση του Δ.Σ. της ΑΕ, εφόσον έχει συγκροτηθεί.

¹⁷⁶ Άρθρα 17 – 31 του νόμου 1676/86, Εγκ. πολ. 1388/28.12.01.

¹⁷⁷ Παρ. 10 του άρθρου 10β του κ.ν 2190/1920.

¹⁷⁸ Παρ. 1 άρθρου 36 του νόμου 2859/00.

Για τις εργασίες αυτές στην περίπτωση που δεν είναι αυτοπροσώπως ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας θα πρέπει να γίνει εξουσιοδότηση του εκπροσώπου, θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής του. Επίσης, για τη μεταβίβαση της Ε.Π.Ε. λόγω μετατροπής ή συγχώνευσης, δεν οφείλεται χαρτόσημο, διότι η μεταβίβαση αυτή δε γίνεται λόγω πώλησης¹⁷⁹. Δηλαδή, αν μεταβιβάζονταν η Ε.Π.Ε. λόγω πώλησης, τότε θα επιβαρύνονταν η καθαρή θέση της επιχείρησης που θα μεταβιβάζονταν λόγω πώλησης με χαρτόσημο 2,4% και θα εκδίδονταν δελτίο αποστολής – τιμολόγιο πώλησης.

Στη συνέχεια, η ΑΕ παίρνει από τη ΔΟΥ τον ΑΦΜ και θεωρεί τα βιβλία και στοιχεία της. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από τον ΚΒΣ λόγω ύψους ακαθάριστων εσόδων και αφορούν την ΕΠΕ που μετατρέπεται σε ΑΕ (π.χ. για υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης κλπ.) μεταφέρονται και στην ΑΕ που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή. Τέλος γίνεται διακοπή της δραστηριότητας της ΕΠΕ που μετατρέπεται σε ΑΕ. Για το λόγο αυτό γίνεται διαγραφή από το επιμελητήριο και προσκομίζονται στη ΔΟΥ τα βιβλία (όταν αυτά είναι α' ή β' κατηγορίας του ΚΒΣ) και όλα τα θεωρημένα στοιχεία του ΚΒΣ για ακύρωση και συμπληρώνονται στη ΔΟΥ το έντυπα Μ4 – Δήλωση διακοπής εργασιών και "Μ7 – Δήλωση σχέσεων φορολογουμένου, επειδή έγινε η διακοπή λόγω μετατροπής σε ΑΕ. Έπειτα θα πρέπει να προσκομιστούν οι εκκαθαριστικές δηλώσεις του ΦΠΑ και αφού περάσει ο νόμιμος εκπρόσωπος από όλα τα τμήματα μαζεύοντας τις απαραίτητες υπογραφές καταλήγει στο τμήμα του Μητρώου όπου βεβαιώνεται η διακοπή της εταιρίας και στο τέλος γίνεται και η διαγραφή από τον ΟΑΕΕ των εταίρων¹⁸⁰.

4.3.1.2 Μετατροπή ΑΕ σε ΕΠΕ

Για τη μετατροπή της Ανώνυμης Εταιρίας σε Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης απαιτείται απόφαση της ΓΣ με εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία του άρθ. 29 παρ. 2 και 3 και 31 παρ. 1 του κ.ν 2190/20 δηλαδή ενισχυόμενη απαρτία και πλειοψηφία. Η απόφαση της ΓΣ πρέπει να συνταχθεί σε συμβολαιογραφικό έγγραφο, στο οποίο να περιλαμβάνονται και τα ουσιώδη στοιχεία για τη σύσταση της ΕΠΕ όπως προβλέπει ο νόμος 3190/1955¹⁸¹. Το πρακτικό της ΓΣ πρέπει να αναφέρει τι ψήφισαν οι μέτοχοι, εάν επιτεύχθηκε συμφωνία και με τι πλειοψηφία, υπογράφεται δε από τον Πρόεδρο της ΓΣ και τον Γραμματέα αυτής, όπως γίνεται σε όλα τα πρακτικά της ΓΣ ΑΕ.

Η ΓΣ, πρέπει να επαναληφθεί και ενώπιον του συμβολαιογράφου, οπότε και σημειώνεται στη σχετική πράξη ποιοί μέτοχοι μετείχαν, ποιοί ψήφισαν υπέρ και ποιοί αρνήθηκαν να το υπογράψουν. Αυτό όμως μπορεί να αποφευχθεί, δηλαδή η πραγματοποίηση δύο συνελεύσεων, αν οι μέτοχοι αποφασίσουν να πραγματοποιήσουν τη ΓΣ της μετατροπής ενώπιον συμβολαιογράφου, οπότε ο συμβολαιογράφος δεν προσυπογράφει απλά το πρακτικό¹⁸², αλλά συντάσσει κανονικό συμβολαιογραφικό έγγραφο στο οποίο, αφού οι εμφανισθέντες δηλώσουν ότι αποτελούν συγκροτημένη ΓΣ της εταιρείας, καταχωρούνται σ' αυτό οι αποφάσεις και όλα τα συμβάντα της ΓΣ και αυτό το υπογράφεται από όλους τους μετόχους και όχι μόνο από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της ΓΣ, αφού αυτό αποτελεί πλέον το καταστατικό της ΕΠΕ. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως όσοι αρνήθηκαν να μετάσχουν στην ΓΣ ή να υπογράψουν τη συμβολαιογραφική αυτή πράξη ή οι

¹⁷⁹ Εγκύκλιος Υπουργείου Οικονομικών Σ. 294/πολ. 24/88.

¹⁸⁰ Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 75.

¹⁸¹ Παρ. 2 του άρθρου 6 του νόμου 3190/1955.

¹⁸² Όπως στην παρ. 2 του άρθρου 32 του κ.ν 2190/20

αποχωρήσαντες της ΓΣ δεν υπολογίζονται στο σχηματισμό της νομίμου απαρτίας και πλειοψηφίας αυτής. Για να συνταχθεί όμως το καταστατικό της ΕΠΕ πρέπει να προηγηθεί εκτίμηση της περιουσίας της μετατρεπόμενης ΑΕ από την επιτροπή του άρθ. 9 του κ.ν 2190/20. Η εκτίμηση αυτή γίνεται βάσει του τελευταίου συνταχθέντος Ισολογισμού της εταιρείας και η διάρκεια ισχύος της έκθεσης της εκτιμητικής επιτροπής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των έξι μηνών, από την κοινοποίηση αυτής στην ενδιαφερόμενη εταιρεία.

Η μετατροπή αυτή πραγματοποιείται, από την ημέρα της καταχώρησης του Συμβολαίου αυτού στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών μαζί με την έγκριση του Νομάρχη ή του Υπουργού Ανάπτυξης και δημοσίευση της περίληψης αυτής στο ΦΕΚ όπως προβλέπουν οι διατάξεις των άρθ. 7α' και 7β' του κ.ν 2190/20. Σχετικά με τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στο ΦΕΚ, δεν αρκεί μόνο μια για την ΑΕ αλλά χρειάζεται και άλλη για την ΕΠΕ καθότι από τη δημοσίευση της σχετικής ανακοίνωσης της ΕΠΕ στο ΦΕΚ η νέα αυτή εταιρεία αποκτά τη νομική της προσωπικότητα, εν αντιθέσει με την ΑΕ, όπου από την ημέρα της καταχώρησης του συμβολαίου και της απόφασης του Νομάρχη στο ΜΑΕ, η μετατραπείσα ΑΕ παύει να υπάρχει ως νομικό πρόσωπο. Επομένως, στην περίπτωση αυτή έχουμε δύο εντελώς διαφορετικές ανακοινώσεις προς το Εθνικό Τυπογραφείο και δύο παράβολα με τα σχετικά τους δικαιώματα υπέρ του Τ.Α.Π.Ε.Τ. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι για να σταλεί η ανακοίνωση της περίληψης σύστασης της ΕΠΕ στο ΦΕΚ πρέπει να προηγηθεί η καταχώρηση του συμβολαίου και της απόφασης του Νομάρχη στο ΜΑΕ και στη συνέχεια η καταχώρησή του στο Πρωτοδικείο της έδρας της ΕΠΕ. Όσον αφορά την αλλαγή της επωνυμίας της μετατραπείσας σε ΕΠΕ ΑΕ, μετά την διαγραφή της Ανώνυμης Εταιρείας από το ΜΑΕ της Νομαρχίας αντίγραφο του Συμβολαίου της μετατροπής προσκομίζεται στο Επιμελητήριο της έδρας που ήταν εγγεγραμμένη η ΑΕ και με αίτηση ζητείται η επωνυμία της ΑΕ και προσωρινή εγγραφή της επωνυμίας της ΕΠΕ.

Μετά το πέρας όμως των διαδικασιών ίδρυσης της ΕΠΕ¹⁸³, γίνεται η οριστική εγγραφή της ΕΠΕ στο Επιμελητήριο της έδρας της ΕΠΕ, από το οποίο, αφού πληρωθούν τα σχετικά τέλη, λαμβάνεται η βεβαίωση εγγραφής της, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί στη ΔΥΟ για τη λήψη του ΑΦΜ της. Μετά τις πιο πάνω διαδικασίες, προσκομίζεται η πράξη μετατροπής (καταστατικό Ε.Π.Ε.) στη ΔΟΥ της έδρας της με τη Δήλωση Φόρου Συγκέντρωσης Κεφαλαίων σε τρία (3) αντίγραφα για την καταβολή του σχετικού φόρου 1%. Επειδή όμως, στην περίπτωση αυτή, το κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι ίσο με το κεφάλαιο της ΑΕ ουσιαστικά δεν υπάρχει φόρος για καταβολή, δεδομένου ότι ο σχετικός φόρος επί του μετοχικού κεφαλαίου έχει καταβληθεί κατά το παρελθόν. Επί του καταστατικού όμως της ΕΠΕ σημειώνεται από τη ΔΟΥ ότι επεβλήθη η σχετική δήλωση και κατεβλήθη ο ΦΣΚ. Στη συνέχεια το καταστατικό αυτό προσκομίζεται. Στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων και Ταμείο Νομικών για την καταβολή των σχετικών δικαιωμάτων τους, όπου και αυτά σημειώνουν ότι εισέπραξαν τα προβλεπόμενα από το νόμο δικαιώματά τους και μετά από όλα αυτά, το καταστατικό αυτό με τις επ' αυτού σημειώσεις προσκομίζεται στο Πρωτοδικείο της έδρας της για καταχώρηση, όπου και αυτό με τη σειρά του το καταχωρεί και αντίγραφο αυτού χορηγεί στην εταιρεία για το αρχείο της. Μετά την καταχώρηση του καταστατικού της ΕΠΕ στα βιβλία του Πρωτοδικείου της έδρας της, ο διαχειριστής της ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος της, συντάσσει την περίληψη αυτού, και με την έκδοση του σχετικού παραβόλου ή και των δικαιωμάτων υπέρ του Τ.Α.Π.Ε.Τ. προσκομίζεται στο ΦΕΚ για δημοσίευση.

¹⁸³ Δηλαδή καταχώρησης του καταστατικού της στο Πρωτοδικείο της έδρας της και της καταχώρησης της περίληψης του καταστατικού της στο ΦΕΚ.

Οι εταιρείες που κάνουν χρήση των άρθρων 67 του κ.ν. 2190/20 και 51 του νόμου 3190/55 δεν δημιουργούν νέο νομικό πρόσωπο αλλά απλώς αλλάζουν το νομικό τους τύπο. Αυτό έχει ως συνέπεια τη συνέχιση της διαχειριστικής χρήσης που αναφέρεται στο καταστατικό της μετατραπέυσας εταιρείας, με αποτέλεσμα κατά τη λήψη της χρήσης η προκύψασα από τη μετατροπή εταιρεία να συμπεριλάβει στα καθαρά της κέρδη και αυτά της προηγούμενης μεσοπεριόδου, εταιρείας και να υποβάλλει αυτή τη Φορολογική Δήλωση για τα συνολικά εισοδήματα μαζί με την τυχούσα υπεραξία των παγίων μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται από τις δηλώσεις του ΚΦΕ. Επιπλέον, εφόσον δεν έχουμε νέο νομικό πρόσωπο τόσο οι συγκεντρωτικές καταστάσεις των τιμολογίων Πελατών – Προμηθευτών όσο και οι βεβαιώσεις αποδοχών των εργαζομένων στην μετατραπέυσα εταιρεία ως και η εκκαθαριστική Δήλωση του Φόρου Μισθωτών Υπηρεσιών θα περιλαμβάνουν όλη τη διαχειριστική χρήση και θα υποβληθούν από την νέα νομική μορφή υπάρχουσα εταιρεία της 31/12. Εν αντιθέσει με τις μετατροπές ή συγχωνεύσεις που πραγματοποιούνται με βάση τους αναπτυξιακούς νόμους 1297/72 και 2166/93 όπου για τη μετατρέπομενη ΕΠΕ σε ΑΕ ή συγχώνευση ΑΕ όπως θα δούμε πιο κάτω, υποχρέωση υποβολής δήλωσης φορολογίας εισοδήματος για τα κέρδη που προέκυψαν μέχρι το χρόνο ολοκλήρωσης της μετατροπής ή της σύνταξης του ισολογισμού μετασχηματισμού, αντίστοιχα, έχει το νομικό πρόσωπο που προήλθε από τη μετατροπή, και μέχρι την 10η μέρα του πέμπτου μήνα από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου¹⁸⁴.

4.3.1.3 Μετατροπή ατομικής επιχείρησης, Ομόρρυθμης Εταιρίας ή Ετερόρρυθμης Εταιρίας σε ΕΠΕ

Για να μετατραπεί η ατομική επιχείρηση σε ΕΠΕ αποφασίζει μόνος του ο επιχειρηματίας. Για να μετατραπεί όμως μια ΟΕ ή μια ΕΕ σε ΕΠΕ χρειάζεται πρώτα να συνταχθεί από το συμβολαιογράφο ένα συμφωνητικό των εταίρων της ΟΕ ή της ΕΕ. Στο συμφωνητικό αυτό αναγράφεται η επιθυμία των εταίρων να μετατρέψουν την εταιρία τους σε ΕΠΕ, καθώς και τα κύρια σημεία του νόμου 3190/1955 που αναφέρονται στις ΕΠΕ. Από την ΟΕ, την ΕΕ ή την ατομική επιχείρηση υποβάλλεται αίτηση στη διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου με συνημμένο πρόσφατο ισολογισμό της επιχείρησης που μετατρέπεται και ζητείται η συγκρότηση της επιτροπής του άρθρου 9 του κ.ν 2190/20, για να εκτιμήσει τα περιουσιακά στοιχεία και να προσδιορίσει την καθαρή θέση της επιχείρησης που μετατρέπεται σε ΕΠΕ.

Στη συνέχεια, η επιτροπή του άρθρου 9 ελέγχει τα βιβλία της επιχείρησης που μετατρέπεται και συντάσσει σχετική έκθεση που την κοινοποιεί στην επιχείρηση που μετατρέπεται η οποία και φροντίζει για τη δημοσίευσή της στο ΦΕΚ. Με βάση την παραπάνω έκθεση και το συμφωνητικό των εταίρων της ΟΕ ή της ΕΕ συντάσσεται από το συμβολαιογράφο το καταστατικό ίδρυσης της ΕΠΕ λόγω μετατροπής της επιχείρησης¹⁸⁵.

Σε μετατροπή ατομικής επιχείρησης, πρέπει να συμμετάσχει τουλάχιστον ακόμα ένα πρόσωπο, εκτός αν πρόκειται για μονοπρόσωπη ΕΠΕ. Το κατώτερο κεφάλαιο της ΕΠΕ είναι 4.500 €, από το οποία, τουλάχιστον τα 2.250 € θα πρέπει να είναι σε μετρητά. Το εταιρικό κεφάλαιο της ΕΠΕ διαιρείται σε μερίδια, που το καθένα από αυτά έχει ονομαστική αξία 30 € ή πολλαπλάσιο των 30 €. Περίληψη του καταστατικού ίδρυσης της Ε.Π.Ε. δημοσιεύεται στο ΦΕΚ, ενώ δύο αντίγραφα από το καταστατικό ίδρυσης της ΕΠΕ υποβάλλονται στην αρμόδια ΔΟΥ και καταβάλλεται,

¹⁸⁴Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 74.

¹⁸⁵ Άρθρο 53 του νόμου 3190/1955.

με συμπληρωμένη τη σχετική έντυπη δήλωση, ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου που είναι 1% πάνω στο κεφάλαιο της ατομικής επιχείρησης που μετατρέπεται σε ΕΠΕ. Όταν πρόκειται για ΟΕ ή ΕΕ, τότε για το ποσό μέχρι το ύψος του κεφαλαίου της ΟΕ ή ΕΕ που μετατρέπεται σε κεφάλαιο της ΕΠΕ δεν υπολογίζεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου 1%, αλλά μόνο στο τυχόν επιπλέον ποσό που γίνεται κεφάλαιο της ΕΠΕ¹⁸⁶. Το ένα αντίγραφο του καταστατικού παραμένει στη ΔΟΥ και με το άλλο αντίγραφο, περνάει ο νόμιμος εκπρόσωπος πρώτα από το ανάλογο επιμελητήριο όπου γίνεται προεγγραφή της εταιρίας και στη συνέχεια με το ίδιο αυτό αντίγραφο, σφραγισμένο και από το επιμελητήριο το προσκομίζει στο Πρωτοδικείο όπου καταβάλλεται ποσοστό 0,5% επί του κεφαλαίου στο Ταμείο Σύνταξης Νομικών και 1% στο Ταμείο Πρόνοιας Δικηγόρων. Το πρωτοδικείο κρατά το πρώτο αντίγραφο στο αρχείο της και επικυρώνει όλα τα υπόλοιπα αντίγραφα του καταστατικού που προσκομίζονται για επικύρωση και τα οποία στη συνέχεια επιστρέφονται στην επιχείρηση.

Μέσα σε 30 μέρες από τη νόμιμη σύσταση της ΕΠΕ¹⁸⁷, υποβάλλεται στη ΔΟΥ η δήλωση έναρξης εργασιών. Συγχρόνως με τη δήλωση έναρξης εργασιών προσκομίζονται στη ΔΟΥ: α) Το καταστατικό, β) Το ΦΕΚ ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι θα προσκομισθεί το ΦΕΚ σε 2 αντίτυπο όταν κυκλοφορήσει, γ) Μισθωτήριο συμβόλαιο ή τίτλο κυριότητας ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/ 86 όταν πρόκειται για δωρεάν παραχώρηση του χώρου για επαγγελματική εγκατάσταση, δ) προσκομίζονται για το καθένα από τα μέλη της ΕΠΕ, βεβαιώσεις εγγραφής ή απαλλαγής από τον ΟΑΕΕ, ε) προσκομίζονται στη ΔΟΥ για το κάθε μέλος της ΕΠΕ και από μία βεβαίωση εγγραφής ή απαλλαγής από το Επιμελητήριο, όταν αυτό απαιτείται ρητά από το νόμο, στ) εξουσιοδότηση του διαχειριστή, θεωρημένη με το γνήσιο της υπογραφής του σε περίπτωση που τα δικαιολογητικά υποβάλλονται από τρίτο πρόσωπο (π.χ. από το λογιστή κλπ.), ζ) Οι αλλοδαποί που συμμετέχουν ως διαχειριστές σε ΕΠΕ, αν είναι υπήκοοι άλλου κράτους – μέλους της Ε.Ε. υποβάλλουν πιστοποιητικό φορολογικής ενημερότητας της κατοικίας τους και αν είναι υπήκοοι χωρών – μελών εκτός Ε.Ε. υποβάλλουν άδεια παραμονής και εργασίας καθώς και διαβατήριο επίσημα μεταφρασμένο. Για τη μεταβίβαση της ατομικής επιχείρησης ή ΟΕ ή ΕΕ σε ΕΠΕ λόγω μετατροπής ή συγχώνευσης, δεν οφείλεται χαρτόσημο, διότι η μεταβίβαση αυτή δε γίνεται λόγω πώλησης. Σε περίπτωση όμως μεταβίβασης ατομικής επιχείρησης ή ΟΕ ή ΕΕ λόγω πώλησης, τότε επιβάλλεται χαρτόσημο 2,4% πάνω στην καθαρή θέση με έκδοση δελτίου αποστολής –τιμολογίου πώλησης. Στη συνέχεια, η ΕΠΕ παίρνει από τη ΔΟΥ τον ΑΦΜ και θεωρεί τα βιβλία και στοιχεία της.

Οι υποχρεώσεις του ΚΒΣ που απορρέουν (λόγω ακαθάριστων εσόδων) από την ατομική επιχείρηση ή από την ΟΕ ή ΕΕ που μετατρέπεται σε ΕΠΕ (π.χ. για υποχρέωση τήρησης βιβλίου αποθήκης κλπ.) μεταφέρονται στην ΕΠΕ που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή. Γίνεται διακοπή της δραστηριότητας της ατομικής επιχείρησης ή της ΟΕ ή της ΕΕ που μετατρέπεται σε ΕΠΕ. Για το λόγο αυτό, αφού γίνει πρώτα διακοπή από το αντίστοιχο επιμελητήριο, προσκομίζονται στη συνέχεια, στη ΔΟΥ τα βιβλία (όταν αυτά είναι α ή β' κατηγορίας του ΚΒΣ) και όλα τα θεωρημένα στοιχεία του ΚΒΣ για ακύρωση, διότι τα αθεώρητα στοιχεία δεν ακυρώνονται και συμπληρώνονται στη ΔΟΥ τα έντυπα “Μ4 – Δήλωση διακοπής εργασιών” και “Μ7 – Δήλωση σχέσεων φορολογουμένου” επειδή έγινε η διακοπή λόγω μετατροπής σε ΕΠΕ. Στη συνέχεια, ο διαχειριστής ή ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρίας με όλες τις εκκαθαριστικές δηλώσεις του ΦΠΑ, με τα βιβλία και με όλα τα

¹⁸⁶ Εγκ. πολ. 1388/ 28.12.01.

¹⁸⁷ Παρ. 1 του άρθρου 36 του νόμου 2859/2000)

στοιχεία του ΚΒΣ περνάει από τα διάφορα τμήματα της ΔΟΥ, τα οποία βεβαιώνουν τη διακοπή και κυρίως από το τμήμα του ΚΒΣ το οποίο βεβαιώνει ότι ακυρώθηκαν τα βιβλία και στοιχεία. Στη συνέχεια, ο λογιστής προσέρχεται στο τμήμα Μητρώου απ' όπου και παίρνει την αντίστοιχη βεβαίωση για τη διακοπή των εργασιών της ατομικής επιχείρησης ή της ΟΕ ή της ΕΕ που μετατράπηκε σε ΕΠΕ. Τέλος η διακοπή ολοκληρώνεται με την διακοπή από το αντίστοιχο ασφαλιστικό ταμείο ΟΑΕΕ που αφορά τη δραστηριότητα που διακόπτεται.

4.3.2 Μετατροπή Βάσει Αναπτυξιακών Νόμων

Η μετατροπή επιχειρήσεων βάσει των αναπτυξιακών νόμων 2166/1993 και του Ν.Δ 1297/1972 έχει σαν στόχο την δημιουργία μεγαλύτερων οικονομικών μονάδων. Οι μεγαλύτερες οικονομικές μονάδες θα πρέπει να έχουν την μορφή της ΑΕ ή ΕΠΕ και πάντα η μετατροπή γίνεται από κάτω προς τα πάνω. Δηλαδή μπορεί να μετατραπεί μια επιχείρηση από ΕΠΕ σε ΑΕ αλλά δεν μπορεί να γίνει το αντίστροφο. Οι κύριες διαφορές μεταξύ των αναπτυξιακών και των άλλων νόμων είναι η αλλαγή νομικής μορφής¹⁸⁸, η κατάρτιση Ισολογισμού και Απογραφής κατά την ημερομηνία λήξης της απόφασης για μετατροπή, το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο της εταιρίας που προέρχεται από μετατροπή, ο χρόνος και ο τρόπος δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος και τέλος μια σειρά από φορολογικές ελαφρύνσεις που στόχο έχουν την ενθάρρυνση δημιουργίας μεγάλων οικονομικών μονάδων.

4.3.2.1 Μετατροπή Βάσει του Νόμου 2166/1993

Η υπαγωγή μιας εταιρίας στον νόμο 2166/1993 προϋποθέτει η εταιρία να τηρεί βιβλία γ' κατηγορίας του ΚΒΣ, να έχει συντάξει τουλάχιστον μια φορά ισολογισμό για δωδεκάμηνη ή μεγαλύτερη διαχειριστική χρήση και να μην έχει ως κύριο αντικείμενο εργασιών την κατασκευή ή εκμετάλλευση ακινήτων πλην της εκμετάλλευσης ξενοδοχείων. Για να γίνει η μετατροπή με βάση του νόμου 2166/93, θα πρέπει πρώτα να συνταχθεί ισολογισμός της επιχείρησης αυτής που μετατρέπεται, με σκοπό την μετατροπή.

Στη συνέχεια, τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της μετατρεπόμενης επιχείρησης μεταφέρονται ως στοιχεία απογραφής και ισολογισμού έναρξης στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή. Η παραπάνω απογραφή και ο ισολογισμός καταχωρούνται υποχρεωτικά στο θεωρημένο βιβλίο απογραφών που τηρείται από τη μετατρεπόμενη επιχείρηση, διότι ο ισολογισμός αυτός αποτελεί και τον ισολογισμό λήξης της μετατρεπόμενης επιχείρησης. Ο ίδιος ισολογισμός και η απογραφή καταχωρούνται ως απογραφή και ως ισολογισμός έναρξης στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή. Όλες οι πράξεις που γίνονται μετά την ημερομηνία κατάρτισης του ισολογισμού μετατροπής και μέχρι να ολοκληρωθεί η διαδικασία της μετατροπής αυτής (σύσταση της νέας εταιρίας), θεωρείται ότι διενεργούνται για λογαριασμό της νέας εταιρίας και κατά συνέπεια, όλες οι πράξεις αυτές μεταφέρονται με συγκεντρωτική εγγραφή στα βιβλία της νέας εταιρίας αμέσως μετά τη σύστασή της.

Όταν ολοκληρώνονται οι διαδικασίες του μετασχηματισμού δεν ξανασυντάσσεται ισολογισμός, ακόμα και αν οι διαδικασίες ολοκλήρωσης του μετασχηματισμού συνεχίζονται και μετά τις 31/12 που είναι η τελευταία μέρα της δωδεκάμηνης

¹⁸⁸ Όταν μετατρέπεται μια ΕΠΕ σε ΑΕ με τις διατάξεις του 3190/1955 η εταιρία συνεχίζει να λειτουργεί όπως και πριν χωρίς να αλλάζει ούτε ο ΑΦΜ.

διαχειριστικής περιόδου¹⁸⁹. Οι μετατρεπόμενες επιχειρήσεις, για τα αποτελέσματα (κέρδη ή ζημίες) τους που προκύπτουν μέχρι την κατάρτιση του ισολογισμού μετασχηματισμού, υποβάλλουν δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε 4 μήνες και 10 μέρες αν είναι ΑΕ ή ΕΠΕ¹⁹⁰. Η τελευταία περιοδική δήλωση του ΦΠΑ υποβάλλεται μέσα σε 20 μέρες από την ημερομηνία μετασχηματισμού και η εκκαθαριστική δήλωση του ΦΠΑ μέσα σε 130 μέρες μετρούμενες από την ίδια ημερομηνία. Ως εισφερόμενο κεφάλαιο θεωρείται το εταιρικό ή μετοχικό κεφάλαιο της μετατρεπόμενης επιχείρησης και όχι η καθαρή θέση αυτής. Οι μετοχές (που μπορεί να είναι ονομαστικές ή ανώνυμες) ή τα μερίδια σε περίπτωση ΕΠΕ μπορούν να μεταβιβασθούν οποτεδήποτε και χωρίς κανένα περιορισμό. Μεταφέρεται η ζημιά που αναγνωρίζεται φορολογικά της μετατρεπόμενης επιχείρησης για να συμψηφιστεί με κέρδη των επόμενων 2 χρήσεων της προερχόμενης από τη μετατροπή νέας εταιρίας¹⁹¹. Δεν συμψηφίζεται η ζημιά μόνο σε περίπτωση διάσπασης. Δηλαδή, αν η μετατρεπόμενη επιχείρηση έχει ζημιά φορολογικά αναγνωρίσιμη, η ζημιά αυτή μπορεί να συμψηφιστεί με κέρδη των επόμενων 2 χρήσεων της εταιρίας εκείνης που προέρχεται από τη μετατροπή¹⁹². Επομένως, η ζημιά της μετατρεπόμενης με βάση το Ν. 2166/93 επιχείρησης θα πρέπει να εμφανίζεται σε δύο λογαριασμούς¹⁹³ και στον ισολογισμό μετασχηματισμού που θα συντάξει η μετατρεπόμενη επιχείρηση αλλά και στον ισολογισμό της νέας εταιρίας που προέρχεται από τη μετατροπή, για να μπορεί έτσι να συμψηφιστεί η ζημιά που είναι φορολογικά αναγνωρίσιμη με τα κέρδη προ φόρου των επόμενων 2 χρήσεων¹⁹⁴.

Με απόφαση της γενικής συνέλευσης των εταίρων ή μετόχων της επιχείρησης που μετατρέπεται μπορεί να καθορίζεται η σχέση συμμετοχής αυτών στο κεφάλαιο της νέας εταιρίας. Το κεφάλαιο της νέας εταιρίας που προέρχεται από μετατροπή με βάση το νόμο 2166/93 δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το ποσό 146.735 € όταν πρόκειται για ΕΠΕ ούτε μικρότερο από 300.000 € όταν πρόκειται για ΑΕ. Αν είναι μικρότερο, τότε με τη διαφορά γίνεται αύξηση σε μετρητά είτε από τους παλαιούς εταίρους ή μετόχους είτε από νέους εταίρους ή μετόχους. Από την ημερομηνία που συντάσσεται ο ισολογισμός με σκοπό τη μετατροπή και μετά, όλες οι πράξεις που διενεργούνται από τη μετατρεπόμενη επιχείρηση, θεωρείται ότι διενεργούνται για λογαριασμό της νέας εταιρίας που προέρχεται από την μετατροπή αυτή. Για το λόγο αυτό, μόλις συσταθεί η νέα εταιρία και αμέσως μετά από τις εγγραφές της κάλυψης του κεφαλαίου που γίνονται στα βιβλία της, μεταφέρονται τα παραπάνω ποσά με συγκεντρωτικές εγγραφές από τα βιβλία της μετατρεπόμενης επιχείρησης στα βιβλία της νέας εταιρίας.

Δηλαδή, μεταφέρονται τα ποσά όπως αυτά είναι γραμμένα στο αναλυτικό ισοζύγιο της τεταρτοβάθμιας ανάπτυξης με χρέωση των χρεωστικών υπολοίπων και με πίστωση των πιστωτικών υπολοίπων. Αντί να συντάσσεται καινούριος ισολογισμός παίρνεται συνήθως ο τελευταίος ισολογισμός με 31/12 του προηγούμενου έτους, που συντάχθηκε στο όνομα της επιχείρησης η οποία μετατρέπεται σε ΑΕ. Ή ΕΠΕ. Οι κυριότερες απαλλαγές που προβλέπονται από τις διατάξεις του νόμου 2166/93 για τις μετατροπές των επιχειρήσεων, είναι οι εξής: α) απαλλαγή από το φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίων για το εισφερόμενο κεφάλαιο των επιχειρήσεων που μετατρέπονται. Σε περίπτωση μετατροπής ΟΕ, ΕΕ ή ΕΠΕ σε ΑΕ, δεν οφείλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων. Αντίθετα, σε περίπτωση μετατροπής ατομικών επιχειρήσεων σε ΕΠΕ ή

¹⁸⁹ Εγκ. Υπ. Οικ. 1039799/πολ. 1080/5.4.94.

¹⁹⁰ Παρ. 1 του άρθρου 107 του νόμου 2238/1994.

¹⁹¹ Παρ. 5 του άρθρου 9 του νόμου 2992/2002.

¹⁹² Παρ. 5 του άρθρου 9 του νόμου 2992/2002.

¹⁹³ Σε “ζημίες φορολογικά αναγνωρίσιμες” και σε “ζημίες φορολογικά μη αναγνωρίσιμες”.

¹⁹⁴ Άρθρο 9 παρ. 5 του νόμου 2992/2002, Στ. Ε. 4038/87.

ΑΕ επιβάλλεται φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίων για ολόκληρο το κεφάλαιο της ΕΠΕ ή της ΑΕ, διότι δεν έχει καταβληθεί προηγούμενα ο φόρος συγκέντρωσης κεφαλαίου¹⁹⁵, β) απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης ακινήτων. Η απαλλαγή αυτή αφορά τα εισφερόμενα ακίνητα, τα οποία ανήκουν στην κυριότητα των επιχειρήσεων που μετατρέπονται κατά το χρόνο που γίνεται ο μετασχηματισμός. Η απαλλαγή από το φόρο μεταβίβασης παρέχεται σε όλα τα ακίνητα που ανήκουν στις μετατρεπόμενες επιχειρήσεις, ανεξάρτητα αν αυτά χρησιμοποιούνται για τις ανάγκες της επιχείρησης ή είναι εκμισθωμένα σε τρίτους κατά το χρόνο του μετασχηματισμού, γ) Απαλλαγή από το φόρο εισοδήματος των μεταβιβαζομένων αυτοκινήτων.

Οι επιχειρήσεις που μετατρέπονται, μπορούν με αίτησή τους προς την αρμόδια ΔΟΥ να ζητήσουν τη διενέργεια τακτικού φορολογικού ελέγχου για το σκοπό της μετατροπής και του ελέγχου του ύψους της λογιστικής αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων κατά την ημερομηνία της μετάταξης. Με την αίτηση αυτή συνοποβάλλονται: α) αντίγραφο του ισολογισμού που έχει συνταχθεί για το σκοπό της μετατροπής, β) αντίγραφο της απόφασης του αρμόδιου οργάνου της που θα αναφέρονται τα στοιχεία εκείνα που αφορούν την μορφή της μετατροπής (π.χ. μετατροπή σε ΕΠΕ ή ΑΕ κλπ.). Τα αποτελέσματα του ελέγχου αυτού κοινοποιείται από τη ΔΟΥ προς την αιτούσα, μέσα σε 3 μήνες από την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης ή μέσα σε 6 μήνες όταν πρόκειται για μεγάλες επιχειρήσεις. Ο έλεγχος της ΔΟΥ γίνεται μόνο στις εκκρεμείς φορολογικές δηλώσεις και για την τρέχουσα χρήση διότι για τη χρήση αυτή που λαμβάνει χώρα η μετατροπή δεν έχει υποβληθεί ακόμα η φορολογική δήλωση.

Μετά τον έλεγχο από τη ΔΟΥ συντάσσεται έκθεση για την επιχείρηση που μετατρέπεται. Στη συνέχεια, χορηγείται από τον προϊστάμενο της ΔΟΥ στην επιχείρηση πιστοποιητικό, με το οποίο πιστοποιείται ότι τα “Εισφερόμενα περιουσιακά στοιχεία είναι αυτά που εμφανίζονται στο βιβλίο απογραφών της επιχείρησης στις σελίδες έως και η αξία αυτών που εμφανίζεται στον ισολογισμό προκύπτει από τα δεδομένα της απογραφής. Το πιστοποιητικό αυτό μαζί με αντίγραφο του ισολογισμού μετατροπής θεωρημένο από τη ΔΟΥ για την ακρίβειά του θα το χρησιμοποιήσει η επιχείρηση για την παραπέρα διαδικασία του μετασχηματισμού. Οι επιχειρήσεις που μετατρέπονται μπορεί να μην ζητήσουν τη διενέργεια ελέγχου από τις αρμόδιες ΔΟΥ. Στην περίπτωση αυτή, είναι υποχρεωμένες οι επιχειρήσεις αυτές να ζητήσουν τη διενέργεια ελέγχου και διαπίστωσης της λογιστικής αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων από Ορκωτό Ελεγκτή με ημερομηνία την ημέρα που μετατρέπονται. Στην περίπτωση αυτή, ο Ορκωτός Ελεγκτής θα χορηγήσει στην επιχείρηση που μετατρέπεται το παραπάνω πιστοποιητικό και θα θεωρήσει τον ισολογισμό για το σκοπό της μετατροπής. Οι επιχειρήσεις όμως μπορούν να ζητήσουν να γίνει ο έλεγχος και η διαπίστωση της λογιστικής αξίας των περιουσιακών τους στοιχείων από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/20 και όχι από τον ορκωτό ελεγκτή ούτε και από τη ΔΟΥ.

Σε περίπτωση μετατροπής επιχειρήσεων με τις διατάξεις του Ν. 2166/93, τα παρεχόμενα φορολογικά ευεργετήματα στις μετατρεπόμενες επιχειρήσεις από τους αναπτυξιακούς νόμους 2601/98 και 3299/04, ισχύουν και για τις νέες εταιρίες που προκύπτουν από τη μετατροπή, κατά το μέτρο φυσικά που οι επιχειρήσεις αυτές δεν έκαναν χρήση των κινήτρων αυτών. Δηλαδή, οι νέες εταιρίες έχουν δικαίωμα να σχηματίζουν π.χ. αφορολόγητα αποθεματικά του Ν. 3299/04 για την ακάλυπτη αξία επενδύσεων του νόμου αυτού που ενδεχόμενα υφίσταται κατά το χρόνο της μετατροπής. Οι αφορολόγητες κρατήσεις από τα κέρδη ήτο ειδικά αφορολόγητα αποθεματικά από τα μη διανεμόμενα κέρδη που υφίστανται στις μετατρεπόμενες

¹⁹⁵ Λόγω του ότι ήταν ατομική επιχείρηση και δεν υπάγονταν στο φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου.

επιχειρήσεις, εφόσον μεταφέρονται και εμφανίζονται αυτούσια σε ειδικούς λογαριασμούς στη νέα εταιρία, δεν υπόκεινται σε φορολογία κατά το χρόνο της μετατροπής¹⁹⁶.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι θα πρέπει να τηρηθούν όλες οι διατυπώσεις δημοσιότητας σε όλα τα στάδια της μετατροπής και τελικά η μετατροπή ολοκληρώνεται με την υποβολή στις διατυπώσεις δημοσιότητας της σύστασης της καινούριας εταιρίας και της διακοπής της παλιάς.

4.3.2.2 Μετατροπή Βάσει του Νομικού Διατάγματος 1297/1972

Οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής μπορούν να μετατραπούν σε ΑΕ μέχρι και το έτος 2011, διότι παρατάθηκε η ισχύς του Ν.Δ. 1297/72 μέχρι 31/12/2011. Επίσης, οι επιχειρήσεις οποιασδήποτε μορφής (εκτός από Α.Ε.) μπορούν να μετατραπούν σε ΕΠΕ με βάση το νόμο αυτό. Τα ακίνητα που εισφέρονται από ατομική επιχείρηση ή από ΟΕ, ΕΕ κλπ. Λόγω μετατροπής αυτών σε ΕΠΕ θα πρέπει να ανήκουν και να χρησιμοποιούνται από αυτές πριν από τη μετατροπή. Δεν απαλλάσσονται από το Φόρο Μεταβίβασης Ακινήτων τα μισθωμένα ακίνητα σε τρίτους ούτε και τα ακίνητα που δεν είναι κατάλληλα προς χρήση λόγω εργασιών ανοικοδόμησης ή διαμόρφωσής τους κλπ¹⁹⁷.

Μετά από αίτηση που υποβάλλει η επιχείρηση στη Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου, συγκροτείται η επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/20, η οποία αποτιμά υποχρεωτικά όλες τις εισφορές σε είδος. Η αποτίμηση όμως αυτή της επιτροπής του άρθρου 9, στην περίπτωση που μεταβιβάζονται πάγια στοιχεία για τα οποία οφείλεται ΦΜΑ, δεν είναι δεσμευτική για τη ΔΟΥ η οποία μπορεί να προσδιορίσει άλλη αξία για τον υπολογισμό του ΦΜΑ Τα φορολογικά ευεργετήματα του Ν.Δ. 1297/72 που αφορούν τις μετατροπές επιχειρήσεων είναι α) Η υπεραξία που προκύπτει δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος¹⁹⁸ Η υπεραξία αυτή προκύπτει κατά την απογραφή των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού κατά το χρόνο μετατροπής της επιχείρησης και παρακολουθείται υποχρεωτικά σε λογαριασμούς τάξης στη νέα εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή μέχρι το χρόνο διάλυσής της. Όταν η εταιρία αυτή διαλυθεί για οποιονδήποτε λόγο, τότε η υπεραξία αυτή προστίθεται στα κέρδη της εταιρίας και φορολογείται σύμφωνα με τη φορολογία που ισχύει κατά το χρόνο αυτό που διαλύεται η εταιρία αυτή. Για να προσδιοριστεί η υπεραξία που δεν φορολογείται κατά το χρόνο της μετατροπής, γίνεται αποτίμηση της αξίας των πάγιων στοιχείων από την επιτροπή του άρθρου 9 του κ.ν 2190/1920. Η υπεραξία που προκύπτει από την μετατροπή απαλλάσσεται από το φόρο κατά το χρόνο της μετατροπής είτε αυτή προέρχεται από εισφορά πάγιων στοιχείων είτε από εμπορεύσιμα αγαθά, β) αναγνωρίζονται φορολογικό προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα οι αποσβέσεις που υπολογίζονται πάνω στην αναπόσβεστη αξία των πάγιων στοιχείων που εισφέρονται από την μετατρεπόμενη επιχείρηση προσαυξημένης της αναπόσβεστης αυτής αξίας με την υπεραξία που προκύπτει κατά τη μετατροπή και αναλογεί σ' αυτήν¹⁹⁹.

¹⁹⁶Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.-Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 85.

¹⁹⁷ Εγκ. Υπ. Οικ. 1089894/πολ. 1141/17.12.04, γνωμάτευση Ν.Σ.Κ. 534/04

¹⁹⁸ Παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 1297/72.

¹⁹⁹ Παρ. 3 του άρθρου 2 του Ν.Δ. 1297/72.

Οι υπόλοιπες αποσβέσεις που αναλογούν στην αναπόσβεστη αξία των εισφερόμενων από την μετατρέπομενη επιχείρηση πάγιων στοιχείων δεν αναγνωρίζονται φορολογικό προς έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα της νέας εταιρίας που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή. Κατά συνέπεια, αν μια επιχείρηση έχει υπολογίσει και αποσβέσεις πάνω στην υπεραξία η οποία αναλογεί στην αξία του πάγιου περιουσιακού στοιχείου που έχει αποσβεστεί, τότε το ποσό αυτών των αποσβέσεων θα προσauξήσει τα φορολογητέα κέρδη της χρήσης αυτής ως “λογιστική διαφορά. Ως αξία κτήσης των πάγιων στοιχείων της ΕΠΕ που μετατρέπεται σε ΑΕ με βάση τις διατάξεις του άρθρου 67 του Ν. 2190/20, για τον υπολογισμό των αποσβέσεων από την ΑΕ, λαμβάνεται η αρχική τους αξία κτήσης, όπως αυτή εμφανίζεται στα βιβλία της ΕΠΕ και όχι η αξία των παγίων αυτών στοιχείων η οποία προσδιορίζεται με βάση το άρθρο 9 του κ.ν 2190/20, διότι με την μετατροπή αυτή δεν επέρχεται κατάλυση του νομικού προσώπου της ΕΠΕ και ίδρυση της ΑΕ, αλλά μεταβάλλεται απλώς ο νομικός τύπος της υφιστάμενης ΕΠΕ σε ΑΕ, γ) η εισφορά και η μεταβίβαση των περιουσιακών και λοιπών στοιχείων που πραγματοποιείται κατά την μετατροπή δεν υπάγεται σε κανένα φόρο, ούτε τέλους χαρτοσήμου κλπ²⁰⁰. Για να μην υπαχθούν σε ΦΜΑ τα ακίνητα της επιχείρησης κατά το χρόνο της μετατροπής της θα πρέπει τα ακίνητα αυτά να ανήκουν στην επιχείρηση που μετατρέπεται και να χρησιμοποιούνται από αυτήν.

Επίσης, η εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιεί για τις ανάγκες της το ακίνητο αυτό τουλάχιστον για μια 5ετία μετρούμενη από την ημερομηνία μετατροπής της. Κατά τη διάρκεια της 5ετίας, μπορεί η εταιρία: α) να ενοικιάσει σε τρίτους τα ακίνητα αυτά με την προϋπόθεση ότι δεν μεταβάλλεται το κύριο αντικείμενο των εργασιών της και β) να πωλήσει τα ακίνητα αυτά με την προϋπόθεση όμως ότι μέσα σε δύο χρόνια να αγοράσει άλλα καινούργια πάγια στοιχεία ίσης τουλάχιστον αξίας που θα τα χρησιμοποιήσει για τις ανάγκες της ή θα χρησιμοποιήσει το ποσό της εκποίησης για εξόφληση δανείων τραπεζών, Δημοσίου ή Ι.Κ.Α. Αν η επιχείρηση που μετατρέπεται έχει κατά χρήση κάποιο ακίνητο πάνω από μία 5ετία και το εισφέρει στην καινούργια εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή, τότε δεν πληρώνεται ΦΜΑ εφόσον όμως χρησιμοποιηθεί για τις ανάγκες και της νέας εταιρίας τουλάχιστον για μια 5ετία. Για να ισχύουν τα φορολογικά ευεργετήματα του νομικού αυτού του διατάγματος θα πρέπει : α) Η εταιρία που προέρχεται από τη μετατροπή, να έχει κατά το χρόνο της σύστασής της τουλάχιστον 300.000 € μετοχικό κεφάλαιο αν είναι ΑΕ, ή 146.735 € ευρώ εταιρικό κεφάλαιο αν είναι ΕΠΕ²⁰¹ β) Σε περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας ή Ε.Π.Ε. σε ΑΕ., τότε οι μετοχές της ΑΕ, που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου τους για μια 5ετία από την ημερομηνία της μετατροπής, γ) Σε περίπτωση μετατροπής ατομικής επιχείρησης ή προσωπικής εταιρίας σε ΕΠΕ, τότε τα εταιρικά μερίδια του εισφερόμενου κεφαλαίου, θα πρέπει να είναι μη μεταβιβάσιμα κατά ποσοστό 75% του συνόλου των για μια 5ετία από τη μετατροπή. Οι μετοχές και τα μερίδια που αντιστοιχούν σε καταβολές σε χρήμα μπορούν να μεταβιβάζονται χωρίς κανένα περιορισμό. Σε περίπτωση που η νέα εταιρία η οποία προήλθε από μετατροπή διαλυθεί με οποιονδήποτε τρόπο πριν από την πάροδο της πενταετίας μετρούμενης από την ημέρα της μετατροπής, τότε υποχρεούται αυτή να καταβάλλει το ΦΜΑ και οποιονδήποτε άλλο φόρο ή τέλος δεν

²⁰⁰ Παρ. 1 του άρθρου 3 του Ν.Δ. 1297/72.

²⁰¹ Ν. 2579/98 άρθρο 11, άρθρο 11 παρ. 1 Ν. 2948/01, Κ.Υ.Α. 1038678/πολ. 1106/01.

κατέβαλε στο Δημόσιο κατά την μετατροπή λόγω απαλλαγής. Στην περίπτωση αυτή οι φόροι και τα τέλη υπολογίζονται ως εξής:

α) Ο φόρος της υπεραξίας που δεν είχε καταβληθεί υπολογίζεται με βάση το συντελεστή που φορολογούνται τα κέρδη που δεν διανέμονται κατά το χρόνο της διάλυσης της εταιρίας και β) οι λοιποί φόροι και τα τέλη χαρτοσήμου κλπ. Υπολογίζονται με βάση τους συντελεστές που ίσχυαν κατά το χρόνο της σύστασης της εταιρίας. Οι παραπάνω φόροι και τέλη καταβάλλονται στην αρμόδια ΔΟΥ χωρίς προσαυξήσεις λόγω εκπροθέσμου με συμπλήρωση σχετικής δήλωσης και μέσα σε προθεσμία δύο μηνών από τη διάλυσή της. Σε περίπτωση διάλυσης της εταιρίας μέσα στην πενταετία με σκοπό ίδρυσης άλλης εταιρίας (λόγω συγχώνευσης κλπ.) δεν καταβάλλεται κανένα ποσό φόρου ή τέλους από τα παραπάνω στο Δημόσιο, εφόσον οι μετοχές της νέας εταιρίας, οι οποίες αντιστοιχούν στην αξία του εισφερομένου κεφαλαίου θα είναι υποχρεωτικά ονομαστικές στο σύνολό τους και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου αυτών για μια πενταετία από τη μετατροπή. Οι φορολογικές απαλλαγές και διευκολύνσεις που προβλέπουν οι διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72 παρέχονται και στις περιπτώσεις μετατροπής τεχνικών επιχειρήσεων που ασχολούνται με την κατασκευή τεχνικών έργων του Δημοσίου, δήμων και κοινοτήτων, δημοσίων επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, οργανισμών ή επιχειρήσεων Κοινής ωφέλειας, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικών τεχνικών έργων και είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων.

Δηλαδή, επιτρέπεται η μετατροπή τεχνικών επιχειρήσεων οποιασδήποτε νομικής μορφής σε Α.Ε. ή οποιασδήποτε νομικής μορφής (πλην των Α.Ε.) σε Ε.Π.Ε. Δεν μπορούν να μετατραπούν με βάση των διατάξεων του Ν.Δ. 1297/72 οι τεχνικές επιχειρήσεις που έχουν ως αντικείμενο εργασιών την Κατασκευή ή εκμετάλλευση πάσης φύσης ακινήτων (Πλην των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων), δηλαδή δεν μετατρέπονται με το νόμο αυτό οι οικοδομικές επιχειρήσεις²⁰². Όσον αφορά τα διαδικαστικά είναι η ίδια διαδικασία που ακολουθείται και κατά την εφαρμογή του νόμου 2166/1993 και έχει αναλυθεί λεπτομερώς πιο πάνω.

4.4 Συγχώνευση ΕΠΕ

Πέραν της μετατροπής μιας ΕΠΕ σε άλλον εταιρικό τύπο υπάρχει και η περίπτωση μετασχηματισμού της εταιρίας μέσω της διαδικασίας συγχώνευσης. Η ΕΠΕ μπορεί να συγχωνευτεί με ΟΕ, ΕΕ, ΕΠΕ και ΑΕ. Ο νόμος 3190/1955 κάνει αναφορά στα άρθρα 54 και 55 για την διαδικασία αυτή και αναφέρει πως πρέπει να ληφθεί απόφαση με την πλειοψηφία του άρθρου 38 εάν το καταστατικό δεν απαιτεί μεγαλύτερη²⁰³ ενώ η συγχώνευση μπορεί να γίνει μόνο μετά από την πάροδο 2 μηνών από την σχετική δημοσίευση στο ΦΕΚ και στον τύπο²⁰⁴. Εάν διατυπωθούν αντιρρήσεις τότε ο μόνος αρμόδιος για την επίλυση της διαφοράς είναι ο Πρόεδρος του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας²⁰⁵.

Τέλος η απόφαση της ΓΣ των εταίρων θα πρέπει να είναι αποτυπωμένη σε συμβολαιογραφικό έγγραφο. Σε περίπτωση μη τήρησης ενός από το παραπάνω καθιστά την συγχώνευση άκυρη. Σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο συγχώνευση που συμμετέχει ΕΠΕ μπορεί να γίνει είτε μέσω των γενικών διατάξεων του νόμου περί ΕΠΕ είτε μέσω των αναπτυξιακών που αναφέρθηκαν πιο πάνω ενώ οι διαδικασίες

²⁰²Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 85.

²⁰³ Παρ. 1 του άρθρου 54 του νόμου 3190/1955.

²⁰⁴ Παρ. 2 του άρθρου 54 του νόμου 3190/1955.

²⁰⁵ Παρ. 3 του άρθρου 54 του νόμου 3190/1955.

είναι ακριβώς όπως αυτές που αναλύθηκαν στις παραγράφους με την μόνη διαφορά της λέξης μετατροπής με την λέξη συγχώνευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Λύση και Εκκαθάριση

5.1 Γενικά

Η λύση και η εκκαθάριση μιας Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης αποτελεί το τελικό στάδιο ζωής της εταιρίας. Η λύση της εταιρίας μπορεί να προέλθει από διάφορους λόγους. Αυτοί οι λόγοι μπορεί να αναφέρονται στο καταστατικό μπορεί και όχι. Οι λόγοι που δεν αναφέρονται στο καταστατικό είναι συνήθως αναγκαστικού χαρακτήρα και ορίζονται ρητά στον νόμο 3190/1955. Τα άρθρα του νόμου που διέπουν την λύση και την εκκαθάριση μιας ΕΠΕ είναι τα άρθρα 44 έως 50 του νόμου περί ΕΠΕ. Η λύση της εταιρίας μπορεί να περιέλθει για λόγους που αναφέρονται στο καταστατικό ή στον νόμο, μετά από απόφαση των εταιρών ή μετά την ανάκυψη σπουδαίου λόγου. Το στάδιο της λύσης διαδέχεται το στάδιο της εκκαθάρισης. Έτσι μετά την απόφαση για λύση της εταιρίας η Γενική Συνέλευση των εταίρων θα πρέπει να διορίσει τους εκκαθαριστές εάν δεν ορίζεται αλλιώς από το καταστατικό. Στο στάδιο αυτό οι εκκαθαριστές προβαίνουν στην διενέργεια εκείνων των πράξεων που σκοπό έχουν την εξόφληση όλων των υποχρεώσεων της εταιρίας και την διανομή του προϊόντος της εκκαθάρισης στους δικαιούχους. Το έργο των εκκαθαριστών τελειώνει με την διανομή αυτή και η εταιρία παύει να υφίσταται ως νομικό πρόσωπο. Ωστόσο πριν το στάδιο της εκκαθάρισης μπορεί να γίνει αναβίωση της εταιρίας και να συνεχίσει κανονικά την δραστηριότητά της. Τέλος εάν ο λόγος λύσης της εταιρίας είναι η πτώχευση τότε δεν ακολουθείται η διαδικασία της εκκαθάρισης, αλλά αυτή της πτώχευσης.

5.2 Λύση ΕΠΕ

Τα άρθρα 44 και 45 του νόμου 3190/1955 αναφέρει τους λόγους για τους οποίους λύεται με μια ΕΠΕ. Έτσι σύμφωνα με το άρθρο αυτό μια ΕΠΕ λύεται με ενεργοποίηση σχετικής διάταξης του νόμου ή του καταστατικού²⁰⁶, με απόφαση της ΓΣ που αποφάσισε με την πλειοψηφία του άρθρου 38²⁰⁷ και τέλος όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος. Στην Τρίτη περίπτωση την ύπαρξη σπουδαίου λόγου μπορεί να την

²⁰⁶ Παρ. 1 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

²⁰⁷ Παρ. 2 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

επικαλεστεί ο κάθε εταίρος και μετά από την απόφαση του Προέδρου του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας να απαιτηθεί η λύση της²⁰⁸. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η λύση της εταιρίας αν και φέρει το ίδιο αποτέλεσμα με την ακυρότητα δεν ταυτίζεται. Για παράδειγμα η ακύρωση της εταιρίας γίνεται πάντα με δικαστική απόφαση²⁰⁹ ενώ η λύση της μπορεί να γίνει και με απόφαση της ΓΣ των εταίρων²¹⁰. Επίσης, η ακυρότητα προϋποθέτει την ύπαρξη ελαττωματικού στοιχείου ενώ η λύση απλά την ενεργοποίηση ορισμένων διαδικασιών. Με την λύση της εταιρίας ουσιαστικά επιλέγεται η εξαφάνισή της και η περιουσία της αφού τακτοποιηθούν όλες της οι υποχρεώσεις διανέμεται στους εταίρους.

5.2.1 Λύση λόγω διατάξεων του καταστατικού και του νόμου

Η ΕΠΕ λύεται για λόγους που αναφέρονται στο καταστατικό ή στις διατάξεις του άρθρου 43. Αυτό σημαίνει πως στο καταστατικό μπορεί να περιέχονται λόγοι οι οποίοι λειτουργούν προσθετικά και όχι αφαιρετικά σε αυτούς του άρθρου 44 και 45 του νόμου 3190/1955. Έτσι σύμφωνα με τον νόμο μια ΕΠΕ λύεται εάν το εταιρικό κεφάλαιο μειωθεί κάτω από το μισό και οι εταίροι δεν προχωρήσουν σε μείωση του. Μετά την μείωση αυτή όπως έχει ήδη αναφερθεί, το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι κάτω του ελάχιστου απαιτούμενου. Στην περίπτωση που συμβεί αυτό και η εταιρία δεν προβούν σε αύξηση η εταιρία λύεται. Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου κάτω του μισού μπορεί να οφείλεται σε ζημιές ή αποχώρηση κάποιου εταίρου. Επίσης η εταιρία λύεται (δεν εκκαθαρίζεται)σε περίπτωση συγχώνευσης σε αντίθεση με την περίπτωση μετατροπής όπου συνεχίζει να λειτουργεί χωρίς να διαλυθεί.

Όσον αφορά την λύση για λόγους που αναφέρονται στο καταστατικό, ως κυριότερος λόγος εμφανίζεται αυτός της λήξης διάρκειας ζωής της εταιρίας. Έτσι η ΕΠΕ διαλύεται όταν περάσει ο χρόνος διάρκειας που καθορίστηκε στο καταστατικό της και εφόσον δεν παρατάθηκε ο χρόνος διάρκειας της με νέα απόφαση της ΓΣ των εταίρων. Οι διατάξεις του καταστατικού είναι αυτές που καθορίζουν αν η εταιρία μοιάζει περισσότερο σε προσωπική ή κεφαλαιουχική. Έτσι μια διάταξη που ορίζει πως η εταιρία λύεται σε περίπτωση θανάτου ενός εταίρου είναι καθόλα νόμιμη και σε περίπτωση που αυτό συμβεί η εταιρία θα πρέπει να διαλυθεί. Επίσης στο καταστατικό μπορεί να αναφέρονται μια σειρά από λόγους που οδηγούν στην διάλυση της εταιρίας. Τέτοιοι λόγοι είναι : η μη επίτευξη του σκοπού της εταιρίας ή η εκπλήρωσή του, η έξοδος ενός εταίρου, ο θάνατος ενός εταίρου, η πτώχευσή της, η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου κάτω από ένα όριο διαφορετικό αυτό του νόμου, κ.α.

Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί πως παρόλο που ο νόμος δίνει την ελευθερία στους εταίρους να καταρτίσουν το καταστατικό και να συμπεριλάβουν τους λόγους λύσης της εταιρίας να αυθαιρετούν και να θέτουν παράλογους όρους όπως για παράδειγμα να θεωρείται λόγος λύσης, η θέληση και μόνο ενός εταίρου.

5.2.2 Λύση με Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των Εταίρων

Η ΓΣ των εταίρων μιας ΕΠΕ μπορεί να αποφασίσει με πλειοψηφία των 3/4 του συνόλου του αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα 3/4 του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου την διάλυση της εταιρίας²¹¹ εφόσον το καταστατικό δεν ορίζει μεγαλύτερη και αυτό γιατί η λύση της εταιρίας συνιστά τροποποίηση του

²⁰⁸ Παρ. 3 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

²⁰⁹ Παρ. 1 του άρθρου 7 του νόμου 3190/1955.

²¹⁰ Μούζουλας Σ., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 954.

²¹¹ Παρ. 1 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

καταστατικού και συγκεκριμένα της διάταξης που ορίζει την διάρκεια ζωής της εταιρίας. Η σύγκληση της ΓΣ μπορεί να γίνει από οποιονδήποτε είτε εταίρο είτε διαχειριστή αρκεί να ακολουθηθούν οι νόμιμες διαδικασίες. Όσον αφορά την τελεσιδικία της απόφασης, εφόσον αυτή πάρθηκε από την νόμιμη πλειοψηφία είναι υποχρεωτικό να τηρηθεί από όλους.

5.2.3 Λύση για Σπουδαίο Λόγο

Πέραν των όσον αναφέρθηκαν παραπάνω η ΕΠΕ μπορεί να λυθεί μετά την ύπαρξη σπουδαίου λόγου που τον επικαλείται είτε ένας εταίρος είτε μια ομάδα εταίρων που εκπροσωπούν το 1/10 του εταιρικού κεφαλαίου. Η αγωγή για την λύση της εταιρίας απευθύνεται στο Πολυμελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρίας και στρέφεται κατά της ίδιας της εταιρίας. Το δικαστήριο αφού λάβει γνώση όλων των θεμάτων αποφασίζει για την λύση ή όχι της εταιρίας. Ο σπουδαίος λόγος που επικαλούνται οι εταίροι μπορεί να είναι η αδυναμία λειτουργίας της ΓΣ εξαιτίας είτε παράλειψης σύγκλησής της είτε αδυναμία λήψης απόφασης επειδή οι εταίροι έχουν χωριστεί σε αντιμαχόμενες ομάδες, η παράλυση της λειτουργίας της εταιρίας εξαιτίας έντονης διαμάχης μεταξύ των εταίρων ή των διαχειριστών, η παράβαση των υποχρεώσεων κάποιων από τους εταίρους, εφόσον δεν υπάρχει δυνατότητα αποκλεισμού του, η κακή διαχείριση της εταιρίας, η μόνιμη αδυναμία λειτουργίας των οργάνων της εταιρίας, η αδυναμία επίτευξης του εταιρικού σκοπού, κ.α. Έπειτα από την εκτίμηση όλων των δεδομένων το δικαστήριο εκδίδει την απόφαση η οποία είναι τελεσιδική και πρέπει να γίνει σεβαστή από όλους.

5.2.4 Δημοσιότητα της Λύσης

Η λύση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, πρέπει να υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του νόμου 3190/1955²¹². Στην δημοσίευση θα αναφέρεται η λύση της εταιρίας, ο λόγος λύσης της καθώς και η διαδικασία που θα ακολουθηθεί ώστε να ενημερωθούν όλοι οι συναλλασσόμενοι με την εταιρία για την λύση αυτής και να απαιτήσουν από αυτή την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Στην περίπτωση που εταιρία λύεται λόγω πτώχευσης και πάλι θα πρέπει να τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας, παρά την άποψη πολλών ότι δεν πρέπει. Η μόνη περίπτωση κατά την οποία δεν τηρούνται οι διατυπώσεις δημοσιότητας είναι όταν η λύση της εταιρίας γίνεται λόγω λήξης διάρκειας της ζωής της που αναφέρεται στο καταστατικό της.

5.3 Πτώχευση ΕΠΕ

Η πτώχευση της ΕΠΕ, οδηγεί αυτόματα και στην λύση της. Όμως η πτώχευση της εταιρίας δεν επιφέρει και την πτώχευση των εταίρων και αντίστροφα η πτώχευση ενός ή όλων των εταίρων δεν επιφέρει την λύση της εταιρίας²¹³, εκτός και αν το καταστατικό ορίζει αλλιώς. Στην περίπτωση που η εταιρία είναι ομόρρυθμο μέλος σε μια ΟΕ και η ΟΕ πτωχεύσει τότε πτωχεύει και η ίδια άρα επέρχεται και η λύση της²¹⁴. Όταν η εταιρία κηρυχτεί σε πτώχευση και τηρηθούν όλες οι διαδικασίες τότε δεν επιτρέπεται σε αυτή ακόμα και αν συμβιβαστεί με τους πιστωτές, της η αναβίωσή της. Εάν όμως ανακληθεί η πτώχευση, τότε η εταιρία αναβιώνει θεωρώντας ότι δεν

²¹² Παρ. 3 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

²¹³ Παρ. 2 του άρθρου 44 του νόμου 3190/1955.

²¹⁴ Ποταμιάνος Μ., Η Πτώχευσις της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης, Αθήνα, 1975, σελ. 137.

πτώχευσε ποτέ και άρα δεν λύθηκε. Τέλος σε περίπτωση που πτωχεύσει η εταιρία και μετά το στάδιο αυτό μείνουν περιουσιακά στοιχεία τότε ακολουθεί η εκκαθάριση της.

5.3 Αναβίωση ΕΠΕ

Η αναβίωση της ΕΠΕ δεν αναφέρεται στον νόμο 3190/1955, αλλά γίνεται αποδεκτή η εφαρμογή του άρθρου 47α του νόμου 2190/1920 που ισχύει για τις ΑΕ. Έτσι σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 47α του νόμου 2190/1920 η ΕΠΕ αναβιώνει σε περιπτώσεις που παρατείνεται η διάρκεια ζωής της σιωπηρά και στην περίπτωση της πτώχευσης εάν επέλθει συμβιβασμός μεταξύ αυτής και των δανειστών της. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως για την αναβίωση της εταιρίας απαιτείται απόφαση της ΓΣ των εταίρων με την πλειοψηφία του άρθρου 38 του νόμου 3190/1955 και να μην έχει αρχίσει η διανομή της εταιρικής περιουσίας. Στην πρώτη περίπτωση από την λήξη της ζωής της εταιρίας και μέχρι την στιγμή της δημοσίευσης της αναβίωσης, η εταιρία θεωρείται και αντιμετωπίζεται ως αφανής με ότι αυτό συνεπάγεται τόσο γι' αυτήν όσο και για τους εταίρους. Καταστατικά δεν είναι δυνατόν να εμπεριέχονται διατάξεις που θα απαγορεύουν την αναβίωση της εταιρίας, παρά μόνο μπορεί να απαγορεύεται σε ορισμένες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση παράτασης της διάρκειας ζωής της, ενώ επιτρέπονται διατάξεις που υπαγορεύουν την αναβίωσης της αρκεί να μην λειτουργούν καταχρηστικά και εις βάρος είτε της εταιρίας είτε ορισμένων εταίρων. Τέλος όπως η λύση έτσι και η αναβίωση της εταιρίας πρέπει να υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

5.4 Εκκαθάριση ΕΠΕ

Το στάδιο της λύσης ακολουθείται από το στάδιο της εκκαθάρισης. Η εκκαθάριση πραγματοποιείται μετά την διάλυση της εταιρίας εκτός και αν ο λόγος λύσης είναι η πτώχευση²¹⁵. Σε αυτή την περίπτωση ακολουθείται η πτωχευτική διαδικασία και εάν με το πέρας αυτής η εταιρία κατέχει περιουσιακά στοιχεία, τότε ακολουθεί η εκκαθάριση ώστε τα περιουσιακά αυτά στοιχεία να διανεμηθούν στους εταίρους. Η εκκαθάριση της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης διέπεται από τα άρθρα 46 έως 50 του νόμου 3190/1955. Στα άρθρα αυτά αναλύονται οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν καθώς και οι σχέσεις μεταξύ των εκκαθαριστών, των εταίρων και της εταιρίας.

Η εκκαθάριση της εταιρίας αποτελεί το τελικό στάδιο ζωής της εταιρίας και με το πέρας αυτού η εταιρία παύει να αποτελεί αυτόνομο νομικό πρόσωπο και χάνει την φυσική υπόστασή της ενώ κατά την διάρκεια της εκκαθάρισης υπάρχει και λειτουργεί κανονικά. Με την έναρξη του σταδίου της εκκαθάρισης αλλάζει ο σκοπός της εταιρίας και συνίσταται στην διεκπεραίωση των τρεχουσών υποθέσεων της και την ολοκλήρωση των εκκρεμοτήτων της, με στόχο την εκκαθάριση της εταιρίας, χωρίς όμως αυτό να απαιτεί τροποποίηση του καταστατικού. Τα όργανα της εταιρίας πλέον έχουν και αυτά ως μόνο σκοπό την εκκαθάριση της εταιρίας ενώ οι διαχειριστές ανακαλούνται και στην θέσης τους ορίζονται εκκαθαριστές. Όσον αφορά τους εταίρους, με την εκκαθάριση λήγει η εταιρική σχέση που έχει δημιουργηθεί με την εταιρική σύμβαση, όπως λήγουν και οι επιμέρους σχέσεις που απορρέουν από αυτή, με την αποδέσμευση της εταιρικής περιουσίας, που συντελείται με την διανομή αυτής σε τρίτους και στους εταίρους. Τέλος η επωνυμία της εταιρίας μεταβάλλεται με την υποχρεωτική προσθήκη των λέξεων « Υπό Εκκαθάριση».

²¹⁵Παρ. 1 του άρθρου 46 του νόμου 3190/1955.

5.5.1 Διορισμός Εκκαθαριστών

Όταν μια εταιρεία λύεται, εκτός της περίπτωσης της πτώχευσής της, τίθεται σε εκκαθάριση, το έργο αυτό αναλαμβάνουν οι εκκαθαριστές για την περάτωση αυτής, σε αντικατάσταση των μέχρι τη λύση, διαχειριστών της. Οι εκκαθαριστές διορίζονται είτε από τη ΓΣ των εταίρων, αν δεν έχουν ορισθεί μέσω του καταστατικού είτε μέσω του δικαστηρίου όταν υπάρχει σπουδαίος λόγος και το ζητήσουν εταίροι που εκπροσωπούν το 1/10 τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου. Η ΓΣ μπορεί να ορίσει ως εκκαθαριστές, τους υπάρχοντες διαχειριστές ή και τρίτα πρόσωπα. Ο αριθμός αυτών εξαρτάται από το τι προβλέπει το καταστατικό, η δε εκλογή τους πραγματοποιείται με την απλή πλειοψηφία που ορίζει το άρθρ. 13 του Ν. 3190/55 δηλ. του ημίσεως του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν πλέον του ημίσεως, του εταιρικού κεφαλαίου όταν βεβαίως δεν προβλέπεται μεγαλύτερη πλειοψηφία από το καταστατικό της εταιρείας. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι, εάν κατά τη λύση της εταιρείας το καταστατικό δεν ορίζει τους εκκαθαριστές και η ΓΣ των εταίρων δεν έχει συνέλθει για να ορίσει αυτούς, ως έχει την υποχρέωση, τότε την εκκαθάριση ενεργείται υποχρεωτικά από τους διαχειριστές της εταιρείας οι οποίοι μετατρέπονται σε εκκαθαριστές αυτής και οι οποίοι από τη λύση της και μετά ενεργούν ως εκκαθαριστές και όχι ως Διαχειριστές αυτής²¹⁶.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το έργο των εκκαθαριστών αρχίζει από τη δημοσίευση της λύσης της εταιρείας, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρ. 44 του εν λόγω νόμου στο Φ.Ε.Κ. Επειδή όμως από τη λύση της Εταιρείας και μέχρι το διορισμό των εκκαθαριστών ενδέχεται να μεσολαβήσει ορισμένο χρονικό διάστημα, την περίοδο αυτή της διοίκησης της εταιρείας εξακολουθούν να έχουν οι διαχειριστές αυτής. Ο διορισμός ως και η ανάκληση των εκκαθαριστών με τα πλήρη στοιχεία αυτών, δηλαδή πατρώνυμο, επάγγελμα, διεύθυνση κατοικίας, αριθμού δελτίου ταυτότητας, ΑΦΜ και αρμόδια ΔΟΥ υπόκεινται στις διατάξεις της δημοσιότητας του άρθρου 8 του εν λόγω νόμου και αν πρόκειται περί προώρου λύσης της εταιρείας και τα ονόματα αυτών δεν αναγράφονται στο καταστατικό, τότε απαιτείται πέραν των πλήρη στοιχείων των εκκαθαριστών (ονοματεπώνυμο κ.λπ.) και σχετική τροποποίησή του περί λήξης της εταιρείας άρθρου του καταστατικού της ενώπιον συμβολαιογράφου. Τέλος θα πρέπει να σημειωθεί ότι μπορεί να διορισθεί και ένας εκκαθαριστής αν δεν προβλέπεται αυξημένος από το καταστατικό αριθμός, η δε θητεία αυτών δεν πρέπει να είναι περιορισμένη για αποφυγή εξόδων και ταλαιπωριών.

5.5.2 Ευθύνη εκκαθαριστών ΕΠΕ

Οι εκκαθαριστές αναλαμβάνουν τα καθήκοντά τους, όχι από το χρονικό σημείο της ολοκλήρωσης της παράδοσης σε αυτούς από τους διαχειριστές των καθηκόντων τους, αλλά από το χρονικό σημείο κατά το οποίο αυτοί εκδηλώνουν τη βούλησή τους να αποδεχθούν το διορισμό τους ως εκκαθαριστών και να αναλάβουν τα σχετικά καθήκοντα, δηλαδή η σχετική με το διορισμό τους δημοσίευση που προβλέπει το άρθρο 47 παρ. 5 του νόμου 3190/55 δεν είναι συστατική πράξη, αλλά δηλωτική. Επομένως, αν αυτοί δεν αναλάβουν τα καθήκοντά τους το αργότερο μέχρι την ολοκλήρωση των διατυπώσεων της δημοσίευσης του διορισμού τους, που προβλέπει η παρ. 5 του άρθρ. 47, εφόσον αποδεχθούν το διορισμό τους και δεν υπήρξαν διαχειριστές της εταιρείας μέχρι τη λύση της, ευθύνονται για πράξεις ή παραλείψεις περί τη διαχείριση της εταιρείας. Γενικά θα πρέπει να αναφερθεί ότι, οι εκκαθαριστές όπως και οι διαχειριστές της εταιρείας, έχουν προσωπικές ευθύνες έναντι των

²¹⁶ Παρ. 1 του άρθρου 47 του νόμου 3190/1955.

εταίρων ή και των δανειστών για ζημιές για υπαίτια παράβαση επιταγών ή απαγορεύσεων που προβλέπουν ο νόμος 3190/1955, φορολογικός, αγορανομικός, εργατικός κ.λπ.²¹⁷

5.5.3 Ανάκληση εκκαθαριστών ΕΠΕ

Η ανάκληση των εκκαθαριστών παρουσιάζει μεγάλη ομοιότητα με αυτή της ανάκλησης των διαχειριστών. Ο τρόπος ανάκλησης διαφέρει ανάλογα με τον τρόπο διορισμού. Αν οι εκκαθαριστές διορίζονται καταστατικά τότε ανακαλούνται μόνο από το δικαστήριο με απόφαση του Προέδρου του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρίας για σπουδαίο λόγο ύστερα από απόφαση της ΓΣ των εταίρων με την πλειοψηφία του άρθρου 13 εάν το καταστατικό δεν ορίζει αλλιώς. Αν οι εκκαθαριστές έχουν διοριστεί από τον νόμο τότε και πάλι η ανάκληση τους γίνεται με απόφαση της ΓΣ. Ο εκ του νόμου διορισμός πραγματοποιείται στις περιπτώσεις εκείνες που δεν υπάρχει σχετική διάταξη στο καταστατικό, αλλά ούτε απόφαση της ΓΣ. Εκκαθαριστές σε αυτή την περίπτωση διορίζονται οι διαχειριστές. Η ανάκληση τους απαιτεί απόφαση της ΓΣ με την πλειοψηφία του άρθρου 13 αλλά δεν απαιτεί και απόφαση από το δικαστήριο²¹⁸. Αν οι εκκαθαριστές διορίζονται με απόφαση της ΓΣ, τότε η ανάκληση τους γίνεται είτε με εκ νέου απόφαση των εταίρων είτε με απόφαση του δικαστηρίου μετά από σχετική αίτηση κάποιου εκ των εταίρων ή της μειοψηφίας²¹⁹. Η αντικατάσταση των ανακληθέντων εκκαθαριστών γίνεται είτε καταστατικά είτε με απόφαση της ΓΣ των εταίρων.

5.5.4 Διαδικασία Εκκαθάρισης

Η απόφαση των εταίρων για διάλυση της ΕΠΕ καταχωρείται στο θεωρημένο βιβλίο Πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων. Στην απόφαση αυτή των εταίρων αναγράφεται εκτός των άλλων και το γεγονός ότι η ΕΠΕ λύεται και τίθεται σε εκκαθάριση και ορίζονται επίσης τα πρόσωπα που θα διενεργήσουν την εκκαθάριση, δηλαδή οι εκκαθαριστές. Από την ημέρα αυτή, που αποφασίζεται, η διάλυση της ΕΠΕ, αρχίζει το στάδιο της εκκαθάρισης.

Με ημερομηνία την ημέρα απόφασης για διάλυση της ΕΠΕ διενεργεί από τους εκκαθαριστές απογραφή και συντάσσεται ισολογισμός, προσδιορίζονται τα κέρδη κλπ., δηλαδή γίνονται κανονικά όλες εκείνες οι ενέργειες που χρειάζονται για να κλείσει ο ισολογισμός στο τέλος της κάθε χρήσης. Ο ισολογισμός αυτός ονομάζεται “αρχικός ισολογισμός εκκαθάρισης” και δημοσιεύεται κανονικά στο ΦΕΚ²²⁰. Για τα αποτελέσματα αυτά που προκύπτουν, η ΕΠΕ υποβάλλει δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε 4 μήνες και 10 μέρες²²¹. Μέσα σε 20 μέρες, μετρούμενες από την επόμενη της ημέρας σύνταξης του αρχικού ισολογισμού της εκκαθάρισης, υποβάλλεται στη ΔΥΟ η τελευταία περιοδική δήλωση για το ΦΠΑ και μέσα σε 130 μέρες η εκκαθαριστική δήλωση του ΦΠΑ²²². Μέσα σε 30 μέρες, από την απόφαση λύσης και θέσης της ΕΠΕ σε εκκαθάριση, συμπληρώνεται στη ΔΟΥ η δήλωση μεταβολών (έντυπο Μ3) συνοδευόμενη και από κυρωμένο αντίγραφο της απόφασης

²¹⁷ Τσιμπανούλης Δ., Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, Περάκης Ευάγγελος, Έκδοση 2009, σελ. 1007.

²¹⁸ Παρ. 3 του άρθρου 47 του νόμου 3190/1955.

²¹⁹ Παρ. 4 του άρθρου 47 του νόμου 3190/1955.

²²⁰ Άρθρα 48 και 50 του νόμου 3190/1955.

²²¹ Παρ. 2α του άρθρου 10 του νόμου 2238/1994.

²²² Παρ. 1 του άρθρου 38 του νόμου 2859/2000.

των εταίρων για τη λύση και εκκαθάριση της ΕΠΕ²²³. Στη συνέχεια, οι εκκαθαριστές βγάζουν καινούργια σφραγίδα με Προσθήκη της φράσης «υπό εκκαθάριση», θεωρούν καινούργια στοιχεία η επαναθεωρούν τα ίδια και εκποιούν τα περιουσιακά στοιχεία, εισπράττουν από πελάτες, εξοφλούν προμηθευτές κλπ., δηλαδή ενεργούν την εκκαθάριση της ΕΠΕ. Αν η εκκαθάριση της ΕΠΕ άρχισε π.χ. στις 30/5/2008 και εφόσον εξακολουθεί και μετά τις 30/5/2009, τότε η ΕΠΕ έχει υποχρέωση να συντάξει απογραφή, προσωρινό ισολογισμό, γενική εκμετάλλευση και αποτελέσματα χρήσης (όχι πίνακα διάθεσης αποτελεσμάτων) με ημερομηνία 30/5/2009. Αν η εκκαθάριση εξακολουθεί και ολόκληρο το δεύτερο χρόνο, τότε και πάλι με τη λήξη του δεύτερου αυτού χρόνου (30/5/2010) συντάσσεται απογραφή, προσωρινός ισολογισμός κλπ. και υποβάλλεται η δήλωση στη ΔΟΥ μέσα σ' ένα μήνα από τη λήξη του χρόνου αυτού κ.ο.κ.²²⁴.

Οι ισολογισμοί της εκκαθάρισης (ο αρχικός και οι μετέπειτα από αυτόν) δημοσιεύονται στο ΦΕΚ, 20 τουλάχιστον μέρες πριν από τη συνέλευση²²⁵. Μέχρι τέλους της εκκαθάρισης θεωρείται ότι εξακολουθεί να λειτουργεί η ΕΠΕ μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης και διατηρεί την επωνυμία της με προσθήκη των λέξεων «υπό εκκαθάριση». Δηλαδή όλα τα στοιχεία της επαναθεωρούνται από την ΔΟΥ ή ακυρώνονται αυτά και θεωρούνται καινούρια πάνω στα οποία θα πρέπει να αναγράφεται οπωσδήποτε η διάκριση «υπό εκκαθάριση». Στο τέλος της εκκαθάρισης καταρτίζεται καινούρια απογραφή και ισολογισμός. Στον ισολογισμό αυτό υπάρχουν μόνο το ταμείο, το κεφάλαιο, τα διάφορα αποθεματικά, τα αποτελέσματα εις νέο, ορισμένες απαιτήσεις από τους εταίρους ή υποχρεώσεις προς τους εταίρους, καθώς επίσης και ορισμένες υποχρεώσεις προς τη ΔΟΥ από φόρους, ΦΠΑ κλπ.

Ο ισολογισμός αυτός ονομάζεται “τελικός ισολογισμός εκκαθάρισης” και δημοσιεύεται και αυτός κανονικά στο ΦΕΚ²²⁶. Υποβάλλεται και δήλωση φορολογίας εισοδήματος μέσα σε ένα μήνα από τη σύνταξη του τελικού ισολογισμού²²⁷. Οι περιοδικές δηλώσεις του ΦΠΑ υποβάλλονται κανονικά κάθε μήνα και μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα. Η τελευταία περιοδική δήλωση λήγει με την οριστική παύση των εργασιών και υποβάλλεται στη ΔΟΥ μέχρι τις 20 του επόμενου μήνα και όχι αργότερα από την προθεσμία υποβολής της εκκαθαριστικής δήλωσης του ΦΠΑ. Μέσα σε 130 μέρες μετρούμενες από την επόμενη ημέρα της σύνταξης του τελικού ισολογισμού συμπληρώνεται και υποβάλλεται στη ΔΟΥ η εκκαθαριστική δήλωση του ΦΠΑ, που αφορά όλη τη διάρκεια της εκκαθάρισης, όσο μεγάλη και αν είναι αυτή, διότι η διάρκεια της εκκαθάρισης θεωρείται ως μία και μόνο διαχειριστική περίοδος²²⁸.

Μετά τη σύνταξη του τελικού ισολογισμού, συντάσσεται το πρακτικό της γενικής συνέλευσης για τη διάλυση και την οριστική παύση των εργασιών εκκαθάρισης της εταιρίας καθώς και για τη διανομή του τελικού αποτελέσματος. Στη συνέχεια, με βάση το πρακτικό αυτό συντάσσεται από το συμβολαιογράφο το “διαλυτικό έγγραφο”. Το διαλυτικό αυτό έγγραφο καταχωρείται στο βιβλίο του πρωτοδικείου και δημοσιεύεται σχετική ανακοίνωση στο ΦΕΚ. Μετά από την κατάρτιση του τελικού ισολογισμού, ενεργούνται στο ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμών οι εγγραφές μεταφοράς του κεφαλαίου, των αποθεματικών και του αποτελέσματος στους εταίρους, καθώς και η καταβολή του υπολοίπου του Ταμείου στους εταίρους. Έτσι, ολοκληρώνεται η εκκαθάριση.

²²³ Παρ. 1 του άρθρου 36 του νόμου 2859/2000.

²²⁴ Άρθρο 48 του νόμου 3190/1955, άρθρο 107 παρ. 2γ του νόμου 2238/1994, Εγγρ. 1008640/13.3.96.

²²⁵ Άρθρα 48 και 50 του νόμου 3190/1955.

²²⁶ Άρθρα 48 και 50 του νόμου 3190/1955.

²²⁷ Παρ. 2α του άρθρου 107 του νόμου 2238/1994.

²²⁸ Παρ. 4 του άρθρου 26 του Π.Δ. 186/19 92 και παρ. 1 του άρθρου 38 του νόμου 2859/2000.

Για την οριστικοποίηση της διάλυσης της ΕΠΕ, προσκομίζονται στη ΔΟΥ μέσα σε 30 μέρες, από την ημέρα της διάλυσης, το διαλυτικό, το ΤΑΠΕΤ για την παύση λειτουργίας της ΕΠΕ και ένας τελικός ισολογισμός εκκαθάρισης, καθώς και ένα έντυπο δήλωσης διακοπής Μ4 συμπληρωμένο²²⁹ (και ότι άλλο ζητήσει η ΔΟΥ). Για την εκπρόθεσμη υποβολή της παραπάνω δήλωσης όσον αφορά την οριστική παύση των εργασιών, επιβάλλεται το πρόστιμο του Ν. 2523/97 άρθρο 4 παρ. 1, δηλαδή μέχρι 1.170 ευρώ περιοριζόμενο μέχρι το 1/3 κατά τη διοικητική επίλυση της διαφοράς. Επίσης, προσκομίζονται στη ΔΟΥ και όλα τα θεωρημένα στοιχεία της ΕΠΕ (όχι τα βιβλία) για ακύρωση, οπότε έτσι ολοκληρώνεται και στα βιβλία της ΔΟΥ η οριστική παύση των εργασιών της ΕΠΕ²³⁰.

²²⁹ Παρ. 1 του άρθρου 36 του νόμου 2859/2000.

²³⁰Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, σελ. 428.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης

6.1 Γενικά

Η Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, εμφανίστηκε για πρώτη φορά το 1993, με την υιοθέτηση του συγκεκριμένου εταιρικού τύπου από το προεδρικό διάταγμα 279/1993. Το διάταγμα αυτό προσέθεσε στον νόμο 3190/1955 την έννοια της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ στο άρθρο 43α. Χαρακτηριστικό γνώρισμα της εταιρίας αυτής είναι η ύπαρξη ενός μοναδικού εταίρου, διατηρώντας ταυτόχρονα τον κεφαλαιουχικό της χαρακτήρα. Μονοπρόσωπη θεωρείται η ΕΠΕ που συστήνεται από ένα μόνο πρόσωπο ή μια λειτουργούσα ΕΠΕ όταν όλα τα εταιρικά μερίδια περιέλθουν στην κατοχή ενός μόνο εταίρου²³¹.

Η καθιέρωση της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ είχε γίνει ήδη στα κράτη της Ευρώπης, ενώ υποχρεωτική για όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έγινε με την έκδοση της δωδέκατης Κοινοτικής Οδηγίας 89/667. Όσον αφορά τον τρόπο λειτουργίας της δεν διαφέρει σε τίποτα από μια ΕΠΕ. Ότι ισχύει για μια πολυπρόσωπη ΕΠΕ ισχύει και για μια Μονοπρόσωπη, με την μόνη διαφορά την ύπαρξη ενός και μόνο εταίρου, ενώ ορισμένες διατάξεις του νόμου περί ΕΠΕ κρίνονται ανεφάρμοστες όπως για παράδειγμα οι διατάξεις του άρθρου 11 που αναφέρουν την σύγκληση της ΓΣ από την μειοψηφία, ή του άρθρου 13 για την λήψη αποφάσεων με την διπλή πλειοψηφία.

6.2 Σύσταση Μονοπρόσωπης ΕΠΕ

Η Μονοπρόσωπη ΕΠΕ ιδρύεται από ένα μόνο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Για την σύσταση απαιτείται η τήρηση εγγράφου συμβολαιογραφικού τύπου συστατικού χαρακτήρα. Το περιεχόμενο του εταιρικού εγγράφου πρέπει να περιέχει τουλάχιστον τα υποχρεωτικά στοιχεία της παραγράφου 2 του άρθρου 6 αναλόγως προσαρμοσμένα στον μονοπρόσωπο χαρακτήρα της εταιρίας, ιδίως ως προς την ιδιότητα της εταιρίας ως (μονοπρόσωπης) περιορισμένης ευθύνης, την επωνυμία και τη διάρθρωση του εταιρικού κεφαλαίου. Για τον σχηματισμό της επωνυμίας είναι υποχρεωτική η ολόγραφη συμπερίληψη των λέξεων «Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης».

Το ελάχιστο όριο του εταιρικού κεφαλαίου είναι το ποσό των 4.500 €, ολοσχερώς καταβεβλημένο από τον εταίρο κατά τον χρόνο κατάρτισης του συστατικού εγγράφου, αντιπροσωπεύει δε μια μοναδική μερίδα συμμετοχής με ένα ή και περισσότερα εταιρικά μερίδια των 30 € ή πολλαπλάσιο αυτού, και το συστατικό

²³¹ Παρ. 1 του άρθρου 43α του νόμου 3190/1955.

έγγραφο υπόκειται σε όλες τις απαραίτητες διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Με την ολοκλήρωση των διατυπώσεων δημοσιότητας η εταιρία αποκτά νομική προσωπικότητα όπως ακριβώς γίνεται και με τις ΕΠΕ. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί πως κανένα νομικό ή φυσικό πρόσωπό δεν μπορεί να είναι μοναδικός εταίρος σε περισσότερες από μια Μονοπρόσωπη ΕΠΕ όπως επίσης και μια Μονοπρόσωπη ΕΠΕ δεν μπορεί να ιδρύσει άλλη Μονοπρόσωπη ΕΠΕ²³². Κατά το ιδρυτικό στάδιο, ο συμβληθείς στο όνομα της εταιρίας μοναδικός εταίρος ευθύνεται απεριόριστα και εις ολόκληρο για τις υποχρεώσεις που βαρύνουν την εταιρία. Τέλος οι λόγοι ακυρότητας κατά το ιδρυτικό στάδιο είναι οι ίδιοι που ισχύουν και για τις ΕΠΕ και αναφέρονται στο άρθρο 7 του νόμου 3190/1955.

6.3 Όργανα Μονοπρόσωπης ΕΠΕ και Ευθύνες Εταίρου

Τα όργανα της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ είναι τα ίδια με αυτά που έχει κάθε άλλη ΕΠΕ. Αυτά είναι η Γενική Συνέλευση, οι διαχειριστές και σε ορισμένες περιπτώσεις το εποπτικό συμβούλιο. Όσον αφορά την ΓΣ αυτή συγκαλείται, απαρτίζεται και παίρνει αποφάσεις από τον ένα και μοναδικό εταίρο²³³. Η διαδικασία που ακολουθείται για την σύγκληση της ΓΣ στην περίπτωση που ο διαχειριστής της εταιρίας είναι κάποιος τρίτος θα πρέπει να είναι η ίδια με αυτή των άλλων ΕΠΕ όπως αναφέρεται στο άρθρο 10 του νόμου περί ΕΠΕ, ενώ εάν ο μοναδικός εταίρος είναι και διαχειριστής η τήρηση της συγκεκριμένης διαδικασίας δεν έχει νόημα. Όμως και εδώ ισχύει ότι η ΓΣ θα πρέπει να συγκαλείται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο και εντός τριών μηνών από την λήξη της διαχειριστικής χρήσης.

Οι αποφάσεις του μοναδικού εταίρου που λαμβάνονται στη ΓΣ θα πρέπει να καταγράφονται σε πρακτικό το οποίο προσυπογράφεται αυθημερόν από συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρίας, ο οποίος παρίσταται κατά την ΓΣ. Η παρουσία του συμβολαιογράφου διασφαλίζει την νομιμότητα κατά την διαδικασία λήψης των αποφάσεων του μοναδικού εταίρου. Η διαχείριση και η εκπροσώπηση της εταιρίας μπορεί να γίνει είτε από τον μοναδικό εταίρο είτε από κάποιον τρίτο, ο οποίος ορίζεται είτε καταστατικά είτε με απόφαση της ΓΣ. Στην περίπτωση που ο μοναδικός εταίρος είναι νομικό πρόσωπο τότε ως διαχειριστής ορίζεται ένα τρίτο πρόσωπο. Όσον αφορά την ευθύνη του εταίρου αυτός ευθύνεται μόνο έως του ποσού που έχει εισφέρει, ενώ σε περιπτώσεις άρσης του νομικής προσωπικότητας της εταιρίας ο εταίρος ευθύνεται εις ολόκληρο και απεριόριστα για τις υποχρεώσεις της εταιρίας. Τέλος σε περίπτωση πτώχευσης της εταιρίας δεν επιφέρει και πτώχευση του εταίρου ενώ αν πτωχεύσει ο εταίρος αυτός δεν θεωρείται λόγος λύσης της εταιρίας.

6.4 Διατυπώσεις Δημοσιότητας Μονοπρόσωπης ΕΠΕ

Η Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης υποβάλλει τις πράξεις της στις διατυπώσεις δημοσιότητας σύμφωνα με το άρθρο 8 του νόμου 3190/1955 όπως και κάθε άλλη ΕΠΕ²³⁴. Έτσι στις διατυπώσεις δημοσιότητας υποβάλλονται η εταιρική σύμβαση, κάθε απόφαση της ΓΣ, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, η τυχόν αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, η λύση της εταιρίας και γενικά οτιδήποτε είναι υποχρεωμένη να δημοσιεύει και μια ΕΠΕ.

²³² Παρ. 2 του άρθρου 43α του νόμου 3190/1955.

²³³ Παρ. 3 του άρθρου 43α του νόμου 3190/1955.

²³⁴ Παρ. 5 του άρθρου 43α του νόμου 3190/1955.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Φορολογία Εισοδήματος ΕΠΕ, Εταίρων ΕΠΕ και Γενικά Θεμάτων που Αφορούν την Φορολογία των ΕΠΕ

7.1 Γενικά

Η φορολογία εισοδήματος στα νομικά πρόσωπα ορίζεται από τους διάφορους φορολογικούς νόμους και σε τροποποιήσεις αυτών. Σήμερα ο κύριος φορολογικός νόμος που διέπει το σύνολο των φορολογούμενων προσώπων είναι ο 2238/1994, ενώ οι τροποποιήσεις που γίνονται σχεδόν κάθε χρόνο, φτάνουν ως τον νόμο 3763/2009. Όπως μπορεί να αντιληφθεί κανείς η παρακολούθηση των φορολογικών θεμάτων, είναι μια πολύ δύσκολη και επίπονη διαδικασία. Το οικονομικό τμήμα κάθε εταιρίας είτε αυτό λειτουργεί εντός είτε εκτός αυτής, θα πρέπει να δρα με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η ορθότητα των οικονομικών καταστάσεων και άρα η φορολογική τους αξιοπιστία. Όσον αφορά τα θέματα φορολογίας που απασχολούν την εταιρία αυτά ανακύπτουν σχεδόν σε κάθε στάδιο ή πράξη που αυτή ενεργεί από το στάδιο της ίδρυσης έως το τελικό στάδιο εκκαθάρισης και διανομής της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους. Στο κεφάλαιο αυτό θα γίνει μια περισσότερο συνοπτική παρουσίαση των φορολογικών υποχρεώσεων που αφορά τόσο την Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης όσο και τους εταίρους της.

7.2 Φορολογία Εισοδήματος ΕΠΕ

Όλες οι ΕΠΕ υποχρεούνται να συντάσσουν και να υποβάλλουν στην αρμόδια ΔΟΥ φορολογική δήλωση σύμφωνα με τα στοιχεία που παρουσιάζονται στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Η σύνταξη της φορολογικής δήλωσης γίνεται με την συμπλήρωση του προτυπομένου εντύπου Φ.01.010. Αντικείμενο του φόρου είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα ή το κέρδος που προκύπτει στην ημεδαπή ή στην αλλοδαπή. Σύμφωνα με το ισχύον φορολογικό καθεστώς ο συντελεστής φορολογίας είναι 25%²³⁵, ο οποίος εφαρμόζεται πάνω στα καθαρά κέρδη τα οποία προσδιορίζονται είτε λογιστικά είτε εξωλογιστικά.

7.2.1 Προσδιορισμός Καθαρών Κερδών ΕΠΕ

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 105 του ΚΦΕ ως ακαθάριστα έσοδα των Νομικών Προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ΚΦΕ (Ημεδαπές

²³⁵ Οι συντελεστές φορολογίας είναι: Από 1/1/2007 έως 31/12/2009 25%, από 1/1/2010 έως 31/12/2010 24%, από 1/1/2011 έως 31/12/2011 23%, από 1/1/2012 έως 31/12/2012 22%, από 1/1/2013 έως 31/12/2013 21%, από 1/1/2014 και μετά 20%.

ΑΕ, ΕΠΕ κ.λπ.), λαμβάνονται: Το τίμημα των οριστικών πωλήσεων που έχουν πραγματοποιηθεί καθώς και οι αμοιβές από παροχή υπηρεσιών που έχουν αποκτηθεί και το εισόδημα από ακίνητα, από κινητές αξίες, από συμμετοχή σε άλλες εμπορικές επιχειρήσεις, από γεωργικές επιχειρήσεις, όπως αυτό προκύπτει από τις διατάξεις των άρθρων 13 παράγραφος 1, 20, 21 22, 24, 25, 28 παράγραφοι 1, 2 και 3, 30, 37, 40, 41 καθώς και κάθε εισόδημα από οποιαδήποτε άλλη πηγή σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 48 του ΚΦΕ και γενικά τα υπόλοιπα των ποσών της ομάδας 7 του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου. Από τα πιο πάνω ακαθάριστα έσοδα εκπίπτονται οι δαπάνες απόκτησης του εισοδήματος. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 105 του ΚΦΕ το ποσό που απομένει μετά την αφαίρεση των δαπανών απόκτησης του εισοδήματος που αναφέρονται στο άρθρο 31 του Κώδικα, αποτελεί το συνολικό καθαρό εισόδημα για τις ΕΠΕ. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 12 του ίδιου πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου τα καθαρά κέρδη των Νομικών Προσώπων (ΕΠΕ, ΑΕ κ.λπ.) του άρθρου 101 παραγράφου 1 του ΚΦΕ που ασχολούνται με την πώληση ανεγειρομένων οικοδομών ή εκτέλεση Δημόσιων ή Ιδιωτικών τεχνικών έργων καθώς και των προσώπων της παραγράφου 4 του άρθρου 2 του ΚΦΕ (ΟΕ, ΕΕ, Κοινωνίες Αστικού Δικαίου, Κοινοπραξίες κ.λπ.), στα οποία συμμετέχει ένα ή περισσότερα Νομικά Πρόσωπα (ΑΕ, ΕΠΕ κ.λπ.), της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ΚΦΕ προσδιορίζονται όπως και πιο πάνω αναφέρεται αν από τα ακαθάριστα έσοδα αυτών αφαιρεθούν οι δαπάνες του άρθρου 31 του ΚΦΕ που πραγματοποιούνται για την απόκτηση αυτών.

Οι δαπάνες αυτές είναι τα γενικά έξοδα διαχείρισης, οι δαπάνες για συντήρηση και επισκευή, η αξία των πρώτων και βοηθητικών υλών, οι δεδουλευμένοι κάθε είδους τόκοι δανείων ή πιστώσεων, τα ποσά κάθε είδους φόρων, τελών και δικαιωμάτων που βαρύνουν την εταιρία, οι αποσβέσεις, το ποσό των προβλέψεων για απόσβεση επισφαλών απαιτήσεων και γενικά όλων των υπολοίπων των λογαριασμών της ομάδας 1,2 και 6 του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

7.2.2 Λογιστικός προσδιορισμός Φορολογητέου Εισοδήματος ΕΠΕ

Ο προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος για κάθε νομικό πρόσωπο άρα και της ΕΠΕ γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 106 του ΚΦΕ όταν στο καθαρό εισόδημα των νομικών προσώπων της παραγράφου 1 του άρθρου 101 του ΚΦΕ, όπως αυτό προσδιορίστηκε με βάση την προηγούμενη παράγραφο συμπεριλαμβάνονται και μερίσματα ή κέρδη από συμμετοχή σε άλλες εταιρίες των οποίων τα κέρδη έχουν φορολογηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου ή του άρθρου 10 του ΚΦΕ. Τα εισοδήματα αυτά αφαιρούνται από τα συνολικά καθαρά κέρδη προκειμένου να υπολογισθούν τα φορολογητέα κέρδη των νομικών αυτών προσώπων. Επίσης αν στα εισοδήματα της ΕΠΕ συμπεριλαμβάνονται και εισοδήματα φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης ή αφορολόγητα έσοδα, και στη συνέχεια λάβει χώρα διανομή κερδών για τον προσδιορισμό των διανεμομένων κερδών που αναλογούν στα εισοδήματα από αφορολόγητα έσοδα, για τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών προστίθεται σε αυτά το μέρος των αφορολόγητων εσόδων που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη με οποιαδήποτε μορφή μετά την αναγωγή του εξουρισκομένου αυτού ποσού σε μικό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου, αν όμως τα αφορολόγητα έσοδα της ΕΠΕ είναι μεγαλύτερα από τα προκύψαντα βάσει ισολογισμού, καθαρά κέρδη και περαιτέρω λαμβάνει χώρα διανομή κερδών με οποιαδήποτε μορφή, το μέρος των κερδών που διανέμεται

φορολογείται στο όνομα της ΕΠΕ κατά την αναγωγή αυτού σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος σε αυτό φόρου.

Στην περίπτωση αυτή, επί της ζημίας που προκύπτει μετά τη λογιστική αναμόρφωση των προκυψάντων αποτελεσμάτων, η οποία λαμβάνει χώρα με την υποβολή της δήλωσης της ΕΠΕ που προβλέπει το άρθρο 107 του ΚΦΕ, δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 4 του ΚΦΕ δηλαδή δεν μπορεί να μεταφερθεί για συμψηφισμό την επόμενη πενταετία. Εδώ σημειώνεται ότι το ίδιο εφαρμόζεται και επί διανομής κερδών από εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, ανώνυμες εταιρείες, πλην τραπεζικών και ασφαλιστικών, και από συνεταιρισμούς, στα κέρδη των οποίων περιλαμβάνονται και κέρδη προσδιορισθέντα. η φορολογηθέντα κατά ειδικό τρόπο επ' ονόματι τους με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 109 του ΚΦΕ.

Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 4 του εν λόγω άρθρου τα αφορολόγητα αποθεματικά των ΕΠΕ, ανεξάρτητα του χρόνου σχηματισμού τους, διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα οποτεδήποτε, φορολογούνται κατά το χρόνο της διανομής ή κεφαλαιοποίησης με βάση τις διατάξεις του ΚΦΕ στο όνομα του νομικού προσώπου, μετά την αναγωγή αυτών σε μικτό ποσό με την προσθήκη του αναλογούντος φόρου. Τα εν λόγω διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά φορολογούνται αυτοτελώς, μη συναθροισμένων των ποσών αυτών με το προκύπτον αποτέλεσμα του ισολογισμού, κατά το χρόνο που γίνεται η διανομή ή κεφαλαιοποίηση. Προς τούτο, το νομικό πρόσωπο υποχρεούται να υποβάλλει δήλωση του άρθρου 107 του ΚΦΕ μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου μήνα από το μήνα που λαμβάνεται η απόφαση από το αρμόδιο όργανο για διανομή ή κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών. Ο προκύπτων φόρος καταβάλλεται σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες, η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της δήλωσης, οι δε υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων, από την υποβολή της δήλωσης, μηνών. Με την καταβολή του ως άνω φόρου εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα διανεμόμενα ή κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά. Τα ανωτέρω δεν έχουν εφαρμογή: α) σε αφορολόγητα αποθεματικά, για την κεφαλαιοποίηση των οποίων ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 13 του νόμου 1473/1984 και του άρθρου 101 του νόμου 1892/1990, β) σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών που έχουν σχηματίσει μέχρι του χρόνου έναρξης ισχύος του νόμου 2065/1992 οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, με εξαίρεση τα σχηματισθέντα βάσει αναπτυξιακών νόμων αποθεματικά.

Επίσης με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 106 του ΚΦΕ προβλέπεται ότι τι προηγούμενα ισχύουν και επί διανομής ή κεφαλαιοποίησης αποθεματικών, προερχόμενων από εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης. Στην περίπτωση αυτή ο παρακρατηθείς ή καταβληθείς, κατά περίπτωση, στα ανωτέρω εισοδήματα φόρος συμψηφίζεται με αυτόν που αναλογεί στο νομικό πρόσωπο για τα εισοδήματα αυτά. Σε περίπτωση διάλυσης ΕΠΕ, θεωρείται ως κέρδος φορολογούμενο στο όνομα του νομικού προσώπου, το ποσό που λαμβάνουν οι εταίροι πέραν του πράγματι καταβληθέντος και μη επιστραφέντος σε αυτούς εταιρικού κεφαλαίου και των κερδών που έχουν υπαχθεί σε φορολογία με βάση τις διατάξεις του άρθρου 106 του ΚΦΕ. Ως πράγματι καταβληθέν από του εταίρους ποσό θεωρείται το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας, προσαυξημένο κατά τα αποθεματικά τα σχηματισθέντα από καταβολή των μετόχων κατά την τυχόν υπέρ το άρτιον έκδοση των μετοχών. Με την υπ' αριθμό 1044770 10159 Πολιτογραφημένη 111723.3.1993 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίστηκε η λογιστική εμφάνιση των αποθεματικών που σχηματίζουν οι επιχειρήσεις από τα καθαρά κέρδη κάθε χρήσης και με την υπ' αριθμό

1015040/10064/B0012/I-18.3.1996 απόφαση του Υπουργού Οικονομικών καθορίστηκε η λογιστική εμφάνιση και ο χειρισμός του φόρου που παρακρατείται για τα έσοδα που φορολογούνται κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογική τους υποχρέωσης.

Τέλος με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του πιο πάνω αναφερόμενου άρθρου επί ημεδαπών ανώνυμων εταιρειών, εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και συνεταιρισμών, των οποίων τα κέρδη προσδιορίζονται τεκμαρτώσ με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ΚΦΕ., σε περίπτωση που μετά την έγκριση του ισολογισμού και τη διάθεση των κερδών της οικείας διαχειριστικής χρήσης από τη γενική συνέλευση και την εφαρμογή των διατάξεων των παραγράφων 2 και 3 του εν λόγω άρθρου, απομένει υπόλοιπο κερδών που δεν φορολογήθηκε στο νομικό πρόσωπο και εμφανίζεται στο λογαριασμό «Αφορολόγητα κέρδη τεχνικών και οικοδομικών επιχειρήσεων» το σαράντα τοις εκατό αυτού φορολογείται στο νομικό πρόσωπο με τους συντελεστές φορολογίας που προβλέπονται από το άρθρο 109 του ΚΦΕ κατά περίπτωση. Προς τούτο, το νομικό πρόσωπο υποχρεούται για τα κέρδη αυτά να υποβάλλει ιδιαίτερη δήλωση φορολογίας εισοδήματος μετά το τέλος του ένατου μήνα από τη λήξη της οικείας διαχειριστικής χρήσης και να καταβάλλει το φόρο που προκύπτει σε τρεις ίσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται με την υποβολή της εμπρόθεσμης δήλωσης και οι υπόλοιπες δύο την τελευταία εργάσιμη ημέρα των δύο επόμενων μηνών.

Επί του φόρου που προκύπτει από τη δήλωση που υποβάλλεται χωρίς την καταβολή του οφειλόμενου φόρου θεωρείται απαράδεκτη και δεν παράγει κανένα έννομο αποτέλεσμα. Με την καταβολή του φόρου αυτού για το μέρος των φορολογηθέντων κερδών εξαντλείται κάθε φορολογική υποχρέωση του νομικού προσώπου και των μετόχων ή εταίρων ή μελών, κατά περίπτωση. Τα φορολογηθέντα αυτά κέρδη, μετά την αφαίρεση του φόρου που καταβάλλεται, εμφανίζονται σε ειδικούς λογαριασμούς στα τηρούμενα βιβλία της επιχείρησης και δύνανται οποτεδήποτε να διανεμηθούν ή να κεφαλαιοποιηθούν, χωρίς περαιτέρω φορολογική επιβάρυνση.

7.2.3 Εξωλογιστικός προσδιορισμός Φορολογητέου Εισοδήματος ΕΠΕ

Το καθαρό εισόδημα των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία και στοιχεία πρώτης κατηγορίας του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων, καθώς και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή τηρούν ανακριβή ή ανεπαρκή βιβλία και στοιχεία, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 30 του ΚΒΣ, προσδιορίζεται εξωλογιστικώς με πολλαπλασιασμό των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης με ειδικούς, κατά γενικές κατηγορίες επιχειρήσεων, συντελεστές καθαρού κέρδους. Σε αυτά τα ακαθάριστο έσοδα δε συμπεριλαμβάνονται τα ακόλουθα ποσά εσόδων: α) Οι τόκοι από συναλλακτικές πράξεις, με εξαίρεση τους τόκους της παραγράφου 4 του άρθρου 25, που αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις. β) Η αυτόματη υπερτίμηση κεφαλαίου της επιχείρησης, γ) Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από επισφαλείς απαιτήσεις που έχουν αποσβεστεί, εφόσον είχαν γίνει δεκτές από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος, δ) Τα ποσά που έχουν εισπραχθεί από φόρους, τέλη και εισφορές της επιχείρησης εφόσον είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως και είχαν γίνει δεκτά από τον προϊστάμενο της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας κατά τον προσδιορισμό του φορολογούμενου εισοδήματος. Τα ποσά των πιο πάνω περιπτώσεων α' έως δ' προστίθενται στο καθαρό κέρδος της επιχείρησης, το οποίο προκύπτει από την εφαρμογή του συντελεστή καθαρού κέρδους.

7.2.4 Μοναδικός Συντελεστής Καθαρού Κέρδους

Για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων προβλέπεται ένας μοναδικός συντελεστής καθαρού κέρδους ο οποίος εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα. Οι μοναδικοί συντελεστές καθαρού κέρδους περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα ο οποίος καταρτίζεται με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο συντελεστής καθαρού κέρδους που εφαρμόζεται στα ακαθάριστα έσοδα δεν μπορεί να είναι ανώτερος από τα τρία πέμπτα ($3/5$) του συντελεστή μικτού κέρδους, που έχει καθορίσει το Υπουργείο Εμπορίου. Όταν το Υπουργείο Εμπορίου, αντί για συντελεστές μικτού κέρδους, έχει καθορίσει συντελεστές καθαρού κέρδους, δεν εφαρμόζονται οι συντελεστές καθαρού κέρδους του πίνακα, αλλά οι συντελεστές καθαρού κέρδους του Υπουργείου Εμπορίου. Για τις επιχειρήσεις για τις οποίες τα βιβλία και στοιχεία κρίνονται ανακριβή ο συντελεστής προσαυξάνεται κατά σαράντα τοις εκατό (40%). Επίσης, κατά σαράντα τοις εκατό (40%) προσαυξάνεται ο συντελεστής για τις επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία που προβλέπονται γι' αυτές από τον Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων στα οποία καταχωρούνται πρωτογενώς οι συναλλαγές ή τηρούν βιβλία κατώτερης κατηγορίας από τα οριζόμενα από τον ίδιο Κώδικα. Ειδικά, ο συντελεστής του προηγούμενου εδαφίου δεν προσαυξάνεται όταν η τήρηση βιβλίων προκύπτει από υπέρβαση του ορίου των ακαθάριστων εσόδων της επιχείρησης και κατά το πρώτο έτος της υποχρέωσης τήρησης βιβλίων αυτής. Εξαιρετικά, το παραπάνω ποσοστό προσαύξησης διπλασιάζεται εφόσον η ανακρίβεια των βιβλίων και στοιχείων οφείλεται α) στην έκδοση πλαστών ή εικονικών ή στη λήψη εικονικών φορολογικών στοιχείων ως προς την ποσότητα ή την αξία ή στην νόθευση αυτών, β) στη μη διαφύλαξη ή μη επίδειξη στον τακτικό φορολογικό έλεγχο των βιβλίων και στοιχείων.

7.2.5 Εφαρμογή Εξωλογιστικού Προσδιορισμού των Καθαρών Κερδών της ΕΠΕ

Σε περίπτωση εξωλογιστικού προσδιορισμού των καθαρών κερδών επιχειρήσεων της παραγράφου 1 του άρθρου 31, συγκρίνεται ο συντελεστής που προκύπτει από τον λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος με το συντελεστή που ορίζεται με τα προηγούμενα εδάφια και εφαρμόζεται ο μεγαλύτερος, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο του οικείου συντελεστή του πίνακα. Εφόσον τα προκύπτοντα κατά τα ανωτέρω καθαρά κέρδη υπολείπονται των καθαρών κερδών που προσδιορίζονται από τον έλεγχο λογιστικά, ως τελικά καθαρά κέρδη λαμβάνονται τα λογιστικώς προσδιοριζόμενα, ανεξάρτητα αυτά αντιστοιχούν σε συντελεστή ανώτερο του διπλάσιου του οικείου συντελεστή του πίνακα. Σε κάθε περίπτωση ο συντελεστής καθαρού κέρδους που τελικά εφαρμόζεται ή αντιστοιχεί στα τελικά προσδιοριζόμενα, κατ' εφαρμογή του άρθρου 32 του ΚΦΕ, καθαρά κέρδη, δεν μπορεί να είναι ανώτερος από το εβδομήντα πέντε τοις εκατό. Αν από τα στοιχεία που προσκομίζει ο φορολογούμενος προκύπτει αποδεδειγμένα, ότι, από γεγονότα ανωτέρας βίας, το πραγματικό κέρδος είναι κατώτερο από αυτό που προσδιορίζεται με την εφαρμογή του μοναδικού συντελεστή, το κέρδος αυτό μπορεί να καθορίζεται με χρήση κατώτερου συντελεστή, όχι όμως κατώτερου από το μηδέν.

Εξαιρετικά, σε περιπτώσεις μερικής ή ολικής καταστροφής της επιχείρησης και των βιβλίων και στοιχείων από πυρκαγιά, σεισμό, πλημμύρα ή θεομηνία, μπορεί να αναγνωρισθεί αρνητικός συντελεστής μέχρι ποσοστό πέντε τοις εκατό (5%) επί των ακαθάριστων εσόδων των ανέλεγκτων χρήσεων. Στις περιπτώσεις αυτές, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων, το σχετικό αίτημα της επιχείρησης κρίνεται από την

επιτροπή της παραγράφου 5 του άρθρου 70 εφαρμοζομένων ανάλογα των οριζόμενων στις διατάξεις των παραγράφων 6, 7 και 8 του ίδιου άρθρου.

7.2.6 Φόρος Εισοδήματος Καθαρών Κερδών ΕΠΕ

Τα προκύπτοντα βάσει του τελικού ισολογισμού καθαρά κέρδη των ΕΠΕ μετά τον υπολογισμό των αφορολογήτων αποθεματικών, αν έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων και αν βεβαίως υπάρχει υπόλοιπο για συμψηφισμό ή ενδεχομένως η ύπαρξη επενδύσεων του τελευταίου Αναπτυξιακού νόμου 3299/2004, και την αφαίρεση αυτών από τα καθαρά κέρδη, το υπόλοιπο υπόκειται σε φορολογία αφού προηγουμένως αναμορφωθούν με ενδεχόμενες λογιστικές διαφορές, με βάση τον ισχύοντα την περίοδο εκείνη Φορολογικό Συντελεστή που προβλέπει η παράγραφος του άρθρου 109 του ΚΦΕ. Με βάση λοιπόν τις διατάξεις του εν λόγω άρθρου οι ΕΠΕ των οποίων η διαχειριστική περίοδος άρχισε από 1/1/2007 έως και το τέλος του 2009 φορολογείται με συντελεστή 25%. Πέραν όμως του φόρου αυτού, αν στα έσοδά τους, έχουν και εισόδημα από ακίνητα²³⁶, επιβάλλεται και συμπληρωματικός φόρος 3% επί του συνολικού ακαθάριστου εισοδήματος εξ ακινήτων. Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο συμπληρωματικός αυτός φόρος 3% δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβεί το ποσό του φόρου εισοδήματος που υπολογίζεται με τον πιο πάνω φορολογικό συντελεστή. Επίσης εδώ πρέπει να αναφερθεί ότι ο συμπληρωματικός φόρος 3% δεν επιβάλλεται στα εισοδήματα από ακίνητα των Νομικών Προσώπων, τα οποία απαλλάσσονται βάσει του άρθρου 103 του ΚΦΕ του φόρου εισοδήματος για τα εισοδήματα αυτά. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 109 του ΚΦΕ από το συνολικό ποσό του φόρου που αναλογεί στο φορολογούμενο εισόδημα και του συμπληρωματικού φόρου εκπίπτουν: α) Ο φόρος που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 12, 13 παράγραφοι 1 και 2, 55, 111 και 114 του ΚΦΕ, στο εισόδημα που υπόκειται σε φόρο²³⁷, β) Ο φόρος που αναλογεί στο μέρος των φορολογηθέντων κατά ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης εισοδημάτων, που διανέμονται και με τι οποία έχουν προσαυξηθεί τα υποκείμενα σε φορολογία κέρδη του νομικού προσώπου, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 106 του ΚΦΕ. Ειδικά για τις τραπεζικές και ασφαλιστικές εταιρείες εκπίπτει από το συνολικό φόρο του νομικού προσώπου το ποσό του φόρου που παρακρατήθηκε ή προεισπράχθηκε για εισοδήματα φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης και το οποίο αναλογεί στη χρονική περίοδο που τα ως άνω νομικά πρόσωπα είχαν στο χαρτοφυλάκιο κυριότητάς τους τίτλους επενδύσεων που παράγουν τα εισοδήματα αυτά. γ) Ο φόρος που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε στην αλλοδαπή για το εισόδημα που προέκυψε σε αυτήν και υπόκειται σε φορολογία. Ειδικά, για μερίσματα που εισπράττει ημεδαπή μητρική εταιρεία από αλλοδαπή θυγατρική εταιρεία, εκπίπτει το άθροισμα των ποσών του φόρου που τυχόν καταβλήθηκε ως φόρος εισοδήματος νομικού προσώπου, καθώς και του φόρου που παρακρατήθηκε ως φόρος επί του μερίσματος, τόσο στο επίπεδο της θυγατρικής όσο και στο επίπεδο οποιασδήποτε άλλης θυγατρικής χαμηλότερου επιπέδου του ίδιου ή

²³⁶ Παρ. 3 του άρθρου 109 του ΚΦΕ.

²³⁷ Η περ. α' της παρ. 4 του εν λόγω άρθρου η οποία είχε αντικατασταθεί με την παρ. του άρθρου 8 του Ν. 3091/2002, αντικαταστάθηκε εκ νέου με την παρ. 3 άρθ. 10 Ν. 3522/2006, και ισχύει από 1 Ιανουαρίου 2007 για τα εισοδήματα που αποκτώνται και τις δαπάνες που πραγματοποιούνται, κατά περίπτωση, από την ημερομηνία αυτή και μετά.

άλλου κράτους με αυτήν, κατά το μέρος το οποίο αναλογεί στα πιο πάνω μερίσματα που εισπράττει η ημεδαπή μητρική εταιρία. Για την απόδειξη του ύψους του φόρου που έχει καταβληθεί εκτός Ελλάδας για το ποσό του διανεμόμενου μερίσματος που τελικώς κτάται από την ημεδαπή ανώνυμη εταιρεία απαιτείται βεβαίωση εκδιδόμενη στη χώρα καταβολής του φόρου, από Ορκωτό Ελεγκτή ή άλλη αρμόδια αρχή της χώρας. Το ποσό του φόρου που εκπίπτει σύμφωνα με την περίπτωση αυτή σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι ανώτερο από το ποσό του φόρου που αναλογεί για το εισόδημα αυτό στην Ελλάδα. Τέλος σημειώνεται ότι όταν το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι μεγαλύτερο από το φόρο που αναλογεί η επιπλέον διαφορά συμψηφίζεται στο υπόλοιπο ποσό που προκύπτει για βεβαίωση.

7.2.7 Χρόνος και Τρόπος Υποβολής της Φορολογικής Δήλωσης ΕΠΕ

Η δήλωση Φ.01.010 υποβάλλεται σε τρία αντίτυπα μέχρι την 10η μέρα του πέμπτου μήνα από την λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Τα δύο παραμένουν στην ΔΟΥ και το τρίτο, αφού θεωρηθεί, επέχει θέση απόδειξης υποβολής της δήλωσης. Με υπουργική απόφαση ρυθμίζεται η κλιμακωτή υποβολή της δήλωσης ανάλογα με το τελευταίο ψηφίο του ΑΦΜ. Μαζί με την δήλωση καταβάλλεται και η πρώτη δόση φόρου εισοδήματος, ενώ οι υπόλοιπες επτά καταβάλλονται μέχρι την τελευταία εργάσιμη για τις δημόσιες υπηρεσίες ημέρα των επτά επόμενων μηνών, από την λήξη της προθεσμίας υποβολής της δήλωσης. Σε περίπτωση εφάπαξ καταβολής του οφειλόμενου ποσού δεν παρέχεται έκπτωση.

Μαζί με την δήλωση πρέπει να κατατίθενται στην αρμόδια ΔΟΥ τα εξής δικαιολογητικά: α) Αντίγραφο του ισολογισμού, της κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων Χρήσης και της κατάστασης Λογαριασμού Γενικής Εκμετάλλευσης, νόμιμα υπογραμμένα, β) Δύο (2) αντίτυπα του εντύπου Ε3 «Μηχανογραφικό Δελτίο Οικονομικών Στοιχείων Επιχειρήσεων και Επιτηδευματιών», γ) ένα (1) αντίτυπο του εντύπου Ε2 «αναλυτική κατάσταση μισθωμάτων ακινήτων», δ) Απόσπασμα πρακτικών της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων ΕΠΕ, σχετικά με τη πρόταση διανομής των κερδών, ε) βεβαιώσεις για το ποσό των φόρων που έχουν παρακρατηθεί, στ) Έγγραφο εκπροσώπησης, προκειμένου για αλλοδαπές επιχειρήσεις, ζ) Την αναφερόμενη στην 1057764/10466/Β0012/ΠΟΛ. 1136/1998 διαταγή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, για το ύψος των τόκων υπό έντοκα γραμμάτια του Δημοσίου που έχει αποκτήσει το νομικό πρόσωπο μέσα στη χρήση και το ποσό του φόρου 10% που αναλογεί σε αυτούς, η) Τρία (3) αντίτυπα δηλώσεων των πραγματοποιούμενων σε κάθε διαχειριστική χρήση επενδύσεων και αφορολογήτων εκπτώσεων των διαφόρων αναπτυξιακών νόμων. Τα έντυπα αυτά θα υποβάλλονται και στην περίπτωση που δεν έγιναν επενδύσεις μέσα στη διαχειριστική χρήση που έληξε, εφόσον συνεχίζεται κατά τη χρήση αυτά η αφορολόγητη έκπτωση για την αξία των επενδύσεων των προηγούμενων διαχειριστικών χρήσεων που δεν έχει καλυφτεί από κέρδη μέχρι του χρόνου αυτού.

Επίσης στην περίπτωση που πραγματοποιήθηκε ζημία στη διαχειριστική χρήση που έληξε, θα υποβάλλονται τα πιο πάνω έντυπα για γενόμενες μέσα στη χρήση αυτή επενδύσεις και για την αξία των επενδύσεων που δεν καλύφθηκε κατά τις προηγούμενες διαχειριστικές χρήσεις, θ) Την προβλεπόμενη από τις διατάξεις της παραγράφου 27 του άρθρου 6 του Ν. 2601/1998 αίτηση και την κατάσταση που πρέπει να συνοδεύει αυτήν για τις επενδύσεις του ίδιου νόμου, ι) Την οριζόμενη από την 1100384/11194/Β0012/ΠΟΛ. 1130/9-11-2006 Απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών η οποία εκδόθηκε κατ'εξουσιοδότηση των διατάξεων

της παραγράφου 20 του άρθρου 7 του Ν. 3299/2004, «Δήλωση Φορολογικής Απαλλαγής», για επενδυτικά σχέδια που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της ενίσχυσης της φορολογικής απαλλαγής του νόμου αυτού, ια) Βεβαίωση του Υπουργείου Ανάπτυξης με την οποία εγκρίνονται επενδυτικά σχέδια, τα οποία αφορούν στην ίδρυση ή επέκταση βιομηχανικών μονάδων, στην παραγωγή καινοτομικών προϊόντων, στην αγορά και εγκατάσταση σύγχρονων συστημάτων αυτοματοποίησης διαδικασιών και μηχανογράφησης κλπ, καθώς επίσης και αντίστοιχες βεβαιώσεις έγκρισης επενδυτικών σχεδίων οι οποίες ορίζονται στις παραγράφους 16, 17, 18, 20, 21 και 22 του άρθρου 5 του Ν. 3299/2004, ιγ) Την οριζόμενη από την περίπτωση β' της παραγράφου 1 της 1040801/750/Α0012/ΠΟΛ. 1123/8.4.1997 Α.Υ.Ο. βεβαίωση του Προϊσταμένου της ΔΟΥ, στην περιφέρεια της οποίας βρίσκεται το υποκατάστημα, όταν το νομικό πρόσωπο επικαλείται μείωση, κατά 40% του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 118 του Ν. 2238/1994 (νησιά με πληθυσμό κάτω των 3.100 κατοίκων), ιδ) Οι εταιρείες που πραγματοποίησαν μέσα στην διαχειριστική περίοδο 2008 δαπάνες επιστημονικής και τεχνολογικής έρευνας, βεβαίωση της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Ανάπτυξης για το σύνολο των πραγματοποιηθεισών δαπανών, καθώς και το ποσοστό με το οποίο επιχορηγήθηκαν αυτές, όπως επίσης και υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 με την οποία θα δηλώνουν το μέσο όρο των αντίστοιχων δαπανών που πραγματοποίησαν τις χρήσεις 2007 και 2006. Για όσες περιπτώσεις εκκρεμεί η έκδοση της ανωτέρω βεβαίωσης υποβάλλεται υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 με την οποία δηλώνεται ότι έχει υποβληθεί αίτηση για την έκδοση της πιο πάνω βεβαίωσης και ότι θα προσκομισθεί μετά την έκδοσή της από το Υπουργείο Ανάπτυξης, ιε) Οι τεχνικές εταιρείες που ανέλαβαν από 1 Ιανουαρίου 2002 και μετά καινούργια δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα υποβάλλουν κατάσταση στην οποία θα τα εμφανίζουν, τα ακαθάριστο έσοδα που προήρθαν από τα έργα αυτά, καθώς και τα αντίστοιχα καθαρά τους κέρδη. Στην ίδια κατάσταση θα εμφανίζονται χωριστά τα ίδια στοιχεία των έργων που είχαν αναλάβει μέχρι και τον 31 Δεκεμβρίου 2001.

7.2.8 Διανομή Καθαρών Κερδών ΕΠΕ

Τα κέρδη τα οποία προκύπτουν και μετά από την αφαίρεση της φορολογικής υποχρέωσης διανέμονται με την εξής σειρά μετά από έγκριση της ΓΣ των εταίρων. Το 1/5 αυτών παρακρατούνται για την δημιουργία τακτικού αποθεματικού στην περίπτωση που αυτό δεν ξεπερνά το 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου ενώ τα υπόλοιπα αν δεν αποφασιστεί κάτι άλλο στους εταίρους.

7.3 Φορολογία Εταίρων ΕΠΕ

Τα χρηματικά ποσά που λαμβάνουν οι εταίροι από την συμμετοχή τους στην εταιρία χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες. Η κατηγοριοποίηση γίνεται με τον αν ο εταίρος εκτελεί ταυτόχρονα και χρέη διαχειριστή. Στην περίπτωση που διενεργεί χρέη διαχειριστή θα πρέπει να διερευνηθεί εάν ο μισθός που λαμβάνει προέρχεται από σύμβαση εργασίας όπως και των υπολοίπων εργαζομένων, από την συμμετοχή του στα κέρδη ή από έναν συνδυασμό των δύο. Εδώ αξίζει να σημειωθεί πως η εμπορική αμοιβή των εταίρων μιας ΕΠΕ έχει καταργηθεί και τα ποσά που λαμβάνουν οι εταίροι φορολογούνται στο όνομα της εταιρίας με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή. Όταν όμως ο εταίρος είναι και ταυτόχρονα διαχειριστής τότε ο μισθός ή οι απολαβές που καταβάλλονται από την ΕΠΕ, αποτελούν εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις εφόσον όμως οι δικαιούχοι είναι ασφαλισμένοι για τις υπηρεσίες αυτές σε

οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο εκτός του ΙΚΑ. Σε αυτή την περίπτωση τα ποσά αυτά φορολογούνται αυτοτελώς με συντελεστή φορολογίας για το 2007 και μετά 25%²³⁸. Οι αμοιβές αυτές καταχωρούνται στον λογαριασμό 61.01.02 « Αμοιβές Διαχειριστή Εταιρίου» και εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα της εταιρίας ως δαπάνες μισθοδοσίας προσωπικού. Η παρακράτηση αυτή θα πρέπει να καταβάλλεται στην αρμόδια ΔΟΥ της έδρας της εταιρίας εφάπαξ εντός του επόμενου μήνα από την καταβολή. Στην περίπτωση που είναι ασφαλισμένοι στο ΙΚΑ τότε θεωρούνται εισοδήματα από σύμβαση εξαρτημένης εργασίας και καταβάλλονται τα ανάλογα ένημα.

7.4 Φορολογία Μεταβίβασης Εταιρικών Μεριδίων ΕΠΕ

Η μεταβίβαση των εταιρικών μεριδίων, διαδικαστικά γίνεται με τον τρόπο που έχει αναλυθεί λεπτομερώς στην παράγραφο 3.5.1.4. πέραν όμως όλων των θεμάτων που αφορούν το νομικό μέρος όταν μεταβιβάζεται ένα εταιρικό μερίδιο προκύπτει μια υπεραξία. Η υπεραξία αυτή αναγνωρίζεται ως τα οφέλη που λαμβάνει ο νέος κάτοχος από την συμμετοχή του στην εταιρία. Πάνω στην αξία λοιπόν στην οποία μεταβιβάζεται το εταιρικό μερίδιο υπολογίζεται κάποια υπεραξία. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του ΚΦΕ οι συντελεστές φόρου υπεραξίας προσαρμόζονται ανάλογα με το ποιος θα αγοράσει τα εταιρικά μερίδια. Εξαρτάται δηλαδή από τον βαθμό συγγένειας του αγοραστή με τον πωλητή. Έτσι διακρίνονται τρεις περιπτώσεις: Συγγενής πρώτου βαθμού σύμφωνα με το άρθρο 29 του Ν. 2961/2001 ορίζονται σε α) σύζυγο του κληρονομούμενου β) κατιόντες πρώτου βαθμού (τέκνα από νόμιμο γάμο, τέκνα χωρίς γάμο έναντι της μητέρας, αναγνωρισθέντα εκούσια ή δικαστικά έναντι του πατέρα, νομιμοποιηθέντα με επιγενόμενο γάμο ή δικαστικά έναντι και των δύο γονέων), γ) ανιόντες εξ αίματος πρώτου βαθμού (γονείς). Συγγενής δευτέρου βαθμού ορίζονται σε α) κατιόντες δευτέρου (εγγονοί) και επομένων βαθμών, β) ανιόντες δευτέρου (παππούς, γιαγιά) και επόμενων βαθμών, γ) εκούσια ή δικαστικά αναγνωρισθέντα τέκνα έναντι των ανιόντων του πατέρα που τα αναγνώρισε, δ) κατιόντες του αναγνωρισθέντος έναντι του αναγνωρίσαντος και των ανιόντων αυτού, ε) αδελφοί (αμφιθαλείς, ετεροθαλείς), στ) συγγενείς εξ αίματος τρίτου βαθμού εκ πλαγίου (ανιψιού), ζ) πατριούς και μητριές, η) τέκνα από προηγούμενο γάμο του συζύγου, θ) τέκνα εξ αγχιστείας (γαμπρούς-νύφες) και ι) ανιόντες εξ αγχιστείας (πεθερά-πεθερό). Διευκρινίζεται ότι οι πιο πάνω συγγένειες αποδεικνύονται με τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατά την μεταβίβαση αιτία θανάτου, δωρεάς ή γονικής παροχής. Στην τρίτη περίπτωση ανήκουν οι τρίτοι οι οποίοι δεν ανήκουν σε καμία από τις πιο πάνω περιπτώσεις.

Ο συντελεστής φόρου υπεραξίας για τις πιο πάνω κατηγορίες είναι για τους συγγενείς α' βαθμού 1.2%, για συγγενείς β' κατηγορίας 2.4% και για τρίτους 20%. Ο υπολογισμός της αξίας του εταιρικού μεριδίου πάνω στην οποία θα υπολογιστεί ο φόρος υπεραξίας είναι η μεγαλύτερη μεταξύ της πραγματικής τιμής πώλησης και της ελάχιστης αξίας των μεριδίων. Η ελάχιστη αξία των εταιρικών μεριδίων εξευρίσκεται με τον παρακάτω τρόπο. Για την εξεύρεση της ελάχιστης αξίας των μεριδίων λαμβάνεται υπόψη το άθροισμα:

Α. Ίδια Κεφάλαια

Τα ίδια κεφάλαια της εταιρίας που εμφανίζονται στον τελευταίο πριν από τη μεταβίβαση επίσημο ισολογισμό και των αυξομειώσεών τους που έλαβαν χώρα μέχρι το χρόνο μεταβίβασης. Ίδια Κεφάλαια: Λογαριασμός 40 «Κεφάλαιο» + Λογαριασμός

²³⁸ Περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 55 του ΚΦΕ όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν με την παράγραφο 3 του άρθρου 8 του νόμου 3091/2002.

41 «Αποθεματικά - Διαφορές Αναπροσαρμογής - Επιχορηγήσεις Επενδύσεων» + Λογαριασμός 42 «Αποτελέσματα εις νέο.

B. Άυλη Αξία

Η άυλη αξία προκύπτει εάν ο μέσος όρος των ολικών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης της τελευταίας πενταετίας πριν από τη μεταβίβαση μειωθεί: με τους τόκους των ιδίων κεφαλαίων και στη συνέχεια η προκύπτουσα διαφορά πολλαπλασιασθεί με το συντελεστή προσαρμογής στην οικεία ράντα και το αποτέλεσμα προσαυξηθεί με το συντελεστή παλαιότητας ανάλογα με τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης.

Περαιτέρω, για την εξεύρεση του μέσου όρου των δηλωθέντων κερδών διευκρινίζεται ότι, αν η επιχείρηση είναι νέα με λιγότερα από 5 έτη λειτουργίας, ο μέσος όρος προκύπτει από την άθροιση των κερδών αυτών των ετών δια του αριθμού τους. Ειδικότερα αναφέρουμε τα εξής:

α) Προσδιορίζεται ο μέσος όρος των εισοδημάτων των τελευταίων ετών.

Λαμβάνεται ο μέσος όρος των ολικών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης των 5 τελευταίων ετών πριν από τη μεταβίβαση, όπως αυτά προκύπτουν από τους οικείους ισολογισμούς και όχι των κερδών που προκύπτουν μετά από έλεγχο.

Για την εξεύρεση του μέσου όρου διευκρινίζεται ότι, αν πρόκειται για εταιρία η οποία έχει προέλθει από μετατροπή ή συγχώνευση άλλων επιχειρήσεων και πριν από τη μεταβίβαση των μεριδίων της έχει υποβάλει λιγότερες από 3 δηλώσεις φορολογίας εισοδήματος, για την εξεύρεση του μέσου όρου των εισοδημάτων ή των ολικών αποτελεσμάτων εκμετάλλευσης λαμβάνονται υπόψη τα ολικά αποτελέσματα εκμετάλλευσης όσων ισολογισμών αυτής υπάρχουν, καθώς και τα αποτελέσματα όσων από τους τελευταίους ισολογισμούς των επιχειρήσεων που έχουν μετασχηματισθεί και τηρούσαν βιβλία Γ' κατηγορίας του ΚΒΣ απαιτούνται, ώστε στο επίπεδα της επιχείρησης να συγκεντρωθούν 3 ισολογισμοί. Εάν τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης είναι λιγότερα από 5 λαμβάνονται υπόψη αυτά τα έτη.

β) Από το μέσο όρο των εισοδημάτων, που προσδιορίζονται όπως Πιο πάνω, αφαιρούνται: Οι τόκοι των ιδίων κεφαλαίων της επιχείρησης, οι οποίοι υπολογίζονται με βάση το μέσο όρο του επιτοκίου των έντοκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ετήσιας διάρκειας, που εκδόθηκαν το Δεκέμβριο του έτους που προηγείται της μεταβίβασης.

γ) Το ποσό που προκύπτει μετά την αφαίρεση των ποσών των παραπάνω περιπτώσεων (ετήσια αμοιβή και τόκοι των ιδίων κεφαλαίων) R αναπροσαρμόζεται με την εφαρμογή της σταθερής ληξιπρόθεσμης ράντας

$$\alpha = R * \frac{1 - u^n}{i}$$
, όπου: α, το ποσό που προκύπτει μετά την αναπροσαρμογή και

αποτελεί την άυλη αξία της επιχείρησης.

R, το ποσό που αναπροσαρμόζεται και αναφέρεται στο υπερκέρδος της επιχείρησης.

n, το πενταετές μελλοντικό χρονικό διάστημα για το οποίο προσδοκάται το

υπερκέρδος. $u^n = \frac{1}{(1+i)^n}$, η παρούσα αξία του κεφαλαίου, η αξία του οποίου μετά

από το πιο πάνω μελλοντικά διάστημα (π) είναι ένα λεπτό του ευρώ.

i, το επιτόκιο των έντοκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου ετήσιας διάρκειας.

δ) Το αποτέλεσμα που προκύπτει μετά την παραπάνω αναπροσαρμογή προσαυξάνεται με τους ακόλουθους ποσοστιαίους συντελεστές, ανάλογα με τα έτη λειτουργίας της επιχείρησης:

Έτη λειτουργίας Συντελεστές

Πάνω από 3 μέχρι 5 10%

Πάνω από 5 μέχρι 10 20%

Πάνω από 10 μέχρι 15 30%

Πάνω από 15 40%

ε) Το ποσό που Προκύπτει από τα ανωτέρω είναι η ελάχιστη άυλη αξία της επιχείρησης.

Γ. Της υφιστάμενης διαφοράς μεταξύ της αξίας των ακινήτων της εταιρίας, όπως αυτή προσδιορίζεται κατά το χρόνο μεταβίβασης στη φορολογία μεταβίβασης ακινήτων και της εμφανιζόμενης στα βιβλία αξίας κτήσης αυτών, αν η δεύτερη είναι μικρότερη της πρώτης.

Δ. Το ποσό που προκύπτει σύμφωνα με τα πιο πάνω, διαιρούμενο δια του αριθμού των υφισταμένων κατά το χρόνο μεταβίβασης μεριδίων αντιπροσωπεύει την ελάχιστη πραγματική αξία του κάθε μεριδίου, η οποία πολλαπλασιαζόμενη στη συνέχεια με τον αριθμό των μεταβιβαζόμενων μεριδίων, αποτελεί την ελάχιστη αξία των τελευταίων.

Η ελάχιστη αξία του εταιρικού μεριδίου συγκρίνεται με την πραγματική τιμή πώλησης. Για τον υπολογισμό του φόρου υπεραξίας λαμβάνεται το μεγαλύτερο και αφού αφαιρεθεί το κόστος απόκτησης του μεριδίου από τον πωλητή το υπόλοιπο φορολογείται με τον ανάλογο συντελεστή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης πρεσβεύει έναν ενδιάμεσο εταιρικό τύπο ανάμεσα στις προσωπικές και τις κεφαλαιουχικές. Ο έλληνας νομοθέτης θέλοντας να ενώσει αυτά τα δύο άκρα δημιούργησε την ΕΠΕ, η οποία είχε ήδη καθιερωθεί στα δίκαια των υπολοίπων χωρών με πρώτη την Γερμανία το 1884.

Ο συγκεκριμένος εταιρικός τύπος έχει ορισμένα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα. Τα πλεονεκτήματα είναι η έλλειψη προσωπικών υποχρεώσεων και ευθυνών των εταίρων (μόνο όταν δεν έχουν υπογράψει με προσωπικές εγγυήσεις για πράξεις που αφορούν την εταιρία) , το ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο με την τελευταία τροποποίηση, δεν υπάρχει κρατική εποπτεία (όπως στις ΑΕ), κ.α. Στα μειονεκτήματα περιλαμβάνονται τα πολλά έξοδα δημοσίευσης, τήρησης βιβλίων γ' κατηγορίας, τήρηση πρόσθετων βιβλίων, της έκθεσης στο κοινό κ.α.

Η ΕΠΕ είναι ένας πολύ συμφέρον εταιρικός τύπος γιατί προστατεύει τον εταίρο από την δέσμευση της προσωπικής του περιουσίας σε περίπτωση επιχειρηματικής αποτυχίας. Όσο για τους δανειστές της εταιρίας αυτοί καλύπτονται από το εταιρικό κεφάλαιο και την περιουσία της εταιρίας . Υπάρχουν βέβαια και πολλοί κακοθελητές οι οποίοι εκμεταλλευόμενοι την συγκεκριμένη εταιρία προβαίνουν σε άνομες ενέργειες. Όμως και σε αυτές τις περιπτώσεις ο νόμος έχει κάποιες δικλίδες ασφαλείας ώστε να διασφαλίζονται οι τρίτοι.

Στην εργασία αναλύθηκαν όλες οι πτυχές τόσο της Εταιρίας Περιορισμένης Ευθύνης όσο και της Μονοπρόσωπης ΕΠΕ σε όλα τα στάδια, από την ίδρυση έως την εκκαθάριση. Σκοπός μας ήταν καλύτερη δυνατή παρουσίαση χωρίς να κουράζει και να ταλαιπωρεί τον αναγνώστη. Όπως μπορεί να αντιληφθεί κανείς η παρουσίαση της ζωής μιας εταιρίας είναι ίδια με αυτήν της παρουσίασης ενός ζωντανού οργανισμού και δεν είναι εύκολο να αποτυπωθούν όλα σε μια εργασία.

Στην παρούσα εργασία έλλειψη θα μπορούσε να χαρακτηριστεί η απουσία μελέτης μιας πραγματικής περίπτωσης ΕΠΕ, με αριθμητικά δεδομένα, γιατί η εργασία κινήθηκε σε περισσότερο θεωρητικό επίπεδο . Όμως όπου ήταν δυνατόν για την καλύτερη κατανόηση των γεγραμμένων παραθέτονται αναλυτικά αριθμητικά παραδείγματα. Ίσως η παράλειψη αυτή αποτελέσει έναυσμα για την επιλογή μιας εργασίας ως συνέχεια της παρούσας.

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

Αληφαντής Γεώργιος, Διανεμόμενα Κέρδη ΑΕ & ΕΠΕ, 5η έκδοση, εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2008.

Βούλγαρης Σπύρος, Οι Αλλαγές που Επέρχονται στην Φορολογία Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Περιοδικό Epsilon 7, Τεύχος 134, Νοέμβριος 2008.

Γεωργακόπουλος Α., Το Δίκαιον των Εταιριών, τόμος Α, Β & Γ, Αθήνα 1974.

Γεωργακόπουλος Α.- Μηνούδης Μ.- Σωτηρόπουλος Γ., Εμπορική Νομοθεσία, 4η έκδοση, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2008.

Γυφτάκη Μαρία, Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων-Πρακτικό Βοήθημα Εφαρμογής, εκδόσεις Kinitron ΕΠΕ, Θεσσαλονίκη 2009.

Δημητράκας Γ. Αθανάσιος, Πρακτικός Σύμβουλος Ανώνυμων Εταιριών, τόμος Α και Β, εκδόσεις Αθ. Σταμούλης, Μάιος 2005.

Δημητριάδης Δημήτριος, Διαδικασίες Ίδρυσης Διάφορων Μορφών Εταιριών, Περιοδικό Epsilon 7, 573, Νοέμβριος 2009.

Ζιγκερίδης Δημήτριος, Αλλαγές στην Φορολογία Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών Προσώπων, Περιοδικό Epsilon 7, Τεύχος 131, Οκτώβριος 2008.

Ηλιόκαυτος Ι. Δημήτριος- Ηλιοκαύτου Δ. Χριστίνα, Πρακτικός Οδηγός ΕΠΕ, εκδόσεις Ηλιοκαύτου Ε. & Σια ΟΕ, έκδοση 5η, Αθήνα 2007.

Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Συστάσεις-Μετατάξεις-Μετατροπές-Συγχωνεύσεις-Απορροφήσεις-Λύσεις και Εκκαθαρίσεις Επιχειρήσεων στην Πράξη, 4η Έκδοση, Θεσσαλονίκη 2007.

Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Φορολογικά-Φοροτεχνικά-Φορολογικές Δηλώσεις Στην Πράξη, 12η Έκδοση, Θεσσαλονίκη 2008.

Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Φ.Π.Α- Δηλώσεις Στην Πράξη, 12η Έκδοση, Θεσσαλονίκη 2008.

Καραγιάννης Δ.-Καραγιάννης Ι.- Καραγιάννη Α., Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων Στην Πράξη, Έκδοση 8η Έκθεση, Θεσσαλονίκη 2007.

Κόδος Χρήστος, Το Κανονιστικό Πλαίσιο για τη Μετατροπή ΑΕ σε ΕΠΕ, Περιοδικό Λογιστής, 25 Ιουνίου 2009.

Κορομηλάς Γεώργιος- Τσιαουσίδου Μαρίνα, Λογιστικές- Φοροτεχνικές Εργασίες Τέλους Χρήσης, (Πρακτικός Οδηγός), εκδόσεις Tax Advisors, Αθήνα 2009.

Λεβάντης Ε., Το δίκαιον των εμπορικών Εταιριών (Περί εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, 5η έκδοση, εκδόσεις Σάκκουλας Α., Αθήνα/Κομοτηνή, 1990.

Λεοντάρης Μιλτιάδης, Μετατροπή- Συγχώνευση-Διάσπαση Εταιριών, 5η έκδοση, εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2008.

Λεοντάρης Μιλτιάδης, Ανώνυμες Εταιρίες, 14η έκδοση, εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2009.

Λιόλιος Απόστολος, Εκπιπτόμενες Δαπάνες, Θεσσαλονίκη 2008.

Μιχαλόπουλος Γ., Η Μονοπρόσωπη Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης (Άρθρο 43α του νόμου 3190/1955), εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 1994.

Μιχαλόπουλος Γ.- Σωτηρόπουλος Γ., Εταιρία Περιορισμένης Ευθύνης, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2004.

Νεγκάκης Ι. Χρήστος, Λογιστική Εταιριών-Θεωρία –Εφαρμογές, εκδόσεις Σοφία, Θεσσαλονίκη 2006.

Ντζανάτος Δημήτριος, Τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα με Απλά Λόγια και οι Διαφορές τους από τα Ελληνικά, εκδόσεις Καστανιώτη, Αθήνα 2008.

Παμπούκη Κ., Δίκαιον Εμπορικών Εταιριών, εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα 1970.

Παναγόπουλος Αθανάσιος, Απλούστερη και "φθηνότερη" η ίδρυση ΕΠΕ, Περιοδικό Κεφάλαιο, Τεύχος 102, Ιούνιος 2008.

Παραστατίδης Χρήστος, Αφορολόγητο Αποθεματικό του νόμου 3299/2004, Περιοδικό Epsilon 7, Τεύχος 567, Οκτώβριος 2009.

Παύλου Β. Χρήστος- Γκούρλιας Κ. Ιωάννης, Φορολογική Δήλωση 2009- Πρακτικός Οδηγός Συμπλήρωσης, εκδόσεις KINITPON ΕΠΕ, 2009.

Περάκης Ευάγγελος, Το δίκαιο της εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Έκδοση 2009.

Περάκης Ευάγγελος, Ευρωπαϊκό Εταιρικό Δίκαιο, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2006.

Ρόκας Ν., Εμπορικές Εταιρίες, 7η έκδοση, Αθήνα 1989.

Σάκκελης Εμμανουήλ- Αναστασιάδης Ιωάννης, Φορολογία και Διάθεση των Κερδών, τόμος Α & Β, έκδοση 8η, εκδόσεις Σάκκελη Ε., Αθήνα 2006.

Σεργεδάκης Κων/νος, Προσδιορισμός Ποσού Υπεραξίας Για την Μεταβίβαση ΕΠΕ, Περιοδικό Epsilon 7, Τεύχος 556 Ιούλιος 2009.

Σκαλίδης Α., Το Δίκαιο των Εμπορικών Εταιριών, Δ' Έκδοση, Θεσσαλονίκη 1993.

Σταματόπουλος Δημήτρης- Καραβοκύρης Αντώνης, Δαπάνες Επιχειρήσεων Ανάλυση και Ερμηνεία, 3η έκδοση, 2006.

Σταματόπουλος Δ.- Καραβοκύρης Αντ., Φορολογία Εισοδήματος, τόμος Α,Β,Γ & Δ εκδόσεις ELFORIN « Φορολογικό Ινστιτούτο», 6η έκδοση, Αθήνα 2009.

Τσακλάγκανος Απόστολος, Λογιστική των Εταιριών (Πρακτικές Εφαρμογές), εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 1998.

Τότσης Χρήστος, Κώδικας ΑΕ & ΕΠΕ, 17η έκδοση, εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2009.

Τότσης Χρήστος, Κώδικας Φορολογικών και Αναπτυξιακών Νόμων, 13η έκδοση, εκδόσεις Πάμισος, Αθήνα 2009.

Τριανταφυλλάκης Γ., Εφαρμογές Εμπορικού Δικαίου, τόμος Α & Β, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα 2007.

Φραντζανάς Δ. Σωτήριος, Φορολογία Ανωνύμων Εταιριών μετά τις Μεταβολές που Επέφερε ο Νόμος 3697/2008, Περιοδικό Epsilon 7, Τεύχος 544 Απρίλιος 2009.

Grant Thornton, Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, Γ' Έκδοση, τόμος Α, Β & Γ, εκδόσεις Grant Thornton ΑΕ, Αθήνα 2009.

Ξενόγλωσση

Fisher P.M., Taylor W.J and Leer J.A., Advanced Accounting, 4th edition, South – Western Publishing Co., 1990.

Garrison R. And Noreen E., Managerial Accounting, 9th edition, Irwin, McGraw – Hill, New York, N.Y 2002.

Gelinas U., Oram A. And Wiggins W., Accounting Information Systems, South – Western Publishing Co., 1995.

Harrison W.T and Horngren C.T., Financial Accounting, 2nd edition, Prentice Hall, 1995.

Hedriksen E. and Van Breda M., Accounting Theory, 5th edition, Irwin, 1992.

Hughes J.S, Cases in Financial Accounting, South – Western Publishing Co., 1995.

International Accounting committee, International Accounting Standards, 2000.

Kimmel P.D., Weygandt J.J and Kieso D.E., Financial Accounting: Tools for business decision making, 2nd edition, John Wiley and Sons, 2000.

Needles B., Powers M., Mills S. and Anderson H., Principles of Accounting, 7th edition, Houghton Mifflin Company, New York, N.Y., 2003.

Rosenblatt M., Johnson J. and Mountain J., Securitisation Accounting under FASB, Deloitte & Touché LLP, 2002.

Warren C., Reeve J. And Fess P. Financial Accounting, 8th edition, South – Western, Thomson Learning, New York, N.Y., 2003.

Διαδίκτυο

www.taxheaven.gr

www.e-forologia.gr

www.capital.gr

www.naftemporiki.gr

www.kerdos.gr

www.in.gr

www.epixeirisi.gr

www.pandektis.gr

www.logistis.gr

www.solae.gr

www.imerisia.gr

Νομολογία

Νόμος 2238/1994: Κύρωση Φορολογίας Εισοδήματος

Νόμος 2859/2000: Κύρωση Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας

Νόμος 2190/1920: Περί Ανωνύμων Εταιριών

Νόμος 3190/1955: Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης

Προεδρικό Διάταγμα 186/1992: Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων

Νόμος 1297/1972: Περί Παροχής Φορολογικών Κινήτρων δια την Συγχώνευση ή Μετατροπή Επιχειρήσεων προς Δημιουργία Μεγάλων Οικονομικών Μονάδων.

Νόμος 2166/1993: Κίνητρα Ανάπτυξης Επιχειρήσεων, Διαρρυθμίσεις στην Έμμεση και Άμεση Φορολογία και άλλες Διατάξεις.

Νόμος 3697/2008: Ενίσχυση της διαφάνειας του Κρατικού Προϋπολογισμού, έλεγχος των δημοσίων δαπανών, μέτρα φορολογικής δικαιοσύνης και άλλες διατάξεις.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

**ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟ ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟ: ΕΥΡΩ**

Στην Αθήνα σήμερα στις, στο γραφείο μου που βρίσκεται στην οδό....., σ' εμένα τ..... Συμβολαιογράφο με έδρα τ..... παρουσιάστηκαν οι παρακάτω που δεν εξαιρούνται από το νόμο:

κ.κ

κ.κ

κ.κ.

Οι οποίοι μου δήλωσαν υπεύθυνα κατά τον Ν. 1599/1986 άρθρο 8, ότι η μόνιμη κατοικία τους είναι η πιο πάνω αναφερόμενη για τον καθένα τους και ότι κέκτηνται την Ελληνική Ιθαγένεια και οι οποίοι στην συνέχεια ζήτησαν την σύνταξη και υπογραφή του παρόντος συμβολαίου, με το οποίο δήλωσαν, συμφώνησαν και αποδέχθηκαν αμοιβαία τα ακόλουθα: Ότι συνιστούν με το παρόν συμβόλαιο Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης, σύμφωνα με τον Ν. 3190/1955 όπως ισχύει τροποποιημένος ιδίως από το Π.Δ. 419/25-11/10-12-1986, το Καταστατικό της οποίας έχει ως εξής:

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΣΥΣΤΑΣΗ, ΕΠΩΝΥΜΙΑ, ΕΔΡΑ, ΔΙΑΡΚΕΙΑ, ΣΚΟΠΟΣ**

Άρθρο 1: ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συνιστάται με το παρόν Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης με την επωνυμία «.....» και με το διακριτικό τίτλο «.....». Στα ξενόγλωσσα κείμενα η επωνυμία και ο διακριτικός τίτλος θα είναι η ακριβής μετάφρασή τους στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 2: ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός της εταιρείας είναι:

1. Η εμπορία καθώς και η παροχή υπηρεσιών.....
2. Η εκμίσθωση και γενικά η εκμετάλλευση με κάθε τρόπο.
3. Η αντιπροσώπευση φυσικών ή νομικών προσώπων που επιδιώκουν τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό.
4. Η συμμετοχή σε εταιρείες που επιδιώκουν οποιαδήποτε από τις παραπάνω δραστηριότητες.
5. Κάθε άλλη συναφής προς τα παραπάνω εργασία ή δραστηριότητα.

Άρθρο 3: ΕΔΡΑ

Έδρα της εταιρείας ορίζεται ο Δήμος και κατάστημα αυτής το επί της οδού..... αρ. το οποίο είναι μισθωμένο από τους συμβαλλόμενους για το σκοπό αυτό.

Η εταιρεία μπορεί με απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων να ιδρύει υποκαταστήματα, γραφεία ή πρακτορεία της και σε άλλες περιοχές τηρώντας τις διατάξεις του Ν. 3190/1955.

Άρθρο 4: ΔΙΑΡΚΕΙΑ

Η διάρκεια της εταιρείας ορίζεται σε (.....) χρόνια και αρχίζει από την νόμιμη δημοσίευση του παρόντος Καταστατικού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως – Δελτίο Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και λήγει την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους(.....) Η διάρκεια αυτή μπορεί να παραταθεί οποτεδήποτε με απόφαση της πλειοψηφίας των εταίρων, τροποποιητική του παρόντος άρθρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ, ΜΕΡΙΔΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ

Άρθρο 5: ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ – ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΜΕΡΙΔΙΑ

Το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας ορίζεται σε Ευρώ(.....) και διαιρείται σε..... εταιρικά μερίδια ονομαστικής αξίας Ευρώ (.....) το κάθε ένα.

Κατά ρητή δήλωση και βεβαίωση των εδώ συμβαλλομένων εταίρων ολόκληρο το μετοχικό κεφάλαιο έχει ολοσχερώς καταβληθεί από τους εταίρους με κατάθεση σε μετρητά στο Ταμείο της εταιρείας, κατά τον ακόλουθο τρόπο:

- 1) Ο εκ των εταίρων μερίδες συμμετοχής που αντιστοιχούν σε εταιρικά μερίδια συνολικής αξίας Ευρώ (.....)
- 2) Ο εκ των εταίρων μερίδες συμμετοχής που αντιστοιχούν σε εταιρικά μερίδια συνολικής αξίας Ευρώ (.....).
- 3) Ο εκ των εταίρων μερίδες συμμετοχής που αντιστοιχούν σε εταιρικά μερίδια συνολικής αξίας Ευρώ (.....).

Το κεφάλαιο της εταιρείας δύναται να αυξηθεί δια νεωτέρων καταθέσεων των μελών αυτής, ανάλογα του κύκλου των εργασιών της, μετά από απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Άρθρο 6: ΌΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Όργανα της εταιρείας είναι η Συνέλευση των εταίρων και ο διαχειριστής.

Άρθρο 7: ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Η Συνέλευση των εταίρων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και είναι αρμόδια να αποφασίζει για οποιαδήποτε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της Συνέλευσης των εταίρων υποχρεώνουν και τους εταίρους που

απουσιάζουν ή διαφωνούν.

Άρθρο 8: ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ

Η Συνέλευση των εταίρων είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει

- α) Για την τροποποίηση του Καταστατικού.
- β) Για τον διορισμό και την ανάκληση των διαχειριστών ως και για την απαλλαγή αυτών από κάθε ευθύνη και για τον προσδιορισμό του μισθού τους.
- γ) Για την έγκριση του Ισολογισμού και την διάθεση των κερδών.
- δ) Για την έγερση αγωγής κατά των διαχειριστών της εταιρείας και των εταίρων, για αξιώσεις αποζημίωσης της εταιρείας που απορρέουν από πράξεις ή παραλήψεις κατά τη σύσταση ή τη λειτουργία αυτής.
- ε) Για την παράταση της διάρκειας της εταιρείας, τη διάλυση, τη συγχώνευση και τον διορισμό ή την ανάκληση των εκκαθαριστών αυτής.
- στ) Για τη σύναψη δανείου από τους εταίρους ή τρίτους.
- ζ) Για κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο Ν.3190/55 και στο παρόν Καταστατικό.

Άρθρο 9: ΣΥΓΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

1. Η Συνέλευση των εταίρων συγκαλείται από τους διαχειριστές και συνέρχεται στην έδρα της εταιρείας τακτικά μεν τουλάχιστον μία φορά το χρόνο και μέσα σε τρεις (3) μήνες από την λήξη της κάθε εταιρικής χρήσης. Αν δεν συγκληθεί η Συνέλευση κατά το χρόνο αυτό από τους διαχειριστές τότε η σύγκληση αυτής ενεργείται από οποιονδήποτε εταίρο, με ανάλογη εφαρμογή της διατάξεως της παραγράφου (2) του άρθρου 11 του Ν.3190/1955, δηλαδή μετά από απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου

2. Η Συνέλευση των εταίρων συγκαλείται και εκτάκτως από τους διαχειριστές, καθώς και από εταίρο ή εταίρους που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου. Για το σκοπό αυτό ο εταίρος ή οι εταίροι που εκπροσωπούν τουλάχιστον το 1/20 του εταιρικού κεφαλαίου απευθύνουν αίτηση στους διαχειριστές στην οποία προσδιορίζουν τα θέματα για συζήτηση. Αν οι διαχειριστές δεν συγκαλέσουν τη Συνέλευση μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από της επιδόσεως σε αυτούς της σχετικής αιτήσεως, η σύγκληση αυτής ενεργείται από τους εταίρους που ζήτησαν αυτή, μετά από απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας με τη διαδικασία των άρθρων 623 επ. ΚΠολΔ.

Άρθρο 10: ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΣΥΓΚΛΗΣΗΣ

1. Οι προσκλήσεις για τη σύγκληση της Συνελεύσεως των εταίρων γίνονται εγγράφως και επιδίδονται σε καθένα από τους εταίρους με δικαστικό επιμελητή στη διεύθυνση που αναγράφεται στο βιβλίο των εταίρων, οκτώ (8) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη Συνέλευση. Επίσης η πρόσκληση δύναται να γίνει με παραλαβή από τον διαχειριστή της προσκλήσεως και ταυτόχρονη σημείωση σε αντίγραφο αυτής ότι παραλήφθηκε ακριβές αντίγραφο της. Για τον υπολογισμό της οκταήμερου προθεσμίας δεν λαμβάνεται υπόψη η ημέρα της επιδόσεως της προσκλήσεως και η ημέρα συνεδριάσεως της Συνελεύσεως.

2. Η πρόσκληση πρέπει να αναγράφει την ημέρα, την ώρα και τον τόπο της Συνελεύσεως καθώς και τα θέματα για συζήτηση.

3. Εφόσον είναι σύμφωνοι όλοι οι εταίροι δύναται να συνέλθουν σε Συνέλευση χωρίς να τηρηθούν οι διατυπώσεις των προηγούμενων παραγράφων του Καταστατικού αυτού.

Άρθρο 11: ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ – ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

1. Η Συνέλευση αποφασίζει μόνο για τα θέματα της ημερήσιας διατάξεως. Δύναται όμως η Συνέλευση να αποφασίζει και για κάθε άλλο θέμα, εφόσον συμμετέχουν όλοι οι εταίροι και δεν υπάρχει αντίρρηση κάποιου από αυτούς.
2. Στη Συνέλευση των εταίρων τακτική ή έκτακτη προεδρεύει ο μικρότερος στην ηλικία από τους εταίρους που συμμετέχουν σε αυτή.

Άρθρο 12: ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΨΗΦΟΥ

1. Κάθε εταίρος έχει στη Συνέλευση τόσες ψήφους όσα είναι και τα εταιρικά μερίδια αυτού.
2. Το δικαίωμα ψήφου δεν δύναται να ασκηθεί από εταίρο, όταν πρόκειται για λήψη αποφάσεως που αναφέρεται στην απαλλαγή αυτού από την ευθύνη ή την έγερση αγωγής εναντίον του, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14, παράγραφος 2 του Ν. 3190/1955.
3. Κάθε εταίρος δύναται να αντιπροσωπευθεί στη Συνέλευση από άλλο εταίρο ή τρίτο πρόσωπο. Οι αντιπρόσωποι αυτοί πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με έγγραφο εξουσιοδότηση, η οποία κατατίθεται στη Συνέλευση. Ο αντιπρόσωπος δύναται να αντιπροσωπεύει συγχρόνως περισσότερους από έναν εταίρους.

Άρθρο 13: ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

Η Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερησίας διάταξης, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στο Ν. 3190/1955 και στο παρόν Καταστατικό, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν εταίροι που εκπροσωπούν το ένα δεύτερο (1/2) τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, οι δε αποφάσεις αυτής λαμβάνονται με την αυτή πλειοψηφία εταίρων και εταιρικού κεφαλαίου.

Άρθρο 14: ΠΡΑΚΤΙΚΑ

Στις Συνελεύσεις των εταίρων οι συζητήσεις και οι αποφάσεις καταχωρούνται σε ειδικό βιβλίο περιληπτικώς, τα δε πρακτικά υπογράφονται από τους παριστάμενους εταίρους.

Άρθρο 15: ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ

1. Οι διαχειριστές και κάθε εταίρος έχουν το δικαίωμα να προσβάλλουν τις αποφάσεις της Συνέλευσης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, αν οι αποφάσεις αυτές λήφθηκαν κατά παράβαση του νόμου ή του παρόντος Καταστατικού.

2. Η αγωγή της προηγούμενης παραγράφου απευθύνεται κατά της εταιρείας και ασκείται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την απόφαση.
3. Αν η απόφαση προσβάλλεται από τους διαχειριστές της εταιρείας, το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας με τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας διορίζει προσωρινά εκπρόσωπο της εταιρείας για την διεξαγωγή της δίκης.
4. Η απόφαση που απαγγέλλει την ακυρότητα, ισχύει για κάθε εταίρο και για τους διαχειριστές.

Άρθρο 16: ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΕΚΠΡΟΣΩΠΗΣΗ

1. Η διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπηση της εταιρείας ανατίθεται σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, τους διαχειριστές, οι οποίοι εκλέγονται από τη Συνέλευση των εταίρων σε μυστική ψηφοφορία και δύνανται να είναι εταίροι ή τρίτοι.
2. Οι διαχειριστές απαρτίζουν το Συμβούλιο διοικήσεως, διαχειρίζονται και εκπροσωπούν την εταιρεία από κοινού, υπογράφοντας κάτω από την εταιρική επωνυμία. Εξαιρετικά παρέχεται το δικαίωμα όπως με την εταιρική επωνυμία και με μία μόνο υπογραφή ενός εκ των ως άνω συνδιαχειριστών να εκδίδουν, αποδέχονται και οπισθογραφούν γραμμάτια και συναλλαγματικές, εκδίδουν και οπισθογραφούν επιταγές στο όνομα και για λογαριασμό της εταιρείας, οπισθογραφούν και προεξοφλούν φορτωτικά έγγραφα εμπορευμάτων σε κάθε Τελωνειακή αρχή και επιμελητήριο, συμβάλλονται με τις Τράπεζες για το άνοιγμα ενέγγυων πιστώσεων και την έκδοση εγγυητικών επιστολών, δίδουν εντολές πληρωμής για λογαριασμό της εταιρείας και γενικά συνομολογούν δάνεια και πιστώσεις σε ανοιχτό λογαριασμό και να κάνουν χρήση αυτών, μέχρι του ποσού των(.....) Ευρώ, συμβιβάζονται για τις υποθέσεις και διαπραγματεύσεις και συμφωνούν του όρους του συμβιβασμού, προσλαμβάνουν το προσωπικό της εταιρείας υπαλληλικό, εργατικό ή υπηρετικό, να το απολύουν. Παρέχεται επίσης εξαιρετικά το δικαίωμα όπως με την εταιρική επωνυμία και με δύο μόνο υπογραφές δύο εκ των ως άνω συνδιαχειριστών να διενεργούν τις ίδιες ως άνω πράξεις για ποσά από έως Επίσης οι διαχειριστές θα εκπροσωπούν την εταιρεία σε κάθε δικαστήριο οποιουδήποτε βαθμού και δικαιοδοσίας, ακόμα και στον Άρειο Πάγο και στο Συμβούλιο της Επικρατείας, στα φορολογικά δικαστήρια και στις εκδικαστικές επιτροπές καθώς και σε κάθε διοικητική, σε οικονομική ή άλλη αρχή ή σε επιτροπή και κάθε νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή τράπεζας, στα Τελωνεία όλης της χώρας στους Λιμένες και στα Αεροδρόμια καθώς και σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, να διορίζουν πληρεξούσιους δικηγόρους της εταιρείας, να επάγουν και δίνουν του επιβαλλόμενους στην εταιρεία όρκους, να παραλαμβάνουν κοινοποιούμενα έγγραφα, να προβαίνουν στις σχετικές δημοσιεύσεις και στην τήρηση των βιβλίων, καταστάσεων, Ισολογισμών που ορίζει ο νόμος, ενεργούν απογραφές και γενικά να επιχειρούν όλες τις σχετικές με την ιδιότητά τους αστικές και δικονομικές πράξεις, να ενεργούν κάθε είδους συμβάσεις, δάνεια απλά ή με ασφάλεια και να παρέχουν κάθε είδους εγγυήσεις ακόμη και εμπράγματα κατά τις ως άνω διακρίσεις είτε σε Τράπεζες, είτε σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, και γενικά να ενεργούν κάθε πράξη εκπροσώπησης, διαχείρισης ή διάθεσης σε κάθε περίπτωση που αφορά το σκοπό της εταιρικής υπόθεσης και επιχείρησης. Η παραπάνω απαρίθμηση είναι ενδεικτική και όχι περιοριστική και οι διαχειριστές ενεργούν κάθε πράξη διαχείρισης σε κάθε περίπτωση που ανάγεται στο σκοπό της εταιρείας.
3. Πράξεις των διαχειριστών ακόμα και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι ο

τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να την γνωρίζει. Δεν συνιστά απόδειξη μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το Καταστατικό ή τις τροποποιήσεις του. Περιορισμοί της εξουσίας των διαχειριστών της εταιρείας που προκύπτουν από το Καταστατικό ή από απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων, δεν αντιτάσσονται στους τρίτους ακόμη και αν έχουν υποβληθεί τις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 του Ν. 3190/1955.

4. Οι διαχειριστές διορίζονται και ταμίες της εταιρείας και δικαιούνται να εισπράττουν από οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσιο ταμείο, οργανισμό, τράπεζα κ.λπ. χρήματα παραλαμβάνοντας πράγματα και χορηγώντας τις σχετικές αποδείξεις.

5. Η θητεία των διαχειριστών είναι, αρχίζει δε την επομένη ημέρα της Συνελεύσεως των εταίρων του έτους της εκλογής των και λήγει την ημέρα της Τακτικής Συνελεύσεως, η οποία εγκρίνει τον Ισολογισμό του έτους της εξόδου τους.

6. Ο κάθε διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί εγγράφως όλους τους εταίρους ένα μήνα πριν την τυχόν παραίτησή του και να συγκαλεί συγχρόνως Γενική Συνέλευση.

7. Οι διαχειριστές δικαιούνται με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή με εξουσιοδότηση να διορίζουν πληρεξούσιό τους, άλλον συνδιαχειριστή ή τρίτο πρόσωπο, για όλες ή ορισμένες πράξεις διαχείρισης, διατηρούν όμως ακέραιη την ευθύνη τους απέναντι στους εταίρους.

Άρθρο 17: ΑΝΑΚΛΗΣΗ - ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ

1. Οι διαχειριστές ανακαλούνται με απόφαση της Συνέλευσης οποτεδήποτε με την επιφύλαξη της τυχόν αξίωσης της εταιρείας για αποζημίωση.

2. Αν ανακληθεί, πεθάνει, πτωχέυσει, παραιτηθεί ή εκπέσει για οποιοδήποτε λόγο από την διαχείριση οποιοσδήποτε από τους διαχειριστές, η Συνέλευση αποφασίζει για την αντικατάστασή του.

Άρθρο 18: ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

1. Οι εταίροι και οι διαχειριστές δεν δικαιούνται να ενεργούν για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό άλλου πράξεις που ανάγονται στον σκοπό της παρούσης εταιρείας, ούτε να είναι εταίροι οποιασδήποτε εταιρείας, ή μέλη Διοικητικού Συμβουλίου Ανώνυμης Εταιρείας, που επιδιώκει τον ίδιο ή παρεμφερή σκοπό. Εξαιρέση από την ανωτέρω απαγόρευση μπορεί να ισχύσει μόνον μετά από προηγούμενη ομόφωνη απόφαση της συνέλευσης των εταίρων.

2. Σε περίπτωση παράβασης της παραπάνω διάταξης η εταιρεία μπορεί να ζητήσει αποζημίωση ή αντί για αποζημίωση να ζητήσει για μεν τις πράξεις που έγιναν από τους εταίρους ή τους διαχειριστές για λογαριασμό τους, να θεωρηθεί ότι έγιναν για λογαριασμό της εταιρείας, για δε τις πράξεις που έγιναν για λογαριασμό άλλου, να δοθεί στην εταιρεία αμοιβή διαμεσολάβησης ή να δοθεί σ' αυτή η αμοιβή διαμεσολάβησης.

3. Οι κατά την προηγούμενη παράγραφο απαιτήσεις της εταιρείας παραγράφονται μετά από έξι (6) μήνες από τότε που ανακοινώθηκαν στην Συνέλευση των εταίρων οι πιο πάνω πράξεις, σε κάθε δε περίπτωση πέντε (5) χρόνια αφότου τελέσθηκαν.

Άρθρο 19: ΑΠΟΓΡΑΦΗ – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

1. Μία φορά τον χρόνο, στο τέλος της εταιρικής χρήσης οι διαχειριστές της εταιρείας υποχρεούνται να συντάσσουν απογραφή όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού της, με λεπτομερή περιγραφή κάθε στοιχείου. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται από τους διαχειριστές της με βάση την απογραφή αυτή.
2. Για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 42α, 42β, 42γ, 42δ, 42ε, 43 και 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως ισχύουν.
3. Για την κατάρτιση της έκθεσης διαχείρισης του ή των διαχειριστών που απευθύνονται στην Συνέλευση των εταίρων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως ισχύει.
4. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (Ισολογισμός, λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων και προσάρτημα) και οι σχετικές εκθέσεις των διαχειριστών και ελεγκτών της εταιρείας υποβάλλονται με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 Ν. 3190/1955. Η καταχώρηση στο μητρώο των αρχικών και τροποποιημένων οικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται σε χρόνο που να επιτρέπει την τήρηση των προθεσμιών της παραγράφου 2 του άρθρου 8. Οι διατάξεις των παραγράφων 1, 2, 4 και 5 του άρθρου 43β του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως και στις εταιρείες περιορισμένης ευθύνης.

Άρθρο 20: ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ – ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΣ ΚΕΡΔΩΝ ΚΑΙ ΖΗΜΙΩΝ

1. Με βάση την απογραφή κατά το προηγούμενο άρθρο καταρτίζεται από τους διαχειριστές ο Ισολογισμός, στον οποίο πρέπει να φαίνεται με σαφήνεια η αληθινή οικονομική κατάσταση της εταιρείας.
2. Τον Ισολογισμό συνοδεύει και λεπτομερής ανάλυση του λογαριασμού «κερδών και ζημιών».

Άρθρο 21: ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ

Κάθε χρόνο αφαιρείται το ένα εικοστό (1/20) από τα καθαρά κέρδη για τον σχηματισμό αποθεματικού κεφαλαίου. Η αφαίρεση αυτή σταματά όταν το αποθεματικό που σχηματίζεται ανωτέρω φτάσει στο 1/3 του εταιρικού κεφαλαίου.

Άρθρο 22: ΒΙΒΛΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Οι διαχειριστές υποχρεούνται να τηρούν στα ελληνικά εκτός των άλλων βιβλίων που προβλέπονται από τον νόμο, και τα εξής βιβλία, θεωρημένα από την αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία: Το βιβλίο των εταίρων, στο οποίο καταχωρούνται το όνομα των εταίρων, η ιθαγένεια και η διεύθυνση κατοικίας τους, οι εισφορές εκάστου ως και οι τυχόν μεταβολές των ανωτέρω στοιχείων. Το βιβλίο πρακτικών της Συνέλευσης των εταίρων, στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τους εταίρους, και Το βιβλίο πρακτικών διαχείρισης, στο οποίο καταχωρούνται οι αποφάσεις των διαχειριστών.

Άρθρο 23: ΕΥΘΥΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ

1. Οι διαχειριστές ευθύνονται για αποζημίωση απέναντι στην εταιρεία, τους εταίρους και τρίτους, για παραβάσεις του παρόντος Καταστατικού και του Ν. 3190/1955 ή για πταίσματα κατά την διαχείριση αυτών.

2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφο αξίωση των εταίρων μπορεί να ασκηθεί εφόσον η Συνέλευση των εταίρων απέρριψε πρόταση για την άσκηση αγωγής από την εταιρεία ή, εφόσον δεν λήφθηκε σχετική απόφαση της συνέλευσης εντός ευλόγου χρόνου. Η πιο πάνω αξίωση παραγράφεται μετά πέντε έτη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΤΑΙΡΩΝ – ΑΠΟΧΩΡΗΣΗ ΕΤΑΙΡΩΝ Κ.ΛΠ.

Άρθρο 24: ΕΤΑΙΡΙΚΟ ΜΕΡΙΔΙΟ

Το εταιρικό μερίδιο ή τυχόν τα περισσότερα εταιρικά μερίδια κάθε εταίρου, αποτελούν την μερίδα συμμετοχής του. Μόνο για ολόκληρη την μερίδα συμμετοχής μπορεί να εκδοθεί έγγραφο από την εταιρεία, το οποίο αποτελεί απλή απόδειξη εταιρικής ιδιότητας. Στην απόδειξη πρέπει να γράφονται με κεφαλαία γράμματα οι λέξεις: «ΑΠΟΔΕΙΞΗ ΠΟΥ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΟΥ». Αν το εταιρικό μερίδιο περιέλθει σε περισσότερα πρόσωπα πρέπει αυτά να υποδείξουν με κοινή γραπτή δήλωσή τους τον κοινό τους εκπρόσωπο στην εταιρεία. Αν δεν υποδειχθεί εκπρόσωπος, οι ανακοινώσεις που γίνονται από την εταιρεία στον ένα ισχύουν για όλους. Κατά την περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, ο καθένας από τους περισσότερους κατόχους του εταιρικού μεριδίου ευθύνεται εις ολόκληρον με τους υπολοίπους για τις υποχρεώσεις τους προς την εταιρεία. Η μεταβίβαση του εταιρικού μεριδίου επιτρέπεται μόνο σε εταίρο της εταιρείας ή και σε τρίτο μη εταίρο, εφόσον αποφασίζει για τούτο η συνέλευση με παμψηφία, αφού προηγουμένως προσκληθούν εγγράφως οι λοιποί εταίροι και απαντήσουν αυτοί εγγράφως ή παρέλθει

άπρακτη η προθεσμία που θα οριστεί για να απαντήσουν. Η εταιρεία δεν μπορεί σε καμία περίπτωση ν' αποκτήσει τα ίδια της εταιρικά μερίδια. Σε περίπτωση αιτία θανάτου μεταβίβασης εταιρικού/ών μεριδίου/ίων, αυτό/αυτά θα αγοράζεται/ονται, στην πραγματική του αξία, από πρόσωπο που θα υποδείξει η εταιρεία με απόφασή της που λαμβάνεται με την πλειοψηφία του άρθρου 13 Ν. 3190/1955.

Άρθρο 25: ΔΑΝΕΙΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Απαγορεύονται δάνεια των εταίρων προς την εταιρεία με εμπράγματα ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας. Η παρά την απαγόρευση αυτή σύσταση εμπράγματης ασφάλειας είναι άκυρη. Η εξόφληση από την εταιρεία των δανείων που έγιναν προς αυτή από τους εταίρους θεωρείται ότι δεν έγινε, αν με την εξόφληση αυτή, μαιώνονται στο σύνολό τους ή μερικά, οι κατά τον χρόνο αυτό απαιτήσεις τρίτων. Σε περίπτωση λύσης της εταιρείας από οποιονδήποτε λόγο εκτός από την περίπτωση της κήρυξης της σε κατάσταση πτώχευσης, οι από δάνεια απαιτήσεις των εταίρων ικανοποιούνται μετά την εξόφληση των άλλων χρεών της εταιρείας.

Άρθρο 26: ΕΞΟΛΟΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

Κάθε εταίρος μπορεί να εξέλθει από την εταιρεία για σπουδαίο λόγο μετά από δικαστική απόφαση με την οποία θα ορίζεται η αξία της μερίδας συμμετοχής του εξερχόμενου εταίρου ή μετά από απόφαση της Συνελεύσεως με παμψηφία. Εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος το δικαστήριο με αίτηση του διαχειριστή ή εταίρου μπορεί ν' αποκλείσει από την εταιρεία εταίρο ή εταίρους, εφόσον λήφθηκε για τούτο απόφαση της συνέλευσης των εταίρων με την πλειοψηφία του άρθρου 13 Ν. 3190/1955. Με την καταβολή στον αποκλειόμενο εταίρο της αξίας της εταιρικής του μερίδας, η εταιρεία συνεχίζεται με τους υπολοίπους.

Άρθρο 27: ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Κάθε εταίρος δικαιούται, κατά το πρώτο δεκαήμερο από την λήξη κάθε ημερολογιακού τριμήνου, να λαμβάνει γνώση ο ίδιος ή με αντιπρόσωπό του για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και να εξετάζει τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρείας. Δικαιούται επίσης, με έξοδά του να ζητεί να του παραδίνονται αποσπάσματα του βιβλίου των εταίρων και του βιβλίου πρακτικών των συνελεύσεων.

Άρθρο 28: ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΚΕΡΔΩΝ

Οι εταίροι έχουν δικαίωμα στα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τον ετήσιο Ισολογισμό και αντίστοιχα υποχρέωση για την κάλυψη των ζημιών, ανάλογα με την εισφορά τους. Αν έγινε διανομή μη πραγματικών κερδών οι εταίροι που τα πήραν υποχρεούνται να τα επιστρέψουν, η δε αγωγή για την επιστροφή τους παραγράφεται μετά πέντε (5) χρόνια από την καταβολή τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Άρθρο 29: ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού μπορεί να γίνει μόνον με συμβολαιογραφικό έγγραφο, μετά από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα (3/4) του εταιρικού κεφαλαίου. Εξαιρετικά απαιτείται ομοφωνία όλων των εταίρων στις εξής περιπτώσεις:

α) Για την μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας και
β) για την επαύξηση των υποχρεώσεων των εταίρων ή της ευθύνης τους ως και για την μείωση των εκ του παρόντος Καταστατικού δικαιωμάτων τους, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στο Ν. 3190/1955. Κάθε τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού μαζί με ολόκληρο το νέο κείμενό του υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 Ν. 3190/1955 όπως ισχύει. Πριν την τήρηση των παραπάνω διατυπώσεων η τροποποίηση δεν παράγει αποτελέσματα.

Άρθρο 30: ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Αν ληφθεί απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων για την μεταβολή του αντικειμένου της εταιρικής επιχείρησης, οι εταίροι που διαφώνησαν για τούτο έχουν δικαίωμα να εξέλθουν από την εταιρεία, αν κάνουν σχετική έγγραφη δήλωση μέσα σε τρεις (3)

μήνες από τότε που λήφθηκε η πιο πάνω απόφαση και λαμβάνουν την αξία της μερίδος συμμετοχής τους, η οποία καθορίζεται με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας.

Άρθρο 31: ΑΥΞΗΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται μόνον με τροποποίηση του παρόντος Καταστατικού μετά από απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων που λαμβάνεται με πλειοψηφία τουλάχιστον των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπεί τα τρία τέταρτα (3/4) του εταιρικού κεφαλαίου. Η ανάληψη του νέου κεφαλαίου γίνεται αποκλειστικά από τους εταίρους ανάλογα με την συμμετοχή τους στην εταιρεία με έγγραφη δήλωσή τους προς την εταιρεία μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από εκείνη που πάρθηκε η απόφαση της Συνέλευσης για την ανάληψη του νέου κεφαλαίου. Μέσα σε δέκα (10) μέρες από την λήξη της προθεσμίας της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου πρέπει να υπογραφεί συμβολαιογραφικό έγγραφο μεταξύ των διαχειριστών της εταιρείας και των εταίρων που ανέλαβαν τα εταιρικά μερίδια, στην περίπτωση δε αυτή εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις των άρθρων 4 και 5 του Ν. 3190/1955. Η εξόφληση των πιο πάνω εταιρικών μεριδίων δεν μπορεί να γίνει με συμψηφισμό.

Άρθρο 32: ΜΕΙΩΣΗ ΤΟΥ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η μείωση του εταιρικού κεφαλαίου γίνεται μόνο με τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης μετά από απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων που λαμβάνεται τουλάχιστον με πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων που εκπροσωπούν τα τρία τέταρτα (3/4) του εταιρικού κεφαλαίου. Στην απόφαση αυτή αναφέρεται ο σκοπός της μείωσης, το ποσό αυτής καθώς και ο τρόπος με τον οποίο θα πραγματοποιηθεί η μείωση. Μείωση του εταιρικού κεφαλαίου συνιστά και η κατά τις διατάξεις του Ν. 3190/1955 καταβολή σε εξερχόμενο ή αποκλειόμενο εταίρο της αξίας της μερίδας συμμετοχής του. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί το εταιρικό κεφάλαιο να μειωθεί κάτω από τα 20.000 Ευρώ, ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω από 30 Ευρώ.

Άρθρο 33: ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΜΕΙΩΣΗΣ

Η τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης, στην περίπτωση μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει μόνον αφού περάσουν δύο (2) μήνες από την δημοσίευση με επιμέλεια των διαχειριστών, μία φορά στο δελτίο που ορίζει το άρθρο 8 παράγραφος 2 Ν. 3190/1955 και δύο φορές σε εφημερίδα, που εκδίδεται στην έδρα της εταιρείας, της απόφασης της Συνέλευσης για την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου και εφ' όσον μέσα στην πιο πάνω προθεσμία, κανένας από τους δανειστές της εταιρείας πριν από την τελευταία δημοσίευση δεν διατυπώσει και υποβάλει στην εταιρεία τις αντιρρήσεις του εγγράφως.

Άρθρο 34: ΜΕΙΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΛΟΓΩ ΕΞΟΔΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ

Σε κάθε περίπτωση, που κατά τις διατάξεις της εταιρικής σύμβασης και του Ν. 3190/1955 εξέρχονται από την εταιρεία ένας ή περισσότεροι εταίροι, η καταβολή σ' αυτούς της αξίας της μερίδας συμμετοχής τους δεν μπορεί να γίνει πριν από την τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης για την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου κατά

τις διατάξεις των άρθρων 41 και 42 Ν. 3190/1955. Αν δεν ληφθεί απόφαση από την συνέλευση περί μείωσης του εταιρικού κεφαλαίου μέσα σε δέκα πέντε (15) ημέρες από εκείνη της κοινοποίησης στην εταιρεία της απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας που ορίζει την αξία της μερίδας συμμετοχής του εξερχόμενου εταίρου ή αν δεν ακολουθήσει μέσα σε εύλογο χρόνο η στο προηγούμενο άρθρο του παρόντος αναγραφόμενη διαδικασία, ο εξερχόμενος εταίρος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο τη λύση της εταιρείας. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση σύγχρονης αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου κατά ίσο τουλάχιστο ποσό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΛΥΣΗ ΚΑΙ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Άρθρο 35: ΛΟΓΟΙ ΛΥΣΗΣ

Η εταιρεία λύεται εκτός των υπολοίπων περιπτώσεων που προβλέπει ο νόμος ή το παρόν Καταστατικό και:

α) Με απόφαση της Συνέλευσης των εταίρων που λαμβάνεται με πλειοψηφία των τριών τετάρτων (3/4) του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν τα τρίτα τέταρτα (3/4) του εταιρικού κεφαλαίου.

β) Με δικαστική απόφαση για σπουδαίο λόγο με αίτηση εταίρου ή εταίρων, που εκπροσωπούν τουλάχιστο το ένα δέκατο (1/10) του εταιρικού κεφαλαίου.

γ) Με την κήρυξη της εταιρείας σε κατάσταση πτώχευσης. Η εταιρεία δεν λύεται με την απαγόρευση, την πτώχευση ή τον θάνατο εταίρου. Η λύση της εταιρείας υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

Άρθρο 36: ΑΠΩΛΕΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Σε περίπτωση απώλειας κατά το ένα δεύτερο (1/2) του εταιρικού κεφαλαίου, οι διαχειριστές υποχρεούνται να συγκαλέσουν την Συνέλευση των εταίρων για να αποφασίσει για την λύση της εταιρείας ή για την μείωση του εταιρικού κεφαλαίου, όμως όχι κατά ποσοστό μικρότερο από το οριζόμενο στο άρθρο 4 παράγραφος 1 Ν. 3190/1955 ελάχιστο κεφάλαιο. Αν δεν συγκληθεί η Συνέλευση μέσα σε εύλογο χρόνο ή δεν ληφθεί απόφαση, κάθε ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει από το δικαστήριο της έδρας της εταιρείας την λύση της.

Άρθρο 37: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗ

Όταν λυθεί η εταιρεία για οποιονδήποτε λόγο, εκτός από την κήρυξή της σε κατάσταση πτώχευσης, ακολουθεί το στάδιο της εκκαθάρισης. Μέχρι να περατωθεί η εκκαθάριση και η διανομή, η εταιρεία θεωρείται ότι εξακολουθεί να υπάρχει και στην επωνυμία της προστίθενται οι λέξεις: «υπό εκκαθάριση». Η κατά το στάδιο της εκκαθάρισης εξουσία των οργάνων της εταιρείας περιορίζεται στις αναγκαίες πράξεις για την εκκαθάριση της εταιρικής περιουσίας. Οι διατάξεις του παρόντος για την διαχείριση εφαρμόζονται ανάλογα και στην εκκαθάριση, εφ' όσον δεν τροποποιούνται από τα κατωτέρω άρθρα

Άρθρο 38: ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ

Η εκκαθάριση διενεργείται από τους διαχειριστές, εκτός αν αποφασίσει άλλως η Συνέλευση των εταίρων. Οι εκκαθαριστές που διορίζονται από την Συνέλευση των εταίρων ανακαλούνται οποτεδήποτε με νέα απόφαση της συνέλευσης. Το αυτό ισχύει εάν την εκκαθάριση διενεργούν οι διαχειριστές. Οι εκκαθαριστές μπορούν να ανακληθούν με δικαστική απόφαση εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος μετά από αίτηση εταίρων που εκπροσωπούν το ένα δέκατο (1/10) τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου. Σε επείγουσα περίπτωση αποφασίζει προσωρινά το Μονομελές Πρωτοδικείο της έδρας της εταιρείας κατά την διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση της εξουσίας των διαχειριστών με τα στοιχεία της ταυτότητάς τους, υπόκειται στις διατυπώσεις του άρθρου 8, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του. Στις ίδιες διατυπώσεις υπόκειται ο τρόπος άσκησης της εξουσίας των εκκαθαριστών.

Άρθρο 39: ΑΠΟΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να ενεργήσουν αμελλητί απογραφή της εταιρικής περιουσίας και να καταρτίσουν τον Ισολογισμό, τον οποίο δημοσιεύουν στο δελτίο που προβλέπει η παράγραφος 3 του άρθρου 8 του Ν. 3190/1955. Εφόσον εξακολουθεί η εκκαθάριση, οι εκκαθαριστές υποχρεούνται να καταρτίζουν κάθε χρόνο Ισολογισμό.

Άρθρο 40: ΕΞΟΥΣΙΑ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ

Οι εκκαθαριστές εκπροσωπούν όπως και οι διαχειριστές την εταιρεία υπογράφοντας κάτω από την εταιρική επωνυμία. Οι εκκαθαριστές οφείλουν να περατώσουν χωρίς καθυστέρηση τις εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να εξοφλήσουν τα χρέη της, να εισπράξουν τις απαιτήσεις της και να μετατρέψουν σε χρήμα την εταιρική περιουσία. Οι εκκαθαριστές έχουν την εξουσία να διενεργήσουν και όποιες πράξεις εξυπηρετούν τον σκοπό αποπεράτωσης των εκκρεμών υποθέσεων.

Άρθρο 41: ΑΠΟΠΕΡΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

Μόλις τελειώσουν την εκκαθάριση, οι εκκαθαριστές καταρτίζουν τον τελικό Ισολογισμό, που υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 παράγραφος 1 Ν. 3190/1955 και τον δημοσιεύουν στο δελτίο που προβλέπει η παράγραφος 3 του ίδιου άρθρου, και στην συνέχεια διανέμουν το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους, ανάλογα με την μερίδα συμμετοχής τους.

Άρθρο 42: ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΧΡΗΣΗ

Η εταιρική χρήση αρχίζει στην πρώτη (1η) Ιανουαρίου και λήγει στις τριάντα μία (31) Δεκεμβρίου κάθε χρόνου. Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από την νόμιμη δημοσίευση του παρόντος Καταστατικού στο Δελτίο Ανωμόνων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και λήγει στις 31.12.1999.

Άρθρο 43: ΡΥΘΜΙΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ

Για την επίλυση κάθε διαφοράς μεταξύ των εταίρων που προκύπτει από το παρόν και τις τυχόν τροποποιήσεις του καθώς και για κάθε θέμα ή όρο που δεν προβλέπουν οι διατάξεις του παρόντος Καταστατικού, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 3190/1955 όπως ισχύει. Σημειώνεται ότι:

Οι συμβαλλόμενοι δήλωσαν υπεύθυνα σύμφωνα με τον Ν. 1599/1986 άρθρο 8, ότι κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα και στην διεύθυνση που αναφέρεται στην αρχή του συμβολαίου αυτού για τον καθένα.

Στο παρόν συμβόλαιό μου προσαρτάται το με αριθμό Γραμμάτιο Είσπραξης του Ταμείου Νομικών, από το οποίο προκύπτει ότι κατεβλήθησαν Ευρώ για δικαιώματα του Ταμείου αυτού.

Τέλος σημειώνεται ότι το παρόν συμβόλαιο συντάχθηκε σύμφωνα με το προσαρτώμενο στο παρόν από σχέδιο του Δικηγόρου , για τον οποίο κατατέθηκε η αμοιβή του εκ Ευρώ στον Δικηγορικό Σύλλογο Αθηνών, όπως εμφανίζεται από το προσαρτώμενο στο παρόν υπ' αρ..... Γραμμάτιο Είσπραξης του Δικηγορικού Συλλόγου, αντίγραφο του οποίου θα αποστείλω στο Υπουργείο Οικονομικών, ο οποίος παρέστη στην υπογραφή του παρόντος συμβολαίου μου σήμερα ενώπιόν μου.

Σε βεβαίωση όλων των παραπάνω, που συμφώνησαν και αποδέχτηκαν οι συμβαλλόμενοι συντάχθηκε το παρόν συμβόλαιο σε (...) φύλλα, για το οποίο εισπράχθηκαν για τέλη και δικαιώματα με τα έξοδα εκδόσεως Αντιγράφων Ευρώ, από τις οποίες Ευρώ για δικαιώματα του Ταμείου Νομικών και αφού διαβάστηκε καθαρά και μεγαλόφωνα στους συμβαλλομένους, βεβαιώθηκε και υπογράφεται απ' αυτούς, τον παρασπάντα δικηγόρο και εμένα νόμιμα.

ΟΙ ΣΥΜΒΑΛΛΟΜΕΝΟΙ
Ο ΠΑΡΑΣΤΑΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ο ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ__

Νόμος 3190/1955 Περί Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης

Άρθρο 1 Έννοια

1. Επί της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, δια τας εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνον η εταιρεία δια της παρουσίας αυτής.
2. Εταιρικά μερίδια δεν δύνανται να παρασταθώσι δια μετοχών

Άρθρο 2 Επωνυμία

1. Η επωνυμία της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης σχηματίζεται είτε εκ του ονόματος ενός ή περισσοτέρων εταίρων, είτε προσδιορίζεται εκ του αντικειμένου της ασκούμενης υπ' αυτής επιχειρήσεως.
2. Εν τη επωνυμία της εταιρείας δέον να περιέχονται κατά πάσαν περίπτωσιν ολογράφως αι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης»

Άρθρο 3 Αντικείμενον

1. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρησις.
2. Απαγορεύεται εις τας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης η άσκησις επιχειρήσεων, δι ας έχει ορισθή υπό του νόμου έτερος αποκλειστικώς εταιρικός τύπος.

Άρθρο 4 Εταιρικών κεφάλαιον

1. Το κεφάλαιο της εταιρίας δεν δύναται να είναι κατώτερο των τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων (4.500) ευρώ, ολοσχερώς καταβεβλημένο κατά την κατάρτιση της εταιρικής σύμβασης.

[Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαταστάθηκε ως άνω με το άρθρο 16 παρ.2α Ν.3661/2008 ,ΦΕΚ Α 89/19.5.2008.]

Το ήμισυ τουλάχιστον του ποσού αυτού πρέπει να είναι καταβεβλημένο σε μετρητά.

2. Η μερίς συμμετοχής του εταίρου δεν δύναται να ορισθή κατωτέρω των δραχμών 10.000 (από 1.1.2002 «τριάντα (30) ευρώ», βλ. άρθρο 13 § 1γ και § 2 Ν. 2842/2000) ή πολλαπλασίου του ποσού τούτου.

Έκαστος εταίρος μετέχει της εταιρείας μόνο δια μίας μερίδος συμμετοχής και δια πλειόνων δε εταιρικών μεριδίων αποτελούντων τη μερίδα συμμετοχής του, αν η εισφορά αυτού είναι πολλαπλάσια του κατά το καταστατικόν ελαχίστου ποσού μερίδος συμμετοχής.

3. Επί εισφορών εις είδος, εάν η αποτίμησις της εισφοράς είναι κατώτερα των 10.000 δρχ. (από 1.1.2002 «τριάντα (30) ευρώ», βλ. άρθρο 13 § 1γ και § 2 Ν. 2842/2000) ή πολλαπλασίου αυτών, συμπληρούνται δια δραχμών μέχρι των ποσών τούτων.

4. το εν παρ. 1 του παρόντος άρθρου ποσόν δύναται να αυξάνηται και να μειούται δια Δ/τος μετά γνώμην της Επιτροπής του άρθρου 4 του νόμου 2190 ως ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως. Εν περιπτώσει αυξήσεως ή μειώσεως του ποσού τούτου αυξάνονται ή μειούνται αναλόγως και τα εν παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου ποσά.

5. Σε κάθε έντυπο της Εταιρείας πρέπει απαραίτητο να αναφέρονται η επωνυμία της, το εταιρικό κεφάλαιο, το Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης όπου έχει καταχωρηθεί η Εταιρεία, ο αριθμός μητρώου της εταιρείας καθώς και η έδρα της.

Άρθρο 5 **Εισφοραί εις είδος**

1. Υπό την επιφύλαξιν της παρ. 1 του άρθρου 4, αντικείμενον της εταιρικής εισφοράς δύναται να είναι και είδος, εφόσον όμως το εισφερόμενον αποτελεί περιουσιακόν αγαθόν δεκτικόν εμφανίσεως εν τω ισολογισμώ.

2. Η αποτίμησις της αξίας των εις είδος εισφορών κατά την σύστασιν της εταιρείας, ως και κατά πάσαν αύξησιν του κεφαλαίου αυτής γίνεται κατά τας διατάξεις του νόμου 2190 «περί Ανωνύμων Εταιριών» ως ούτος ετροποποιήθη μεταγενεστέρως, αναλόγως εφαρμοζομένας.

3. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και προκειμένου περί κτήσεως υπό της εταιρείας, επί σκοπώ παγίας εκμεταλλεύσεως ακινήτων ή άλλων αντικειμένων, εφόσον οι μεταβιβάζοντες είναι εταίροι ή διαχειρισταί ή συγγενείς αυτών μέχρι και του δευτέρου βαθμού.

Εν περιπτώσει μη τηρήσεως της διατάξεως ταύτης η σύμβασις είναι ως προς την εταιρείαν άκυρος

Άρθρο 6 **Περιεχόμενον εταιρικής συμβάσεως**

1. Η εταιρική σύμβασις καταρτίζεται μόνον δια συμβολαιογραφικού εγγράφου.

2. Το εταιρικό έγγραφον δέον να περιέχη α) το όνομα το επώνυμον και το επάγγελμα

των εταίρων την κατοικίαν και την ιθαγένειαν αυτών, β) την εταιρική επωνυμία, γ) την έδρα της εταιρείας και το σκοπό αυτής. Ως έδρα δέον να ορίζεται εις Δήμος ή μία Κοινότης της Ελληνικής επικρατείας, δ) την ιδιότητα της εταιρείας ως περιορισμένης ευθύνης, ε) το κεφάλαιον της εταιρείας την μερίδα συμμετοχής και τα τυχόν πλείονα εταιρικά μερίδια εκάστου εταίρου ως και βεβαίωσιν των ιδρυτών περί καταβολής του κεφαλαίου, στ) το αντικείμενον των εις είδος εισφορών, την αποτίμησιν αυτών και το όνομα του εισφέροντος εταίρου, ως και το σύνολον της αξίας των εις είδος εισφορών, ζ) την διάρκειαν της εταιρείας.

3. Συμφωνία μεταξύ των εταίρων περί συμπληρωματικών εισφορών, περί άλλων παρεπομένων παροχών αυτών μη αποτελουσών εισφοράς εις χρήμα ή εις είδος κατά το άρθρο 5 παρ. 1 του παρόντος νόμου, περί απαγορεύσεως εις τους εταίρους του ανταγωνισμού, περί απαγορεύσεως της μεταβιβάσεως ή της μεταβιβάσεως υπό ωρισμένας προϋποθέσεις του εταιρικού μεριδίου, περί εξόδων των εταίρων περί λύσεως της εταιρείας δια λόγον μη προβλεπόμενον υπό του νόμου, είναι ισχυραί εφόσον περιελήφθησαν εις το συστατικόν της εταιρείας έγγραφον. Δύναται επίσης να περιληφθώσιν εις το καταστατικόν διατάξεις περί ελέγχου της διαχειρίσεως.

Άρθρο 7 **Ακυρότητα**

1. Η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνον αν:
 - α) Συστήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 4 παράγραφος 1, του άρθρου 6 παράγραφος 1 και των διατάξεων των στοιχείων β, γ μόνο ως προς την υποχρέωση αναγραφής του σκοπού της εταιρείας στην εταιρική σύμβαση, ε και στ της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου.
 - β) Ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη, και
 - γ) Όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.
2. Η αγωγή ασκείται από κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον και απευθύνεται κατά της Εταιρείας. Το Δικαστήριο που απαγγέλει την ακυρότητα διορίζει με την ίδια απόφαση και τους εκκαθαριστές.
3. Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της εταιρείας υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Η απόφαση αυτή αντιτάσσεται προς τους τρίτους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 α. Τριτανακοπή μπορεί να ασκηθεί μέσα σε προθεσμία έξι (6) μηνών από την υποβολή της απόφασης στη δημοσιότητα που προβλέπει η παράγραφος 2 του άρθρου 8.
4. Οι λόγοι ακυρότητας που αναφέρονται στην παράβαση των διατάξεων για την επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας θεραπεύονται, αν, μετά από συμφωνία όλων των εταίρων, συμπληρωθεί η εταιρική σύμβαση με συμβολαιογραφική πράξη και υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.
5. Πράξεις που πραγματοποιήθηκαν στο όνομα της άκυρης εταιρείας, παραμένουν ισχυρές. Οι εταίροι που είναι υπαίτιοι για την ακυρότητα ευθύνονται απεριόριστα και

σε ολόκληρο απέναντι στους αναίτιους εταίρους και στους τρίτους για κάθε ζημία που προέκυψε από την ακυρότητα.

Άρθρο 8 **Δημοσιότητα**

1. Αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης κατατίθεται με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και υποχρεωτικά από το συμβολαιογράφο, μέσα σε ένα μήνα από την κατάρτισή της, στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου της έδρας της Εταιρείας. Ο Γραμματέας καταχωρίζει την εταιρική σύμβαση στο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης.

2. Με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή και με δαπάνες της ενδιαφερόμενης εταιρείας, δημοσιεύεται, στο τεύχος Αωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβέρνησης ανακοίνωση για την καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης των πράξεων και των στοιχείων που υποβάλλονται σε δημοσιότητα, τροποποιούμενης, ανάλογα της παρ. 3 του άρθρου 21 του Ν. 1599/1986 «Σχέσεις κράτους - πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου ταυτότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 75/1986)

Κατ'εξαίρεση οι αρχικές και τροποποιημένες από τη συνέλευση των εταίρων ετήσιες οικονομικές καταστάσεις εκτός από το προσάρτημα, καθώς και το σχετικό πιστοποιητικό ελέγχου, δημοσιεύονται στο σύνολό τους, είκοσι (20) ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση της συνέλευσης και, σε περίπτωση τροποποίησής τους, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από αυτή.

Η βεβαίωση του Εθνικού Τυπογραφείου, στην οποία αναγράφεται ο αριθμός και η ημερομηνία του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύεται η περίληψη της εταιρικής σύμβασης, μαζί με το αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης νομίμως επικυρωμένο από το αρμόδιο Πρωτοδικείο, προσκομίζονται από κάθε εταίρο ή διαχειριστή ενώπιον των αρμόδιων αρχών και παντός τρίτου συναλλασσομένου με αυτούς για κάθε νόμιμη χρήση προς απόδειξη της έναρξης λειτουργίας της επιχείρησης.

Εντός τριών (3) εργασίμων ημερών το αργότερο από την ημερομηνία παραλαβής της περίληψης της εταιρικής σύμβασης, το Εθνικό Τυπογραφείο αναρτά στην ιστοσελίδα του περίληψη της εταιρικής σύμβασης, καθώς και τη σχετική βεβαίωση με τον αριθμό και την ημερομηνία του Φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο αυτή δημοσιεύεται.»

[Τα δύο τελευταία εδάφια της παρ.2 προστέθηκαν με το άρθρο 16 παράγραφος 3γ Ν.3661/2008,ΦΕΚ Α 89/19.5.2008.]

3. Από της ισχύος του παρόντος νόμου, το κατά το Β.Δ της 16/22 Ιανουαρίου 1930 Δελτίον Αωνύμων Εταιριών θα φέρη τον τίτλον «Εφημερίς της κυβερνήσεως - Δελτίον Αωνύμων Εταιριών και Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης».

4. Ο γραμματέας κάθε Πρωτοδικείου τηρεί Μητρώο Εταιριών Περιορισμένης Ευθύνης, που αποτελείται από:

- α) Το βιβλίο μητρώου
- β) Τη μερίδα κάθε εταιρείας
- γ) Το φάκελο της εταιρείας και
- δ) Το ευρετήριο των εταιριών.

Στο βιβλίο μητρώου καταχωρίζεται με χρονολογική σειρά η επωνυμία κάθε εταιρείας περιορισμένης ευθύνης. Οι καταχωριζόμενες εταιρείες αριθμούνται, ο δε αριθμός καταχώρησης που αποτελεί τον αριθμό Μητρώου της Εταιρείας, αναγράφεται επίσης σε κάθε έγγραφο που υποβάλλεται για καταχώριση στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου και σε κάθε έγγραφο ή πιστοποιητικό της υπηρεσίας αυτής. Ο αριθμός μητρώου εταιρείας δεν μπορεί να δοθεί σε άλλη, ακόμη και μετά τη λήξη της.

Στη μερίδα αυτή αναγράφονται, η επωνυμία, η έδρα, η διάρκεια και το κεφάλαιο της εταιρείας, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις κατοικίας των διαχειριστών, τα ονοματεπώνυμα και οι διευθύνσεις των προσώπων τα οποία από κοινού ή μεμονωμένα εκπροσωπούν την εταιρεία και το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του προσώπου που είναι εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των προς την εταιρεία κοινοποιούμενων εγγράφων.

Μεταγενέστερες μεταβολές των ανωτέρω σημειώνονται στη μερίδα της εταιρείας αμέσως μετά τις σχετικές καταχωρίσεις ή την υποβολή των σχετικών εγγράφων. Στο φάκελο της εταιρείας τηρούνται όλα τα έγγραφα που καταχωρίζονται στη μερίδα της. Στο ευρετήριο των εταιρειών αναγράφεται με αλφαβητική σειρά η ακριβής επωνυμία κάθε εταιρείας και ο αριθμός μητρώου της. Για την τήρηση του ευρετηρίου δεν λαμβάνονται υπόψη οι λέξεις «Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης». Οι φάκελοι και οι μερίδες ταξινομούνται με βάση τον αριθμό μητρώου της εταιρείας.

5. Προς της συντελέσεως των ως άνω διατυπώσεων ουδείς των εταίρων δύναται να υπαναχωρήσει της εταιρείας. Ο θάνατος, η πτώχευσις ή η απαγόρευσις τινός των εταίρων δεν αποτελεί κώλυμα δια την ενέργειαν των διατυπώσεων τούτων.

6. Σε περίπτωση που η εταιρεία ιδρύει υποκαταστήματα στην περιφέρεια άλλου πρωτοδικείου, έξω από την έδρα της, πρέπει να κατατίθεται στη γραμματεία αυτού του Πρωτοδικείου, με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή, αντίγραφο της εταιρικής σύμβασης, μέσα σε ένα μήνα από την ίδρυση του υποκαταστήματος. Ο Γραμματέας καταχωρίζει την εταιρική σύμβαση στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, με την ευδιάκριτη ένδειξη «Υποκατάστημα». Για τις υποχρεώσεις που δημιουργούνται πριν από την ολοκλήρωση των παραπάνω διατυπώσεων, ευθύνονται μαζί με την εταιρεία, και οι διαχειριστές σε ολόκληρο.

7. Μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου, παραδίδονται ή στέλλονται από τη Γραμματεία του αρμοδίου Πρωτοδικείου, αντίγραφα των πράξεων και των στοιχείων που τηρούνται στο φάκελο, σύμφωνα με την ανωτέρω παράγραφο 4, επικυρωμένα ή όχι, αφού καταβληθεί το διοικητικό κόστος.

Το ύψος αυτού του κόστους, καθώς και ο τρόπος είσπραξης και καταβολής του, ορίζονται με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Οικονομικών.

8. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Δικαιοσύνης και Εμπορίου, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, καθορίζονται οι λεπτομέρειες σχετικά με τη λειτουργία του Μητρώου Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης.

Άρθρο 8α **Συνεπείς μη δημοσιότητας**

1. Η Εταιρεία δεν μπορεί να αντιτάξει στους τρίτους τις πράξεις ή τα στοιχεία για τα οποία δεν τηρήθηκε η δημοσίευση που προβλέπει η παραγρ. 2 του άρθρου 8, εκτός αν αποδείξει ότι οι τρίτοι τα γνώριζαν.

Πράξεις ή στοιχεία που έχουν δημοσιευθεί δεν αντιτάσσονται στους τρίτους πριν περάσουν δέκα πέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευση, εφόσον οι τρίτοι αποδεικνύουν ότι δεν ήταν δυνατό να τα γνωρίζουν.

2. Οι τρίτοι μπορούν να επικαλούνται, πράξεις ή στοιχεία, για τα οποία δεν ολοκληρώθηκαν οι διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8, εκτός εάν η έλλειψη δημοσιότητας τα καθιστά ανίσχυρα.

3. Τα κείμενα που υποβάλλονται για δημοσίευση στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβέρνησης με το περιεχόμενο της πράξης ή του στοιχείου που έχει καταχωρηθεί στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης, η Εταιρεία δεν μπορεί να αντιτάξει στους τρίτους το περιεχόμενο του κειμένου που δημοσιεύτηκε.

Οι τρίτοι μπορούν να το επικαλεστούν εκτός αν η Εταιρεία αποδείξει ότι γνώριζαν το κείμενο που έχει καταχωρηθεί στο Μητρώο.

Άρθρο 9

Προσωπικότητα της εταιρείας

1. Μόνον από της συντελέσεως των εν τω προηγούμενω άρθρω 8 διατυπώσεων η εταιρεία κτάται νομικήν προσωπικότητα.

2. Οι επ' ονόματι της εταιρείας προ της κατά το άρθρο 8 παρ. 2 δημοσίευσως συμβληθέντες ευθύνονται απεριορίστως και εις ολόκληρον. Ευθύνεται όμως μόνη η εταιρεία δια της ρητώς επ' ονόματι αυτής προ του χρόνου τούτου γενομένης πράξεως εάν εντός τριών μηνών από της δημοσίευσως ταύτης, ανελήφθησαν υπ' αυτής αι εντεύθεν υποχρεώσεις.

Άρθρο 10

Σύγκλησις της συνελεύσεως

1. Αι αποφάσεις των εταίρων λαμβάνονται εν συνελεύσει.

2. Η συνέλευσις συγκαλείται υπό των διαχειριστών. Οι εταίροι καλούνται εγγράφως της προσκλήσεως επιδιδομένης αποδεδειγμένως εις την σημειουμένην εν τω άρθρω 25 βιβλίω διεύθυνσιν αυτών, οκτώ τουλάχιστον ημέρας προ της συνελεύσεως. Εν τη προσκλήσει δέον να αναγράφηται η ημέρα, η ώρα και ο τόπος της συνελεύσεως ως και τα προς συζήτησιν θέματα.

3. Η συνέλευσις συγκαλείται υποχρεωτικώς τουλάχιστον άπαξ κατ' έτος και εντός τριών μηνών από της λήξεως της εταιρικής χρήσεως. Μη συγκληθείσης της συνελεύσεως κατά τον χρόνον τούτον υπό των διαχειριστών, η σύγκλησις ενεργείται υπό παντός εταίρου κατ' ανάλογον εφαρμογήν του άρθρου 11 παρ. 2 του παρόντος.

4. Εφ' όσον είναι σύμφωνοι άπαντες οι εταίροι, δύνανται να συνέλθωσιν εις συνέλευσιν και αν δεν ετηρήθησαν αι εν παρ. 2 του παρόντος άρθρου διατυπώσεις.

Επίσης εάν άπαντες οι εταίροι είναι παρόντες εγκύρως αποφασίζουν, μη υπαρχούσης αντιρρήσεως τινός εξ αυτών, επί παντός θέματος της αρμοδιότητος της συνελεύσεως.

Άρθρο 11 **Σύγκλησις συνελεύσεως υπό της μειονοψηφίας.**

1. Εις ή πλείονες εταίροι, εκπροσωπώντας το εν εικοστόν τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, δύνανται να ζητήσωσι τη σύγκλησιν εκτάκτου συνελεύσεως, προσδιορίζοντες το αντικείμενον των συζητητέων θεμάτων.

2. Μη συγκληθείσης της συνελεύσεως υπό των διαχειριστών εντός είκοσιν ημερών από της επιδόσεως της σχετικής αιτήσεως η σύγκλησις ενεργείται υπό των εν τη προηγουμένη παραγράφω εταίρων, κατόπιν αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών της έδρας της εταιρείας, εκδιδομένης κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 12 **Δικαίωμα Ψήφου**

1. Έκαστος εταίρος έχει δικαίωμα μίας τουλάχιστον ψήφου εν τη συνελεύσει. Εάν έχη πλείονα εταιρικά μερίδια, ο αριθμός των ψήφων είναι ανάλογος του αριθμού αυτών.

2. Το δικαίωμα ψήφου δεν δύναται να ασκηθή υπό του εταίρου, προκειμένου περί λήψεως αποφάσεων, αναφερομένων εις την απαλλαγήν αυτού από της ευθύνης, ή εις την έγερσιν αγωγής κατ' αυτού κατά την διάταξιν του άρθρου 14 παρ. 2 του παρόντος νόμου

Άρθρο 13 **Λήψις αποφάσεων**

Μη ορίζοντος άλλως του παρόντος νόμου, αι αποφάσεις της συνελεύσεως λαμβάνονται δια πλειοψηφίας πλέον του ημίσεος του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων πλέον του ημίσεος του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

Άρθρο 14 **Αρμοδιότης της συνελεύσεως**

1. Η συνέλευσις των εταίρων είναι το ανώτατον όργανον της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει επί πάσης εταιρικής υποθέσεως των αποφάσεων αυτής υποχρεουσών και απόντας ή διαφωνούντας εταίρους.

2. Η συνέλευσις των εταίρων είναι μόνη αρμοδία να αποφασίζει:

α) Περί των τροποποιήσεων του καταστατικού.

β) Περί του διορισμού και της ανακλήσεως των διαχειριστών, ως και περί απαλλαγής αυτών από της ευθύνης.

γ) Περί εγκρίσεως του ισολογισμού και διαθέσεως των κερδών.

δ) Περί έγερσεως αγωγής κατά των οργάνων της εταιρείας ή των κατ' ιδίαν εταίρων δι αξιώσεως της εταιρείας κατ' αυτών επι' αποζημιώσει απορρεούσας εκ πράξεων ή παραλείψεως κατά την σύστασιν ή κατά τη λειτουργίαν της εταιρείας.

ε) Περί παρατάσεως της διαρκείας της εταιρείας περί συγχωνεύσεως, αυτής, περί διαλύσεως και διορισμού ή ανακλήσεως των εκκαθαριστών.

στ) Περί πάσης άλλης περιπτώσεως οριζομένης εν τω παρόντι νόμω.

Άρθρο 15 **Προσβολή των αποφάσεων της συνελεύσεως**

1. Οι διαχειρισταί και πας εταίρος έχουσι το δικαίωμα να προσβάλλωσι τας αποφάσεις της συνελεύσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, εάν αι αποφάσεις αύται ελήφθησαν κατά παράβασιν του νόμου ή του καταστατικού.
2. Η κατά την προηγούμενην παράγραφον αγωγή απευθύνεται κατά της εταιρείας, ασκείται δε εντός προθεσμίας τριών μηνών από της αποφάσεως.
3. Εάν η απόφασις προσβάλλεται υπό των διαχειριστών, ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών της έδρας της εταιρείας διορίζει προσωρινόν εκπρόσωπον της εταιρείας δια την διεξαγωγήν της δίκης.
4. Η απαγγέλουσα την ακυρότητα δικαστική απόφασις, ισχύει έναντι παντός εταίρου και των διαχειριστών.

Άρθρο 16 **Διαχείρισις και εκπροσώπησις**

Η διαχείρισις των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπησις της εταιρείας ανήκει, εάν δεν συμφωνήθη άλλως, εις όλους τους εταίρους δρώντας συλλογικώς.

Άρθρο 17 **Διορισμός διαχειριστών**

1. Δια του καταστατικού ή δι αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων η διαχείρισις των εταιρικών υποθέσεων και η εκπροσώπησις της εταιρείας δύναται να ανατεθή εις ένα ή πλείονας εταίρους ή μη εταίρους, επι ωρισμένον χρόνον ή μη.
2. Εάν η κατά την προηγούμενην παράγραφον διαχείρισις ανετέθη εις πλείονας και δεν ωρίσθη άλλως οι διαχειρισταί δρώσι συλλογικώς.
3. Η απόφασις της Συνέλευσης για το διορισμό των διαχειριστών, στην οποία απαραίτητα πρέπει να αναφέρεται αν οι διαχειριστές αυτοί δεσμεύουν την Εταιρεία όταν ενεργούν μεμονωμένα ή από κοινού, υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Στη δημοσιότητα αυτή υποβάλλεται επίσης η με οποιοδήποτε τρόπο λήξη της διαχείρισης ως προς ένα ή περισσότερους διαχειριστές. Ελάττωμα ως προς το διορισμό των διαχειριστών δεν αντιτάσσεται στους καλόπιστους τρίτους εφόσον τηρήθηκαν οι σχετικές με το διορισμό τους διατυπώσεις δημοσιότητας.
4. Δημόσιοι υπάλληλοι υπαγόμενοι εις τας διατάξεις του Κώδικος περί καταστάσεως των Δημοσίων Διοικητικών Υπαλλήλων δεν δύναται να είναι διαχειρισταί ουδέ εταίροι εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.
Η απαγόρευση αυτή ισχύει και δια τους τακτικούς ή έκτακτους Καθηγητάς των Πανεπιστημίων Αθηνών και Θεσσαλονίκης ως και των λοιπών ανωτάτων ισοτίμων

αυτοίς Σχολών, οίτινες μόνον εις την διοίκησιν ανωνύμου εταιρείας δύνανται να μετέχωσι.

Άρθρο 18 **Εξουσία των διαχειριστών**

1. Οι διαχειριστές εκπροσωπούν την Εταιρεία και ενεργούν στο όνομά της κάθε πράξη που καλύπτεται από το σκοπό της Εταιρείας.

Πράξεις των διαχειριστών ακόμη και αν είναι εκτός του εταιρικού σκοπού, δεσμεύουν την εταιρεία απέναντι στους τρίτους εκτός αν η εταιρεία αποδείξει ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση του εταιρικού σκοπού ή όφειλε να τη γνωρίζει.

Δε συνιστά απόδειξη μόνη η τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας ως προς το καταστατικό ή τις τροποποιήσεις του.

Περιορισμοί της εξουσίας των διαχειριστών της εταιρείας, που προκύπτουν από το Καταστατικό ή από απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, δεν αντιτάσσονται στους τρίτους, ακόμη και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

2. Αι προς εταιρείαν επιδόσεις εγγράφων γίνονται νομίμως, εάν δεν ευρεθή εις το εταιρικό κατάστημα πρόσωπο εκ των υπό του άρθρου 145 της Πολιτικής Δικονομίας εφαρμοζομένου αναλόγως του άρθρου 143 της Πολιτικής Δικονομίας.

Άρθρο 19 **Ανάκλησις των διαχειριστών**

1. Η διαχείριση που έχει ανατεθεί με το καταστατικό σε έναν ή περισσότερους εταίρους για ορισμένο χρόνο μπορεί να ανακληθεί από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρο 739 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) μόνο για σπουδαίο λόγο, εφόσον ελήφθη γι αυτό καταφατική απόφαση από τη συνέλευση των εταίρων.

Τέτοια απόφαση δεν απαιτείται όταν υπάρχουν δύο μόνο εταίροι. Σε περίπτωση επείγοντος αποφασίζει προσωρινά το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία του άρθρου 686 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

Η διαχείριση που έχει ανατεθεί με το καταστατικό σε εταίρους για χρόνο μη ορισμένο ανακαλείται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων οποτεδήποτε με την επιφύλαξη της τυχόν αξιώσεως για αποζημίωση.

2. Ληφθείσης αποφάσεως της συνελεύσεως περί ανακλήσεως η κατά την προηγούμενη παράγραφον αίτησις ανακλήσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ή του Προέδρου των Πρωτοδικών δύναται να ασκηθή υπό παντός εταίρου.

3. Σπουδαίος λόγος θεωρείται ίδια η βαρεία παράβασις καθηκόντων ή η αντικανότης προς τακτικήν διαχείρισιν. Συμφωνία περί μη ανακλήσεως ένεκα σπουδαίου λόγου είναι άκυρος.

4. Η διαχείριση που έχει ανατεθεί με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων σε εταίρους ή σε τρίτους μη εταίρους για ορισμένο χρόνο, ανακαλείται με απόφαση της συνέλευσης των εταίρων οποτεδήποτε με την επιφύλαξη της τυχόν αξιώσεως για αποζημίωση.

Εάν οι εταίροι είναι δύο σε περίπτωση διαφωνίας η διαχείριση μπορεί να ανακληθεί από το δικαστήριο μόνο για σπουδαίο λόγο, χωρίς απόφαση της συνέλευσης των

εταίρων. Σε περίπτωση επείγοντος αποφασίζει προσωρινά το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία του άρθρου 686 επ. του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

5. Ένεκα σπουδαίου λόγου δύναται να αποκλεισθή της κατά το άρθρον 16 διαχειρίσεως εταίρος εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου .

6. (Καταργήθηκε)

Άρθρο 20 **Απαγόρευσις ανταγωνισμού**

1. Ο διαχειριστής δε δικαιούται να ενεργή δι ίδιον ή δια λογαριασμόν άλλου πράξεις αναγομένας εις τον σκοπόν της εταιρείας ουδέ να είναι εταίρος ομορρυθμού ή ετεορρυθμού εταιρείας ή εταίρος εταιρείας περιορισμένης ευθύνης επιδιωκούσης τον αυτόν σκοπόν, άνευ αποφάσεως όλων των εταίρων, λαμβανομένης εν συνελεύσει.

2. Το καταστατικόν δύναται να περιλαμβάνη διάταξιν επεκτείνουσαν την εν τη προηγουμένη παραγράφω απαγόρευσιν, και επί των εταίρων.

3. Εν παραβάσει των ανωτέρω διατάξεων, η εταιρεία δύναται να ζητήση αποζημίωσιν ή αντ' αυτής να απαιτήση, προκειμένου μεν περί πράξεων γενομένων δι ίδιον του διαχειριστού ή του εταίρου λογαριασμόν όπως θεωρηθώσιν αι πράξεις ως ενεργηθείσαι δια λογαριασμόν της εταιρείας, προκειμένου δε περί πράξεων γενομένων δια λογαριασμόν άλλου όπως δοθή εις την εταιρείαν η εκ της μεσολαβήσεως αμοιβή ή εκχωρηθή προς αυτήν η επί της αμοιβής απαιτήσις.

4. Αι κατά την προηγουμένην παράγραφον απαιτήσις της εταιρείας παραγράφονται μετά εξή μηνας αφ' ης ανακοινώθησαν εις τη συνέλευσιν των εταίρων αι ως άνω πράξεις, εν πάση δε περιπτώσει μετά πέντε έτη αφ' ης τελέσθησαν.

Άρθρο 21 **Υπογραφή διαχειριστών**

Οι διαχειρισταί υπογράφουσι δια την εταιρείαν, θέτοντες την ίδιαν αυτών υπογραφήν, κάτωθι της επωνυμίας της εταιρείας.

Άρθρο 22 **Απογραφή και ετήσιοι λογαριασμοί (Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις)**

1. Μία φορά το χρόνο, στο τέλος της εταιρικής χρήσης, οι διαχειριστές της Εταιρείας υποχρεούνται να συντάσσουν απογραφή όλων των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού της, με λεπτομερή περιγραφή του κάθε στοιχείου. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας καταρτίζονται από τους διαχειριστές της με βάση την απογραφή αυτή.

2. Για την κατάσταση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 42 α, 42 β, 42 γ, 42 δ, 42 ε , 43 και 43 α του Κωδ. Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

3. Για την κατάρτιση της έκθεσης διαχείρισης του ή των διαχειριστών που απευθύνεται στη συνέλευση των εταίρων, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 43 α του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

4. Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσεως, πίνακας διαθέσεως αποτελεσμάτων και προσάρτημα) και οι σχετικές εκθέσεις των διαχειριστών και των ελεγκτών της Εταιρείας, υποβάλλονται, με επιμέλεια κάθε εταίρου ή διαχειριστή, στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

Η καταχώριση στο Μητρώο των αρχικών και των τροποποιημένων οικονομικών καταστάσεων πρέπει να γίνεται σε χρόνο που να επιτρέπει την τήρηση των προθεσμιών της παρ. 2 του άρθρου 8.

Οι διατάξεις των παρ. 1,2,4 και 5 του άρθρου 43 β του Κωδ. Ν. 2190/1920, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως και στις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης.

Άρθρο 23

Έλεγχος Ετήσιων Λογαριασμών (Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων)

1. Με την επιφύλαξη της παρακάτω παραγράφου 2, για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 36 και 37, καθώς και της παρ. 4 του άρθρου 43 α του Κωδ. Ν. 2190/1920 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν. Οι ελεγκτές ορίζονται από τη συνέλευση των εταίρων και ο διορισμός τους υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8.

2. Οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που δεν υπερβαίνουν κατά την ημέρα κλεισίματος του ισολογισμού τους, τα αριθμητικά όρια των δύο από τα τρία κριτήρια της παρ. 6 του άρθρου 42 α του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, απαλλάσσονται από την υποχρέωση ελέγχου των οικονομικών καταστάσεών τους, η οποία προβλέπεται από την προηγούμενη παρ. 1

Οι διατάξεις των παρ. 7 και 8 του άρθρου 42 α του Κωδ. Ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Οι διαχειριστές των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης που απαλλάσσονται από την υποχρέωση ελέγχου των οικονομικών καταστάσεών τους σύμφωνα με την προηγούμενη παρ. 2, στην περίπτωση που παραβαίνουν τις διατάξεις του άρθρου 22 τιμωρούνται με τις ποινές του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικα.

Άρθρο 24

Αποθεματικών Κεφάλαιον

Ετησίως αφαιρείται το εικοστόν τουλάχιστον των καθαρών κερδών προς σχηματισμό αποθεματικού. Η αφαίρεσις αυτή παύει ούσα υποχρεωτική όταν το αποθεματικόν φθάση το εν τρίτο του κεφαλαίου

Άρθρο 25

Τήρησης υποχρεωτικών βιβλίων υπό διαχειριστών

Οι διαχειρισταί υποχρεούνται όπως τηρώσιν εις την ελληνικήν και τα εξής βιβλία, εκτός των υπό άλλων νόμων επιβαλλομένων, δεόντως θεωρούμενα υπό του Οικονομικού Εφόρου.

1. Το βιβλίον εταίρων εν τω οποίω καταχωρίζονται το όνομα του εταίρου, η ιθαγένεια και η διεύθυνσις της κατοικίας αυτού, αι εισφοραί εκάστου ως και αι τυχόν μεταβολαί των προσώπων των εταίρων.
2. Το βιβλίον πρακτικών συνελεύσεων εν τω οποίω καταχωρίζονται αι υπό των εταίρων λαμβανόμεναι αποφάσεις.
3. Το βιβλίον πρακτικών διαχειρίσεως, εν τω οποίω καταχωρίζονται αι αποφάσεις των διαχειριστών.

Άρθρο 26

Ευθύνη διαχειριστών

1. Οι διαχειρισταί ευθύνονται εις αποζημίωσιν, εφ' όσον δεν ενήργησαν από κοινού εις ολόκληρον, έναντι της εταιρείας, εκάστου των εταίρων και των τρίτων δια παραβάσεις του παρόντος νόμου και του καταστατικού ή διά πταίσματα περί την διαχείρισιν αυτών.

2. Η κατά την προηγουμένην παράγραφον αξίωσις των κατ' ιδίαν εταίρων και των τρίτων δύναται να ασκηθή εφ' όσον η συνέλευσις των εταίρων απέρριψε πρότασιν περί εγέρσεως αγωγής εκ μέρους της εταιρείας ή εφόσον δεν ελήφθη απόφασις της συνελεύσεως εντός ευλόγου χρόνου.

Η αξίωσις παραγράφεται μετά πενταετίαν.

Άρθρο 27

Εταιρικών μερίδιον

1. Το εταιρικών μερίδιον ή τα τυχόν πλείονα εταιρικά μερίδια εκάστου εταίρου, αποτελούσι την μερίδα συμμετοχής αυτού.

2. Μόνον δι ολόκληρον τη μερίδα συμμετοχής δύναται να εκδοθή έγγραφον υπό της εταιρείας όπερ αποτελεί απλώς απόδειξιν περί της εταιρικής ιδιότητος. Εν τη αποδείξει δέον να αναγράφονται δια κεφαλαίων στοιχείων αι λέξεις «Απόδειξη μη φέρουσα χαρακτήρα αξιογράφου».

3. Εάν το εταιρικών μερίδιον περιέλθη εις πλείονας δέον ούτοι να υποδείξωσιν εγγράφως προς την εταιρεία ν κοινόν εκπρόσωπον. Μη υποδειχθέντος τοιούτου εκπροσώπου, αι προς ένα εξ αυτών ανακοινώσεις της εταιρείας επάγονται αποτελέσματα έναντι πάντων.

4. Κατά την περίπτωσιν της προηγούμενης παραγράφου έκαστος των πλειόνων ευθύνεται εις ολόκληρο δια τας έναντι της εταιρείας υποχρεώσεις.

Άρθρο 28

Μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου

1. Εκτός αντιθέτου διατάξεως του καταστατικού και υπό την επιφύλαξιν του άρθρου 29 παρ. 1 το εταιρικών μερίδιον είναι μεταβιβαστόν δια πράξεως εν ζωή.
2. Εις το καταστατικόν δύναται να ορισθή, ότι η μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου επιτρέπεται μόνον υπό ωρισμένας προϋποθέσεις ίδια, δε, ότι επί ίσοις όροις προτιμώνται οι εταίροι. Εν τη τελευταία περιπτώσει, ασκουμένου του δικαιώματος προτιμήσεως υπό πλειόνων εταίρων, συντρέχουσιν άπαντες κατά λόγον της συμμετοχής αυτών.
3. Η μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου γίνεται μόνον δια συμβολαιογραφικού εγγράφου περιλαμβάνοντος και το όνομα, το επάγγελμα, την κατοικίαν και την ιθαγένειαν του προς ον η μεταβίβασις, επάγεται δε αποτελέσματα ως προς την εταιρείαν από της εγγραφής εις το κατά το άρθρον 25 βιβλίον των εταίρων. Η εγγραφή, εφόσον ετηρήθησαν αι κατά το καταστατικόν και τον νόμον προϋποθέσεις της μεταβιβάσεως, γίνεται αιτήσει του μεταβιβάζοντος ή του προς ον η μεταβίβασις, επί τη προσκομίσει αντιγράφου της γενομένης πράξεως.
4. Η εταιρεία δε δύναται κατ' ουδεμίαν περίπτωσιν να αποκτήση τα ίδια αυτής εταιρικά μερίδια.

Άρθρο 29

Μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου αιτία θανάτου ή λόγω προικός

1. Εν τω καταστατικώ δεν δύναται να ορίζηται ότι απαγορεύεται η μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου αιτία θανάτου ή λόγω προικός. Δύναται όμως να ορίζηται ότι το εταιρικών μερίδιον θα εξαγοράζηται, κατά τας περιπτώσεις ταύτας, υπό προσώπου υποδεικνυομένου παρά της εταιρείας κατά την πραγματικήν αυτού αξίαν, προσδιοριζομένην υπό του προέδρου των πρωτοδικών κατά τη διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας.
2. Η κατά την προηγούμενη παράγραφον υπόδειξις υπό της εταιρείας δύναται να γίνη εντός μηνός από της εγγραφής της αιτία θανάτου, ή λόγω προικός μεταβιβάσεως εις το κατά το άρθρο 25 βιβλίον των εταίρων, δια δηλώσεως αυτής προς το κληρονόμον, το κληροδόχον, ή τον προικολήπτην. Η δήλωσις κοινοποιείται και προς τους εταίρους, οίτινες έχουσι δικαίωμα προτιμήσεως εν τη εξαγορά εάν δηλώσωσι τούτο εγγράφως προς την εταιρείαν εντός μηνός. Ασκουμένου του δικαιώματος προτιμήσεως υπό πλειόνων εταίρων συντρέχουσιν άπαντες κατά λόγον της συμμετοχής αυτών.
3. Εν περιπτώσει μεταβιβάσεως του εταιρικού μεριδίου αιτία θανάτου η εις το κατά το άρθρον 25 βιβλίον των εταίρων εγγραφή γίνεται μετά την υπό του κληρονόμου ή του κληροδόχου προσαγωγήν προς την εταιρείαν των εγγράφων νομιμοποιήσεως αυτού.
4. Κατά την εν παρ. 1 αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών επιτρέπεται έφεσις ενώπιον του Προέδρου των Εφετών, εντός μηνός από της κοινοποιήσεως.

Άρθρο 30

Κατάσχεσις εταιρικού μεριδίου

1. Το εταιρικό μερίδιον είναι δεκτικόν κατασχέσεως μόνον αδεία του Προέδρου των Πρωτοδικών.
2. Η διάταξις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται και αν εν τω καταστατικώ ορίζεται ότι απαγορεύεται η μεταβίβασις του εταιρικού μεριδίου.
3. Οι εταίροι δύνανται να υπερθματίσωσι, προτιμώνται δε έναντι τρίτου προσφέροντος ίσον τίμημα. Εάνπ λείονες εταίροι προσφέρωσι το αυτό τίμημα συντρέχουσι άπαντες κατά λόγον της συμμετοχής αυτών.
4. Αι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και επί πτωχεύσεως τινός ή τινών των εταίρων.

Άρθρο 31

Αύξησις των αριθμών των εταιρικών μεριδίων

1. Περιελθόντος εταιρικού μεριδίου εις εταίρον αυξάνει αναλόγως ο αριθμός των εταιρικών αυτού μεριδίων.
2. Η λόγω μεταβίβασεως του εταιρικού μεριδίου μεταβολή εν τω προσώπω των εταίρων ως και η κατά την προηγουμένη παράγραφον αύξησις ή μείωσις του αριθμού των εταιρικών μεριδίων υπόκειται και εις τας κατά το άρθρον 8 οριζομένης διατυπώσεις δημοσιότητας.

Άρθρο 32

Δάνεια εταίρων προς την εταιρείαν

1. Απαγορεύονται δάνεια υπό των εταίρων προς την εταιρείαν επί εμπραγμάτω ασφαλεία αγαθών της εταιρικής περιουσίας. Η παρά την απαγόρευσιν ταύτην σύστασις εμπραγμάτου ασφαλείας είναι άκυρος.
2. Η υπό της εταιρείας εξόφλησις των προς αυτήν δανείων των εταίρων λογίζεται ως μη γενομένη, εφόσον δια της εξοφλήσεως ταύτης ματαιούται, εν όλω ή εν μέρει, η ικανοποίησις των κατά τον χρόνον τούτον απαιτήσεων τρίτων.
3. Εν περιπτώσι λύσεως της εταιρείας εξ ουιουδήποτε λόγου, πλήν της κηρύξεως αυτής εις κατάστασιν πτωχεύσεως αι εκ δανείων απαιτήσεις των εταίρων ικανοποιούνται μετά την εξόφλησιν των λοιπών χρεών της εταιρείας.

Άρθρο 33

Έξοδος εταίρου και αποκλεισμός εταίρου

1. Το καταστατικόν δύναται να περιλαμβάνη διατάξεις περί δικαιώματος των εταίρων όπως εξέλθωσι της εταιρείας υπό ωρισμένας προϋποθέσεις.
2. Πας εταίρος δύναται να εξέλθη της εταιρείας ένεκα σπουδαίου λόγου, κατόπιν αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών. Δια της αυτής αποφάσεως

προσδιορίζεται και η αξία της μερίδος συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου κατ' ανάλογον εφαρμογήν του άρθρου 29 παρ. 1 και παρ. 4.

3. Υφισταμένου σπουδαίου λόγου το Δικαστήριο αιτήσει παντός διαχειριστού ή εταίρου, δύναται να αποκλείση της εταιρείας τινά ή τινάς των εταίρων, εις τον αποκλεισμένον εταίρον της αξίας της μερίδος συμμετοχής αυτού, προσδιοριζομένης κατά τα εν άρθρω 29 παρ. 1 και παρ. 4 οριζόμενα η εταιρεία συνεχίζεται μεταξύ των λοιπών.

Άρθρο 34

Γνώσις πορείας των εταιρικών υποθέσεων

Πας εταίρος δικαιούται κατά το πρώτον δεκαήμερον από της λήξεως εκάστου ημερολογιακού τριμήνου, να λαμβάνη γνώσιν αυτοπροσώπως ή δι αντιπροσώπου της πορείας των εταιρικών υποθέσεων και να εξετάζη τα βιβλία και τα έγγραφα της εταιρείας.

Δικαιούται επίσης, δαπάναις αυτού, να λαμβάνη αποσπάσματα του βιβλίου των εταίρων και του βιβλίου πρακτικών συνελεύσεων, περί ων το άρθρον 25. Αντίθετος διάταξις του καταστατικού είναι άκυρος.

Άρθρο 35

Κερδών διανομή

1. Εκτός διαφόρου ρυθμίσεως υπό του καταστατικού, οι εταίροι έχουν δικαίωμα επί των εκ του ετησίου ισολογισμού προκυπτόντων καθαρών κερδών, κατά λόγον των εισφορών αυτών.

2. Εάν εγένετο διανομή κερδών μη πραγματικών οι λαβόντες τοιαύτα εταίροι υποχρεούνται εις απόδοσιν. Η επί αναζητήσει αγωγή παραγράφεται μετά πέντε έτη από της καταβολής.

Άρθρο 36

Συμπληρωματικά εισφοραί

1. Εν τω καταστατικώ δύναται να περιλαμβάνωνται διατάξεις περί συμπληρωματικών εισφορών των εταίρων, πέραν των μεριδίων αυτών, αλλά μόνον προς κάλυψη ζημιών, βεβαιωθεισών εν τω ισολογισμώ.

2. Αι περί συμπληρωματικών εισφορών διατάξεις του καταστατικού είναι ισχυραί μόνον εάν προσδιορίζηται και το μέγεθος αυτών εν τω καταστατικώ όπερ εν πάση περιπτώσει δεν δύναται να είναι μείζον του αρχικού κεφαλαίου.

3. Η απόφασις των εταίρων περί καταβολής συμπληρωματικών εισφορών λαμβάνεται δια της εν άρθρω 38 παρ. 1 πλειονοψηφίας.

4. Αι συμπληρωματικά εισφοραί καταβάλλονται παρ' όλων των εταίρων κατά λόγον της συμμετοχής εκάστου, εντός μηνός από της εγγράφου προς έκαστον εξ αυτών

προσκήσεως. Η συμπλήρωση της υποχρεώσεως ταύτης των εταίρων δεν δύναται να γίνη δια συμψηφισμού.

Άρθρο 37

Μη καταβολή συμπληρωματικών εισφορών

1. Μη καταβαλόντος εταίρου τινός την συμπληρωματική αυτού εισφοράν, εντός της προθεσμίας της παραγράφου 4 του προηγούμενου άρθρου, ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών, δικάζων κατά τη διαδικασία του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας, αιτήσει της εταιρείας, παντός διαχειριστού ή παντός εταίρου, αποκλείει της εταιρείας τον μη καταβαλόντα και διατάσσει την εκποίηση του εταιρικού μεριδίου.

Η αίτησις εφόσον ασκείται υπό διαχειριστού ή εταίρου, κοινοποιείται και προς την εταιρείαν.

2. Η εκποίηση ενεργείται υπό της εταιρείας, δια λογαριασμόν του αποκλεισθέντος εταίρου, μετά πάροδον δέκα ημερών από της προς αυτόν κοινοποιήσεως της ως άνω αποφάσεως κατά τας διατάξεις περί εκποιήσεως τραπεζιτικού ενεχύρου, αναλόγως εφαρμοζομένας. Η διάταξις του άρθρου 30 παρ. 3 εφαρμόζεται και εν προκειμένω. Έτερος τρόπος εκποιήσεως επιτρέπεται μόνον συναινέσει πάντων των εταίρων, ως και του μη καταβαλόντος.

3. Ο αποκλεισθείς εταίρος ευθύνεται έναντι της εταιρείας δια την τυχόν διαφοράν μεταξύ του επιτευχθέντος εκ της εκποιήσεως τιμήματος και της εισφοράς μετά των δαπανών εκποιήσεως.

4. Ο συνεπεία της ανωτέρω εκποιήσεως αποκτήσας το εταιρικόν μερίδιον του αποκλεισθέντος εταίρου, δεν υποχρεούται εις καταβολήν της οφειλόμενης συμπληρωματικής εισφοράς.

Άρθρο 38

Γενικά διατάξεις

1. Τροποποιήσις της εταιρικής συμβάσεως δύναται να γίνη μόνον δι αποφάσεως της συνελεύσεως, λαμβανομένης δια πλειονοψηφίας τουλάχιστον των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.

2. Επιφυλασσομένων των διατάξεων του άρθρου 40 παρ. 4, η κατά την παράγραφον 1 του παρόντος άρθρου απόφασις δέον να περιβληθή τον τύπον του συμβολαιογραφικού εγγράφου.

3. Απόφασις λαμβανομένη συναινέσει πάντων των εταίρων απαιτείται προκειμένου
α) περί μεταβολής της εθνικότητας της εταιρείας και
β) περί επαυξήσεως των υποχρεώσεων των εταίρων ή της ευθύνης αυτών ως και περί μειώσεως των εκ του καταστατικού δικαιωμάτων αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται εν τω παρόντι νόμω.

4. Κάθε τροποποίηση της εταιρικής σύμβασης μαζί με ολόκληρο το νέο κείμενο της σύμβασης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 8. Πριν

από τη χρήση των παραπάνω διατυπώσεων, η τροποποίηση δεν παράγει αποτελέσματα.

Άρθρο 39

Μεταβολή του αντικειμένου της επιχειρήσεως

1. Εάν ελήφθη απόφασις περί μεταβολής του αντικειμένου της εταιρικής επιχειρήσεως οι διαφωνήσαντες εταίροι δικαιούνται να εξέλθωσι της εταιρείας, εάν δηλώσωσι τούτο εγγράφως εντός τριών μηνών από της δημοσιεύσεως της ληφθείσης αποφάσεως.

Οι ούτως εξερχόμενοι εταίροι λαμβάνουσι την αξίαν της μερίδος συμμετοχής αυτών, προσδιοριζομένην υπό του Προέδρου των Πρωτοδικών, κατ' ανάλογον εφαρμογή του άρθρου 29 παρ. 1 και παρ. 4.

2. Ρήτρα του καταστατικού αποκλείουσα το δικαίωμα εξόδου ή άλλως ρυθμίζουσα την καταβολή της αξίας του εταιρικού μεριδίου των εξερχομένων εταίρων είναι άκυρος.

Άρθρο 40

Αύξεις του κεφαλαίου

1. Η αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου δύναται να γίνη μόνον δια τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως, κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων, λαμβανομένης τουλάχιστον δια της εν άρθρω 38 παρ. 1 πλειονοψηφίας.

2. Η ανάληψις του νέου κεφαλαίου γίνεται είτε υπό των εταίρων είτε υπό τρίτων δι εγγράφου αυτών δηλώσεως προς την εταιρείαν, εντός είκοσι ημερών από της περί αυξήσεως του κεφαλαίου αποφάσεως της συνελεύσεως.

3. Εκτός αντιθέτου διατάξεως του καταστατικού πας εταίρος έχει δικαίωμα προτιμήσεως εν τη αναλήψει των εταιρικών μεριδίων, κατά λόγον της συμμετοχής αυτού.

4. Εντός δέκα ημερών από της λήξεως της εν παρ. 2 του παρόντος άρθρου προθεσμίας, δέον να καταρτισθή συμβολαιογραφικόν έγγραφον μεταξύ των διαχειριστών της εταιρείας και των αναλαβόντων τα εταιρικά μερίδια εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των άρθρων 4 και

5. Η εξόφλησις των αναληφθέντων εταιρικών μεριδίων δεν δύναται να γίνη δια συμψηφισμού.

Άρθρο 41

Μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου

1. Η μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου δύναται να γίνη μόνον δια τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως, κατόπιν αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων, λαμβανομένης τουλάχιστον δια της εν άρθρω 38 παρ. 1 πλειονοψηφίας.

Εν τη αποφάσει αναγράφεται ο σκοπός της μειώσεως, το ποσόν αυτής ως και ο τρόπος, καθ' ον η μείωσις θα πραγματοποιηθή.

2. Ως μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου λογίζεται η κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου καταβολή εις εξερχόμενον ή αποκλειόμενον εταίρον της αξίας της μερίδος συμμετοχής αυτού.

3. Το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να μειωθεί κάτω των τεσσάρων χιλιάδων πεντακοσίων (4.500,00) ευρώ, ούτε τα εταιρικά μερίδια κάτω των τριάντα (30,00) ευρώ.

[Η ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 3 αντικαταστάθηκε ως άνω με το Ν.3769/2009 ,ΦΕΚ Α 105/01.7.2009.]

Άρθρο 42 **Διατυπώσεις μειώσεως**

1. Η λόγω μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου τροποποιήσις της εταιρικής συμβάσεως δύναται να γίνη μόνον μετά πάροδον δύο μηνών από της επιμέλεια των διαχειριστών δημοσιεύσεως άπαξ εις το κατά το άρθρον 8 παρ. 3 Δελτίον και δις εις μίαν τουλάχιστον ημερησίαν εφημερίδα, εκδιδομένην εν τη έδρα της εταιρείας περιλήψεως της περί μειώσεως του κεφαλαίου αποφάσεως της συνελεύσεως, εφ' όσον εντός της προθεσμίας ταύτης, ουδείς των προ της τελευταίας δημοσιεύσεως δανειστών της εταιρείας διατυπώση εγγράφως προς την εταιρείαν τας αντιρρήσεις του.

2. Αιτήσει της εταιρείας δύναται ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών, κατά την διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας δικάζων, να επιτρέψη την μείωσιν του εταιρικού κεφαλαίου παρά τας αντιρρήσεις των εν τη προηγουμένη παραγράφω δανειστών, εάν κρίνη ότι το κεφάλαιον της εταιρείας είναι επαρκές δια την ικανοποίησιν των αντιλεγόντων δανειστών, ή εάν η εταιρεία παρέχη επαρκή ασφάλειαν.

Άρθρο 43 **Μείωσις του εταιρικού κεφαλαίου λόγω εξόδου εταίρου**

1. Κατά πάσαν περίπτωσιν, καθ' ην κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου, εις ή τινές των εταίρων εξέρχονται της εταιρείας, η προς αυτούς καταβολή της αξίας της μερίδος συμμετοχής των δεν δύναται να γίνη προ της λόγω μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου τροποποιήσεως της εταιρικής συμβάσεως, κατά τας διατάξεις των άρθρων 41 και 42.

2. Εάν δε ληφθή απόφασις υπό της συνελεύσεως περί μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου, εντός δεκαπέντε ημερών από της κοινοποιήσεως προς την εταιρείαν της προσδιοριζούσης την αξίαν της μερίδος συμμετοχής του εξερχομένου εταίρου αποφάσεως του Προέδρου των Πρωτοδικών , ή εάν δεν ακολουθήση εντός ευλόγου χρόνου, η εν άρθρω 42 αναγραφόμενη διαδικασία, ο εξερχόμενος εταίρος δύναται να ζητήσει παρά του Δικαστηρίου την λύσιν της εταιρείας.

3. Αι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων δεν εφαρμόζονται εν περιπτώσει συγχρόνου αυξήσεως του εταιρικού κεφαλαίου, κατά ίσον τουλάχιστον ποσόν.

Άρθρο 43α **Μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης**

1. Η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης μπορεί να συσταθεί από ένα πρόσωπο ή να καταστεί μονοπρόσωπη, οπότε στην επωνυμία της συμπεριλαμβάνονται ολογράφως οι λέξεις «ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ».
2. Φυσικό ή νομικό πρόσωπο δε μπορεί με ποινή ακυρότητας να είναι μοναδικός εταίρος σε περισσότερες από μία εταιρείες περιορισμένης ευθύνης. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης δε μπορεί με ποινή ακυρότητας να έχει ως μοναδικό εταίρο μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης.
3. Οι εξουσίες της συνέλευσης των εταίρων ασκούνται από τον μοναδικό εταίρο. Οι αποφάσεις του μοναδικού εταίρου που λαμβάνονται κατά τον τρόπο αυτόν, καταγράφονται σε πρακτικό προσυπογραφόμενο αυθημερόν από παριστάμενο συμβολαιογράφο της έδρας της εταιρείας.
4. Οι συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ του μοναδικού εταίρου και της εταιρείας την οποία εκπροσωπεί εγγράφονται σε πρακτικά ή καταρτίζονται γραπτώς. Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου δεν εφαρμόζεται στις τρέχουσες πράξεις που συνάπτονται υπό κανονικές συνθήκες.
5. Κατά τα λοιπά στη μονοπρόσωπη εταιρεία περιορισμένης ευθύνης εφαρμόζονται και οι λοιπές διατάξεις του παρόντος νόμου.
6. Καταργούνται οι διατάξεις των παραγράφων 1, εδάφιο ε και 2 του άρθρου 44 του παρόντος νόμου.
Οι παράγραφοι 3 και 4 του ίδιου άρθρου λαμβάνουν τον αριθμό 2 και 3 αντίστοιχα.

Άρθρο 44 **Λόγοι λύσεως**

1. Η εταιρεία λύεται:
 - α) Κατά πάσαν υπό του νόμου ή υπό του καταστατικού προβλεπόμενην περίπτωσιν.
 - β) Δι αποφάσεως της συνελεύσεως των εταίρων, λαμβανομένης, εφ' όσον εν τω καταστατικώ δεν ορίζεται άλλως, υπό των τριών τετάρτων του όλου αριθμού των εταίρων, εκπροσωπούντων τα τρία τέταρτα του όλου εταιρικού κεφαλαίου.
 - γ) Δια δικαστικής αποφάσεως ένεκα σπουδαίου λόγου, αιτήσει τινός, ή τινών των εταίρων εκπροσωπούντων τουλάχιστον το εν δέκατον του εταιρικού κεφαλαίου.
 - δ) Διά της κηρύξεως της εταιρείας εις κατάστασιν πτωχεύσεως.
2. Η εταιρεία δε λύεται δια της απαγορεύσεως της πτωχεύσεως ή του θανάτου τινός ή τινών των εταίρων, εκτός αν' άλλως ορίζεται εν τω καταστατικώ.
3. Η λύση της εταιρείας υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που ορίζει το άρθρο 8.

Άρθρο 45 **Απώλεια κεφαλαίου**

1. Εν περιπτώσει απωλείας του $\frac{1}{2}$ του εταιρικού κεφαλαίου, οι διαχειρισταί υποχρεούνται να συγκαλέσωσι τη συνέλευσιν των εταίρων ίνα αποφάιση περί της διαλύσεως της εταιρείας ή περί της μειώσεως του εταιρικού κεφαλαίου, πάντως κατά ποσοστόν ουχί μικρότερον του εν άρθρω 4 παρ. 1 οριζομένου ελαχίστου κεφαλαίου.
2. Με συγκληθείσης της συνελεύσεως εντός ευλόγου χρόνου ή μη ληφθείσης αποφάσεως, πας ενδιαφερόμενος δύναται να ζητήση παρά του δικαστηρίου την διάλυσιν της εταιρείας.

Άρθρο 46 Εκκαθάρισις

1. Λυθείσης της εταιρείας εξ οιαδήποτε λόγου πλην της κηρύξεως αυτής εις κατάστασιν πτωχεύσεως ακολουθεί το στάδιον της εκκαθαρίσεως. Μέχρι πέρας της εκκαθαρίσεως και της διανομής, η εταιρεία λογίζεται εξακολουθούσα διατηρεί δε και των επωνυμία αυτής, εις ην προστίθενται αι λέξεις «υπό εκκαθάρισιν».
2. Η κατά το στάδιον της εκκαθαρίσεως εξουσία των οργάνων της εταιρείας περιορίζεται εις τας αναγκαίας δια την εκκαθάρισιν της εταιρικής περιουσίας πράξεις.
3. Αι περί διαχειρίσεως διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως και επί εκκαθαρίσεως, εφ' όσον δεν τροποποιούνται υπό των επομένων άρθρων.

Άρθρο 47 Εκκαθαρισταί και ανάκλησις αυτών

1. Η εκκαθάρισις ενεργείται υπό των διαχειριστών εκτός αν άλλως ορίζεται εν τω καταστατικώ ή αν άλλως απεφάσισεν η συνέλευσις των εταίρων.
2. Οι δια του καταστατικού διορισθέντες εκκαθαρισταί ανακαλούνται ένεκα σπουδαίου λόγου κατ' ανάλογον εφαρμογήν του άρθρου 19 παρ. 1.
3. Η συνέλευσις των εταίρων δύναται να ανακαλέση κατά πάντα χρόνον τους υπ' αυτής ορισθέντας εκκαθαριστάς ως και τους ενεργούντας την εκκαθάρισιν διαχειριστάς κατά την παρ. 1 του παρόντος άρθρου.
4. Υφισταμένου σπουδαίου λόγου, το δικαστήριον δύναται, αιτήσει εταίρων εκπροσωπόντων το $\frac{1}{10}$ τουλάχιστον του εταιρικού κεφαλαίου, να ανακαλέση τους υπό της συνελεύσεως ορισθέντας εκκαθαριστάς. Εν περιπτώσει επείγοντος αποφασίζει προσωρινώς ο Πρόεδρος των Πρωτοδικών, κατά τη διαδικασίαν του άρθρου 634 της Πολιτικής Δικονομίας.
5. Ο διορισμός και η για οποιοδήποτε λόγο παύση της εξουσίας των εκκαθαριστών, με τα στοιχεία της ταυτότητάς του, υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8. Στις ίδιες διατυπώσεις υπόκειται ο τρόπος άσκησης της εξουσίας των εκκαθαριστών.

Άρθρο 48 **Απογραφή και Ισολογισμός**

Αμα τη ενάρξει της εκκαθάρισεως, οι εκκαθαρισταί υποχρεούνται να ενεργήσωσιν απογραφήν της εταιρικής περιουσίας και καταρτίσωσιν ισολογισμόν, δημοσιεύουσιν εις το εν άρθρω 8 παρ. 3 Δελτίον. Εφ' όσον η εκκαθάρισις εξακολουθεί, οι εκκαθαρισταί υποχρεούνται να καταρτίζωσι καθ' έκαστον έτος ισολογισμόν.

Άρθρο 49 **Εξουσία εκκαθαριστών**

1. Οι εκκαθαρισταί εκπροσωπούσι την εταιρείαν και υπογράφουσι δι αυτήν, θέτοντες την ιδίαν αυτών υπογραφήν κάτωθι της εταιρικής επωνυμίας. Εάν εν τω καταστατικό δεν ορίζεται άλλως, η εκκαθάρισις ενεργείται υπό όλων ομού των εκκαθαριστών.

2. Οι εκκαθαρισταί δέον να περατώσωσιν αμελλητί τας εκκρεμείς υποθέσεις της εταιρείας, να εξοφλήσωσι τα χρέη της εταιρείας, να εισπράξωσι τας απαιτήσεις αυτής και να μετατρέψωσιν εις χρήμα την εταιρικήν περιουσίαν.

Επί των σκοπώ περατώσεως των εκκρεμών υποθέσεων, δύνανται οι εκκαθαρισταί να ενεργήσωσι και νέας πράξεις.

Άρθρο 50 **Τέλος εκκαθάρισης**

Μετά την περάτωση της εκκαθάρισης οι εκκαθαριστές καταρτίζουν τον τελικό ισολογισμό, που υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 8 παρ. 1 και τον δημοσιεύουν στο Δελτίο που προβλέπεται στην παρ. 3 του ιδίου άρθρου. Στη συνέχεια διανέμουν το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας στους εταίρους, ανάλογα με τη μερίδα συμμετοχής τους.

Άρθρο 50α **Ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες**

1. Η ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία του άρθρου 38 του Π.Δ της 16 Ιουνίου 1910 «περί αναδημοσιεύσεως του κειμένου του Εμπορικού Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη δια των νόμων ΨΛΣΤ, ΓΦΟΔ, ΓΧΟ και ΓΨΙΖ» κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση μόνον αν:

- α) Συστήθηκε κατά παράβαση της καθιερωμένης από το νόμο διαδικασίας,
- β) Ο σκοπός της είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη
- γ) Διαπιστωθεί ότι στο συστατικό έγγραφο υπάρχουν ελλείψεις σχετικές με την επωνυμία της Εταιρείας, τις εισφορές, το ύψος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου ή το σκοπό της εταιρείας και
- δ) Όλοι οι ιδρυτές όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία. Οι διατάξεις των παρ. 2-5 του άρθρου 7 εφαρμόζονται αναλόγως και για τις ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες.

2. Οι διατάξεις των άρθρων 4 παρ. 5, 8, 8 α, 17 παρ. 3, 18 παρ. 1, 22, 23, 38 παρ. 4, 44 παρ. 4, 46 παρ. 1, 47 παρ. 5, 50 και 60 παρ. 13 και 14, όπως τροποποιήθηκαν και

ισχύουν εφαρμόζονται αναλόγως και για τις ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρίες οπότε η συνέλευση των εταίρων αντικαθίσταται από το κατά νόμο αρμόδιο όργανο.

3. Η καταχώρηση των Ετερόρρυθμων κατά μετοχές εταιρειών γίνεται στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της παρ. 4 του άρθρου 8. Για την τήρηση του ευρετηρίου εταιρειών δεν λαμβάνονται υπόψη οι λέξεις «ετερόρρυθμη κατά μετοχές εταιρεία»

4. Οι διατάξεις του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 καθώς και των παρ. 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στις ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρείες των άρθρων 20-28 του Π.Δ της 16.6.1910 «περί αναδημοσίευσης του κειμένου του Εμπορικού Νόμου, ως ούτος ετροποποιήθη δια των νόμων ΨΛΣΤ, ΓΦΟΔ, ΓΧΟ και ΓΨΙΖ» εφόσον όλοι οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι είναι Ανώνυμες Εταιρείες , Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης και Ετερόρρυθμες κατά μετοχές Εταιρείες ή είναι Εταιρείες που δεν διέπονται από το δίκαιο Κράτους μέλους ΕΟΚ, αλλά έχουν νομικό τύπο ανάλογο με αυτόν των Εταιρειών που προαναφέρθηκαν.

Τα ανωτέρω ισχύουν και στην περίπτωση Ομορρύθμου ή Ετερορρύθμου Εταιρείας, όταν όλοι οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι έχουν τη νομική μορφή της Ομορρύθμου Εταιρείας ή της Ετερορρύθμου Εταιρείας της οποίας όλοι επίσης οι απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι είναι Ανώνυμες Εταιρείες, Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης ή Ετερόρρυθμες κατά μετοχές Εταιρείες.

Άρθρο 51

Μετατροπή της ανώνυμης εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης

1. Η μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε εταιρεία περιορισμένης ευθύνης γίνεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3 και 4 και 31 παρ. 2, μετά από προηγούμενη εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της, σύμφωνα με το άρθρο 9 του παρόντος.

Στην περίπτωση αυτή, το εταιρικό κεφάλαιο δεν μπορεί να υπολείπεται από το ελάχιστο όριο που προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν. 3190/1955, όπως ισχύει εκτός αν η διαφορά αυτή καλυφθεί με νέα εισφορά των εταίρων.

Η απόφαση της γενικής συνέλευσης πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να περιλαμβάνονται σε αυτήν οι όροι του καταστατικού της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

2. από τη συντέλεση των κατά το άρθρο 8 του Ν. 3190/1955 δημοσιεύσεων και παράλληλα των διατυπώσεων δημοσιότητας του άρθρου 7 β για τη γενόμενη μετατροπή, η μετατρεπόμενη ανώνυμη εταιρεία συνεχίζεται υπό τον τύπο εταιρείας περιορισμένης ευθύνης.

Πριν από την ολοκλήρωση των πιο πάνω διατυπώσεων δημοσιότητας η μετατροπή δεν παράγει κανένα αποτέλεσμα. Μετά την επέλευση της μετατροπής, οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται χωρίς να επέρχεται διακοπή τους.

Άρθρο 52

Ελάχιστον όριον κεφαλαίου ανωνύμων εταιρειών

Το παρόν άρθρο παραλείπεται διότι το ελάχιστο όριο κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών προβλέπεται από τα άρθρα 8 και 8α του Κ.Ν. 2190/1920, στα οποία παραπέμπουμε.

Άρθρο 53

Μετατροπή ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας εις εταιρείαν περιορισμένης ευθύνης

1. Η συμφωνία των εταίρων περί μετατροπής ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας συσταθείσης κατά τας διατάξεις του νόμου, εις εταιρείαν περιορισμένης ευθύνης, δέον να περιβληθῆ τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου, εν τω οποίῳ να περιλαμβάνονται αι κατά τον παρόντα νόμον ουσιώδεις διατάξεις, τηρούμενης πάντως της διατάξεως του άρθρου 5.
2. Αι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 του άρθρου 51 εφαρμόζονται και επί μετατροπής ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας εις εταιρείαν περιορισμένης ευθύνης.
3. Η επωνυμία της μετατραπέισης εταιρείας δύναται να διατηρηθῆ, εφαρμοζομένης και της διατάξεως της παρ. 2 του άρθρου 2 του παρόντος.
4. Οι ομόρρυθμοι εταίροι της μετατραπέισης ομορρύθμου ή ετερορρύθμου εταιρείας εξακολουθούν να ευθύνονται και μετά την μετατροπὴν ἀπεριορίστως και εις ολόκληρον ἔναντι των τρίτων δια τας εταιρικές υποχρεώσεις τας ἀναληφθείσας μέχρι της συντελέσεως των κατά το άρθρον 8 του παρόντος διατυπώσεων δημοσιότητας, ἐκτός αν οι δανεισταί συγκατετέθησαν ἐγγράφως εις την μετατροπὴν της εταιρείας.
5. Αι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν, εφαρμοζόμεναι ἀναλόγως και προκειμένου περί δημοσιογραφικών επιχειρήσεων, ἀνηκουσῶν κατά κυριότητα εις πλείονα φυσικά πρόσωπα και λειτουργουσῶν ὑπὸ τη μορφή της κοινοπραξίας συνεπεία κληρονομικῆς διαδοχῆς, αἰτινες, θέλουσι περιβληθῆ τον τύπον της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης, ἐντός ἑτους ἀπὸ της ἰσχύος της παρούσης διατάξεως.

Άρθρο 54

Συγχώνευσις εταιρειῶν περιορισμένης ευθύνης

1. Δια την συγχώνευσιν εταιρειῶν περιορισμένης ευθύνης εἴτε δια συστάσεως νέας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης εἴτε δια της ἀπορροφήσεως ὑπὸ μίας εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ἄλλης ἢ ἄλλων εταιρειῶν περιορισμένης ευθύνης ἀπαιτεῖται ἀπόφασις των συνελεύσεων, λαμβανομένη κατά την ἐν άρθρῳ 38 πλειονοψηφίαν.
2. Η συγχώνευσις δύναται να γίνῃ μόνον μετά πάροδον δύο μηνῶν ἀπὸ της ἐπιμελείας των διαχειριστῶν δημοσιεύσεως ἀπαξ εις το κατά το άρθρον 8 παρ. 3 Δελτίον και δις εις μίαν τουλάχιστον ἡμερησίαν ἐφημερίδα ἐκδιδομένην ἐν τη ἑδρᾳ των ενδιαφερομένων εταιρειῶν, περιλήψεως των περί συγχωνεύσεως ἀποφάσεων των συνελεύσεων, ἐφόσον ἐντός της προθεσμίας ταύτης οὐδεὶς των προ της τελευταίας δημοσιεύσεως δανειστῶν των ενδιαφερομένων εταιρειῶν διατυπώσῃ ἐγγράφως τας ἀντιρρήσεις του.
3. Αιτήσῃ της ενδιαφερομένης εταιρείας δύναται ὁ Πρόεδρος των Πρωτοδικῶν, κατά τη διαδικασίαν του άρθρου 634 της πολιτικῆς δικονομίας δικάζων, να ἐπιτρέψῃ τη συγχώνευσιν παρὰ τας ἀντιρρήσεις των ἐν τη προηγουμένη παραγράφῳ δανειστῶν, ἐάν παρασχεθῆ εις αὐτοὺς ἐπαρκῆς ἀσφάλεια.

Άρθρο 55

Σύμβασις περί συγχωνεύσεως

1. Η περί συγχωνεύσεως σύμβασις καταρτίζεται δια συμβολαιογραφικού εγγράφου εις το οποίον περιλαμβάνονται αι ουσιώδεις κατά τον παρόντα νόμον διατάξεις.
2. Από της δημοσιεύσεως κατά το άρθρον 8 του παρόντος της περί συγχωνεύσεως συμβάσεως, η νέα εταιρεία ή η εις ην υπήχθη άλλη εταιρεία υποκαθίσταται αυτοδικαίως εις άπαντα εν γένει τα δικαιώματα και τας υποχρεώσεις της συγχωνευθείσης εταιρείας της τοιαύτης μεταβιβάσεως εξομοιουμένης προ καθολικήν διαδοχήν.
3. Εις περίπτωσιν συγχωνεύσεως Ανωνύμων Εταιρειών ως και Ασφαλιστικών τοιούτων εχουσών κεφάλαιον κάτω του ενός εκατομμυρίου δραχμών εφαρμόζονται αναλόγως αι διατάξεις των άρθρων 5,6 και 7 του νόμου 2292/1953 «περί συγχωνεύσεως Ανωνύμων Τραπεζιτικών Εταιρειών».
4. Αι εκκρεμείς δίκαι συνεχίζονται υπό της νέας εταιρείας ή υπό της εις ην υπήχθη η άλλη εταιρεία, εφαρμοζομένης και εν προκειμένω της παραγράφου 4 του άρθρου 51 του παρόντος.

Άρθρο 56

Φορολογικαί διατάξεις

1. Ο εταίρος δια το μερίδιον των κερδών του εκ του συνόλου των προκυψάντων κερδών της εταιρείας περιορισμένης ευθύνης και δια τον τυχόν εξ αυτής κτώμενον μισθόν του ή άλλης οιασδήποτε φύσεως απολαυήν του, υπόκειται εις φόρον Δ΄ κατηγορίας των καθαρών προσόδων, εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων των σχετικών με την φορολογίαν των κερδών των ομορρύθμων εταίρων.
2. Αι διατάξεις του Κώδικος περί τελών χαρτοσήμου αι προβλέπουσαι μειωμένον φορολογικόν συντελεστήν δια τας ανωνύμους εταιρείας εφαρμόζονται αναλόγως και επί των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης.

Άρθρο 57

Εγκατάστασις εν Ελλάδι

Αλλοδαπί εταιρεία περιορισμένης ευθύνης δύναται να εγκαταστήσῃσιν εν Ελλάδι υποκατάστημα ή πρακτορείον κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Εμπορίου.

Άρθρο 58

Άδεια εγκαταστάσεως

1. Η κατά το προηγούμενον άρθρον απόφασις εκδίδεται εφόσον:
 - α) Η εταιρεία έχει συσταθή συμφώνως προς τους νόμους της πολιτείας, εις ην ευρίσκεται η έδρα αυτής και είναι εν λειτουργία.
 - β) Προσκομίση κεκυρωμένον, υπό της αρμοδίας Προξενικής Αρχής αντίγραφον του εγγράφου πληρεξουσιότητος του αντιπροσώπου ή πράκτορος αυτής περιλαμβάνοντος απαραίτητως και τον διορισμόν αντικλήτου και αναφέροντος το ονοματεπώνυμον

των εκπροσωπούντων την εταιρεία εν τη έδρα αυτής, ως και την επωνυμία της εταιρείας.

γ) Αι ημεδαπαί εταιρείαι δύνανται να εγκαταστήσωσιν υποκατάστημα ή παρακτορείον εις την Πολιτείαν ένθα η έδρα της αλλοδαπής εταιρείας.

2. Η κατά το άρθρο 57 απόφασις καταχωρίζεται και δημοσιεύεται συμφώνως προς τη διάταξιν του άρθρου 8 του παρόντος.

Άρθρο 59 **Ευθύνη συμβληθέντων**

Μέχρι της τηρήσεως των εν τω προηγουμένω άρθρω διατυπώσεων, οι επ' ονόματι της εταιρείας συμβληθέντες ευθύνονται απεριορίστως και εις ολόκληρον.

Άρθρο 60 **Ποινικάί διατάξεις**

Τιμωρείται δια των ποινών του άρθρου 458 του Ποινικού Κώδικος:

1. Όστις συναλλάσσεται ως εκπροσωπών εταιρείαν περιορισμένης ευθύνης κατά παράβασιν των διατάξεων των άρθρων 16 έως 19 και 47 του παρόντος.

2. Όστις συναλλάσσεται ως εκπροσωπών αλλοδαπήν εταιρείαν περιορισμένης ευθύνης μη κεκτημένην άδειαν εγκαταστάσεως.

3. Πας εταίρος ή διαχειριστής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης όστις εν γνώσει ποιείται ψευδείς δηλώσεις αφορώσας την καταβολήν του εταιρικού κεφαλαίου και τον ισολογισμόν.

4. Όστις εκ προθέσεως παρέλειπε την σύνταξιν του ετησίου ισολογισμού πέραν της υπό του καταστατικού οριζομένης προθεσμίας.

5. Όστις εν γνώσει συνέταξεν ή ενέκρινεν ισολογισμόν κατά παράβασιν των διατάξεων του παρόντος νόμου ή του καταστατικού.

6. Όστις άνευ ισολογισμού ή κατά παράβασιν αυτού ή δυνάμει ψευδούς ή παρανόμου ισολογισμού επεχείρησε τη διανομήν κερδών προς τους εταίρους.

7. Όστις εκ προθέσεως παρέλειπε να συγκαλέση γενικήν συνέλευσιν κατά παράβασιν του παρόντος ή του καταστατικού.

8. Όστις παραβαίνει τας διατάξεις του άρθρου 25 του παρόντος.

9. Όστις λαμβάνει ειδικάς ωφελείας ή υποσχέσεις τοιούτων επί τω σκοπώ όπως εν συνελεύσει των εταίρων ψηφίση καθωρισμένην κατεύθυνσιν ή μη παρευρεθή εν συνελεύσει.

10. Όστις παρέχει ειδικάς ωφελείας ή υποσχέσεις τοιούτων χάριν των εν τη προηγουμένη περιπτώσει σκοπών.

11. Ο διαχειριστής εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ασκούσης επιχείρησιν κατά παράβασιν του άρθρου 3 παρ. 2 του παρόντος.

12. Ο διαχειριστής ή εταίρος εταιρείας περιορισμένης ευθύνης ενεργών πράξεις κατά παράβασιν του άρθρου 20 του παρόντος.

13. Όστις παραβαίνει την διάταξιν του άρθρου 4 παρ. 5 του παρόντος.

14. Πας διαχειριστής παραβαίνων τας διατάξεις του παρόντος νόμου περί καταχωρίσεως και δημοσιεύσεων.

Άρθρο 61 **Μεταβατικά διατάξεις**

1. Ανώνυμαι Εταιρεία των οποίων η διάρκεια έληξε κατά το χρονικόν διάστημα από 28 Οκτωβρίου 1940 μέχρι της ισχύος του παρόντος δύνανται να παρατείνωσι τη διάρκειαν των δι αποφάσεως της Γενικής Συνελεύσεως λαμβανομένης εντός έτους από της ισχύος του παρόντος.

Η σύγκλησις της Γενικής Συνελεύσεως και η λήψις της σχετικής αποφάσεως θα γίνωσι κατά τας διατάξεις του Ν. 2190 «περί Ανωνύμων Εταιρειών» και τους όρους του Καταστατικού, η δε αποφασισθησομένη παράτασις, λογίζεται ως συνέχεια του λήξαντος χρόνου διαρκείας της Εταιρείας.

2. (Καταργήθηκε)

Άρθρο 61α **Μεταβατικά διατάξεις**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 23, οι διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του Κ.Ν 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, εφαρμόζονται υποχρεωτικά για τον τακτικό έλεγχο των εταιρειών περιορισμένης ευθύνης και των ετερόρρυθμων κατά μετοχές Εταιρειών, για τις οποίες η εταιρική χρήση αρχίζει μετά την 31 Δεκεμβρίου 1986. για την πρώτη εφαρμογή των διατάξεων αυτής της παραγράφου τα όρια της παρ. 6 του άρθρου 42 α του Κ.Ν. 2190/1920 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει είναι αυτά που προκύπτουν από τα βιβλία και στοιχεία της χρήσης που άρχισε πριν από την 31 Δεκεμβρίου 1986.

Το σύνολο του ισολογισμού προκύπτει από το άθροισμα των στοιχείων του ενεργητικού όπως αυτό εμφανίζεται στον ισολογισμό του τέλους της παραπάνω χρήσης μετά την αφαίρεση των τυχόν σωρευμένων ζημιών που περιλαμβάνονται στο άθροισμα αυτό.

2. Οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης και οι ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες, για τις οποίες η εταιρική χρήση αρχίζει μετά την 31 Δεκεμβρίου 1986, είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση διαχείρισης με βάση τις διατάξεις των άρθρων 22 και 23, όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν.

3. Για την εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 36 του Κ.Ν 2190/1920 και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 23, όπως τροποποιήθηκαν καθώς και της παραπάνω

παρ. 1 ισχύουν αναλόγως οι διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 70 β του Κ.Ν. 2190/1920.

4. Οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που είναι καταχωρημένες στο βιβλίο Ε.Π.Ε κάθε Πρωτοδικείου μέχρι την 30 Ιουνίου 1987, εγγράφονται μέχρι την 30 Ιουνίου 1988 με επιμέλεια του Γραμματέα του Πρωτοδικείου στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης που θα τηρείται στο Πρωτοδικείο αυτό.

Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στις ετερόρρυθμες κατά μετοχές εταιρείες που είναι καταχωρημένες στο βιβλίο Εταιρειών κάθε Πρωτοδικείου οι οποίες καταχωρίζονται στο Μητρώο Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης σύμφωνα με τα παραπάνω.

Εγκύκλιος Πολιτογραφημένη 1038/5.3.2003

Άρθρο 8

Κατάργηση επιχειρηματικής αμοιβής εταίρων - διαχειριστών Ε.Π.Ε. και συναφείς διατάξεις

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η περίπτωση ε' της παρ. 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. Στις νέες διατάξεις δε συμπεριλαμβάνονται πλέον στα εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις η επιχειρηματική αμοιβή διαχειριστών - εταίρων Ε.Π.Ε., λόγω της κατάργησής της με την παράγραφο 8 του άρθρου 9, όπως αναλυτικά αναφέρεται στη συνέχεια της παρούσας.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 30 του νόμου αυτού, εφαρμόζονται για εισοδήματα που προκύπτουν από διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1.1.2003 και μετά.

2. Με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού στην περίπτωση στ' της παραγράφου 3 του άρθρου 28 του Κ.Φ.Ε. προστέθηκε εδάφιο με το οποίο προβλέπεται, ότι ο μισθός ή οι απολαβές που καταβάλλονται από ΕΠΕ σε εταίρους της λόγω των υπηρεσιών που αυτοί παρέχουν στην εταιρία (π.χ. λογιστής, προϊστάμενος πωλήσεων κλπ.) θα αποτελεί εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις, εφόσον όμως οι δικαιούχοι είναι ασφαλισμένοι για τις υπηρεσίες αυτές σε οποιονδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό ή ταμείο εκτός του ΙΚΑ Δηλαδή, με τις νέες διατάξεις επέρχεται κατά κάποιο τρόπο φορολογική εξομοίωση με τους μισθούς που καταβάλλονται στα μέλη του Δ.Σ. ανώνυμης εταιρίας.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 30 του νόμου αυτού, εφαρμόζονται για μισθούς και λοιπές απολαβές που βαρύνουν διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1.1.2003 και μετά.

3. Με τις διατάξεις της παραγράφου 3 αντικαταστάθηκε η περίπτωση α' της παρ.1 του άρθρου 55 του Κ.Φ.Ε. Με τις νέες διατάξεις προβλέπεται, όπως και με τις αντικατασταθείσες, η παρακράτηση φόρου 35% επί των μισθών που καταβάλλονται από ανώνυμη εταιρία στα μέλη του Δ.Σ. για τις υπηρεσίες που παρέχουν βάσει ειδικής σύμβασης εργασίας, εφόσον είναι ασφαλισμένα σε οποιοδήποτε άλλο ασφαλιστικό ταμείο εκτός του ΙΚΑ Επιπλέον, με τις ίδιες διατάξεις προβλέπεται πλέον ότι η ίδια παρακράτηση φόρου θα ενεργείται και επί των μισθών και των κάθε είδους λοιπών απολαβών που καταβάλλονται από ΕΠΕ σε εταίρους της για την παροχή των υπηρεσιών τους σε αυτή εφόσον οι αμοιβές αυτές θεωρούνται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις. Με τη διενέργεια της παρακράτησης αυτής θα εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση των δικαιούχων για τα εισοδήματα αυτά.

Ο πιο πάνω συντελεστής θα εφαρμόζεται στο ποσό το οποίο θα προκύπτει μετά την αφαίρεση των ασφαλιστικών εισφορών που καταβάλλονται και των αναλογούντων τελών χαρτοσήμου. Η παρακράτηση αυτή θα διενεργείται κατά την καταβολή των

υπόψη μισθών και απολαβών ενώ για την απόδοση του φόρου θα έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 59 του Κ.Φ.Ε.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 30 του νόμου αυτού, εφαρμόζονται για μισθούς και λοιπές απολαβές που βαρύνουν διαχειριστικές περιόδους που αρχίζουν από 1.1.2003 και μετά.

4. Με την παράγραφο 4 αντικαταστάθηκε η παράγραφος 3 του άρθρου 60 του Κ.Φ.Ε. για νομοτεχνικούς λόγους (σωστή απαρίθμηση των διατάξεων περί παρακρατήσεως φόρου εισοδήματος).

5. Με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού αντικαταστάθηκε η παράγραφος 1 του άρθρου 109 του Κ.Φ.Ε. Με τις νέες διατάξεις ορίζεται πλέον ότι όλα τα νομικά πρόσωπα κερδοσκοπικού χαρακτήρα (ΑΕ, ΕΠΕ, συνεταιρισμοί, δημόσιες επιχειρήσεις, αλλοδαπές επιχειρήσεις κλπ.) ή μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, φορολογούνται με 35% για το συνολικό φορολογητέο εισόδημα.

Επίσης, με τις ίδιες διατάξεις διατηρείται η φορολόγηση με 10% των εισοδημάτων που αποκτούν από την εκμίσθωση οικοδομών και γαιών τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα που επιδιώκουν κοινωφελείς σκοπούς, τα κοινωφελή ιδρύματα, καθώς και τα περιοριστικά αναφερόμενα και στις αντικατασταθείσες διατάξεις νομικά πρόσωπα (Ιερόι Ναοί, Ιερές Μητροπόλεις, Ιερές Μονές, Αποστολική Διακονία, Ιερά Μονή Πάτμου). Τέλος, με τις νέες διατάξεις στη φορολογία με 10% υπήχθησαν και τα εισοδήματα από εκμίσθωση οικοδομών και γαιών που αποκτούν στην Ελλάδα η Ιερά Αρχιεπισκοπή Κύπρου και οι Ιερές Σταυροπηγιακές Μονές Κύπρου.

6. Με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού προβλέπεται πλέον η έκπτωση από το φόρο που προκύπτει με τις γενικές διατάξεις σε βάρος των ημεδαπών ανωνύμων εταιριών, ΕΠΕ, δημοσίων επιχειρήσεων κλπ., του φόρου που παρακρατήθηκε ή καταβλήθηκε από το δικαιούχο με βάση τις διατάξεις του άρθρου 12 και της παραγράφου 1 του άρθρου 13 του Κ.Φ.Ε. Η ρύθμιση αυτή είναι κατ' ουσία νομοτεχνικής φύσης και κρίθηκε αναγκαία λόγω της φορολόγησης των υπόψη εισοδημάτων με τις γενικές διατάξεις.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 30 του νόμου αυτού, εφαρμόζονται για τα εισοδήματα οικονομικού έτους 2003 και μετά.